

**Comhairle Cathrach
na Gaillimhe**
Galway City Council

Tuarascáil Bhliantúil 2023

Contents

1.	Réamhrá.....	2
2.	Ár Ráiteas Misin	5
3.	Croíluachanna	6
4.	Struchtúr Rialachais	8
5.	Plean Corparáideach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2020-2023	9
6.	Cathair na Gaillimhe	10
7.	Baill Tofa Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.....	12
8.	Tithíocht agus Cuimsiú Sóisialta.....	13
8.1	Clár Tacaíochta Tithíochta Sóisialta.....	13
8.2	Measúnú ar Riachtanais Tithíochta Sóisialta, 2023.....	13
8.3	Leithdháileadh Tithíochta Sóisialta.....	14
8.3.1	Ligean Bunaithe ar Rogha.....	15
8.3.2	Íocaíochtaí Cúnaimh Tithíochta (ÍCT).....	15
8.3.3	SCC agus Léasú	16
8.4	Seirbhísí agus Tacaíochtaí do Dhaoine gan Dídean	16
8.4.1	Freagairt Aimsir Fhuar.....	17
8.4.2	Cóiríocht Éigeandála do Dhaoine gan Dídean	18
8.4.3	Ionad Lae Bhóthar Shéamais Uí Chuirce agus Cóiríocht Shealadach do Dhaoine gan Dídean	18
8.5	Tús Áite do Thithíocht	19
8.5.1	An tSeirbhís um Chothú Tionóntachta.....	19
8.6	Clár agus Tacaíochtaí Cóiríochta do Thaistealaithe.....	20
8.6.1	Coiste Comhairleach Áitiúil um Chóiríocht do Thaistealaithe (LTACC).....	20
8.6.2	Anailís Sprioc Bhliantúil TAP	20
8.7	Clár Caipitil TAP	22
8.8	Clár Cothabhála agus Uasghrádaithe Tithíochta.....	27
8.8.1	COT / Folamh.....	27
8.8.2	Cláir Phleanáilte	27
8.8.3	Leasuithe Sábháilteachta Dóiteáin	27
8.8.4	Cothabháil Freagra.....	27

8.8.5	Rialú Foirgníochta agus Cigireachtaí	27
8.8.6	Cigireachtaí Íoschaighdeáin	28
8.8.7	Cuimsiú Sóisialta.....	28
8.9	Clár Tógála agus Soláthair Caipitil Tithíochta.....	28
8.9.1	Tascfhórsa Tithíochta Sóisialta na Gaillimhe	28
8.10	Plean Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta 2022 – 2026	29
8.10.1	Scéim Merlin Woods:	31
8.11	Seachadadh Tithe ag Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (AHB).....	38
8.12	Scéim Cúnaimh Caipitil (SCC)	38
8.13	Saoráid Léasaithe Airleacain Chaipitil (CALF).....	40
8.13.1	Scéim Feabhais Shliabh Bhán	42
8.13.2	Scéim Iasachta Carbhán 2022 agus 2023.	44
8.13.3	Bainistíocht eastáit	46
8.13.4	Láithreán Stad Neamhbhuan Ceathrú an Bhrúnaigh agus Eastát Chlos na Cille.....	49
8.13.5	Iompar Frithshóisialta	49
8.13.6	Caingean Dí	51
8.13.7	Beartas agus Nósanna Imeachta	52
8.13.8	Scéim Cheannaigh ag Tionóntaí (Incriminteach)	52
8.13.9	Iasachtaí Tithíochta.....	52
8.13.10	Cíosanna	53
8.13.11	Deontais Tithíochta: Oiriúnú, Cúnamh Soghluaisteachta agus Cúnamh Tithíochta do Dhaoine Scothaosta	53
8.14	Rialú Foirgníochta agus Íoschaighdeáin	54
8.15	Cigireachtaí ar Chaighdeáin Íosta Príobháideacha ar Cíos.....	54
8.16	An Straitéis Náisiúnta Tithíochta do Dhaoine faoi Mhíchumas 2022-2027	56
8.17	Coiste um Beartais Straitéiseacha (SPC).....	56
9.	Iompair	57
9.1	Droichead na mBradán do Choisithe agus do Rothaithe.....	57
9.2	BusConnects na Gaillimhe: Nasc Traschathrach (Bóthar na hOllscoile go Bóthar Bhaile Átha Cliath)58	
9.3	BusConnects na Gaillimhe: Bóthar Bhaile Átha Cliath	58

9.4	Uasghrádú Acomhal na Máirtíneach	59
9.5	Scéim Tosaíochta Bus Bhóthar na Páirce Móire	60
9.6	Líonraí Rothaíochta Chathair na Gaillimhe.....	60
9.6.1	Scéim Líonra Rothaíochta Theas Bhóthar Dhabhach Uisce	60
9.6.2	Scéim Líonra Rothaíochta Bhóthar an Bhaile Bháin agus Pháirc an Chaisleáin.....	60
9.6.3	Scéim Taistil Ghníomhaigh Chanáil Eglinton	61
9.6.4	Scéim Líonra Rothaíochta Bhóthar Stiofáin	61
9.7	Idirghabhálacha Coisithe agus Rothaíochta	63
9.8	Bealaí Sábháilte chun na Scoile.....	63
9.8.1	Bealaí Sábháilte chun na Scoile - Bealach 1.....	63
9.8.2	Bealaí Sábháilte chun na Scoile - Bealach 2.....	64
9.9	Iníúchadh ar Rialuithe Rochtana	64
9.10	Oibríochtaí agus Cothabháil Bóithre.....	65
9.10.1	Clár Bóithre	65
9.11	Deisiúcháin Dromchla	67
9.12	Feabhsuithe Soghluaisteachta agus deisiú cosáin.....	68
9.1.2	Cothabháil Draenála Réamhghníomhach.....	70
9.1.3	Cothabháil Gheimhridh agus Ullmhacht Stoirme	70
9.1.4	Maoir Scoile	74
9.1.5	Cothabháil Droichead	74
9.1.6	Fodhlíthe Luasteorann Speisialta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe Uimh. 1, 2023.....	75
9.1.7	Athshlánú Ceantar Coisithe Lár na Cathrach.....	78
9.1.8	Conairí Iompair Ilmhódacha.....	79
10.	Seirbhísí Uisce.....	81
10.1	Uisce Éireann	81
10.2	Seirbhísiú ar Mhórláithreán Forbartha Tithíochta Uirbí Beartaithe an Ardáin (MUHDS).....	83
11.	Pleanáil agus Forbairt.....	84
11.1	Plean Forbartha agus Beartas Dréachtphlean Forbartha Cathrach 2023-2029	84
11.2	Bainistíocht Fhorbartha	85
11.2.1	Iarratais Phleanála	85

11.2.2	Ceadúnais Imeachtaí Lasmuigh.....	85
11.2.3	Forbairt Údaráis Áitiúil – Cuid VIII	87
11.2.4	Achomhairc Phleanála chuig an mBord Pleanála	87
11.2.5	Forbairtí ar Mhórsála	87
11.2.6	Dearbhuithe Díolúine.....	88
11.2.7	Forfheidhmiú Pleanála	89
11.2.8	Ranníocaíochtaí Forbartha.....	89
11.3	Oidhreacht.....	90
11.3.1	Rialú Foirgníochta	91
11.3.2	Tionscnamh na Cathrach Beo.....	91
11.3.3	Tobhach Láithreán Folamh	92
11.3.4	Cáin ar Thalamh Chríosaithe Cónaithe.	92
11.4	Tairseach ríomhPhleanála.....	94
11.5	An Coiste Um Bheartais Straitéiseacha	94
11.6	Plean Ceantair Áitiúil na hArdáin (LAP).....	96
11.7	Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíoch (RSES) agus Plean Straitéiseach an Cheantair Uirbigh (MASP).....	97
11.7.1	Straitéis Réimse Poiblí	97
12.	Forbairt Eacnamaíoch agus Cultúr	98
12.1	Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail (LECP) 2024 - 2025	98
12.2	AEC (Conair Eacnamaíochta an Atlantaigh)	98
12.2.1	ConnectedHubs.ie.....	100
12.3	Ionaid Fiontraíochta.....	100
12.4	Oifig Fiontair Áitiúil na Gaillimhe.....	101
12.5	Fóram Cathracha Cliste Uile-Éireann	104
12.6	Ciste Margaíochta agus Féile Réigiúnach 2023.....	104
12.7	Straitéis Turasóireachta.....	104
12.7.1	Biúró Comhdhála na Gaillimhe.....	106
12.7.2	Tionscadail Chaipitil	106
12.7.3	Paráid na Féile Pádraig 2023.....	106
12.8	Leisureland.....	106

12.9	Tionscnamh Geilleagair Oíche Chathair na Gaillimhe (NTE)	107
12.10	Músaem Chomhairle Cathrach na Gaillimhe	108
12.10.1	Spás Taispeántais Sealadach Allamuigh	109
12.10.2	Bailiúcháin	110
12.10.3	For-rochtain	110
12.11	Amharclann Halla Baile agus Bhosca Duibhe 2023	111
12.11.1	Tacaíocht d'Ealaíontóirí	112
12.11.2	Buaicphointí an Chláir	112
12.12	Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe	113
12.12.1	Deontais Ealaíon	113
12.12.2	Tacaíochtaí Ealaíontóirí	114
12.12.3	Oíche Cultura	115
12.12.4	Giniúint Ceoil	118
12.12.5	Scannán	118
12.12.6	Ealaín sa Réimse Poiblí	118
12.13	Éire Ildánach Straitéis Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2023-2027	119
12.13.1	Pobail Chruthaitheacha	119
12.13.2	Cruinniú na nÓg 2023	122
12.13.3	Maoinú Breise	123
13.	An Roinn Seirbhísí Pobail	125
13.1	Coiste Forbartha Pobail Áitiúil Chathair na Gaillimhe	125
13.2	Plean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail Chathair na Gaillimhe (PÁEP)	127
13.3	An Clár um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail 2018-2022	128
13.4	SICAP 2024 – 2028	129
13.5	Gradaim an Mhéara, 2023	129
13.6	Scéimeanna Maoinithe Pobail	132
13.7	Freagairt Dhaonnúil	135
13.8	Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe/Líonra Rannpháirtíochta Poiblí	136
13.9	Clár Forbartha Pobail	137
13.10	Cathair Shláintiúil na Gaillimhe	138

13.11	Tionscnaimh Chlár Aoisbhá.....	143
13.12	Comhairle na nÓg Cathair na Gaillimhe	144
13.13	Ionaid agus Áiseanna Pobail	145
13.14	Comhpháirtíocht Áitiúil Spóirt na Gaillimhe (GSP).....	145
14.	Timpeallacht.....	149
14.1	Seirbhísí agus Tacaíochtaí Bainistíochta Dramhaíola a Sholáthar.....	149
14.1.1	Oibríocht Líonta Talún agus Iarchúram	149
14.1.2	Áiseanna Téarnaimh agus Athchúrsála.....	149
14.1.3	Áis Mhúirínithe	149
14.1.4	Bailiúchán Earraí Toirtiúla	149
14.1.5	Bailiú Dramhaíola Guaisí.....	150
14.2	Monatóireacht agus Bainistiú a dhéanamh ar Fhorfheidhmiú Dramhaíola	150
14.2.1	Forfheidhmiú Dramhaíola.....	150
14.3	Seirbhís Maor Pobail don Roinn Comhshaoil.....	151
14.4	RMCEI - Critéir Íosta Molta le haghaidh Cigireachtaí Comhshaoil	152
14.5	Clár agus Tionscnaimh Feasachta Comhshaoil	152
14.5.1	Clár na Scoileanna Glasa.....	152
14.5.2	Glasú na Lánaí.....	152
14.5.3	Tionscnamh Frithdhumpála (ADI)	154
14.5.4	Comórtas Mórtas Ceantair Chomhoibriú Éireann (IPB).....	155
14.5.5	Glantachán Pobail.....	156
14.5.6	.....	156
14.5.7	Seachtain Is breá linn an Trá 2023	156
14.6	Deontais Conláiste	156
14.7	Ciste Feasachta Frithbhruscair 2023.....	156
14.8	Comórtas Náisiúnta na mBailte Slachtmhara agus Comórtas na mBailte agus na nGairdíní Slachtmhara i gCathair na Gaillimhe.....	157
14.9	Seirbhísí Bainistíochta Bruscair.....	157
14.9.1	Oibriú Glanadh Sráide.....	157
14.9.2	Plean Bainistíochta Bruscair 2018 – 2022.....	158
14.9.3	Fíneálacha Bruscair	159

14.10	Láithreáin Thréigthe	159
14.11	Struchtúir Chontúirteacha	159
14.12	Cáilíocht agus Sábháilteacht Uisce, Truailliú Aeir agus Torainn.....	159
14.12.1	Caighdeán an Uisce	159
14.12.2	Monatóireacht ar Cháilíocht an Aeir.....	160
14.13	Plean Gníomhaíochta Torainn	162
14.14	Corrthrádáil	162
14.15	Áiseanna Poiblí Uathoibrithe (APCanna).....	162
14.16	Seirbhísí Madraí a Sholáthar	163
14.17	Seirbhísí Dóiteáin agus Leabharlainne	164
15.	Gníomhú ar son na hAeráide.....	165
15.1	Plean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2024 - 2029	165
15.2	Oiriúnú Aeráide	165
15.3	Fuinneamh agus Astaíochtaí.....	167
15.4	Ola Glasraí Hidreachóireáilte	168
15.5	Chathracha Neodracht	168
15.6	Pobail um Ghníomhaithe ar son na hAeráide.....	169
16.	Áineasa agus Conláistí	170
16.1	Conláiste agus Tionscadail Chaipitil Pobail.....	170
16.1.1	Tionscadal Síneadh Reilig Naomh Iósaf Rathúin	170
16.1.2	Suíomh Nua na Reilige	170
16.1.3	Athchóiriú Shéipéal an Bhóthair Mhoir	171
16.2	Straitéis Spásanna Glasa 2022-2032.....	171
16.3	Tionscadal Pháirc Bharr an Chalaigh	172
16.4	Tionscadail Chaipitil Spóirt	173
16.4.1	Staidéar Féidearthachta Linn Taoide Bhóthar na Trá	173
16.4.2	Páirc Sacair Féir Pháirc na Coiribe	174
16.4.3	Glen Oaks/ Drom Chaoin MUGA Athchóiriú.....	174
16.4.4	Creat Ildisciplíneach a bhunú do Mháistirphleananna & Tionscadal Páirceanna Lána Baile an Rí agus Mhuilleora agus an Réimse Uirbeach Poiblí.....	175
16.4.5	Tionscadal na Páirce Theas agus na Ríochta Uirbí Poiblí	175

16.4.6	Tionscadal Máistirphlean na Rinne Móire	176
16.4.7	Líontán Uath-Stad Liathróide In-aisghabhála i bPáirc na Ceapaí:.....	176
16.5	Ceadaíona Imeachta	176
16.6	Áiseanna agus Tionscadail Phobail.....	176
16.6.1	Cuibhrinn Chathair na Gaillimhe	176
16.6.2	Ionaid Phobail	177
16.6.3	Páirc Dúlra Pobail an Ghleanna Aird.....	177
16.7	Áiseanna Spóirt Eile	178
16.8	Páirceanna Imeartha agus Seomraí Feistis.....	178
16.9	Páirceanna, Coillearnacha agus Bainistíocht Eastáit	178
16.9.1	Páirceanna	179
16.9.2	Coillearnacha	179
16.9.3	Oibreacha Siúlóide Abhann.....	179
16.9.4	Páirceanna Scátála	180
16.9.5	Eastáit agus Spásanna Oscailte	181
16.9.6	Tionscnamh Spásanna Glasa Sláintiúla agus limistéir "No Mow"	181
16.9.7	Gairdín Cuimhneacháin Taobh Thiar	183
16.9.8	Tionscadail Floral	184
16.9.9	Clár Plandála Crann	186
16.10	Oibríochtaí agus Bainistíocht Clós Súgartha	187
16.10.1	Oibreacha Athchóirithe ar Chlós Súgartha an Chladaigh	187
16.10.2	Clós Súgartha Shráid Anraí	190
16.11	Sábháilteacht Tránna agus Uisce	190
16.11.1	Túr Tumadóireachta na Carraige Duibhe	190
16.11.2	Sábháilteacht Uisce	191
16.11.3	Gradaim an Bhrait Ghoirm/ an Chósta Ghlais	191
16.12	Oibríochtaí agus Bainistíocht Reiligí	193
16.12.1	Reilig Rathúin	193
16.12.2	Reilig an Bhóthair Mhóir	193
16.12.3	Sean-Reilig Rathúin:.....	194

16.13	An Bhithéagsúlacht.....	195
16.13.1	Iarratais ar an gCiste Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Áitiúil 2023	195
16.14	Tionscadail Bhithéagsúlachta Eile	196
16.14.1	Cruthú Locháin Choillte Mhuirlinne.....	196
16.14.2	Tionscadal Dumhcha Gainimh Trá Grattan	197
16.14.3	Plandáil locháin ag Páirc na gCúig Céad.....	197
16.15	Gradaim an Bhrait Ghlais 2023.....	198
16.16	Iontaobhas Loingseoireachta Loch Coirib.....	201
17.	Rialachas Corparáideach agus Seirbhísí	202
17.1	Cumarsáid.....	202
17.2	Nascadh	203
17.3	Comhionannas agus Cearta an Duine	204
17.4	Iarratais ar Shaoráil Faisnéise.....	205
17.5	Comhdhálacha agus Seimineáir 2023.....	206
17.6	Clár na dTogthóirí.....	207
17.7	Imeachtaí Speisialta á n-óstáil ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe	209
17.8	Cúrsaí Gaeilge	211
17.8.1	Coiste Logainmneacha Chathair na Gaillimhe Galway City Placenames Committee	211
17.8.2	Baile Seirbhíse Gaeltachta Gaeltacht Service Town.....	211
17.8.3	Meitheal an Phlean Teanga	213
17.8.4	4ú Scéim Teanga Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.....	213
17.8.5	Oiliúint i nGaeilge	213
17.9	Seirbhís do Chustaiméirí	213
17.9.1	Ionad Glaonna.....	215
17.9.2	.....	215
17.9.3	Oifig Airgid agus Íocaíochtaí Teileafóin	215
17.10	Áiseanna.....	215
17.11	Nochtadh Cosanta 2023	216
17.12	Sábháilteacht, Sláinte, agus Leas ag an Obair.....	216
17.12.1	Monatóireacht Réamhghníomhach Sábháilteachta	217

17.12.2	Monatóireacht Sábháilteachta Frithghníomhach	217
17.12.3	Ullmhacht Éigeandála	218
17.12.4	Oiliúint Sláinte agus Sábháilteachta	219
17.12.5	Comhairliúchán Sábháilteachta	220
18.	Acmhainní Daonna	221
18.1	Lucht Oibre 2023	221
18.2	Plean Straitéiseach Fórsa Saothair	223
18.3	Earcú	223
18.4	Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta – CBFF	224
18.5	Foghlaim agus Forbairt	224
18.6	Clár Time to Read	226
18.7	Obair Chumaisc	226
18.8	Leas Foirne	227
18.9	Tionscnamh Folláine	228
18.10	Aoisliúntas	228
18.11	Caidreamh Fostaíochta	228
18.12	Tuarascáil ar Bhearna phá idir na hinscní	229
18.13	Gradaim Scoir agus Seirbhíse 2023	230
19.	Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide (TFC)	233
19.1	Príomhéachtaí TFC in 2023	233
19.2	Líonraí agus Bonneagar	234
19.3	Forbairt Gréasáin	236
19.4	Iarratais Fiontair	237
19.5	Córais Faisnéise Geografaí	239
20.	An Grúpa Beartais Chorporáidigh, Coistí Beartais Straitéisigh, an Comhchoiste Póilíneachta agus na Coistí Ceantair Áitiúil	241
20.1	An Grúpa Beartais Chorporáidigh (CPG)	241
20.2	Coistí Um Beartais Straitéiseacha (SPCanna)	243
20.3	Comhchoiste Póilíneachta Chathair na Gaillimhe (JPC)	248
20.4	Coistí Ceantair Áitiúil	250
21.	Táscairí Feidhmíochta 01/01/2023-31/12/2023	252

22.	Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais (SIFC)	277
22.1	Réamhrá.....	277
22.2	Córas Rialuithe Inmheánacha Airgeadais	282
22.3	Timpeallacht Rialaithe Airgeadais	282
22.4	Rialuithe Riaracháin agus Tuairisciú Bainistíochta.....	284
22.5	Comhlíontacht Soláthair	284
22.6	An Coiste Iniúchta Inmheánaigh agus Iniúchta	284
22.7	Creat Riosca agus Rialaithe	286

1. Réamhrá

Ó Mhéara Chathair na Gaillimhe, an Comhairleoir Eddie Hoare agus an Príomhfheidhmeannach Eatramhach, Patricia Philbin:

Is ábhar mórtais do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a Thuarascáil Bhliantúil 2023 a sheoladh. Sonraíonn an Tuarascáil Bhliantúil seo dul chun cinn na Comhairle maidir le spriocanna straitéiseacha ár bPlean Corparáideach 2020 – 2024 a bhaint amach agus leagtar béim inti ar obair agus ar ghnóthachtálacha riachtanacha na Comhairle le bliain anuas inár réimsí gnó go léir.

Bliain tháirgiúil a bhí ann ar go leor réimsí -

Leanann **na hEalaíona, an Chultúr agus an Chruthaitheacht** de bheith faoi bhláth i nGaillimh, agus ar na buaicphointí áirítear cláir éagsúla Amharclann Halla an Bhaile agus Músaem Cathrach na Gaillimhe; féilte agus imeachtaí ardphróifíle, mar shampla Lá Fhéile Pádraig, Féile Ealaíon Idirnáisiúnta na Gaillimhe, Paráid Oíche Shamhna Macnas – a d’fhill don chéad uair le ceithre bliana, agus Margaí na Nollag chomh maith le tacaíochtaí ar nós ceardlanna, líonrú agus maoiniú ag leanúint ar aghaidh ag tacú lenár saol cultúrtha faoi bhláth.

Comhshaol, Pobal, Áineasa agus Conláistí - le hinfheistíocht leanúnach in áiseanna agus tacaíochtaí do mhuintir na Gaillimhe ó Éire Shláintiúil go Leisureland, go dtí binsí, faichí, páirceanna súgartha, margaí, plandáil, bithéagsúlacht, reiligí, Glasú na Lánaí, an comórtas gairdíní, bearradh fála, maoir madraí, cothabháil trá agus bruscair agus Bratacha Gorma, gan ach cuid acu a lua. Leanadh le Freagra na hÚcráine i rith 2023.

Airgeadas agus Forbairt Eacnamaíoch - agus Cathair na Gaillimhe ag fáil €1milliún mar chuid de chlár an Aontais Eorpaigh um Cathracha glan nialais, agus daoine fós ag itheadh amuigh faoin aer le linn míonna an tsamhraidh, ceapadh Oifigeach Geilleagair Oíche, tabhairt isteach ardán MyCoCo.ie do chustaiméirí Chathair na Gaillimhe, agus tacaíocht leanúnach don Oifig Fiontair Áitiúil mar sheirbhís chomhroinnte le Comhairle Chontae na Gaillimhe, i measc buaicphointí eile.

Pleanáil agus Tithíocht - Seoladh Cairt na Gaillimhe, mar chuid d'imeacht ard-phróifíle Acadamh Uirbeach agus Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann 'Reimagining the Irish City' i mí Aibreáin, agus an fhorbairt 'Straitéis um Spásanna Glasa' in 2023 ag tabhairt deiseanna chun athmhachnamh a dhéanamh ar conas a úsáidimid an spás inár gcathair. Cuireadh tús le hoibreacha ar athchóiriú Shuíomh an Chuarbhóthar chun 5 cinn de thithe lóistín don Lucht Siúil atá oiriúnach ó thaobh cultúir de a chur in ionad na mbánna. Críochnaíodh oibreacha ar scéimeanna tithíochta in Oirthear agus in Iarthar na cathrach agus leithdháileadh teach ar bhreis is 220 teaghlach.

Ba léiriú arís iad **Gradaim an Mhéara** ar an dea-obair ar fad atá déanta ag muintir na Gaillimhe ar son a bpobail – tá spiorad na n-oibrithe deonacha fós beo agus slán i gCathair na Gaillimhe.

Iompar - Tugadh Fodhlíthe Luasteorainneacha Speisialta isteach in 2023, le crios 30km i lár na cathrach, leanadh le Páirceáil agus Taistil bhliantúil na Nollag, mar a rinneadh leis an gclár leanúnach cothabhála agus uasghrádaithe bóithre agus cosáin.

Ní raibh fáilte roimh orduithe na hArd-Chúirte cinneadh an Bhoird Phleanála faomhadh a thabhairt do Scéim Chuarbhóthar Chathair na Gaillimhe (GCRR) N6 i mí Eanáir 2023 a chur ar ceal, toisc go bhfuil saincheisteanna iompair ríthábhachtacha ag Cathair na Gaillimhe agus a ceantar máguaird a dteastaíonn réiteach práinneach orthu.

Tá an N6 GCRR ina chuid ríthábhachtach de Straitéis Iompair na Gaillimhe (GTS). Tá tairbhí an GTS iomlán le feiceáil ar an talamh cheana féin, le Cora na mBradán do Choisithe agus Droichead Rothaíochta, Acomhal Martin, agus Lána Millers ag oscailt in 2023. Tá iarratas ar chead pleanála do BusConnects Gaillimh: Nasc Traschathrach (Bóthar na hOllscoile go Bóthar Bhaile Átha Cliath) fós ag an mBord Pleanála. Cuireadh BusConnects Gaillimh: Bóthar Bhaile Átha Cliath faoi bhráid an Bhoird Pleanála i samhradh 2023. Fáiltíonn Comhairle Chontae na Gaillimhe agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe roimh an deis dul i dteagmháil leis an mBord Pleanála a thuilleadh ar an tionscadal seo agus tá siad tiomanta i gcónaí do sheachadadh Straitéis Iompair na Gaillimhe, agus GCRR an N6.

Ar an stáitse domhanda, leanann imeachtaí dúshlánacha agus coinbhleachtaí leanúnacha le tionchar a bheith acu. Mar sin féin, leanann foireann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, Comhaltaí Tofa, agus muintir na Gaillimhe ag obair le chéile chun ár gcathair a dhéanamh

mar áit iontach chun cónaí ann, chun staidéar a dhéanamh, cuair a thabhairt uirthi nó gnó a dhéanamh.

Lean an Fhoireann Bainistíochta Éigeandála agus na foirne i gComhshaol, Áineas agus Conláistí agus Bóithre ag déanamh monatóireachta agus ag freagairt d'imeachtaí aimsire crua, ag cosaint daoine,

tithe agus gnólachtaí sa chathair, i gcomhar le gníomhaireachtaí lena n-áirítear An Garda Síochána, an Chosaint Shíbhialta, an FSS agus an tSeirbhís Dóiteáin.

Ba mhaith linn athléimneacht agus dearfacht mhuintir na Gaillimhe a aithint agus buíochas a ghabháil leo as a rannpháirtíocht lena n-údarás áitiúil le linn 2023.

Gabhaimid buíochas lenár mBall Tofa agus le foireann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe as a seirbhís phoiblí leanúnach.

Gabhaimid comhghairdeas le foireann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a chuaigh ar scor nó a chuaigh chun cinn ina ngairmeacha beatha in 2023 – cibé acu a chuaigh siad isteach i gComhairle Cathrach na Gaillimhe, nó a bhog ar aghaidh go róil nua in áit eile. Go háirithe, iar-Phríomhfheidhmeannach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, an tUasal Brendan McGrath, a chuaigh ar scor i mí an Mheithimh 2023, tar éis 47 bliain de sheirbhís phoiblí. Bhí 10 gcinn acu sin i gceannas ar Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

Is féidir leat éisteacht le léargas roinnt dár bhfoireann iontach ar an bpodchraoladh ‘Cathair na Gaillimhe – Do Chomhairle’, a seoladh i samhradh 2023, cibé áit a bhfaigheann tú do phodchraoltaí.

Tá foireann agus Comhaltaí Tofa Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag tnúth le leanúint ag obair ar son mhuintir na cathrach in 2024 agus ina dhiaidh sin. Ar scáth a chéile a mhaireann na daoine.

Méara Chathair na Gaillimhe,
an Comhairleoir Eddie Hoare

Príomhfheidhmeannach
Eatramhach, Patricia Philbin

2. Ár Ráiteas Misin

Chun Gaillimh a dhéanamh ar an gcathair is fearr le maireachtáil, oibriú, staidéar, cuairt a thabhairt uirthi agus infheistíocht a dhéanamh inti trí sheirbhísí a sholáthar ar bhealach comhionann, cuimsitheach agus inbhuanaithe

3. Croíluchanna

Meas

Tá meas againn ar ár gComhairleoirí agus ar ár bhfoireann agus iad ag soláthar seirbhísí do mhuintir na cathrach ag cur san áireamh na riachtanais éagsúla atá ag ár sochaí nua-aimseartha

Cuntasacht

Déanfaimid ár gcuid oibre le macántacht agus le hionracas ar na caighdeáin ghairmiúla is airde ar fud ár seirbhísí go léir, ag cinntiú go ndéantar cinntí ar mhaithe le leas an phobail.

Comhpháirtíocht

Oibreoidimid i gcomhpháirtíocht leis na hearnálacha poiblí, príobháideacha, pobail agus deonacha chun ár gcuspóirí corparáideacha agus ár bhfreagrachtaí reachtúla a sheachadadh.

Comhionannas

Cinnteoimid go gcaitear go cothrom le cách agus glacfaimid le héagsúlacht na cathrach agus cothóimid é agus déanfaimid ár ndícheall torthaí comhionanna a bhaint amach do gach grúpa

Inbhuanaitheacht

Déanfaimid ár gcuid oibre le macántacht agus le hionracas ar na caighdeáin ghairmiúla is airde ar fud ár seirbhísí go léir, ag cinntiú go ndéantar cinntí ar mhaithe le leas an phobail.

Daonlathas

Tacaímid le Comhairleoirí trí rannpháirtíocht thrédhearcach oscailte is leithne a sholáthar le

rannpháirtíocht gach duine sa phróiseas daonlathach

4. Struchtúr Rialachais

Comhairle Cathrach na Gaillimhe

Maoirseacht Sheachtrach

Príomhfheidhmeannach

Grúpa Beartais Chorparáidigh

Tithíocht agus Cuimsiú Sóisialta

Gníomhú ar son na hAeráide, Comhshaol, Áineasa agus Conláistí

Iompar agus Bonneagar

Forbairt Eacnamaíochta, Pobail agus Cultúir

Pleanáil

Comhairleoirí Thoghcheantar 6 Chathair na Gaillimhe Thoir

Comhairleoirí Thoghcheantar 6 Chathair na Gaillimhe Thiar

Comhairleoirí Thoghcheantar 6 Chathair na Gaillimhe

Stiúrthóir Bóithre Seirbhíse agus Iompar (Oibríochtaí), Seirbhísí Uisce (Oibríochtaí),
Áineasa agus Conláistí, Caipiteal Spóirt, Comhshaol

Stiúrthóir Airgeadais agus TFC

Stiúrthóir Forbartha agus Pleanála Bonneagair Seirbhíse

Stiúrthóir Seirbhíse, Rialachas Corparáideach agus Seirbhísí, Pobal agus Athrú Aeráide

Stiúrthóir Seirbhíse, Tithíocht, Forbairt Eacnamaíoch agus Cultúir

NOAC

DHPLG Seirbhís Iniúchta Rialtais Áitiúil

Coiste Iniúcháireachta

5. Plean Corparáideach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2020-2023

Leagtar amach sa Phlean Corparáideach do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2020-2024 arna ghlacadh ag Comhaltaí Tofa Chomhairle Cathrach na Gaillimhe an treo straitéiseach don Chomhairle Cathrach don tréimhse cúig bliana seo.

Cuireann Comhairle Cathrach na Gaillimhe raon leathan seirbhísí agus áiseanna ar fáil do chónaitheoirí, cuairteoirí agus eagraíochtaí na Gaillimhe. Tá feidhmeannas na Comhairle Cathrach tiomanta do sheachadadh na seirbhísí seo dár gcónaitheoirí a fheabhsú go leanúnach, ag obair taobh le taobh lenár gComhairleoirí.

Tá sonraí ar ár bhfeidhmíocht in aghaidh na dtáscairí feidhmíochta náisiúnta san áireamh faoin gceannteideal Táscairí Feidhmíochta.

Déan tagairt do Bhuiséad Bliantúil Chomhairle Cathrach na Gaillimhe chun tuilleadh faisnéise a fháil ar an Tuarascáil ar Dhul Chun Cinn de réir na Stiúrtóireachta ar Phlean Corparáideach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2020–2024. Tá an doiciméad seo ar fáil ar [shuíomh gréasáin Chomhairle Cathrach na Gaillimhe](#).

6. Cathair na Gaillimhe

Is cathair bhríomhar, breac le daoine óga, ilghnéitheach í Cathair na Gaillimhe, í timpeallaithe ag radharcanna iontacha Chonamara san iarthar, Loch Coirib ó thuaidh, agus ruaille an Aigéin Atlantaigh ó dheas.

Ó na 1980idí i leith, tá Cathair na Gaillimhe tar éis athrú ó bhaile mór cúige go cathair bhríomhar nua-aimseartha, le daonra de bhreis agus 83,400, breis agus dhá mhilliún cuairteoir gach bliain, agus ceann de na cúig bhraisle med tech is mó a aithnítear go hidirnáisiúnta.

Tá ceann de na rátaí oideachais tríú leibhéal is airde ar domhan againn agus is í an chathair ilchultúrtha is mó in Éirinn - tagann breis agus 18% dár ndaonra ó thar lear, chun cónaí, obair, staidéar, teaghlaigh a thógáil nó dul ar scor.

Tá Gaillimh uathúil mar gurb í an t-aon chathair in Éirinn atá suite i gceantar Gaeltachta. Is cuid lárnach d'fhéiniúlacht chultúrtha agus d'eispéireas sóisialta na cathrach í an Ghaeilge.

Mar gheall ar ár ndaonra éagsúil tá Gaillimh ina cathair a bhfuil rath uirthi maidir le spiorad fiontraíochta, cruthaitheacht agus mórtas áite.

Fágann na daoine, an áit, an caighdeán maireachtála den scoth gur áit mhealltach Cathair na Gaillimhe chun cuairt a thabhairt uirthi - agus gur deacair í a fhágáil.

Aithníonn an Chomhairle Cathrach gur cathair í Gaillimh atá ag athrú de shíor chun freastal ar riachtanais na glúine reatha, agus meas inti ag an am céanna ar oidhreacht stairiúil an ama atá thart. Tá féiniúlacht, oidhreacht agus éiceolaíocht ar leith ag an gcathair.

Leanann ról an údaráis áitiúil ag athrú agus ag forbairt, agus ag freagairt nuair a iarrtar air.

Gradaim

- 2013 - Gradam Baile Mór na Bliana
- 2014 - Micrea-chathair is fearr san Eoraip
- 2014 - Cathair Scannán UNESCO
- 2015 - Creidiúnú Brat Corcra
- 2016 - Stádas Oifigiúil Dátheangach faighte ag Cathair na Gaillimhe

- 2017 - Duilleog Ghlas na hEorpa
- 2018 - Réigiún Eorpach na Gastranamaíochta
- 2020 - Príomhchathair Chultúir na hEorpa
- 2022 - 6ú Cathair Eorpach is fearr chun leanaí a thógáil (Preply)
- 7ú cathair is fearr san Eoraip maidir le Cáilíocht Aeir (IQAIR)
- Dámhachtain an Bhrait Ghoirm agus Dámhachtainí Náisiúnta Cóstáí Glasa do thránna cathrach ag Bóthar na Trá agus ag Trá na gCeann
- 2023 – Brat Corcra – Cathair Shábháilte a bhfuil Cáil Idirnáisiúnta uirthi – Creidiúnú Athnuachana Eatramhaigh do Ghailimh agus Bóthar na Trá
- 3ú háit i gcatagóir fDi Intelligence Cathracha agus Réigiúin Eorpacha na Todhchaí 2023 (Micrichathair)

7. Baill Tofa Chomhairle Cathrach na Gaillimhe

Cathair na Gaillimhe Thoir

Cllr Alan Cheevers (Fianna Fáil); Cllr Michael Crowe (Fianna Fáil); Cllr Alan Curran (Daonlathaithe Sóisialta); Cllr Noel Larkin (Gan Páirtí); Cllr Declan McDonnell (Gan Páirtí); Cllr Terry O’Flaherty (Gan Páirtí).

Lár Chathair na Gaillimhe

Cllr Imelda Byrne (Fianna Fáil); Cllr Colette Connolly (Gan Páirtí); Cllr Mike Cubbard (Gan Páirtí); Cllr Frank Fahy (Fine Gael); Cllr Eddie Hoare (Fine Gael); Cllr Martina O’Connor (Comhaontas Glas).

Cathair na Gaillimhe Thiar

Cllr John Connolly (Fianna Fáil); Cllr Clodagh Higgins (Fine Gael); Cllr Peter Keane (Fianna Fáil); Cllr Donal Lyons (Gan Páirtí); Cllr Niall McNelis (Páirtí an Lucht Oibre); Cllr Niall Murphy (Comhaontas Glas)

8. Tithíocht agus Cuimsiú Sóisialta

Is é cuspóir na Roinne Tithíochta agus Cuimsithe Sóisialta dlús a chur le soláthar tithíochta sóisialta agus inacmhainne ar ardchaighdeán ar bhealach cothrom agus in áiteanna cuí chun pobail chothromaithe inbhuanaithe a fhorbairt.

8.1 Clár Tacaíochta Tithíochta Sóisialta

I measc réimse roghanna cóiríochta d'iarratasóirí tithíochta tá tithíocht chaighdeánach Údaráis Áitiúil, an Scéim Cóiríochta Cíosa (SCC), Íocaíocht Cúnaimh Tithíochta (HAP), Léasú Fadtéarmach (LTL), tithíocht do Chomhlachtaí Ceadaithe Tithíochta agus cóiríocht a bhaineann go sonrach le Taistealaithe.

8.2 Measúnú ar Riachtanais Tithíochta Sóisialta, 2023

Is é cuspóir an Mheasúnaithe Bliantúil ar Riachtanais Tithíochta Sóisialta ná líon iomlán na dteaghlach atá cáilithe do thacaíocht tithíochta sóisialta, nach raibh a riachtanas le haghaidh tacaíochta á shásamh, a fháil ag dáta áirithe sa bhliain féilire.

Tábla 1 - Measúnú ar Riachtanais Tithíochta Sóisialta 2023

Bunús an Riachanais	Cathair na Gaillimhe
Teastaíonn Forlíonadh Cíosa chun Soláthar a Dhéanamh do Riachtanais Chóiríochta	172
Daoine gan Dídean, Institiúid, Cóiríocht Éigeandála nó Brú	90
Riachtanas Mhíchumais - Fisiciúil	29
Riachtanas Mhíchumais - Céadfach	7
Riachtanas Mhíchumais - Meabhairshláinte	27

Riachtanas Mhíchumais - Intleachtúil	18
Forais Eisceachtúla Liachta nó Atruacha	4
Mí-oiriúnach	2
Cóiríocht Phlódaithe	13
Roinnt Ainneonach	164
	526

Bhí an Achoimre bhliantúil ar Mheasúnuithe ar Thithíocht Shóisialta (SSHA) sceidealta don 1 Samhain 2023, agus cuireadh faoi bhráid na Roinne í an 29 Samhain 2023.

Eisíodh iad siúd a bhí ag fáil tacaíochta tithíochta sóisialta, mar shampla, teaghlaigh a bhí ag fáil Íocaíocht Cúnaimh Tithíochta (ÍCT) nó a fuair cóiríocht faoin Scéim um Chóiríocht ar Cíos (RAS) /Scéim Léasaithe Fadtéarmach (LTL) agus iarratasóirí aistrithe ón SSHA.

Rinneadh athmheasúnú ar 526 iarratas agus dúnadh 114 iarratas san iomlán. Dúnadh 73 acu mar gheall ar neamhfhreagairt ar chineálacha éagsúla teagmhála a rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe. I measc na gcúiseanna eile a bhí leis an dúnadh bhí dúnadh a d'iarr an t-iarratasóir mar gheall ar chúinsí athraithe, neamhcháilitheacht, nó toisc nach raibh iarratasóir ina chónaí i limistéar riaracháin a thuilleadh.

Léiríonn Tábla 1 thuas toradh na ndaoine a ndearnadh measúnú orthu mar chuid de Mheasúnú 2023. Cháiligh 556 teaghlach breise do thacaíocht tithíochta in 2023 agus cuireadh ar an liosta feithimh tithíochta iad.

8.3 Leithdháileadh Tithíochta Sóisialta

Rinneadh 202 leithdháileadh tithíochta sóisialta d'iarratasóirí ar an liosta feithimh in 2023, a chuimsigh:

- 55 tionóntacht Comhlacht Tithíochta Ceadaithe,
  - 147 Tionóntachtaí Údaráis Áitiúil, agus
  - 2 Tionóntachtaí léasaithe fadtéarmacha. (Níl an 2 LTL san fhigiúr iomlán de 202)
- Diúltaíodh 35 tairiscint in 2023.

8.3.1 Ligean Bunaithe ar Rogha

Is modh leithdháilte é Ligean Bunaithe ar Rogha (CBL) trína bhféadfaidh iarratasóirí ceadaithe tithíochta ‘leas a chlárú’ sa stoc tithíochta sóisialta atá ar fáil ina gceantar is rogha leo de réir a gcuid riachtanas tithíochta. Ligeann CBL do theaghlaigh atá cáilithe do thacaíochtaí tithíochta sóisialta níos mó rogha agus rannpháirtíochta a fheidhmiú i roghnú tí nua. Is bealach é chun diúltú do thairiscintí tionóntachta a laghdú.

In 2023, fógraíodh 96 réadmhaoin ar CBL agus fuarthas 10,956 Léiriú Suime san iomlán. Diúltaíodh 5 thairiscint CBL in 2023.

8.3.2 Íocaíochtaí Cúnaimh Tithíochta (ÍCT)

Tá an Scéim ÍCT mar chuid de na roghanna tithíochta sóisialta a thairgtear dóibh siúd atá ag lorg lóistín. Cuireann HAP ar chumas Chomhairle Cathrach na Gaillimhe cúnaimh tithíochta láithreach a chur ar fáil do theaghlaigh a bhfuil cónaí orthu san earnáil phríobháideach ar cíós agus atá ar ardchaighdeán le haghaidh tacaíocht tithíochta sóisialta.

Tá ceithre phríomhchórt teaghlach atá incháilithe do ÍCT:

- Iarratasóirí nua ar thithíocht shóisialta a dteastaíonn tacaíocht tithíochta sóisialta uathu;
- Teaghlaigh láithreacha ar an liosta feithimh tithíochta ar mian leo leas a bhaint as ÍCT;
- Faighteoirí forlonta cíosa fadtéarmacha – tá siad seo á n-aistriú chuig ÍCT ar bhonn céimnithe agus comhaontaithe leis an Roinn Coimirce Sóisialaí, agus;
- Faighteoirí Forlonta Cíosa a athraíonn tionóntachtaí.

Bunaíodh 254 tionóntacht ÍCT in 2023 lena n-áirítear aistriú 10 dteaghlach ar fhorlónadh cíosa fadtéarmach go dtí ÍCT.

Ar an iomlán, tá cóiríocht tugtha do 3,419 teaghlach faoi ÍCT ó cuireadh tús leis i gComhairle Cathrach na Gaillimhe in 2016. Chuir an tAonad ÍCT thart ar 5 thionóntacht HAP ar bun ar bhonn seachtainiúil in 2023.

Tar éis athbhreithniú a dhéanamh, shínigh an Rialtas rialacháin nua i mí Iúil 2022 ag méadú ráta lánroghnach HAP go huasmhéid 35% do gach tionóntacht HAP nua agus reatha.

Tugadh solúbthacht bhreise isteach a cheadaíonn an ráta lánúine a chur i bhfeidhm ar theaghlach duine singil le haghaidh tionóntachtaí nua amháin.

Chabhraigh an tAonad ÍCT le 247 tionónta ÍCT trí íocaíochtaí cíosa lánroghnacha méadaithe suas le 35% thar uasteorainneacha cíosa ÍCT in 2023 a chur i bhfeidhm orthu.

8.3.3 SCC agus Léasú

Ba é líon na réadmhaoine san earnáil phríobháideach ar cíos faoin Scéim um Chóiríocht ar Cíos (RAS) ná 126 ag deireadh 2023. Tacaíodh le 250 tionóntacht eile faoin RAS san Earnáil Tithíochta Deonaf. B'ionann líon na maoine ar Chomhaontuithe Infhaighteachta de chineál SCC (Léasú Gearrthéarmach) agus 66 ag deireadh na bliana.

Leanadh in 2023 le dúshláin boilscithe cíosa agus inacmhainneacht mar aon le ganntanas mór soláthair sa mhargadh cíosa príobháideach i gcathair na Gaillimhe. In ainneoin na gcíosanna arda a taifeadadh, lean an t-uafás tiarnaí talún príobháideacha ón earnáil chíos ar aghaidh go mór in 2023 agus léiríodh an t-uafás sin san earnáil chíos shóisialta le méadú ar líon na dtiarnaí talún a d'fhág an SCC/Léasú agus HAP.

Go ginearálta is chun críocha díola a dhéantar an chuid is mó de na Fógraí Foirceanta a eisíonn tiarnaí talún agus is é an fachtóir seo a chuireann go leor tionóntaí gan dídean.

8.4 Seirbhísí agus Tacaíochtaí do Dhaoine gan Dídean

Lean Roinn Tithíochta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag obair go dlúth le gníomhaireachtaí éagsúla sa chathair chun seirbhísí do dhaoine gan dídean a sholáthar le linn 2023.

Leanann teaghlaigh de bheith i láthair le haghaidh seirbhísí do dhaoine gan dídean, rud a d'fhág go raibh ar sholáthraithe seirbhíse cóiríocht éigeandála phríobháidigh eile do dhaoine gan dídean a fháil ar fud na cathrach.

Thug an Rialtas roinnt beart isteach in Earrach 2023 mar iarracht aghaidh a thabhairt ar eisiúint Fógraí Foirceannta agus chun easpa dídine a chosc.

Tugadh an scéim Tenant in Situ isteach i mí an Mhárta 2023, nuair a d'fhéadfadh an t-údarás áitiúil réadmhaoine a cheannach faoi réir coinníollacha áirithe agus freastal láithreach ar riachtanais tithíochta fadtéarmacha na dteaghlach ar fhógraí foirceanta.

Fuarthas 40 aonad in 2023 (tá tionóntaí in-situ ag 22 agus 18 n-aonad folamh), agus 37 aonad breise ag an gcéim tíolactha.

Bhí na cur i láthair mar thoradh ar:

- Fógraí scoir sa mhargadh cíosa príobháideach;
- Tiarnaí Talún ag coinneáil maoiné dá n-úsáid féin, ag díol suas agus ag fágáil an mhargaidh cíosa phríobháidigh;
- Méaduithe ar chíosaanna ag brú tithe inacmhainne thar theacht ar go leor;
- Teorainneacha cíosa nach bhfuil ag teacht le rátaí reatha an mhargaidh;
- Gan fáil ar chóiríocht phríobháideach ar cíos laistigh den chathair; agus
- Tiarnaí Talún nach bhfuil ag baint leasa as scéimeanna RAS/LTL.

I measc na bhfachtóirí eile tá cliseadh teaghlaigh agus fadhbanna casta a threoraíonn teaghlaigh isteach i easpa dídine.

Alt 10 B'ionann an Cateachas do Dhaoine gan Dídean in 2023 do Réigiún an Iarthair agus timpeall €14.2m. Ag deireadh 2023, bhí 242 duine ag baint leasa as seirbhísí do dhaoine gan dídean a soláthraíodh do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus thar ceann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

Bunaíodh Seirbhís Aimsitheoir Áite do Dhaoine gan Dídean HAP in 2018.

- Cruthaíodh 488 tionóntacht ÍCT do Dhaoine gan Dídean ó tugadh isteach an tseirbhís.
- Cruthaíodh 78 tionóntacht ÍCT do Dhaoine gan Dídean in 2023.
- Ba theaghlaigh iad 51 de na teaghlaigh seo agus ba shingil an 27 eile.

8.4.1 Freagairt Aimsir Fhuar

Tháinig an tseirbhís Freagartha Aimsire Fuar (CWR) do gheimhreadh 2023-24 i bhfeidhm ón 1 Nollaig 2023 go dtí an 31 Márta 2024. Tá an tseirbhís á hoibriú ó réadmhaoin atá ar léas ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar an taobh Thoir den Chathair.

Is é an cohórt sprioc don chroísheirbhís CWR ná daoine a chodlaíonn amuigh. Chuir COPE Galway an tseirbhís seo ar fáil do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe. Bunaíodh cruinnithe seachtainiúla idirghníomhaireachta chun bainistíocht cásanna agus leithdháileadh acmhainní a éascú.

Lean Seirbhísí For-rochtana Sráide agus Ionaid Lae ar aghaidh ag feidhmiú i rith na bliana do dhaoine a chodlaíonn amuigh. Bhí toilleadh dóthanach sa chóiríocht éigeandála a bhí ann cheana chun freastal ar riachtanas daoine a chodlaíonn amuigh faoin aer nuair a bhí foláirimh aimsire foircneacha, amhail coinníollacha reo sínte i mí na Nollag 2023.

8.4.2 Cóiríocht Éigeandála do Dhaoine gan Dídean

Bhí Osterley Lodge, a bhfuil soláthar ann do suas le 13 sheomra leapa, lán go comhsheasmhach le linn 2023. Bhí an Fairgreen Hostel a bhfuil 26 spás leapa san iomlán acu lánacmhainneacht le linn 2023.

Cuireadh tús le hoibríochtaí Mol Teaghlaigh Haven na Coiribe in 2019 agus tá sé á fheidhmiú do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag COPE na Gaillimhe, ag soláthar suas le 12 aonad teaghlaigh. Lean an tseirbhís ar aghaidh i rith 2023 agus rinne roinnt teaghlach freastal ar an áis i rith na bliana.

Ag deireadh mhí na Samhna, thug Iontaobhas Peter Mc Verry (PMVT) le fios do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe nach raibh sé ar intinn acu an léas a athnuachan ar an lóistín éigeandála do dhaoine gan dídean i nGarraí an tSionnagh, Bóthar Seamus Quirke (Mol an Taobh Thiar), atá le dul in éag i mí Feabhra 2024. Ag deireadh na bliana, bhí Comhairle Cathrach na Gaillimhe i dteagmháil le PMVT maidir leis na teaghlaigh a bhaineann leas as lóistín éigeandála sa Mhol agus ag lorg réitigh dá riachtanais tithíochta. Coinneofar an Mol i seirbhísí do dhaoine gan dídean chun leanúint ar aghaidh ag freastal ar riachtanais chóiríochta éigeandála na dteaghlach sa chathair.

8.4.3 Ionad Lae Bhóthar Shéamais Uí Chuirce agus Cóiríocht Shealadach do Dhaoine gan Dídean

Tá sé mar aidhm ag an bhforbairt a bheartaítear uasghrádú a bhfuil géarghá leis a sholáthar ar na háiseanna ionaid lae atá ann faoi láthair, mar aon le hacmhainní breise. Cuirfidh sé cóiríocht éigeandála sealadach ar fáil ar feadh na bliana agus an fócas ar bhealaí amach as

codlata amuigh agus easpa dídine a aithint agus a chur chun cinn ar bhonn rialta agus ag an am céanna oiriúnú a dhéanamh le linn míonna an gheimhridh chun líon na ndaoine a chodlaíonn amuigh ar an mbealach a mhéadú.

Cuireadh an tIarratas ar Chéim 2 don mhéid thuas faoi bhráid na Roinne Dé hAoine 22 Iúil 2022. Fuarthas faomhadh Chéim 2 le buiséad molta €4,215,073 i mí Dheireadh Fómhair 2022. Foilsíodh fógra pleanála Chuid 8 an 8 Nollaig 2022. Ceapadh foireann deartha i R4 2023, faoi stiúir Simon J Kelly Architects chun an scéim a thabhairt trí mhiondearadh, tairiscint agus tógáil. Táthar ag súil go gcuirfear tús le hoibreacha in 2024. Lorgófar suíomh sealadach eile don Ionad Lae in 2024.

8.5 Tús Áite do Thithíocht

Seoladh an Plean Forfheidhmithe le haghaidh Tús Áite do Thithíocht 2022 – 2026 go déanach i mí na Nollag 2022. Is é aidhm an phlean leanúint ar aghaidh ag obair leis na daoine singil gan dídean a mheastar a bheith gan dídean go fadtéarmach agus a bhfuil riachtanais mheabhairshláinte casta acu go minic. Tá sprioc de 30 ag an gcomhairle thar shaolré an phlean.

8.5.1 An tSeirbhís um Chothú Tionóntachta

Tá seirbhís Cothabhála Tionóntachta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag feidhmiú i gcónaí ó seoladh í i mí na Samhna 2020 agus dhéileáil sí le 632 fógra foirceanta go dtí seo. Imlínte anseo thíos bhí an stádas ag deireadh 2023:

- Tá 111 reatha agus leanúnach.
- Tá torthaí ag 493 teaghlach.
- Fuair 175 leithdháileadh
- D'aimsigh 121 maoin malartacha HAP
- Fuair 28 agus/nó tá siad ag dul tríd an bpróiseas fála
- Cuireadh 12 i Léasú Fadtéarmach
- Cuireadh 67 i gcóiríocht éigeandála
- Chuaigh 27 chun fanacht le teaghlach nó cairde
- Cuireadh 19 bhfógra chun Scoir (NTQ) ar ceal

- Fuair 21 cóiríocht phríobháideach ar cíós
- Dhún 18 a n-iarratas
- Tá 5 ag dul tríd an bpróiseas trasteorann

8.6 Clár agus Tacaíochtaí Cóiríochta do Thaistealaithe

Leanadh le leithdháiltí do theaghlach de Thaistealaithe i rith 2023 ina raibh cóiríocht a bhaineann go sonrach le húdaráis áitiúla, AHB, agus le Thaistealaithe, lena n-áirítear láithreáin stad. Ina theannta sin, fuair 4 theaghlach cóiríocht trí ÍCT do Dhaoine gan Dídean.

Cuireadh Comhaireamh Bliantúil Theaghlach an Lucht Siúil agus a seasamh Cóiríochta faoi bhráid na Roinne trí ríomhthuiriscí. Is léargas é an Daonáireamh Bliantúil seo ar an Lucht Siúil ar líon na dteaghlach den Lucht Siúil i limistéar an údaráis áitiúil ar an dáta sin. Ba é 615 líon na dteaghlach den Lucht Siúil a tháinig ar ais, ba é an méadú ba shuntasáí ná na teaghlach a bhí ag roinnt agus iad siúd i seirbhísí éigeandála do dhaoine gan dídean.

Ghlac Comhairle Cathrach na Gaillimhe leis an gClár Cóiríochta do Thaistealaithe reatha i mí Iúil 2019, a chlúdaíonn an tréimhse ó 2019 go 2024. Cuireadh tuarascáil ar dhul chun cinn bliain a ceathair faoi bhráid an Choiste Chomhairligh Áitiúil um Chóiríocht do Thaistealaithe i mí Nollaig 2023 inar leagadh béim ar an dul chun cinn atá déanta go dtí seo ó glacadh leis, de réir cheanglais Acht na dTithe (Cóiríocht do Thaistealaithe), 1998.

8.6.1 Coiste Comhairleach Áitiúil um Chóiríocht do Thaistealaithe (LTACC)

Bhí ceithre chruinniú ag an LTACC in 2023. Lean dhá fhoghrúpa, Foghrúpa Bainistíochta Eastáit agus Foghrúpa Oibriúcháin, ag teacht le chéile in 2023. Tá an dá ghrúpa comhdhéanta de chomhaltaí tofa, oifigigh agus Ionadaithe do Thaistealaithe.

8.6.2 Anailís Sprioc Bhliantúil TAP

Sáraíodh an sprioc don chéad bhliain de 50 aonad cóiríochta, mar gur cuireadh 61 tacaíocht ar fáil. Níor baineadh amach an sprioc de 74 aonad cóiríochta i mbliain a dó, áfach, agus cuireadh 44 aonad cóiríochta ar fáil. Níor baineadh amach spriocanna bhliain a trí.

I ngach catagóir, is díol suntais é gur sáraíodh na spriocanna maidir le leithdháileadh aonad tithíochta sóisialta. Tá spriocanna Bhliain 4 sonraithe i dTábla 2 thíos.

Tábla 2 – Anailís ar Spriocanna Bliantúla TAP: Bliain 4: Tagraíonn na spriocanna thíos don tréimhse ó 1 Iúil 2022 go 30 Meitheamh 2023

Cineál Cóiríochta	Sprioc 2023	Iomlán Bainte Amach
Údarás Áitiúil Caighdeánach (Aistrithe san áireamh)	10	19
Tithíocht chaighdeánach AHB	5	4
Síntí leis an Údarás Áitiúil Caighdeánach	1	0
Grúpscéim Tithíochta (LA agus AHB)	0	0
Cóiríocht Sainiúil do Thaistealaithe	0	0
Láithreán Buan Cónaithe Stad	1	0
Scéim Cóiríochta ar Cíos (SCC)	1	0
Scéim Léasú Fadtéarmach	1	0
Íocaíochtaí Cúnaimh Tithíochta	20	0
Iomlán	39	23

8.7 Clár Caipitil TAP

Tugtar forléargas sa tábla thíos ar an dul chun cinn atá déanta maidir leis na scéimeanna caipitil a luaitear in TAP 2019 – 2024.

Tábla 3: Scéimeanna Caipitil CMT 2019 -2024

Scéim	Suíomh	Nuashonraigh	Comhlacht Tithíochta
8 nAonad do Thaistealaithe atá Sonrach go Cultúrtha	An Caorán	Cuid 10 DIÚLTÚ ag ABP in Eanáir 2023.	GCC (Comhairle Cathrach na Gaillimhe) €3,794,980 ceadaithe ag Céim 1

4 Aonad do Thaistealaithe atá Sonrach go Cultúrtha	Dabhach Uisce	Maoiniú CAS/CALF ceadaithe. Cuireadh moill ar fhoilsiú Chuid 8 ar feitheamh soiléireachta maidir le frámaí ama chun snaidhm a bhaint.	Freagair €1,278,376 ceadaithe ag Céim 1
--	---------------	--	---

5 Aonad do Thaistealaithe atá Sonrach go Cultúrtha***	Dabhach Uisce (athdhearadh ar Láithreán Stad	Gan dul chun cinn. Réamh-mholtaí le breithniú le haghaidh athfhorbairt an láithreáin stad atá ann faoi láthair agus grúpa a chur ina ionad / Tithe go sonrach don Lucht Siúil. Poitéinseal do 5 aonad (cosúil leis an gCuarbhóthar) a chur san áireamh sa chéad TAP eile le seachadadh.	CCG
5 Aonad do Thaistealaithe atá Sonrach go Cultúrtha	An Cuarbhóthar (athdhearadh ar an láithreán stad atá ann cheana féin)	Faomhadh Cuid 8 i Meitheamh 2022 agus faomhadh Céim 3 i mí na Nollag 2022, tionscadal chun dul ar aghaidh go dtí céim 3 agus céim 4 in 2023. Beidh gá le scinceáil an láithreáin.	GCC / CENA €1,340,000 ceadaithe ag Céim 1
3 Aonad do Thaistealaithe atá Sonrach go Cultúrtha	Bóthar Áth Cinn	Diúltú pleanála Cuid 10 i mí na Samhna 2022.	CCG
8 nAonad do Thaistealaithe atá Sonrach go Cultúrtha	Coillte Mhuirlinne	Réamhchéim dearaidh. Iarratas Céim 1 ar feitheamh. Comhaontú chun tailte breise in aice lámhe a fháil ceadaithe faoi réir dícheall cuí dhlíthiúil	CCG
8 Grúpscéim Aonad	Fána Glas, An Baile Bán	Gan dul chun cinn. Moladh tithíochta níos leithne don cheantar á mheas.	CCG

Leanadh leis an gclár oibreacha chun an stoc reatha de ghrúpscéimeanna tithíochta don Lucht Siúil ar fud na cathrach a uasghrádú in 2023. Fuarthas soláthar maoinithe i mbuiséad

2023 chun tús a chur le timthriall d'oibreacha beartaithe den sórt sin sna 3 bliana amach romhainn. Tugadh tús áite don obair bunaithe ar an riachtanas a aithníodh tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar na haonaid.

Sábháilteacht dóiteáin: Rinneadh athbhreithniú cuimsitheach in 2023 ar gach deataigh, teas, aláram carbóin, pluideanna dóiteáin, iniúchtaí leictreacha tréimhsiúla agus spóla píobáin dóiteáin i ngach aonad leasa atá suite i láithreacha stad lena n-áirítear deimhniú ar shaoráidí pobail (foirgnimh phobail) agus rinneadh oibreacha uasghrádaithe nuair a bhí gá leo ag suim €61,219.00.

Tástáladh múchtóirí dóiteáin sna hionaid phobail ag Láithreacha Neamhbhuan Cheathrú an Bhrúnaigh agus i nDabhach Uisce i bhFeabhra 2023, agus athraíodh na haonaid a bhí ar iarraidh.

Tugadh faoi phróiseas tairisceana d'oibreacha athlíneála simléir i mí Iúil 2023 agus comhaontaíodh conradh le haghaidh oibreacha cothabhála i mí Dheireadh Fómhair 2023 leis an gconraitheoir tairisceana ar éirigh leis. Críochnaíodh na hoibreacha a rinneadh ar láithreáin Dhabhach Uisce, Chúl Trá agus Cheathrú an Bhrúnaigh i R4 2023.

Tá limistéir tionóil ainmnithe ag gach láithreán stad a shaináithnítear trí chomharthaí sábháilteachta dóiteáin. Tá oiliúint sábháilteachta dóiteáin beartaithe do 2024 i gcomhar le Gluaiseacht Lucht Siúil na Gaillimhe (GTM). Tá sé beartaithe taispeántais sábháilteachta dóiteáin a bheith ar siúl le pobail na láithreach stad, ag baint úsáide as seirbhísí cuideachta cheadúnaithe um shábháilteacht ó dhóiteán.

Bainistíodh straitéis Bainistíochta Dramhaíola le haghaidh gach láithreán Stad agus cóiríocht shonrach don Lucht Siúil in 2023, lena n-áirítear costas bóthar seirbhíse láithreáin neamhbhuan Cheathrú an Bhrúnaigh, costas iomlán na straitéise ná €144,297.00.

Suiteáladh clós súgartha Láithreán Neamhbhuan Ceathrú an Bhrúnaigh i R4 2023 le maoiniú a cuireadh ar fáil trí chiste na gcuntas díomhaoin, déantar iniúchadh seachtainiúil agus ráithiúil ar an gclós súgartha ar an láithreán. Is é costas na gcigireachtaí ná €15,000 in aghaidh na bliana.

Clár Díbeartha Creimirí: déantar oibreacha díbeartha ar bhonn sé mhí ag gach ceann de na láithreacha stad.

Leanadh le hoibreacha cothabhála freagartha agus éigeandála ar fud na láithreán go léir le

linn 2023 ar chostas €466,875.00.

8.8 Clár Cothabhála agus Uasghrádaithe Tithíochta

8.8.1 COT / Folamh

- Tuairisceán Aonaid Fholmha – 87 críochnaithe le hathligean.
- Aonaid Ghéilleadh - 87 Aonad

8.8.2 Cláir Phleanáilte

- Iarfheistiú Éifeachtúlachta Fuinnimh – C. 34 Aonad Iarfheistithe
- Athsholáthar Fuinneog agus Doirse – Fuair C. 200 Aonad Athsholáthar.
- Feabhsúchán Taise – Fuarthas feabhsúchán ar C. 23 Aonad.
- Athsholáthar Coirí - Fuarthas Coirí nua i C. 210 Aonad.
- Tástáil Radóin agus Feabhsúchán - C.130 Trialacha Aonaid agus C.16 Feabhsúcháin.
- Deisiúcháin Díon agus Gáitéar srl.- Rinneadh deisiúcháin ar C.200 Aonaid.

8.8.3 Leasuithe Sábháilteachta Dóiteáin

Leanann obair sábháilteachta dóiteáin ar aghaidh ar fud na n-aonad agus na n-árasán go léir, lena n-áirítear bainistíocht aláraim dóiteáin agus múchtóra.

8.8.4 Cothabháil Freagra

Leanadh le hoibreacha cothabhála freagartha agus éigeandála ar stoc tithíochta C.2680. Deisiúcháin Bhailí dúnta in 2023: 4081

8.8.5 Rialú Foirgníochta agus Cigireachtaí

- Líon na bhfógraí tosaithe bailí - 200
- Líon na n-iarratas bailí ar dheimhniú sábháilteachta ó dhóiteán - 22
- Líon na nDeimhnithe Rochtana do Dhaoine faoi Mhíchumas bailí - 48
- Líon na gcigireachtaí ar Rialú Foirgníochta - 30

8.8.6 Cigireachtaí Íoschaighdeán

- Iniúchadh ar airíonna - 337
- Comhlíontach airíonna - 25
- Litreacha feabhsúcháin eisithe - 312
- Fógraí Feabhsúcháin eisithe - 0
- Fógraí Promhaidh eisithe - 0

8.8.7 Cuimsiú Sóisialta

Fuair Comhairle Cathrach na Gaillimhe 29 iarratas faoin Scéim Deontais um Chuimsiú Sóisialta 2023. Breathnaíodh ar na hiarratais sin an 13 Meán Fómhair 2023 agus eisíodh cinneadh chuig iarratasóirí an 21 Meán Fómhair 2023. Fuarthas 22 iarratas ar éirigh leo, agus faomhadh maoiniú deontais €25,000 san iomlán. Measadh nár chomhlíon 7 n-iarratas critéir na scéime.

Bhí Lá Make Way 2023 ar siúl ar 22 Meán Fómhair. Tá sé mar aidhm ag an bhfeachtas bliantúil seo feacht an phobail a ardú faoi na constaicí atá ann do dhaoine faoi mhíchumas rochtain a fháil ar ár spásanna poiblí. Reáchtáil Rochtain do Chách Gaillimh, i gcomhar le hOifig Rochtana Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, imeacht i Leisureland, Gaillimh, ag díriú ar rochtain ar thránna Chathair na Gaillimhe. Bhí tacaíocht mhaith ag an imeacht seo ó chomhaltaí Tofa agus ó Bhainistíocht Shinsearach Chomhairle Cathrach na Gaillimhe araon.

8.9 Clár Tógála agus Soláthair Caipitil Tithíochta

8.9.1 Tascfhórsa Tithíochta Sóisialta na Gaillimhe

Tháinig Tascfhórsa Tithíochta Sóisialta na Gaillimhe le chéile ceithre huair in 2023 agus díríodh go príomha ag gach cruinniú ar chlár seachadta tithíochta sóisialta Chomhairle Cathrach agus Contae na Gaillimhe, le béim ar leith ar scéimeanna nua tithíochta tógála. Ag gach cruinniú den Tascfhórsa, chuir údaráis áitiúla na Gaillimhe nuashonruithe ar fáil maidir le stádas a gclár tógála, fála agus léasaithe, píblínte seachadta agus spriocanna a leagadh síos faoi Thithíocht do Chách.

Is cuid lárnach de Théarmaí Tagartha an Tascfhórsa é aghaidh a thabhairt ar easpa dídine i nGaillimh agus pléadh é sin ag gach cruinniú den Tascfhórsa i rith na bliana. Rinne an Tascfhórsa breithniú ar sheachadadh pleanáilte na Tithíochta Inacmhainne sna blianta atá le teacht. Fuair an Tascfhórsa cur i láthair ón nGníomhaireacht Forbartha Talún agus ón nGníomhaireacht Tithíochta chomh maith le nuashonruithe mionsonraithe ar Thithíocht do Chách.

8.10 Plean Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta 2022 – 2026

Seoladh Plean Gníomhaíochta uaimhianach um Sheachadadh Tithíochta i mí Iúil 2022, ina gcuirfeadh 2,440 teach sóisialta agus inacmhainne ar fáil ar fud na cathrach sna cúig bliana amach romhainn. Tá cóip den phlean ar taispeáint ar shuíomh idirlín Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

Leagtar amach sa Phlean Gníomhaíochta conas a sholáthróidh Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta tithíocht nua sóisialta agus inacmhainne trí thógáil díreach chomh maith le trí shocruithe turnkey agus Cuid V.

Leagtar amach sa phlean gníomhaíochta gealltanas chun na nithe seo a leanas a sheachadadh:

- 1435 teach tithíochta sóisialta nua
- 1005 teach nua inacmhainne, lena n-áirítear le ceannach agus le cíos ar chostas.

Sonraítear sa Phlean Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta conas a bhainfidh Comhairle Cathrach na Gaillimhe amach na spriocanna atá leagtha síos sa bheartas

náisiúnta Tithíocht do Chách i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta agus Comhlachtaí Tithíochta Faofa.

Leagtar amach sna pleananna na sonraí atá beartaithe maidir le soláthar tithíochta sóisialta agus inacmhainne thar an tréimhse 2022-2026, ar aon dul leis na spriocanna atá leagtha amach faoi Tithíocht do Chách. Is é an sprioc iomlán do sheachadadh thar na catagóirí 'tógála' de thógáil Údaráis Áitiúla, Cuid V, AHB – CALF agus tógáil CAS ná 1,235 teach. Clúdóidh seachadadh réimse tithíochta lena n-áirítear scéimeanna tionachta measctha, stoc tithíochta sóisialta a mhéadú agus aghaidh a thabhairt ar fhadhbanna tábhachtacha amhail inacmhainneacht agus folúntas.

Tábla 4

Bliain	2022	2023	2024	2025	2026	Iomlán
Cruth	305	219	224	241	246	1,235

Déantar foráil sna tograí atá sa Phlean Gníomhaíochta maidir le soláthar féideartha 1,435 teach sóisialta suas go dtí 2026. Tá sé beartaithe ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe 477 teach a thógáil le ceannach ar phraghas réasúnta agus 204 teach breise féideartha le ceannach faoi bhuncheannach inacmhainne Údaráis Áitiúil. Is é 681 teach an soláthar iomlán Tógála agus Ceannaigh Inacmhainne a bhfuiltear ag súil leis thar an tréimhse go dtí 2026.

D'fhéadfadh AHB's 324 teach ar Cíos Costais a sheachadadh faoin Scéim Iasachta Cothromais Cíosa Costais agus tagann formhór na dtithe ar cíos ar ghal ó 2024.

Is é 1,005 teach ó 2022 – 2026 an seachadadh atá beartaithe agus réamh-mheasta ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus AHB faoi na bearta inacmhainneachta éagsúla, lena n-áirítear Costas ar Cíos.

An Garraí Beag, An Baile Bán: Cuirfidh an scéim seo 58 aonad tithíochta sóisialta ar fáil. Tar éis próiseas soláthair, thosaigh an conraitheoir athsholáthair ar an láthair i Meán Fómhair 2023 chun an fhorbairt a chríochnú. Le clár tógála 15 mhí, meastar go mbeidh an tionscadal críochnaithe le tabhairt ar aghaidh i R4 2024.

An Caorán, Bóthar Bhaile an Mhóinín: Cuireadh foilseachán pleanála Chuid 10 isteach i Meán Fómhair 2021 nuair a diúltaíodh don Bhord Pleanála i mí Eanáir 2023.

An Cliathán, Bóthar Mhuine Mheá: Dearadh scéim chun 15 aonaid tithíochta a chur ar fáil

do dhaoine scothaosta agus do theaghligh a bhfuil riachtanais mhíchumais acu don láithreán seo. Cuireadh tús le hoibreacha ar an láthair go luath in 2022 agus críochnaíodh iad i R4 2023. Tá scéim An Cliathán tar éis dhá shuíomh thréigthe a chlaochlú go haonaid tithíochta a bhfuil géarghá leo agus atá deartha go sonrach chun riachtanais daoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas a shásamh i láithreán pobail ar scála beag, atá deartha go cúramach agus atá dea-chomhtháite.

Scéim An Cliathán – Críochnú an Tionscadail

8.10.1 Scéim Merlin Woods:

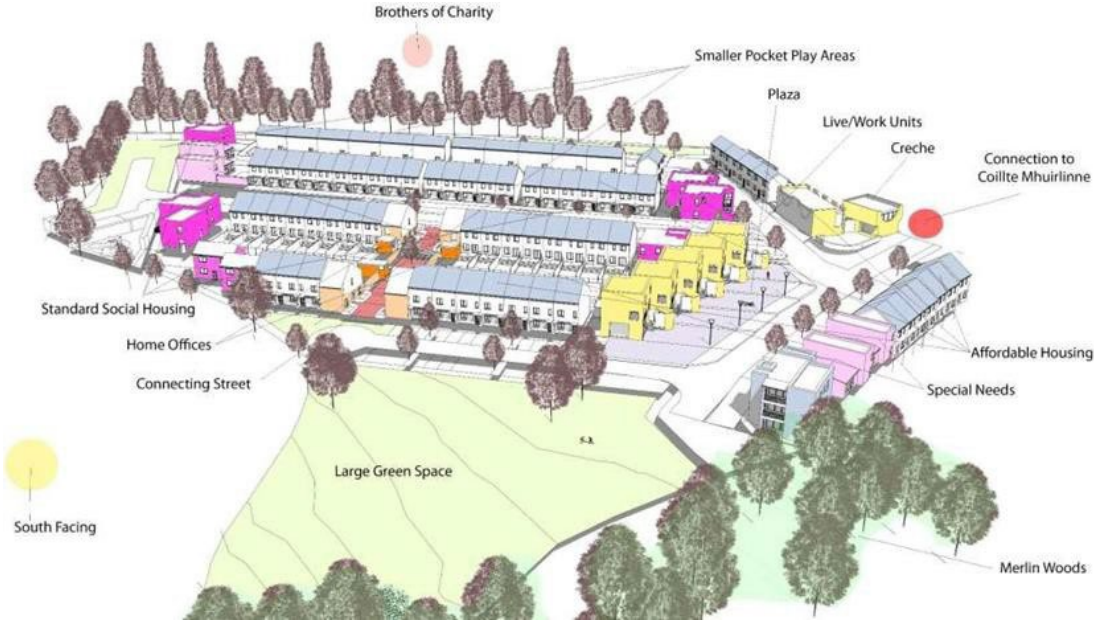
Is tionscadal tithíochta sóisialta agus inacmhainne tionachta measctha é scéim Choill Mhuirlinne ina bhfuil 103 aonad cónaithe, 5 aonad tráchtála agus naíolann. Ceadáíodh pleanáil Chuid 8 go déanach in 2021.

Tar éis maoiniú a cheadú do na tithe sóisialta in 2022, d'fhaomh an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta Cistiú Tithíochta Inacmhainne don 85 teach inacmhainne i mí an Mheithimh 2023.

Rinneadh measúnú ar bhealaí soláthair féideartha éagsúla ag cur scála agus castachtaí ar leith na forbartha a bheartaítear san áireamh. Tá doiciméid ag lorg spéise ó chomhpháirtithe seachadta oiriúnacha tugtha chun críche agus tá siad le foilsiú i R1 2024. Tá sé mar aidhm ag ár bhFoireann Caipitil Tithíochta comhpháirtí seachadta a bheith i bhfeidhm níos déanaí

in 2024.

Scéim Merlin Woods

Forbairt Bhóthar na gCeannaithe:

Cuimsíonn togra Bhóthar na gCeannaithe meascán de spás cultúrtha ar an urlár na talún agus cóiríocht chónaithe ar thrí urlár os a chionn. Os cionn an spáis chultúrtha ar leibhéal na talún, tá 11 aonad tithíochta sóisialta molta, le rochtain trí staighre agus ardaitheoir. Is iad na haonaid seo ná 3 sheomra leapa uimhir a haon agus 8 uimhir dhá sheomra leapa. Mheasfaí gur cineál cuí forbartha é seo i suíomh lár na cathrach.

Cuireadh tograí comhcheangailte Céim 1 agus 2 le haghaidh na n-aonad tithíochta sóisialta faoi bhráid na Roinne Tithíochta i mí Lúnasa 2021. Foilsíodh fógraí pleanála Chuid X

i mí Feabhra 2022. Ag deireadh na bliana 2023, bhí cinneadh fós le déanamh ag an mBord Pleanála.

Bóthar na Cóiste: Chun forbairt tithíochta a chur chun cinn, beidh sé riachtanach uasghrádú a dhéanamh ar an rochtain ar na tailte trí oibreacha feabhsúcháin suntasacha a dhéanamh ar Bhóthar na Cóiste L-5041. Rinneadh dearadh mionsonraithe ar an bhfeabhsúchán bóthair a shainaithin an méid talún breise a theastaíonn chun na hoibreacha riachtanacha a éascú. Cuireadh éadail trí phróiseas Ordú Ceannaigh Éigeantaigh chun cinn in 2022, chun smacht a fháil ar chuid de na tailte breise a theastaíonn. Go dtí go dtabharfar an próiseas CPO chun críche, tá sé beartaithe scéim ar thailte a thabhairt ar aghaidh in 2024.

Bóthar an Chlaí Bháin

Tá an togra le haghaidh tionscadal tithíochta 61 aonad comhdhéanta de 30 aonad Sóisialta agus 31 aonad Inacmhainne.

Fuarthas ceadú Chéim 1 do na 30 aonad tithíochta sóisialta i mí Eanáir 2022 agus fuarthas céim 2 i mí Feabhra 2024 chun ligean do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe dul ar aghaidh tríd an bpróiseas pleanála.

Baile na mBúrcach:

Tá deireadh tagtha le fiosrúcháin láithreáin ar an gcuid ó thuaidh de 'McHale Lands' i mBaile na mBúrcach agus tá athbhreithniú á dhéanamh faoi láthair ar mheasúnú réamhphleanála do 85 teach sóisialta. Iarratas Céim 1 le cur isteach i R1 2023. Cuireadh iarratas Céim 2 faoi bhráid an DHLGH i R1 2023 agus ina dhiaidh sin pleanáil le cur isteach i R1 2024.

Cuireadh tús le próiseas pleanála Cuid 8 don scéim i mí Eanáir 2024, agus tá sé beartaithe an scéim a thabhairt os comhair na Comhairle i R2 2024, le tosú ar an láthair faoi dheireadh na bliana, faoi réir cead pleanála.

Ionad Lae Bhóthar Seamus Quirke agus Cóiríocht Shealadach do Dhaoine gan

Dídean: Tá sé mar aidhm ag an bhforbairt atá beartaithe uasghrádú a bhfuil géarghá leis a chur ar fáil sna háiseanna ionaid lae atá ann cheana féin, chomh maith le hacmhainní breise.

Cuirfidh sé cóiríocht éigeandála sealadach ar fáil ar feadh na bliana agus an fócas ar bhealaí amach as codlata amuigh agus easpa dídine a aithint agus a chur chun cinn ar bhonn rialta agus ag an am céanna oiriúnú a dhéanamh le linn míonna an gheimhridh chun líon na ndaoine a chodlaíonn amuigh ar an mbealach a mhéadú. Cheadaigh an Chomhairle pleanáil faoi Chuid 8 i R2 2023.

Tar éis measúnú a dhéanamh ar roghanna soláthair, foilsíodh iarratas ar thairiscintí d'Fhoireann Dearaidh faoi stiúir Ailtirí i R3. D'éirigh leis an aighneacht a bhí faoi cheannas Simon J. Kelly Architects i gcomhpháirtíocht le Coyle Kennedy Consulting Engineers, Varming Consulting Engineers agus TC Estimating Services, agus ceapadh an fhoireann deartha go foirmiúil i R4 2023. Tá an fhoireann ag obair chun an tsaoráid a oibriú i R4 2025.

Ascaill na Mumhan: Is tionscadal tithíochta inlfonta uirbeach d'ardchaighdeán i lár na cathrach é tionscadal togra Ascaill na Mumhan. Táthar ag súil go mbeidh sé ina eiseamláir ar conas tithíocht chuí a sholáthar ar láithreáin inlfonta agus ar shuímh uirbeacha atá folamh. Soláthróidh sé faireachas éighníomhach ar an mbealach isteach chuig Páirc an Athar de Búrca agus feabhsóidh/réasúnóidh sé na coinníollacha imeall láithreach. Déanfar athchóiriú ar an teach tréigthe folamh atá ann faoi láthair le foirgneamh leabhar nua ina mbeidh 3 aonad cónaithe 1 Leaba a bheidh ina fhoirm láidir uirbeach ach a bhfuil aithne air. Tá an tionscadal curtha isteach do chéim 2 R1 2024.

An Cuarbhóthar: Bóithrín an Saoirse: Dearadh scéim chun 5 Aonad den Lucht Siúil a Bhaineann go Sonrach le Cultúr a chur ar fáil don suíomh seo. Cuireadh tús le hoibreacha ar an láithreán i Ráithe 4 2023 agus táthar ag súil go gcríochnófar iad i Ráithe 4 2024. Cuirfear an fhorbairt seo in ionad na gcuan láithreacha stad atá ann faoi láthair agus áireofar 3 theach cónaithe 3-L eaba, áit chónaithe 4-L eaba, agus áit chónaithe 2-L eaba.

An Cuarbhóthar

Scéimeanna Lándéanta: Fuarthas cead forbairt de 53 aonad a fháil ar Bhóthar Mhuirlinne/Chósta le seachadadh na n-aonad seo le cur i gcrích i 2 chéim ar leith atá réamh-mheasta do 2022 agus 2023. Cuireadh tús le hoibreacha ar an scéim seo, Garraí Caol, i mí Iúil 2021 agus rinneadh dul chun cinn maith orthu le linn 2022 le seachadadh Chéim 1, 27 déphléacs i mí na Nollag 2022.

Seachadadh seachadadh Chéim 2 (26 árasán) i R4 2023.

Cuid V: Tháinig méadú breise ar ghníomhaíocht Chuid V in 2023 agus fuarthas 13 aonad. Chuaigh an Roinn Tithíochta i mbun cainteanna maidir le roinnt Cuid V do shuímh agus scéimeanna éagsúla molta. Léiríonn idirbheartaíochtaí le Forbróirí agus an Plean Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta 2022-2026 90 aonad Cuid V eile atá sceidealaithe le seachadadh 2022-2026. Síníodh comhaontuithe foirmiúla le haghaidh 22 aonad in 2023.

Éadálacha: Dírítear go príomha ar easpa dídine a chosc do thionóntaí in situ. Tarlaíonn

rannpháirtíocht leanúnach le tacaíocht theicniúil intí, foirne leithdháilte, mar aon le ranna ÍCT agus SCC go rialta chun cur chuige ailínithe i leith ceannacháin a chinntiú. In 2023, cuireadh 40 fáil ar fáil agus chuir 22 mhaoin cosc ar theaghlaigh dul i mbun easpa dídine. Cuireadh 148 réadmhaoin eile isteach agus athbhreithníodh iad, ach ní dheachaigh siad ar aghaidh chuig tíolacas ar chúiseanna éagsúla ar nós gur lean an díoltóir ar aghaidh leis an margadh príobháideach nó aistarraingtí iarratais.

Croí Conaithe: Fuarthas 42 Iarratas Folamh in 2023, agus lorg 16 díobh sin an breisiú iomlán tréigthe. Rinneadh iniúchadh ar 36 de na maoin seo agus tá dul chun cinn á dhéanamh acu, tá 2 iarratas tarraingthe siar agus táimid ag fanacht ar cháipéisíocht don 4 eile sular féidir linn dul ar aghaidh chuig an iniúchadh. Agus fráma ama 13 mhí ann chun oibreacha a chur i gcrích, níl aon iarratas sroichte ag an gcéim dheireanach go dtí seo, ach táthar ag súil leis seo sna míonna amach romhainn. Tá an fhoireann éadálacha ag bainistiú ionchais agus ag cinntiú go bhfuil nósanna imeachta cearta i bhfeidhm.

Deisiú agus Léasú: B'éigean sprioc de dhá scéim deisiúcháin agus léasaithe a chur i gcrích in 2023. Fuair GCC ceithre fhiosrúchán maidir leis an scéim seo, agus bhí ceann amháin ag dul ar aghaidh le bheith críochnaithe. Tá an t-aonad críochnaithe á bhainistiú ag AHB agus áitithe go hiomlán. Tá athbhreithniú á dhéanamh ar na trí aighneacht eile faoi láthair d'fhonn dul chun cinn a dhéanamh in 2024.

Morgáiste go Cíos: Is tionscnamh rialtais í an scéim Morgáiste go Cíos chun cabhrú le húinéirí tí atá i mbaol a dteach a chailleadh trí riaráistí morgáiste. I gCathair na Gaillimhe, críochnaíodh 4 iarratas in 2023.

Sealbhú Talún: In Aibreán 2023, d'fhógair Comhairle Cathrach na Gaillimhe do Léirithe Spéise chun Tithíocht Shóisialta agus Talamh Forbraíochta a sholáthar tar éis bhunú an Chiste um Thithíocht do Gach Talamh a Fháil i mí na Samhna 2022. Tá an Ghníomhaireacht Tithíochta freagrach as bainistíocht agus as socrúithe oibriúcháin an chiste. Fuair Comhairle Cathrach na Gaillimhe faomhadh ón nGníomhaireacht Tithíochta i mí Dheireadh Fómhair 2023 ag Bóthar na Ceapaí, Cnoc na Cathrach. I mí na Nollag 2023 d'fhorghas an Roinn go leanfaí leis an gCiste um Fháil Talún agus d'fhógair sí síneadh an chiste, chun láithreáin do thithíocht inacmhainne a áireamh, le €64m breise curtha ar fáil chun tacú le láithreáin a cheannach le haghaidh soláthar tithíochta sóisialta agus €50m

curtha ar fáil chun tacú le maoiniú láithreán do sholáthar tithíochta inacmhainne. Déanfar iniúchadh ar fháil bhreise talún in 2024, faoi réir dícheall cuí.

Tithíocht Inacmhainne Neamhdhíolta: Tá 76 teach a fuarthas sa tréimhse go dtí 2009 agus atá beartaithe le díol faoi Scéimeanna Tithíochta Inacmhainne roimhe seo fós gan díol. Cuireadh deireadh leis na Scéimeanna faoina bhfuarthas iad in 2011. Tá na tithe seo á mbainistiú ag Cumainn Tithíochta Clúid agus Tuath agus tá na haonaid ar fad ina bhfuil tionóntaí ar liosta feithimh tithíochta na Comhairle. Cuireadh in iúl don Chomhairle i mí na Nollag 2022 go bhfuarthas cead ón Roinn Tithíochta chun Réadmhaoin Inacmhainne Neamhdhíolta (SAManna) oiriúnacha a aistriú chuig stoc buan tithíochta sóisialta.

Sannadh sciar den mhaoiniú a bhí ar fáil do gach údarás áitiúil a bhfuil aonaid eile de chuid SAM acu chun an t-aistriú seo a mhaoiniú agus aithníodh 9 n-aonad le haistriú i gComhairle Cathrach na Gaillimhe, lena n-áirítear 4 aonad i dTornóg, 4 aonad sa Leargán agus aonad amháin i Radharc na Coille ar luach

€1,775,003.00. Úsáideadh an maoiniú seo chun iasachtaí HFA a bhaineann le héadáil na dtithe a fhuascailt agus aistriú na n-aonad isteach i stoc sóisialta. Leanfaidh grúpa oibre a bhunaigh an Roinn Tithíochta ag obair i dtreo réiteach fadtéarmach don chuid eile de na haonaid inacmhainne neamhdhíolta.

8.11 Seachadadh Tithe ag Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (AHB)

Chuir AHBanna tithe nua ar fáil i gcomhpháirtíocht le Comhairle Cathrach na Gaillimhe in 2023 in áiteanna éagsúla ar fud na cathrach. Is iad na príomhshruthanna maoinithe atá ar fáil ná an Scéim Cúnaimh Caipitil (CAS) agus an tSaoráid Léasaithe Airleacain Chaipitil (CALF).

8.12 Scéim Cúnaimh Caipitil (SCC)

Fuarthas tograí tionscadail CAS ó roinnt AHBanna do riachtanais tithíochta iarratasóirí faoi na catagóirí sonracha (daoine gan dídean, daoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas).

Chuir Cumann Tithíochta Peter Triest a n-iarratas ar 6 aonad ar aghaidh i Rathún. Tá moill curtha ar dhul chun cinn maidir le hath-thairiscint agus dul in éag an chead pleanála; Mar sin féin, meastar go gcuirfear tús le tógáil CAS in 2024.

Críochnaíodh 4 iarratas éadála aonad singil in 2023 le Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta Galway Simon agus Cumann Tithíochta an Gharráin Nua agus tá 2 aonad eile á bhfáil le críochnú go luath in 2024.

Tá cead faighte ag Clann Síomón na Gaillimhe Céim 4 chun 10 n-aonad 1 leaba a thógáil ar Bhóthar an Chaisleáin Nua. Tá faomhadh CAS Céim 1 faighte do 7 n-aonad le Respond ar shuíomh atá lonnaithe i nDabhach Uisce. Léirítear sa tábla thíos Tionscadail CAS a tionscnaíodh, atá ar siúl nó a cuireadh i gcrích in 2023.

Tábla 5 – Tionscadail CAS a Tionscnaíodh, atá Ar Siúl nó a Críochnaíodh in 2023

AHB	Suíomh	Catagóir an Tionónta	Tógáil nó Fáil	Líon na nAonad	Stádas
Peter Triest Housing Association	Cúl Gharrai, Rathún	Míchumas	Tógáil	6	Faomhadh Céim 4 (le tosú in 2024)
Clann Shíomóin na Gaillimhe	An Caisleán Nua Uachtarach	Gan dídean	Tógáil	10	Faomhadh Chéim 4
Tuath Housing Association	Claí Mór, Seanbhóthar Mhuine Mheá	Daoine gan Dídean / Míchumas / Daoine Scothaosta / Meabhrach Sláinte	Eochróir	33	Faomhadh Maoinithe Eochróra 20.12.23
Newgrove Housing Association	Arda an Chlaí Bháin	Míchumas	Fáil	3 + 1 aonad le haghaidh oibrí tacaíochta	Críochnaith e
Clann Shíomóin na Gaillimhe	Cúirt an Mhainéir	Gan dídean	Fáil	1	Críochnaith e
Clann Shíomóin na Gaillimhe	Bóthar an Chaisleáin Nua	Lucht Fágála Cúraim	Fáil	1	Críochnaith e
Clann Shíomóin na Gaillimhe	Bóthar an Chaisleáin Nua	Gan dídean	Fáil	1	Críochnaith e

8.13 Saoráid Léasaithe Airleacain Chaipitil (CALF)

Is éard atá i gceist leis an Áis Léasaithe Airleacain Chaipitil (CALF) ná AHB a fhaigheann maoiniú príobháideach 70% ar a laghad chun aonaid a fháil chun tithíocht shóisialta a sholáthar, agus cuireann an Roinn suas le 30% den riachtanas maoinithe atá fágtha ar fáil

mar

Airleacan Caipitil tríd an údarás áitiúil. Tá léirithe spéise aitheanta ag Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta le haghaidh fáil agus/nó tógáil fhéideartha.

Moltar sa Phlean Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta do 2022-2026 go ndéanfar suas le 541 aonad a sheachadadh faoi CALF a chabhróidh go mór leis an gComhairle a spriocanna foriomlána faoi Thithíocht do Chách a bhaint amach. Tá 621 aonad ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe faoi láthair ar Shocruithe Íocaíochta agus Infhaighteachta Saoráid Léasaithe Airleacain Chaipitil leis na Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta ar fud na cathrach. Léirítear sa tábla thíos comhaontuithe CALF a tugadh chun críche in 2023.

Tábla 6 - Comhaontuithe CALF a Críochnaíodh in 2023

Suíomh	Uimh reach a na nAonad	AHB	Eisíoc Caipitil Incháilithe lomlán CALF	CALF (%)	Tréimhse Íocaíochta agus Infhaighteachta	Stádas an Tionscadail
Cathair na Gaillimhe Thiar	16	Clúid Housing Association	€12,352,033.00	28.47 3%	30 bliain	Bainte amach 12 Meitheamh 2023. Céim 4 le seachadadh 2024
Cathair na Gaillimhe Thoir	101	Respond Housing Association	€30,518,373.50	25%	30 bliain	3 Chéim seachadta R4, 2023
Cathair na Gaillimhe Thiar	9	Clúid Housing Association	€1,002,000.00	30%	25 bliain	Bainte amach 14 Nollaig 2022

8.13.1 Scéim Feabhais Shliabh Bhán

Rinneadh dul chun cinn ar scéim na n-oibreacha deisiúcháin chun déileáil le lochtanna a léiríodh in eastát Shliabh Bhán (ina bhfuil 54 aonad) ar an mBaile Bán agus críochnaíodh

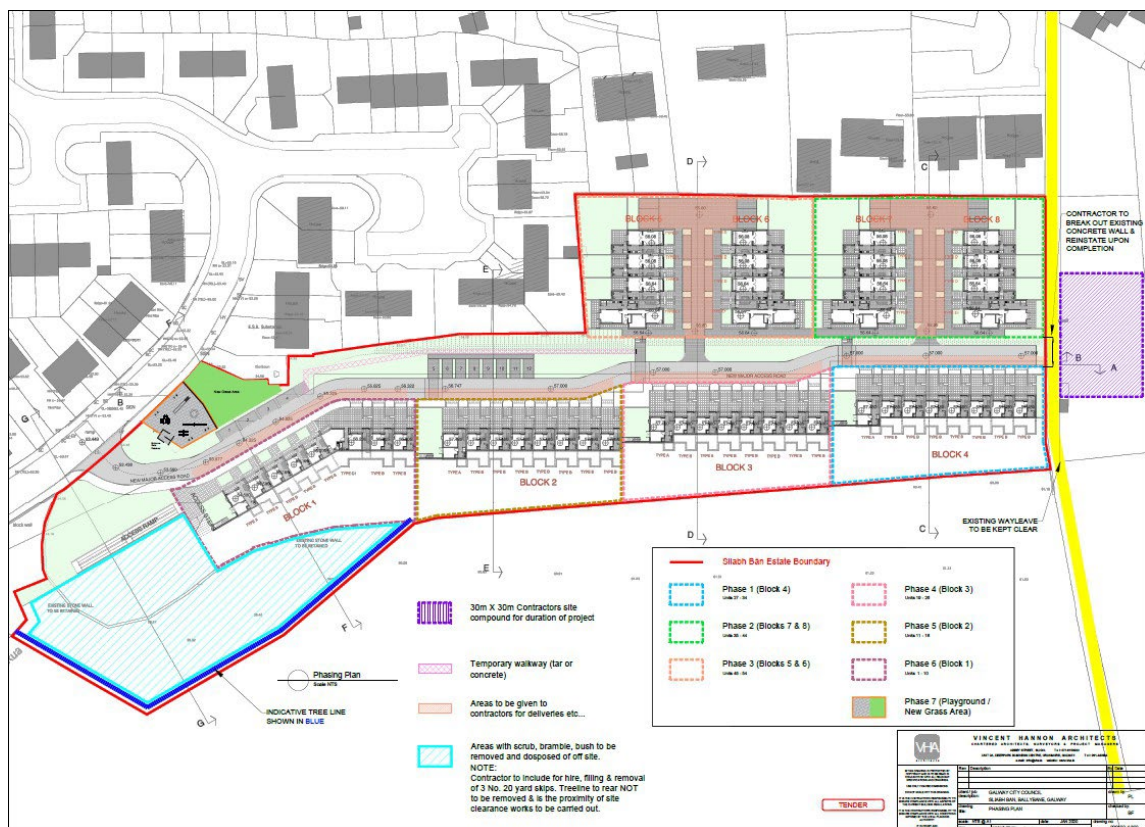
an próiseas tairisceana chun conraitheoir a fhostú leis na hoibreacha a dhéanamh.

Cuireadh tús le hoibreacha ar an láthair i mí Dheireadh Fómhair 2021, agus rinneadh an clár oibreacha thar 6 céim agus tógann sé 16 seachtaine le gach céim a chríochnú. Is éard atá i gceist leis an tionscadal ná na tionóntaí reatha (8 n-aonad in aghaidh na céime) a thabhairt ar ceal go sealadach do thréimhse na n-oibreacha leasúcháin.

Bhí rannpháirtíocht shuntasach le tionóntaí a leanfaidh ar aghaidh le linn an tionscadail. Tá feasacháin a thugann nuashonrú ar gach ábhar a bhaineann leis an scéim á gcur ar fáil do chónaitheoirí go rialta agus tá oifigeach idirchaidrimh ceaptha.

Meastar go mbeidh an tionscadal críochnaithe faoi R4 2024

Scéim Feabhais Shliabh Bhán

8.13.2 Scéim Iasachta Carbhán 2022 agus 2023.

Cheadaigh an tAonad Cóiríochta don Lucht Siúil, An Roinn Tithíochta, Baile Átha Cliath, leithdháileadh 4 iasacht carbhán in 2022, agus 4 iasacht carbhán breise in 2023 d'iarratasóirí cáilithe. Is é an iasacht uasta ná €40,000 lena n-áirítear CBL agus an táille seachadta. Tá 6 charbhán ceannaithe agus seachadta ar an láthair go dtí seo. Roghnaíodh

2 charbhán eile agus táthar ag fanacht le seachadadh.

8.13.3 Bainistíocht eastáit

Is le Comhairle Cathrach na Gaillimhe 2,677 mhaoin. Tá an Chomhairle freagrach as bainistiú na réadmhaoine seo agus os cionn 2,500 tionóntacht lonnaithe ar fud 170+ eastát sa chathair. Is príomhaidhm de chuid na Roinne Tithíochta í bainistiú cuí na dtionóntachtaí seo agus na n-eastáit tithíochta a bhaineann leo.

In 2023, críochnaíodh an Garraí Caol - forbairt tithíochta sóisialta de 53 aonad cónaithe ar Bhóthar Bhaile Átha Cliath, Cathair na Gaillimhe - agus tugadh tionóntaí air. D'eagraigh Oifigigh Idirchaidrimh Eastát Tithíochta (HELO) 2 sheisiún oiliúna ar leith in Ionad Pobail Bhaile an Phoill do na cónaitheoirí nua sular thosaigh a dtionóntachtaí.

Ba é cuspóir na hoiliúna tionóntaí a chur ar an eolas faoina bhfreagrachtaí i leith a dtionóntachta sa Chomhairle Cathrach, agus chun téarmaí agus coinníollacha a gcomhaontuithe ligin a mhíniú. Rinne príomhphearsanra ó Chomhairle Cathrach na Gaillimhe cur i láthair ar sheirbhísí na Comhairle, Ríomh Cíosa, Cumas, seirbhís Maor Pobail, seirbhís Bruscair Chomhchoiteann.

Cuimsíonn na haonaid:

- Céim 1 (26 aonad), Bloic B
- Céim 2 (27 aonad), Bloc A.

Tá triúr Oifigeach Idirchaidrimh Eastát Tithíochta (HELO) agus Oifigeach Sinsearach Idirchaidrimh amháin fostaithe ag an gComhairle agus cuireann siad láithreacht ardphróifíle ar na heastáit ar fáil. Tá siad i dteagmháil le bainistíocht eastáit, iompar frithshóisialta agus forfheidhmiú tionóntachta agus oibríonn siad lena chinntiú gur áiteanna cónaithe níos fearr iad eastáit údaráis áitiúil.

I measc na bhfeidhmeanna sonracha tá comhairle agus oiliúint tionóntachta, tacaíocht do chumainn chónaitheoirí agus imscrúdú ar ghearáin a bhaineann le sárú tionóntachta agus/nó iompar frithshóisialta. Ceapadh Oifigeach Cóiríochta don Lucht Siúil agus Oifigeach Idirchaidrimh don Lucht Siúil i mí na Samhna 2023.

I rith 2023, d'oibrigh an Fhoireann Bainistíochta Eastát i gcomhpháirtíocht le ranna eile i gComhairle Cathrach na Gaillimhe

agus le grúpaí agus gníomhaireachtaí eile sa chathair, lena n-áirítear An Garda Síochána.

Chuaigh foireann Bainistíochta Eastáit i dteagmháil le muintir Shliabh Rua chun Cumann Cónaitheoirí a bhunú a fuair maoiniú ó Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

Cuireadh cúnamh ar fáil in 2022 do Chumann na nÁitritheoirí le hiarratas a ullmhú ar dheontas tosaithe chun uirlisí a cheannach chun tús a chur le tionscadal chun a spás glas a athnuachan trí phaiste bláthanna fiáine a chur ar an limistéar glas agus ar deireadh suíocháin a chur leis.

Chuir an tAonad Áineasa agus Conláistí cúnamh ar fáil chun toir a sholáthar do leapacha bláthanna nua ar an fhaiche. Cuireadh crainn sa limistéar glas. Tá an-tábhacht ag baint leis na crainn ar an eastát mar gur cuireadh isteach iad ar dtús chun bás leanaí óga a bhaineann le teaghlaigh a léiriú. Bhí iarrtha ag cónaitheoirí an eastáit go gcaithfí cuid de na crainn níos sine ar an eastát a ndearna gaotha damáiste dóibh in imeacht na mblianta a athchur. I 2022, maoiníodh múrphictiúr ar bhalla an eastáit faoin tionscadal Greening the Laneways agus chuir sé tuilleadh feabhais ar an eastát.

In 2023 cuireadh plaic balla ar fáil don Eastát.

In 2023, d'iarr Cónaitheoirí maoiniú le haghaidh paiste bláthanna fiáine ar an limistéar glas agus suíocháin de chineál éigin a chur ar fáil. Tá limistéar súgartha agus suíocháin beartaithe do 2024, faoi réir maoiniú chun na hoibreacha a cuireadh i gcrích a tosaíodh in 2023 a chur i gcrích.

Tá bród mór áite ag na cónaitheoirí anois agus coimeádann siad an t-eastát glan agus saor ó bhruscar.

8.13.4 Láithreán Stad Neamhbhuan Ceathrú an Bhrúnaigh agus Eastát Chlos na Cille.

Soláthraíodh dhá áit súgartha faoi Mhaoiniú na gCuntas Díomhain in 2023, i láithreán stad Neamhbhuan Cheathrú an Bhrúnaigh agus in eastát sonrath don Lucht Siúil i gClochar na Cille. Cuireann an dá chlós súgartha go mór leis an gceantar do na cónaitheoirí agus dá bpáistí.

8.13.5 Iompar Frithshóisialta

Déileáiltear le hiompar frithshóisialta (ASB) agus sáruihte tionóntachta de réir Bheartas Iompair Fhrithshóisialta na Comhairle. Tugadh an Straitéis um Iompar Frithshóisialta cothrom le dáta agus aontaíodh leasuithe molta i 2022. I bhformhór na gcásanna, réitítear saincheisteanna tionóntachta trí rabhaidh bhriathartha, comhoibriú ilghníomhaireachta agus/nó idirghabháil. I gcásanna sáruihte tromchúiseacha tionóntachta, eisítear rabhaidh tionóntachta reachtúla, agus ina dhiaidh sin imeachtaí dlí le haghaidh ordú seilbhe. Leagtar amach anseo thíos na figiúirí a bhaineann le gearáin ASB a fuair agus a ghníomhaigh Aonad Bainistíochta Eastáit Chomhairle Cathrach na Gaillimhe in 2023.

Tábla 7 – Gearáin ASB 2023

Gearáin:	Uimhir
Líon na ngearán a fuarthas	650
Líon na ngearán a réitíodh	625
Líon na litreacha foirmiúla	300

Líon na bhFógraí Tionóntachta a Eisíodh	10
Líon na rabhadh tionóntachta a eisíodh faoi alt 7, nó 9 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014	55

Líon na n-athbhreithnithe ar rabhadh tionóntachta a iarradh faoi alt 10 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014	2
Líon na n-iarratas ar sheilbh atá á lorg sa Chúirt Dúiche faoi ailt 12, 13 nó 17 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014	8
An líon áititheoirí neamhdhleathacha a aistríodh ó thithíocht údaráis áitiúil faoi alt 20 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha) 1997	4
Líon na n-athshealbhuithe d'iompar frithshóisialta	3

Réitíodh os cionn 75% de na gearáin a tuairiscíodh in 2023 trí idirghabháil, cruinnithe agus rabhaidh bhriathartha. I measc na gcineálacha gearán sin tá gearán aon uaire amhail madraí ag tafann, páirceáil núise, imirt liathróide, maoin nach bhfuil coinnithe go dona (rófhás/carnadh bruscair), bruscar, mionaighnis le comharsana agus a leithéid.

D'éiligh os cionn 25% de na gearáin a tuairiscíodh in 2023 go n-eiseofaí litreacha rabhaidh chuig na ciontóirí líomhnaithe. Bhain na litreacha rabhaidh seo le heachtraí níos tromchúisí ar nós cóisir agus ceol ard, argóintí teaghlaigh a chuaigh i bhfeidhm ar chomharsana, imeaglú/ciapadh ar chomharsana, damáiste do mhaoin na gcomharsan agus a leithéid. Bhí Fógra Tionóntachta nó Rabhadh Tionóntachta ag teastáil ó chéatadán beag de na gearáin a fuarthas in 2023.

Is fógra foirmiúil é an Fógra Tionóntachta a eisítear chuig an gciontóir líomhnaithe sula seirbheálfar aon Rabhadh Tionóntachta Reachtúil faoi Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014. Tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe tiomanta do dhul i ngleic le hiompar frithshóisialta agus nús chun pobail níos sábháilte agus níos fearr a chruthú do thionóntaí.

Aithníonn Comhairle Cathrach na Gaillimhe go bhfuil cónaí ar fhormhór a dtionóntaí i slí bheatha shíochánta a n-áiteanna cónaithe agus gur mian leo taitneamh a bhaint astu agus nach bhfuil ach líon an-bheag tionóntaí páirteach in iompar frithshóisialta.

8.13.6 Caingean Dlí

Tógadh caingean dlí i gcoinne 8 n-áititheoir mídhleathach ar leith ar réadmhaoin na

Comhairle Cathrach in 2023. Tá ceithre réadmhaoin tugtha ar ais don stoc tithíochta in 2023, beidh an Sirriam fostaithe in 2024 chun Seilbh a fháil ar réadmhaoin nár géilleadh de réir an Ordaithe um Sheilbh Cúirte.

8.13.7 Beartas agus Nósanna Imeachta

Tá Straitéis Bainistíochta Eastáit do Chóiríocht a Bhaineann go Sonrach leis an Lucht Siúil á dréachtú agus bhuail an Comhairleoir leis an bhfoghrúpa LTACC agus LTACC in 2023. Tabharfar an Straitéis seo chun críche in R3 2024.

8.13.8 Scéim Cheannaigh ag Tionóntaí (Incriminteach)

Fuarthas 51 iarratas faoin scéim in 2023. Astu seo, measadh go raibh 19 incháilithe chun dul ar aghaidh chuig litir thairisceana. Dhíol Comhairle Cathrach na Gaillimhe 18 réadmhaoin in 2023 le luach margaidh iomlán de 3,915,000.

8.13.9 Iasachtaí Tithíochta

Is scéimeanna morgáiste tacaíthe rialtais iad scéimeanna Iasachta Tithíochta de chuid Atógáil na hÉireann (RIHL) agus Iasacht Tithíochta na nÚdarás Áitiúil [LAHL] atá ar fáil ar fud na tíre ó gach údarás áitiúil. Tairgeann Comhairle Cathrach na Gaillimhe morgáistí ceannaitheoirí céaduaire de 90% LTV suas le huasluach maoin de €330,000 i nGaillimh.

Leithdháileadh €6,760,000 le haghaidh faomhadh Iasachta nua in 2023. Féadfar an tarraingt anuas Iasachta iarbhír a dhéanamh in 2023 nó in 2024. Fanann Iasachtaí a faomhadh in 2023 bailí ar feadh sé mhí tar éis an cheadaithe.

Tá 371 iarratas faighte ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe faoin Scéim Iasachtaí. Faomhadh 167 iarratas Iasachta ar luach iomlán €30,559,177. Baineann 33 díobh seo leis an Scéim Cheannaigh ag Tionóntaí, nuair a ceadaíodh maoiniú do thionóntaí chun an réadmhaoin a cheannach, bhí siad ar cíos ó Chomhairle Cathrach na Gaillimhe. Tá 77 Iasacht ceadaithe tarraingthe anuas ag na hiarratasóirí, ar luach iomlán €15,466,647 agus tá 5 thairiscint Iasachta fós bailí agus féadfar iad a tharraingt anuas.

8.13.10 Cíosanna

Lean Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar aghaidh ag bainistiú agus ag cothabháil na gcuntas cíosa de bhreis agus 2,700 tionóntacht sa chathair. Tá athríomh déanta ar chíosanna chun athruithe ar chomhdhéanamh teaghlaigh nó ar ioncam teaghlaigh a léiriú, de réir Scéim Cíosanna Dífreálacha na Comhairle 2019.

8.13.11 Deontais Tithíochta: Oiriúnú, Cúnamh Soghluaisteachta agus Cúnamh Tithíochta do Dhaoine Scothaosta

Cuireadh 245 deontas oiriúnaithe tithíochta i gcrích faoi na scéimeanna deontais um Oiriúnú Tithíochta, Áiseanna Soghluaisteachta agus Cúnamh Tithíochta do Dhaoine Scothaosta in 2023. Ba é an caiteachas iomlán ar scéimeanna deontais ná €1,646,061.23, is ionann é sin agus €1,316,848.98 maoiniú státchiste (b'ionann é agus 80%), agus €329,212.25 ag teacht le maoiniú údaráis áitiúil.

Tábla 8 – Deontais Tithíochta Príobháideacha

Cineál an Deontais do Thithíocht Phríobháideach	Iomlán Críochnaithe 2023	Íocaíochtaí Iomlána 2023
Deontas Oiriúnaithe Tithíochta (HAG) Príobháideach	71	€651,035.45
Cúnamh Tithíochta do Dhaoine Scothaosta (HOP)	156	€930,005.78
Deontas d'Áiseanna Soghluaisteachta (MAG)	18	€65,020.00
IOMLÁN	245	€1,646,061.23

Chomh maith le Deontais Phríobháideacha, cuireadh oibreacha oiriúnaithe i gcrích ar 27 maoin eile de chuid an údaráis áitiúil ag caiteachas iomlán de €460,503.

Tábla 9 – Deontais Tithíochta Údaráis Áitiúil

Cineál Deontais Tithíochta ÚÁ	Iomlán Críochnaithe 2023	Íocaíochtaí Iomlána 2023
-------------------------------	--------------------------	--------------------------

Deontas Oiriúnaithe Tithíochta an ÚÁ (HAG)	27	€460,503
--	----	----------

Cuireann an scéim DPG maoiniú ar fáil d'oiriúnuithe do réimse oibreacha ag brath ar riachtanais lena n-áirítear seomraí fliucha a shuiteáil, seomraí foltha ar urlár na talún, seomraí céadfacha, rampaí agus ráillí, ardaitheoirí staighre, modhnuithe cistine agus seomra foltha de réir thuairiscí Teiripeoir Saothair.

8.14 Rialú Foirgníochta agus Íoschaighdeán

Áirítear sa chlár Rialaithe Foirgníochta athbhreithniú agus scrúdú a dhéanamh ar fhoirgnimh nua agus ar fhoirgnimh atá ann cheana féin ag féachaint do na Rialacháin Foirgníochta chuí. Áirítear leis an athbhreithniú agus an scrúdú: Iarratais ar Dheimhniú um Shábháilteacht ó Dhóiteán, Fógraí Tosaithe, iarratais ar Dheimhniú Rochtana do Dhaoine faoi Mhíchumas agus iarratais ar Dheimhniú Comhlíonta ar Chríochnú a eisíodh faoin gCóras Bainistíochta um Rialú Foirgníochta.

Tábla 10 – Rialú Foirgníochta agus Cigireachtaí 2023

Líon na bhFógraí Tosaithe bailí	200
Líon na n-iarratas bailí ar Dheimhniú um Shábháilteacht ó Dhóiteán	22
Líon na nDeimhnithe Rochtana do Dhaoine faoi Mhíchumas bailí	48
Líon na gcigireachtaí ar Rialú Foirgníochta	30

8.15 Cigireachtaí ar Chaighdeán Íosta Príobháideacha ar Cíos

Tábla 11 - Cigireachtaí ar Chaighdeán Íosta Príobháideacha ar Cíos

Iníúchadh ar airíonna	337
Comhlíontach airíonna	25
Litreacha feabhsúcháin eisithe	312
Fógraí Feabhsúcháin eisithe	0

Fógraí Promhaidh eisithe	0
--------------------------	---

8.16 An Straitéis Náisiúnta Tithíochta do Dhaoine faoi Mhíchumas 2022-2027

Is í an Straitéis Tithíochta Náisiúnta do Dhaoine faoi Mhíchumas 2022 - 2027 an dara straitéis tithíochta shonrach de chuid na hÉireann do dhaoine faoi mhíchumas. Tá sé mar aidhm aige cabhrú le daoine faoi mhíchumas maireachtáil go neamhspleách agus a bheith cuimsithe ina bpobail agus rochtain a chumasú do dhaoine faoi mhíchumas ar sheirbhísí tacaíochta comhtháite. Seoladh an Plean Forfheidhmithe don NDSDP i mí an Mheithimh 2023. Leagann sé seo amach príomhghníomhartha agus torthaí atá le seachadadh thar shaolré an phlean. Is príomhghníomh de chuid an NHSDP é na Coistí Stiúrtha Tithíochta agus Míchumais áitiúla a leanúint agus a neartú agus tuairisciú feabhsaithe don CPS ar bhonn ráithiúil. Reáchtáil an Ghníomhaireacht Tithíochta ceardlann le baill den HDSG an 19 Deireadh Fómhair 2023 maidir leis an bplean nua forfheidhmithe.

8.17 Coiste um Beartais Straitéiseacha (SPC)

Tháinig an Grúpa Beartais Straitéisigh Tithíochta le chéile 4 huairé le linn 2023 agus phléigh sé cúrsaí beartais amhail Tithíocht Inacmhainne, Beartas Straitéise Míchumais, Pleananna Cóiríochta don Lucht Siúil, Beartas Fála Tithíochta, Leasuithe ar an Scéim Tosaíochtaí Ligin, nuashonruithe ar Easpa Dídine agus an Clár Caipitil Tithíochta. (Clár Oibre faoi iamh do 2023).

9. Iompair

Cuspóir: Gréasán bóithre agus iompair atá sábháilte agus éifeachtach a sholáthar, a bhainistiú agus a chothabháil agus oibriú i gcompháirtíocht le soláthraithe iompair phoiblí agus le gníomhaireachtaí eile chun beartais iompair chomhtháite agus

9.1 Droichead na mBradán do Choisithe agus do Rothaithe

Osclaíodh Droichead Coisithe agus Rothaíochta Cora nua na mBradán ar an 26 Bealtaine 2023 agus is é an chéad droichead nua a théann trasna Abhainn na Gaillimhe le breis agus 30 bliain. Chomh maith le fáil réidh le coinbhleachtaí féideartha a d'fhéadfadh a bheith ag coisithe agus rothaithe le tiománaithe thar an droichead reatha, atá os cionn 200 bliain d'aois, tá sé cruthaithe cheana féin gur spás poiblí luachmhar é.

Foireann Forbartha Bonneagair Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a bhí i gceannas ar an bhforbairt seo agus mhaoinigh an Roinn Iompair í trí Chlár Taistil Ghníomhaigh an Údaráis Náisiúnta Iompair (NTA) agus Maoiniú Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE).

9.2 BusConnects na Gaillimhe: Nasc Traschathrach (Bóthar na hOllscoile go Bóthar Bhaile Átha Cliath)

Tar éis an réamhdhearadh don Nasc Traschathrach, (Bóthar na hOllscoile go Bóthar Bhaile Átha Cliath) a chríochnú, reáchtáladh réamhchomhairliúchán leis an mBord Pleanála i Ráithe 1 de 2022. Rinneadh doiciméid iarratais ar thoiliú a ullmhú agus a chur i gcrích i rith R2 agus R3. Áiríodh leis seo doiciméid iarratais an CPO (Ordú Ceannaigh Éigeantaigh). Cuireadh an t-iarratas iomlán ar thoiliú agus CPO faoi bhráid an Bhoird Pleanála (APB) an 16 Meán Fómhair 2022. Fuair Comhairle Cathrach na Gaillimhe aighneachtaí chuig ABP maidir leis an iarratas i mí na Nollag 2022 le haghaidh measúnaithe agus tuairiscithe ar ais chuig ABP in R1 de 2023.

9.3 BusConnects na Gaillimhe: Bóthar Bhaile Átha Cliath

Tar éis sainchomhairleoirí dearaidh a cheapadh agus an Tuarascáil Roghanna a fhorbairt in 2022, chuaigh an scéim ar aghaidh chuig comhairliúchán poiblí neamhrechtúil i R1 de 2023. Chuimsigh an seomra fíorúil cúlra na scéime, bróisiúr, cuspóirí scéime, Líníochtaí Bealaigh is Fearr atá ag teacht chun cinn agus na chéad chéimeanna eile. Tá foirm aiseolais ar líne ar fáil chomh maith le háis chruinnithe a chur in áirithe.

Tar éis an chomhairliúcháin, tá an scéim tar éis dul ar aghaidh trí réamhchéim dearaidh an tionscadail, lena n-áirítear ullmhúchán Tuarascáil Measúnaithe Tionchair Timpeallachta agus staidéir ghaolmhara. Chun treoir a thabhairt do dhearadh na scéime, críochnaíodh an tuarascáil samhaltaithe tráchta don scéim i R3 de 2023 agus cuireadh tús le conarthaí imscrúdaithe talún ar an láthair i R4 de 2023.

Ionadaíocht Fhíorúil ar Acomhal Skerrit

9.4 Uasghrádú Acomhal na Máirtíneach

Cuireadh tús le tógáil an acomhail go luath in 2022 agus chuimsigh sé oibreacha suntasacha draenála, oibreacha atreoraithe seirbhíse, tógáil teorainneacha, seirbhísí nua, soilsiú poiblí, dromchla agus oibreacha bóithre gaolmhara. Bhí carraig shuntasach sa cheantar a bhí dúshlánach le linn na tógála.

Áiríodh leis an tionscadal oibreacha tírdhreacha suntasacha. Tá dearadh plandála ar Acomhal Mháirtín tar éis inspioráid a thabhairt ó fhoirm stairiúil an Dúna chun leagan amach ciorclach comhlárnach a chruthú don spás agus tá sé sainmhínithe níos mó ag na cineálacha plandála a úsáidtear. Is éard atá sa phlandáil meascán de phlandaí ilbhliantúla a thabharfaidh láithreach don acomhal agus aeistéitiúil ildaite.

Roghnaíodh plandú crann agus is stoc dúchasach an chuid is mó den phlandáil crann a chuirfidh 14 crann scean gheal leathaibí bláthanna, atá ina siombail de 14 threibh na Gaillimhe.

Críochnaíodh Uasghrádú Acomhal Martin agus osclaíodh don phobal é ar 7 Iúil 2023.

Acomhal Martin

9.5 Scéim Tosaíochta Bus Bhóthar na Páirce Móire

Cuirfear tús le Scéim Tosaíochta Bus Bhóthar na Páirce Móire i R1 2024. Cuirfear sonraí na n-oibreacha in iúl do na geallsealbhóirí go léir. Áirítear leis na hoibreacha lána bus 650m ar fad a shuiteáil, cosáin, colbhaí, draenáil, atreorú fóntais agus oibreacha sibhialta fairsinge 900m ar fad.

Fótamontáil ag Corrán Bhaile an Bhriote

9.6 Líonraí Rothaíochta Chatl

9.6.1 Scéim Líonra Rothaíochta Theas Bhóthar Dhabhach Uisce

Críochnaíodh Scéim Ghréasán Rothaíochta Theas Bhóthar Dhabhach Uisce agus osclaíodh don phobal é i R4 2023.

9.6.2 Scéim Líonra Rothaíochta Bhóthar an Bhaile Bháin agus Pháirc an Chaisleáin

Tá dearadh mionsonraithe Scéim Ghréasán Rothaíochta Bhóthar an Bhaile Bháin agus Pháirc an Chaisleáin ag leanúint ar aghaidh agus tá sé le bheith críochnaithe in éineacht le soláthar i R2 2024. Tá an tógáil sceidealta le tosú i R3 de 2024 ar feadh 24 mí.

Dearadh sliocht - acomhal Bhóthar an Bhaile Bháin le Bóthar Mhuine Mheá

9.6.3 Scéim Taistil Ghníomhaigh Chanáil Eglinton

Chuimsigh an scéim seo uasghrádú ar chosán tarraingthe na canála, ar acomhail agus ar charrbhealaí ó Bhóthar an Athar Ó Gríofa go dtí an t-acomhal le Bóthar na hOllscoile feadh Chanáil Eglinton.

Críochnaíodh cuid mhór i mí Dheireadh Fómhair 2023.

9.6.4 Scéim Líonra Rothaíochta Bhóthar Stiofáin

Tá Scéim Ghréasán Rothaíochta Bóthar Stiofáin 870m ar fad ó aomhail Bhóthar Dáileacháin an Iarthair go Bóthar Ráthún. Áiríonn an togra lánáí rothar ardaithe ar an dá thaobh den bhóthar mar aon le háiseanna feabhsaithe do choisithe. Reáchtáladh seisiún buail isteach ar an dearadh atá beartaithe d'ionadaithe tofa i mí na Nollag 2023 d'fhonn aighneacht Chuid 8 a thaisceadh go luath in 2024.

9.7 Idirghabhálacha Coisithe agus Rothaíochta

Críochnaíodh tógáil trí thrasrian coisithe ag an gCarraig Dhubh, Bóthar na Trá agus ar Bhóthar Thuama ó dheas ó Acomhal Bhóthar Seoighe i 2022 agus cuireadh i bhfeidhm é in 2023.

Forbraíodh an chéim deartha mhionsonraithe do thrasrian coisithe laistigh d'eastát Tionsclaíochta an Leasa Bháin chun rochtain a sholáthar d'úsáideoirí acmhainní Éirim an Iarthair ar Pháirc Foraoise Thír Oileáin i rith 2023 agus cuirfear tús leis an tógáil go luath in 2024.

Críochnaíodh an fhorbairt mhionsonraithe dearaidh do thrasrian coisithe breise ar Bhóthar Ráthún mar chomhlánú ar thionscadal Tréscailteachta Lána Millers agus cuireadh i bhfeidhm é in 2023.

Dearadh, tógadh trasrian coisithe Ché Bonham agus cuireadh i bhfeidhm é go déanach in 2023.

9.8 Bealaí Sábháilte chun na Scoile

D'fhorbair an tÚdarás Náisiúnta Iompair agus Scoileanna Glasa (An Taisce) an Clár Bealaí Sábháilte chun na Scoile (SRTS) i gcomhpháirtíocht in 2020, mar fhreagairt ar an ngá atá ann tacú le scoileanna siúl agus rothaíocht chun na scoile a mhéadú. Mar chuid den chlár Bealaí Sábháilte chun na Scoile, tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe i dteagmháil le pobail scoile chun tacú le feabhsúcháin ar thimpeallachtaí aghaidh na scoile chomh maith le bealaí chun na scoile.

9.8.1 Bealaí Sábháilte chun na Scoile - Bealach 1

In 2021, roghnaíodh ceithre scoil i gCathair na Gaillimhe, ar fud trí shuíomh, chun páirt a ghlacadh i mBabhta 1 den chlár Bealaí Sábháilte chun na Scoile. Is iad seo:

- Scoil Iognáid, Bóithrín na Sliogán, Gaillimh
- Galway Educate Together NS
- Scoil Speisialta Naomh Seosamh, Bóthar Thomas Hynes, An Caisleán Nua, Gaillimh

- Scoil Chaitróna Sóisear, Ascaill na Rinne Móire, An Rinn Mhór, Gaillimh

Nuashonrú 2023

Scoil Iognáid - Cuireadh tús leis an tógáil ar an 25 Meán Fómhair 2023 agus an dáta críochnaithe measta Bealtaine 2024.

Galway Educate Together NS agus St. Joseph's Special School - Dearadh mionsonraithe an tionscadail seo faoi láthair.

Scoil Chaitróna Sóisear - Faoi láthair ag brath ar fhorbairt scoile nua.

9.8.2 Bealaí Sábháilte chun na Scoile - Bealach 2

I mí na Nollag 2022, roghnaíodh trí scoil i gCathair na Gaillimhe chun páirt a ghlacadh i mBabhta 2 den chlár Bealaí Sábháilte chun na Scoile do 2023. Is iad seo:

Gaelscoil Dara, Bóthar Bhaile an Locháin, Gaillimh

Coláiste Iognáid, Bóthar na Mara, Gaillimh

Scoil Fhursa, Lóiste na Níle, Gaillimh

Nuashonrú 2023

Tá Plean Seachadta Imlíne ullmhaithe ag An Taisce agus reáchtáladh cruinnithe leis na scoileanna.

9.9 Iniúchadh ar Rialuithe Rochtana

Dearadh geata aonfhir Pháirc Foraoise Thír Oileáin ar Bhóthar N6 Áth Cinn lena bhaint.

Tógáil le tosú go luath in 2024.

Geata aonfhir atá ann cheana féin le baint ag Páirc Foraoise Thír Oileáin in aice leis an N6.

9.10 Oibríochtaí agus Cothabháil Bóithre

9.10.1 Clár Bóithre

Lean Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar aghaidh le clár cothabhála agus cothabhála ghréasán bóithre na cathrach. Rinneadh athbheochan ar níos mó ná 7km de bhóithre Áitiúla agus Réigiúnacha in 2023.

Trí úsáid a bhaint as an gCóras Bainistíochta Sócmhainní Bóthair Léarscáile agus iniúchtaí a dhéanamh, shainnigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe bóithre a raibh gá le hathdhromchlú orthu.

Tábla 12 – Athdhromchlú 2023

I measc na mbóithre sin bhí:		
Bóthar Bhaile an Rí R337	Bóthar Bhearna R336	Bóthar na Ceapaí L5025
Páirc Grattan L-51381	Páirc Charraig Bhartúin L-50156	Ballybrit Business Park L-50359
Ascaill Emmet L-50326	Céide an Mhairnéalaigh L-50346	Arda Thír Oileáin L-10056
Páirc Lurgan L-50373	Clós na hOllscoile L-50063	An Bóthar Nua L-5116
St Anthony's Terrace L-50492	Baile Nua Mhic Gabhann L-5097	Lios an Uisce L-50375

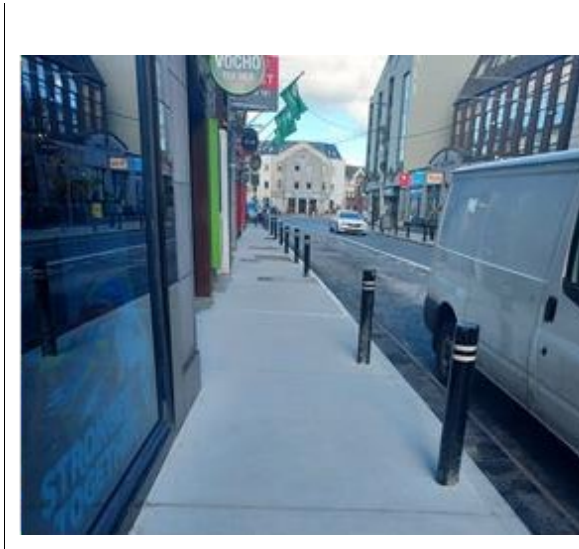
9.11 Deisiúcháin Dromchla

Tábla 13 – Láithreacha Deisiúchán Dromchla 2023

Rinneadh deisiúcháin dromchla ag na láithreacha seo a leanas:		
Páirc na Coiribe	Páirc na Silíní L-10209	Bóthar an Leachta
Ascaill Uí Chléirigh	Seanbhóthar Shéamais Uí Chuirce L-5010	An Bóthar Ard
An Bóthar Mór R336	Páirc Ard an Chláir	Letteragh Rd
Bóthar Sheantalaimh L-5012	Bóthar an Chósta R-338	Bóthar Áth Cinn
Bóthar an Chaisleáin Nua	An Cuarbhóthar L-1020	Bóthar an Choláiste
Ballagh Road L-5007	St Vincents Avenue R836	Bóthar Rathúin

9.12 Feabhsuithe Soghluaisteachta agus deisiú cosáin

Rinneadh oibreacha atógála cosáin ar shráid iomlán Shráid Forster i mí Eanáir 2023.

Críochnaíodh feabhsuithe soghluaisteachta ag suíomhanna iolracha in 2023.

Tábla 14: Feabhsuithe Soghluaisteachta 2023

Suímh mar:			
Sruthán Thiar	Seacrest Road	Bóthar Thuama	St Dominick's Road
An Machaire Gailf	Bóthar Sheanghoirt	Páirc na Cúile	trasnú Bhóthar an Chlaí Bháin
Clós na dTúdarach	Ascaill Uí Chonghaile	Ascaill Tone	acomhal Corrán an Ghleanna Ard
Doire Beag	Bóthar Mhóinséil	Ascaill Uí Chléirigh	Bóthar Dáileacháin an Iarthair
Baile an Mhóinín	Páirc Mhóinséil	Ascaill an Bharraigh	Promanáid Bhóthar na Trá
Gairdíní Bhaile an Rí	Garrán Pháirc an Tobair	Páirc na Sailí	Bóthar na Mine
Sráidbhaile Bhóthar na Trá	An Cladach	Páirc na Coiribe	Ascaill Mhic Dhonncha

Fearann na Manach	Rosán Glas	Céide Mhuirbhigh	Bóthar Bhóthar na Trá Uachtarach
Cnoc na Cathrach	Rathún	Ascaill Emerson	St Anthony's Terrace
Garrán Fraoigh	Ard na Mara	Páirc Moyola	Ascaill na Trá Báine
Bóthar Grattan	Bóthar an Bhaile Bháin	Ascaill Mhic Dhiarmada	

9.1.2 Cothabháil Draenála Réamhghníomhach

Chomh maith leis sin, bhí criú tiomnaithe draenála agus cothabhála silteán ag an bhfoireann Oibríochtaí Iompair a bhí ag obair ar fud na cathrach chun a chinntiú go raibh an linn uisce agus tuilte le linn imeachtaí troma báistí teoranta. Chomh maith le cothabháil, aithníodh roinnt áiteanna a dteastaíonn tuilleadh oibreacha uathu chun blocálacha draenála a ghlanadh, mar shampla fréamhacha crann, cliseadh píopa agus claiseanna báite blocáilte. Bhí bliain an-ghnóthach ag na criúnna iompair agus iad i mbun oibreacha in áiteanna éagsúla ar fud na cathrach agus bhí siad ar fáil le haghaidh glaonna lasmuigh d'uaireanta oibre agus d'imeachtaí stoirme drochaimsire in 2023.

9.1.3 Cothabháil Gheimhridh agus Ullmhacht Stoirme

Ullmhaíodh an fhoireann Oibríochtaí agus Cothabhála Iompair d'aon réamhaisnéis stoirme le linn shéasúr an gheimhridh/ na stoirme agus bacainní tuile i bhfeidhm agus málaí gainimh réidh.

Rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe monatóireacht leanúnach ar aon rioscaí tuilte a d'fhéadfadh a bheith ann ar fud na cathrach agus rinne sí glantacháin ar gach áit a raibh tionchar acu orthu.

Rinneadh greanáil ar fud phríomhbhealaí náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla na cathrach. Rinneadh monatóireacht leanúnach air seo i rith shéasúr an gheimhridh agus rinneadh monatóireacht ar stoic salainn agus ullmhaíodh criúnna i gcás teochtaí ísle tuartha.

I mí na Samhna 2023, d'fhreagair criúnna bóithre drochaimsir nuair a shroich Storm Debi ár gcladach. Bhí tuilte móra mar thoradh ar an stoirm seo. Tháinig an Grúpa Comhordaithe Éigeandála Áitiúil faoi stiúir Chomhairle Cathrach na Gaillimhe le chéile go rialta le linn na stoirme chun freagairt trasghníomhaireachta a chur i bhfeidhm. Chuir sé seo ardán ar fáil chun freagairt dhinimiciúil a cheadú ag baint úsáide as an gcreat Bainistíochta Móréigeandála agus na nósanna imeachta áitiúla freagartha ar thuilte.

Chabhraigh baill den fhoireann in Oibríochtaí Iompair le comhordú an mhaoinithe faoisimh atá ar fáil d'úinéirí tithe príobháideacha agus gnólachtaí trí Chrois Dhearg na hÉireann agus an tSeirbhís Leasa Pobail. Áiríodh leis seo láithreáin a thaifeadadh agus cúnamh a sholáthar ar an bhfón agus trí ríomhphost. Chuir an Stiúirthóireacht Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála maoiniú ar fáil do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe mar chuid den scéim um aisghabháil costas eisceachtúil i limistéir a bhfuil tuilte buailte leo.

Mar chuid den Chreat Bainistíochta Móréigeandála, tá an Plean Móréigeandála do Chathair na Gaillimhe á nuashonrú faoi láthair a chuireadh freagairt éigeandála tuilte nuashonraithe agus pleananna éigeandála aimsire crua.

In 2023, chríochnaigh 5 bhall foirne oiliúint i róil idirchaidrimh leis na meáin, bainistíocht faisnéise agus comhordú ar an láthair chun críocha dualgais den sórt sin a chomhlíonadh de réir an Phean Móréigeandála.

D'fhreastail na príomhpháirtithe sa phlean móréigeandála ar roinnt cleachtaí móréigeandála. Bhí Comhairle Cathrach na Gaillimhe i gceannas ar an bpríomhghníomhaireacht freagartha i gcleachtadh an-rathúil chun an plean móréigeandála a chur i ngníomh i mí na Nollag 2023. Áiríodh leis an gcleachtadh seo na Gardaí, FSS, an tSeirbhís Náisiúnta Otharcharranna agus an tSeirbhís Dóiteáin.

9.1.4 Maor Scoile

Cuirtear an tseirbhís Maor Scoile ar fáil do 14 Bunscoil sa Chathair, ag roinnt suíomhanna ainmnithe. Cuidíonn an tseirbhís a chuirtear ar fáil le sábháilteacht leanaí scoile agus iad ag dul trasna mórbhealaí gnóthacha, ar a mbealach chun na scoile. Chun a gcuid dualgas a chomhlíonadh go héifeachtach, teastaíonn comhoibriú ó gach úsáideoir bóthair. D'fhostaigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe 22 Maor Scoile lánaimseartha agus 1 mhaor scoile fuireachais in 2023.

9.1.5 Cothabháil Droichead

Tugadh faoi oibreacha bainistíochta uisce ag Droichead an Bhóthair Nua. Tugadh faoi ghlanadh fásra agus athphointeáil chloiche áitiúil ag Droichead Bhóthar na Díge.

Cuireadh oibreacha imscrúdaithe láithreáin i gcrích ag Droichead Chanáil na hOllscoile, Droichead Shráid an Mhuilinn agus Droichead Bhóthar na Toirbhirte. Críochnaíodh imréiteach fásra, athphointeáil saoirseachta, agus deisiúcháin deic ag Droichead Bhóthar na Toirbhirte. Cuireadh tús le glanadh cearchaillí ag Droichead Chanáil na hOllscoile.

9.1.6 Fodhlíthe Luasteorann Speisialta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe Uimh. 1, 2023

Cheadaigh na comhaltaí tofa Fodhlíthe um Theorainn Speisialta Luasteorainneacha Uimh. 1, 2023 de chuid Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag cruinniú de Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a tionóladh an 17 Aibreán 2023 agus tháinig siad i bhfeidhm Dé Luain 28 Lúnasa 2023. Foilsíodh fógraí poiblí sna nuachtáin náisiúnta agus áitiúla agus ar shuíomh Gréasáin Chomhairle Cathrach na Gaillimhe roimh an dáta feidhme. (Seachtain dar tosach Dé Luain 14 Lúnasa 2023).

Tá an sceideal agus an léarscáil maidir le Fodhlíthe Luasteorainneacha Uimh. 1, 2023 ar fáil ar shuíomh Gréasáin na comhairle. Áirítear na bóithre seo a leanas i gcrios luasteorann nua 30km/u i lár na cathrach:

- Bóthar an Choláiste
- Bóthar Mór
- Bóthar Áth Cinn (ó Acomhal Bodkin go Cé na Coille)
- Bóthar na Díge (ó Acomhal Bhóthar Áth Cinn go Rochtain ar Ionad Cóireála Uisce Thír Oileáin)
- Sráid Eglinton
- Sráid Phroinséis
- Bóthar na hOllscoile

- Sráid an Mhuilinn
- Oileán Altanach
- Sráid Anraí
- Bóthar na Mara
- Ascaill na Muimhneach
- Bóthar na gCeannaithe
- An Fhaiche Mhór

Baineann méaduithe luaisteorainneacha leis na codanna seo a leanas de Bhóithre Náisiúnta:

- Teorainn na cathrach N59 gar do Mhainistir an Ghleanna go dtí Acomhal an Chuarbhóthar – Méadú ó 50km/u go 60km/u
- N6 Acomhal an Bhaile Bháin go hAcomhal Bhóthar Thuama – Méadú ó 50km/u go 60km/u
- Acomhal Bhóthar Thuama an N6 go hAcomhal Kirwan – Méadú ó 50km/u go 80km/u
- N6 Acomhal Bodkin go Timpeallán Browne – Méadú ó 50km/u go 60km/u
- N83 Bóthar Thuama (Teorainn na Cathrach in aice le Cloch an Bhóthair go Garáiste Kenny) – Méadú ó 50km/u go 100km/u
- N83 Bóthar Thuama (Garáiste Kenny go Acomhal Bhóthar an Chaisleáin Ghearr) – Méadú ó 50km/u go 60km/u

Chuir criúnna bóithre na Comhairle suas agus chlúdaigh siad gach comharthaíocht faoin luasteorainn reachtúil roimh an dáta feidhme. Nocht na foirne an chomharthaíocht ar fad maidin Dé Luain 28 Lúnasa 2023.

Comharthaíocht 30km/u

9.1.7 Athshlánú Ceantar Coisithe Lár na Cathrach

Chuaigh coisithe ar Shráid na Siopaí agus a limistéar sínte siar i 1999 chun tairbhe go leor de na háitribh gnó ar shráideanna lár na cathrach. Mar sin féin, tá an dromchla pábháilte ag dul in olcas thar na blianta de bharr éifeachtaí caitheamh agus cuimilt, damáiste stoirme a bhaineann le leibhéil abhann/mara ardaithe, damáiste feithiclí a bhaineann le seachadadh earraí agus fachtóirí eile go léir tar éis dul i bhfeidhm ar chosáin na cathrach.

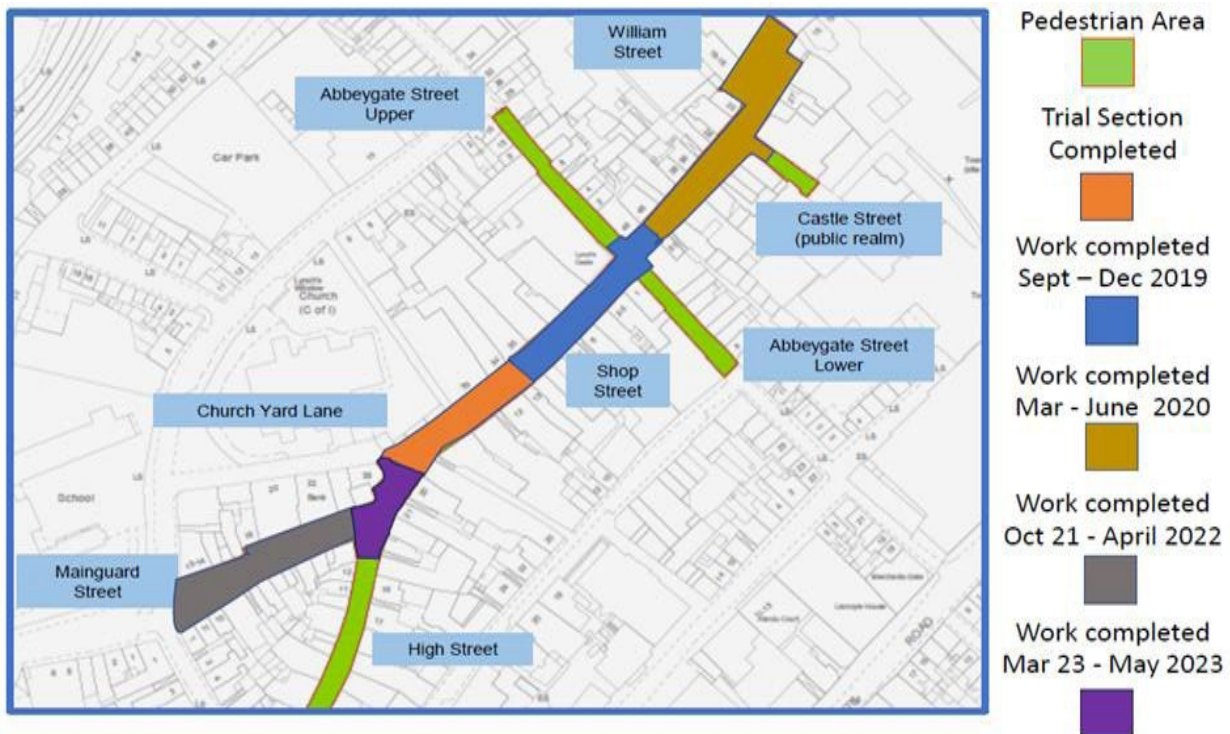
Chun aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist, chuir an Rannóg Iompair, i gcomhairle leis na gnólachtaí agus na páirtithe leasmhara áitiúla, tús le clár oibreacha céimnithe athshlánaithe in 2019 agus go dtí seo tá oibreacha curtha i gcrích acu ar roinnt Sráideanna Lár na Cathrach - mar a léirítear sa léarscáil thíos - agus tá tuilleadh céimeanna oibre beartaithe. Oibreacha Athshlánúcháin agus Draenála Pábháilte curtha i gcrích ag Sráid na

Siopaí / Acomhal na Sráide Ard – Meitheamh 2023

Léarscáil de Limistéir Athshlánaithe Coisithe

9.1.8 Conairí Iompair Ilmhódacha

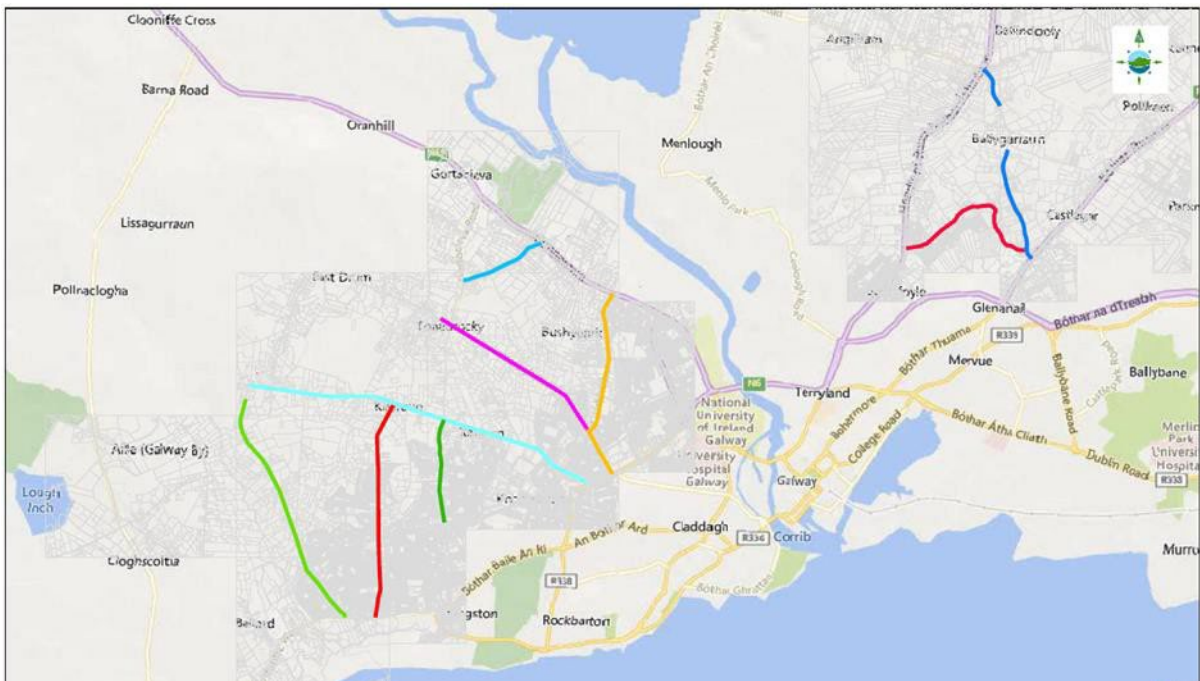
Tá tús curtha le Staidéar Srianta agus Féidearthachta chun na riachtanais a bhunú maidir le conair iompair ilmhódach ordlathach a sholáthar chun Siúl, Rothaíocht, Iompar Poiblí agus Carr Príobháideach a éascú. Tá oibreacha deartha coincheapa ar feadh na mbealaí sainaitheanta ag dul ar aghaidh agus táthar ag súil le dréacht-tuarascáil faoi lár na bliana 2024. Bunófar clár dearaidh ansin.

Tá na bóithre a breithníodh mar chuid den mheasúnú seo liostaithe thíos:

- Bóthar an Chóiste
- Bóthar na Scoile
- An Cuarbhóthar
- Letteragh Road/ Leitriff Road
- Ballagh Road
- Bóthar Bhaile an Mhóinín

- Bóthar na Ceapaí
- Bóthar Rathúin
- Bóthar an chlaí bháin

Bóithre san áireamh faoin Staidéar Sriantha agus Féidearthachta

10. Seirbhísí Uisce

10.1 Uisce Éireann

Aistríodh gach feidhm a bhaineann le soláthar uisce agus séarachais, seachas scéimeanna uisce tuaithe, chuig Uisce Éireann (UÉ) roimhe seo chuig Uisce Éireann ón 1 Eanáir 2014, agus síníodh comhaontú leibhéal seirbhíse dhá bhliain déag (CLS) idir na páirtithe an 31 Nollaig 2013.

Toisc go bhfuil an comhaontú seo le críochnú i mí na Nollag 2025, rinneadh caibidlíocht d'fhonn an CLS a thabhairt chun críche ar an mbonn go nglacfaidh UÉ smacht oibríochtúil iomlán ar sheirbhísí uisce poiblí.

Thángthas ar chomhaontú "Creat um Sheachadadh Seirbhísí Uisce sa Todhchaí" ag an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre (WRC) i mí Iúil 2022 agus ina dhiaidh sin bunaíodh an comhaontú Máistirsheirbhísí (MSA) i mí Lúnasa 2022 idir na páirtithe go léir.

Bunaíodh sceideal chun an fhreagracht oibríochtúil iomlán a aistriú go hUisce Éireann de réir MSA do gach údarás áitiúil. D'aistrigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar an dáta éifeachtach an 26 Iúil 2023, rud a thug i bhfeidhm an MSA a tháinig in ionad an Chomhaontaithe Leibhéal Seirbhíse (CLS) a bhí i bhfeidhm.

Leanann foireann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag obair sa rannóg uisce faoi stiúir bhainistíocht Uisce Éireann agus leanfaidh an chomhpháirtíocht seo maidir le soláthar saothair chuig Uisce Éireann ar aghaidh go dtí an 31 Nollaig 2026, tráth a aistroidh baill foirne atá ag obair sa rannóg uisce chuig UÉ nó a athshannadh chuig foirne na Comhairle Cathrach i rannóga eile.

Leanfaidh UE de chostais saothair dhíreacha a aisíoc le GCC le linn an ama seo. Tá sé deimhnithe ag an DHLGH anois go nglacfaidh sí freagracht as gach costas snáithe agus go n-aisíocfaidh sé Údarás Áitiúla as sin.

Tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe freagrach go fóill as córais uisce dromchla. I gcás gur córas comhcheangailte é an séarach, áfach, is ar an AE atá an fhreagracht sin. Tá Plean Limistéir Draenála coimisiúnaithe ag UE a chuimseoidh na séaraigh chomhcheangailte. Tá

an tuarascáil seo le bheith críochnaithe in 2024.

10.2 Seirbhísiú ar Mhórláithreán Forbartha Tithíochta Uirbí Beartaithe an Ardáin (MUHDS)

Choimisiúnaigh Uisce Éireann miondearadh chun thart ar 500m de shéarach bréan Ø 450mm Ø nua agus príomhphíobán uisce Ø 250mm Ø a shuiteáil chun freastal ar fhorbairtí amach anseo atá beartaithe do na hArdáin, Co. na Gaillimhe. Déanfaidh na hoibreacha uasghrádaithe atá beartaithe freastal ar na riachtanais bhreise uisce agus fuíolluisce ón láithreán a bheartaítear (MUHDS). Tá GMC ag tabhairt faoin obair seo ar son Uisce Éireann faoi Chlár Fáis agus Forbartha Uisce Éireann.

Chun éifeachtúlachtaí a bharrfheabhsú, rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe comhaontú le hUÉ chun go bhféadfaí séarach uisce dromchla 600-trastomhas a dhearadh sa chonair dearaidh chéanna le seirbhísí UÉ d'fhonn na seirbhísí go léir a thógáil go comhuaineach. Ritheann bealach beartaithe na séaraigh fuíolluisce agus uisce dromchla ón suíomh molta go dtí na gréasáin séarachais atá ar Bhóthar Dhabhach Uisce. D'fhostaigh GCC Clandillon Civil Consulting chun na séaraigh uisce dromchla a dhearadh. Tá na dearaí á dtabhairt chun críche faoi láthair.

11. Pleanáil agus Forbairt

An cuspóir: chun córas pleanála fisiciúla a bheith i bhfeidhm a bheidh in ann cuspóirí inbhuanaithe eacnamaíochta, comhshaoil agus forbartha sóisialta a bhaint amach do Chathair na Gaillimhe.

11.1 Plean Forbartha agus Beartas Dréachtphlean Forbartha Cathrach 2023-2029

Ghlac na Comhaltaí Tofa le Plean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2023-2029 i mí na Samhna 2022 agus tháinig sé i bhfeidhm i mí Eanáir 2023.

Leagann an Plean amach creat chun forbairt inbhuanaithe na cathrach a threorú do na sé bliana atá romhainn agus san fhadtéarma. Tá príomhfhócas sa phlean ar dhlúthfhás agus ar athghiniúint agus ar chomhtháthú breithnithe gníomhaíochta aeráide i ngach gné de bheartas pleanála.

Tá Straitéis Tithíochta, Measúnú ar Riachtanas agus Éileamh Tithíochta (HNDA) agus Straitéis Dlúis agus Airde Foirgnimh ag gabháil leis an bPlean. Bhí an Plean faoi réir roinnt Measúnuithe Comhshaoil, is iad sin Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta, Measúnú Cúf agus Measúnacht Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte. Is féidir na doiciméid go léir a fheiceáil ar shuíomh Gréasáin na comhairle cathrach agus ar an [tairseach comhairliúcháin](#).

Bhí an Plean, tar éis moladh don Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, ó Oifig an Rialtóra Pleanála (OPR), faoi réir Treorach ón Aire a eisíodh i mBealtaine 2023 (tar éis próiseas fógra poiblí agus comhairliúcháin).

D'éiligh an Treoir go ndéanfaí roinnt athruithe ar an bPlean chun comhsheasmhacht iomlán a chinntiú le beartas réigiúnach agus réigiúnach agus le pleanáil chúf agus forbairt inbhuanaithe an cheantair. Tá na hathruithe seo ionchorpraithe sa phlean deiridh agus tá téacs iomlán na treorach in Aguisín 6.

11.2 Bainistíocht Fhorbartha

11.2.1 Iarratais Phleanála

In 2023, rinneadh 442 iarratas pleanála san iomlán a lóisteáil le Comhairle Cathrach na Gaillimhe, agus ba iarratais ríomhphleanála ar líne 190 díobh sin.

Fuarthas ceithre iarratas ar mhaithe le fad na gceadanna pleanála a shíneadh mar a fhoráiltear faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú).

Tábla 15 - Miondealú ar Iarratais Phleanála

Síntí Tí	83
Foirgnimh Eile	28
Teaghaisí	81
Forbairtí nach bhfuil san áireamh sa mhéid thuas	95
Iarratais díolmhaithe ó Tháillí	14
Cead Imlíneach	0
Struchtúir Fógraíochta	12
Gléasra, Innealra, Umair Stórála	1
Foirgnimh talmhaíochta	0
Páirceáil Carbháin Stóráil oscailte	0
Fad an Cheada Pleanála a fhadú	4
Leictreachas Lastuas, Línte Cumarsáide	1
Íocaíochtaí Ar Líne	155

11.2.2 Ceadúnais Imeachtaí Lasmuigh

In 2023, leanadh ar aghaidh leis na 3 imeachtaí seo a leanas a raibh ceadúnas de dhíth orthu mar a bhí beartaithe.

- **Ceiliúradh Lá Fhéile Pádraig:** Bhí taibheoirí, flótaí, agus siamsaíocht i gceist leis an imeacht lasmuigh seo ag dul trí shráideanna na Gaillimhe Dé hAoine 17 Márta 2023. Bhí siamsaíocht thraidisiúnta teaghlaigh ar siúl sa Fhaiche Mhór ó 17-19 Márta 2023.
- **Macnas:** Bhí taibheoirí agus ceoltóirí i gceist leis an imeacht seo, cuireadh tús leis ar Bhóthar na hOllscoile, chuaigh sé trí shráideanna Chathair na Gaillimhe agus chríochnaigh sé ar Bhóthar an Athar Uí Ghríofa. Bhí an ócáid ar siúl ó 5:30pm go dtí thart ar 7:30pm Dé Domhnaigh 29 Deireadh Fómhair 2023. D'fhreastail suas le 35,000 duine ar an imeacht.
- **Margadh Nollag na Gaillimhe:** Reáchtáladh an margadh i bPáirc Uí Chinnéide, ag ionchorprú an Plaza, an Fhaiche Mhór ó thuaidh, an Fhaiche Mhór Thiar agus an ceantar máguaird.

Cuireadh an Margadh i láthair in dhá chéim:

- Céim 1: 10 Samhain – 22 Nollaig 2023
- Céim 2: 23 Nollaig 2023 - 7 Eanáir 2024

Le linn Chéim 1, chuimsigh an Margadh arís meascán de dhíoltóirí idirnáisiúnta agus áitiúla agus thairg sé rogha bia agus ceardaíochta. Chomh maith leis na trádálaithe, cuireadh siamsaíocht ar an láthair ar fáil chomh maith leis an Bier Keller. Is éard a bhí i gceist le tar éis na Nollag, imeacht siamsaíochta teaghlaigh-dhíríte le tacaíocht ó roinnt tairiscintí bia agus sneaiceanna.

11.2.3 Forbairt Údaráis Áitiúil – Cuid VIII

D'fhaomh an chomhairle cathrach na forbairtí seo a leanas faoi Chuid 8 in 2023.

- Ionad lae do dhaoine gan dídean le lóistín sealadach agus éigeandála do dhaoine gan dídean ar Bhóthar Seamus Quirke.
- Teach na hEaglaise (“An Mansa”) agus an foirgneamh Amharclainne tadhlach ag 23 Oileán na mBan.
- Scéim Líonra Rothaíochta Bhóthar an Bhaile Bháin agus Pháirc an Chaisleáin.

11.2.4 Achomhairc Pleanála chuig an mBord Pleanála

Rinneadh 34 cinneadh ar achomharc Chomhairle Cathrach na Gaillimhe chuig an mBord Pleanála in 2023. As na cinntí, seasadh le 24.

11.2.5 Forbairtí ar Mhórscála

Tháinig próiseas pleanála nua d'Fhorbairtí Cónaithe ar Mhórscála (FTF) in ionad an phróisis Forbartha Straitéisí Tithíochta (SHD) in 2022. Thug an t-athrú seo an chinnteoireacht ar ais chuig an údarás pleanála áitiúil ar an gcéad dul síos, agus bhí ceart achomhairc ina dhiaidh sin chuig an mBord Pleanála. Tá an sainmhíniú ar LRDanna fós cosúil a bheag nó a mhór le SHanna, m.sh. forbairtí de 100 aonad tithíochta nó níos mó, nó forbairtí cóiríochta do mhic léinn ina bhfuil 200 spás leapa nó níos mó, nó meascán den chéanna. Feidhmeoidh an dá chóras (LRD agus SHD) i gcomhthráth ar feadh tréimhse ama.

Le linn 2023, fuair Comhairle Cathrach na Gaillimhe 3 iarratas LRD:

- LRD 23/3 – Gort na Bró Ráthún Gaillimh – Glenveagh Living Limited – Rec: Diúltú 15/11/2023. ar achomharc chuig An Bord Pleanála.
- LRD 23/129 – Leitir Rathain Ráthún Gaillimh Ragoon Galway - Cairn Homes Properties Ltd – Rec: Diúltú 19/10/2023. ar achomharc chuig An Bord Pleanála.
- LRD 23/60174 - Bóthar Chúlough, Tír Oileáin, Cathair na Gaillimhe – Lóisteáilte

19/12/2023.

11.2.6 Dearbhuithe Díolúine

I rith 2023, cuireadh 28 iarratas ar Dhearbhú Forbartha Díolmhaithe isteach chuig Comhairle Cathrach na Gaillimhe faoi Alt 5 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú). Measadh gur forbairt dhíolmhaithe 17 n-iarratas.

Faoi Alt 97 (Straitéis Tithíochta) den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú), fuarthas 46 iarratas san iomlán in 2023 agus deonaíodh 20 iarratas.

11.2.7 Forfheidhmiú Pleanála

Leanann Comhairle Cathrach na Gaillimhe de chur chuige réamhghníomhach a ghlacadh chun comhlíonadh rialuithe pleanála agus cosc ar fhorbairt neamhúdraithe a chinntiú. Maidir leis seo, fuair an t-údarás pleanála 266 gearán in 2023 ar theastaigh imscrúdú uathu. Eisíodh 157 litir rabhaidh agus 35 fógra forfheidhmithe san iomlán. I rith 2023, thug an fhoireann forfheidhmithe timpeallacht gan pháipéar isteach a chuir feabhas ar éifeachtúlacht laistigh den rannóg. Ina theannta sin, cuireadh tús le hobair ar chóras TF forfheidhmithe nua a chuirfear i bhfeidhm i R3 de 2024.

11.2.8 Ranníocaíochtaí Forbartha

Ghlac an Chomhairle leis an ‘Scéim Ranníocaíochta Forbartha 2021-2027’ agus tháinig sé i bhfeidhm an 1 Bealtaine 2021. I rith 2023, bailíodh c. €3.2m san iomlán le linn 2022. Úsáidfear an t-airgead a bhaileofar chun cabhrú le bonneagar poiblí riachtanach agus áiseanna pobail a chur ar fáil a dtabharfar tús áite don chathair.

In 2023, d’fhormheas an Rialtas bearta faoin bPlean Gníomhaíochta Tithíochta do Chách chun gníomhachtú an tsoláthair mhéadaithe tithíochta a spreagadh agus chun cabhrú le costais tógála tithíochta a laghdú. Áiríodh orthu seo tabhairt isteach socruithe sealadacha teoranta ama chun ranníocaíochtaí forbartha ‘Alt 48’ údaráis áitiúil a tharscaoileadh agus aisíocaíocht táillí uisce agus fuíolluisce Uisce Éireann. Baineann an tarscaoileadh le forbairtí cónaithe ar cuireadh tús leo idir 25 Aibreán 2023 agus 24 Aibreán 2024. Tugann an Rialtas cúiteamh do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe as na ranníocaíochtaí forbartha seo le linn na tréimhse seo.

11.3 Oidhreacht

Rinne Oifig Oidhreachta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, i gcomhar le Scéim Deontais na Comhairle Oidhreachta, na tionscadail seo a leanas in 2023:

- Galway's Heritage in Stone, Imleabhar 9:
- Comhdháil Bhliantúil Oidhreachta Chathair na Gaillimhe 2023
- Treoirleabhar Cealla agus Reiligí na Gaillimhe.
- Archaeological and Environmental Summer School
- Leabhar ar Oidhreacht Dhúchasach na Gaillimhe

Bhronn Comhairle Cathrach na Gaillimhe, i gcomhar leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, 9 deontas oidhreachta faoi 'Scéim Infheistíochta na hOidhreachta Tógtha 2023':

- Le Petit Delice T/A Truffle, 19 Sráid an Mhargaidh
- Teach ceann tuí, Páirc na Sceach
- Loretto, 132 Bóthar na Trá Íochtarach
- 1 St Mary's Terrace, An Bóthar Ard, Gaillimh

COMHAR LE TIONSCADAIL A B'ÁIRÍ NA GAILLIMHE

Bronnadh dhá dheontas faoi 'Ciste na Struchtúr Stairiúil 2023':

- 23 Oileán Altanach - Amharclann
- An Prióireacht Agaistín, Sráid San Agaistín, Gaillimh

Leagtar amach sa Phlean Oidhreachta 2016 – 2022 an creat do ghníomhartha ar Oidhrecht ar feadh tréimhse 5 bliana. In 2023 cuireadh obair ar aghaidh ar ullmhú an chéad Phlean Oidhreachta eile do Chathair na Gaillimhe. Áiríodh leis seo rannpháirtíocht agus plé leis an bPobal, leis an bhFóram Oidhreachta, leis an gComhairle Cathrach agus le páirtithe leasmhara ríthábhachtacha chun treoir a thabhairt d’ullmhú Dréachtphlean Oidhreachta Chathair na Gaillimhe atá ag teacht chun cinn, lena n-áireofar sraith gníomhartha a bheidh oiriúnach don chéad timthriall cúig bliana eile de Phlean Oidhreachta Chathair na Gaillimhe.

11.3.1 Rialú Foirgníochta

Tá ról ag an gComhairle Cathrach maidir le forfheidhmiú na nAchtanna um Rialú Foirgníochta agus an Rialacháin Foirgníochta. Tá sonraí na bhFógraí Tosaithe, an Iarratais ar Shábháilteacht ó Dhóiteán agus na dTeastais Rochtana do Dhaoine faoi Mhíchumas a cuireadh isteach le linn 2023 liostaithe anseo thíos:

Tábla 16 - Fógraí Tosaithe, Iarratas um Shábháilteacht ó Dhóiteán agus Deimhnithe Rochtana Míchumais curtha isteach in 2023

Deimhnithe sábháilteachta ó dhóiteán	88
Teastais Rochtana do Dhaoine faoi Mhíchumas	56
Fógraí Tosaithe	172

11.3.2 Tionscnamh na Cathrach Beo

Is scéim dreasachta cánach é Tionscnamh na Cathrach Beo (LCI) do 'limistéir speisialta athghiniúna' i gCathracha na hÉireann. Díríonn LCI ar athghiniúint ceantar miondíola agus tráchtála agus ar dhaoine a spreagadh chun cónaí sna hionaid uirbeacha stairiúla. Tá codanna de Lár Chathair na Gaillimhe ainmnithe mar Limistéar Athnuachana Speisialta faoi LCI. Tairgeann sé faoiseamh cánach do chaiteachas cáilitheach a thabhaítear ar athchóiriú nó athchóiriú foirgneamh áirithe le haghaidh úsáide cónaithe agus tráchtála.

Síneadh an spriocdháta chun an scéim a chur i bhfeidhm i Meán Fómhair 2022 go Nollaig 2027. Cé go ndéileálann an Chomhairle Cathrach leis an bhfaoiseamh cánach d'oibreacha cónaithe, pléann na Coimisinéirí Ioncaim go díreach le faoiseamh tráchtála. Ceadaíodh maoiniú do mhaoín amháin sa Chathair in 2023.

11.3.3 Tobhach Láithreán Folamh

Bunaíodh Clár Láithreán Folamh do Chathair na Gaillimhe de réir an Achta um Thithíocht Uirbeach agus Athnuachan, 2015 i R1 2019. Bunaithe ar anailís mhionsonraithe ar thailte atá criosaithe go cónaithe ar fud na cathrach, rinneadh roinnt láithreán folamh féideartha a shainaithint agus a mheasúnú de réir na reachtaíochta agus tugadh tosaíocht dóibh de réir raon critéar atá comhsheasmhach le prionsabail chuí pleanála agus forbartha inbhuanaithe atá leagtha amach i gcroístraitéis agus i mbeartais agus cuspóirí forbartha Phlean Forbartha na Cathrach.

San iomlán iontráladh cúig shuíomh ar an gclár in 2023. Cuirfear an Cháin Talún Criosaithe Cónaithe (RZLT) in ionad an Tobhaigh ar Shuíomh Folamh.

11.3.4 Cáin ar Thalamh Chríosaithe Cónaithe.

Tugadh an RZLT isteach san Acht Airgeadais 2021. Is é cuspóir na cánach talamh a chur i ngníomh atá seirbhísithe agus criosaithe d'úsáid chónaitheach nó d'úsáid mheasctha, lena n-áirítear úsáid chónaitheach, chun soláthar tithíochta a mhéadú agus chun athghiniúint tailte folamh agus díomhaoine i suíomhanna uirbeacha a chinntiú. Tá sé i gceist leis an mbeart cánach gníomhachtú ceadanna pleanála atá ann cheana féin ar thailte a shainaithnítear a bheith faoi raon feidhme a spreagadh agus úinéirí tailte oiriúnacha gan

cead pleanála a dhreasú chun tús a chur leis an bpróiseas rannpháirtíochta le hÚdarás Phleanála. Tugann an údarás áitiúil faoin bpróiseas chun talamh atá faoi réir CTCC a aithint agus a mhapáil gach bliain.

Foilsíodh dréachtléarscáil (Samhain 2022) agus eisíodh léarscáil bhreise ina dhiaidh sin i mBealtaine 2023 a thaispeánann tailte cónaithe faoi réir RZLT. Rinneadh roinnt aighneachtaí ag iarraidh tailte a bhaint den RZLT a ndearnadh measúnú orthu, agus

cinntí arna ndéanamh ag an údarás áitiúil nó ag an mBord Pleanála ar achomharc.

Foilsíodh an chéad Léarscáil RZLT an 1 Nollaig 2023 agus beidh an cháin bhliantúil dlite den chéad uair i mí Feabhra 2025, tar éis í a iarchur ó mhí Feabhra 2024.

11.4 Tairseach ríomhPleanála

Is córas iarratais pleanála nua ar líne do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe í an tairseach Ríomhphleanála, a tháinig i bhfeidhm Dé Máirt 20 Meitheamh 2023. Is é cuspóir na tairsí nua ar líne ná éifeachtúlacht a fheabhsú, an acmhainneacht d'fheidhmchláir neamhbhailí a laghdú, agus straitéis an rialtais a sheachadadh chun tuilleadh seirbhísí poiblí a aistriú ar líne. Tá GBRÁ freagrach as an tairseach ríomhphleanála a chur i bhfeidhm d'údaráis áitiúla, agus imríonn siad ról comhairleach, tacaíochta agus oiliúna le linn thréimhse rolladh amach an tionscadail seo. In 2023, ba iarratais ar líne iad 43% de na hiarratais phleanála a fuarthas.

11.5 An Coiste Um Bheartais Straitéiseacha

Lean an Roinn Pleanála ar aghaidh ag tacú leis an gCoiste um Beartas Straitéiseach Pleanála i rith 2023 agus áiríodh ar na hábhair a phléigh agus a bhreithnigh an coiste i rith na bliana faisnéisithe inmheánacha agus seachtracha agus cur i láthair maidir leis na nithe seo a leanas:

- Nuashonrú ar Phlean Forbartha na Cathrach 2023-2029
- Cur i láthair ar PCÁ na hArdáin
- Nuashonrú ar PCÁ Áth Cinn, Murchadha agus an Chaisleáin Ghearr
- Scéim um Tharscaoileadh Ranníocaíochta Forbartha
- Nuashonrú ar an Tairseach Ríomhphleanála
- Nuashonrú ar Cháin Talún Criosaithe Cónaithe
- Staitisticí Daonáirimh 2022

- Dréachtphlean Creatlaí Bhóthar an Ghainimh
- Fóram Oidhreachta/Nuashonrú ar an bPlean
- Dul Chun Cinn ar Láithreán Athghiniúna
- Struchtúr nua na Roinne Pleanála
- Cairt Mhór na Gaillimhe

Ina theannta sin, tionóladh comhchruinniú SPC le CBS Pleanála Chomhairle Chontae na Gaillimhe agus pléadh na hábhair seo a leanas:

- Nuashonrú ar Phlean Forbartha Chathair na Gaillimhe
- Nuashonrú ar Phlean Forbartha Chontae na Gaillimhe
- Nuashonrú ar Straitéis Iompair Cheantar Cathrach na Gaillimhe (GMATS)
- Nuashonrú ar Mháistirphlean Láithreán Aerfort na Gaillimhe

11.6 Plean Ceantair Áitiúil na hArdáin (LAP)

Tá cur i bhfeidhm Phlean Ceantair Áitiúil (LAP) na hArdáin 2018-2024 ar siúl go leanúnach. Tá na hArdáin aitheanta mar phríomhlimistéar do leathnú na cathrach leis an gcumas freastal ar líon suntasach den riachtanas tithíochta do Ghailimh amach anseo. Féadann sé deiseanna a sholáthar d'fhorbairt úsáidí measctha, struchtúrtha agus comhordaithe le háiseanna agus seirbhísí tacaíochta.

Tá príomhthionscadail bhonneagair á gcur chun cinn faoi láthair chun tacú le seachadadh céimnithe an PCÁ, lena n-áirítear seirbhísí iompair agus uisce/fuíolluisce.

Tá obair á déanamh ag Uisce Éireann maidir le dearadh agus cur i bhfeidhm Shíneadh Líonra Fuíolluisce na nArdán. Cumasóidh an bonneagar seo forbairt do Chéim 1 na hArdáin agus sprioc de 500 aonad críochnaithe laistigh de thréimhse an phlean forbartha go dtí 2028.

Críochnaíodh Uasghrádú Timpeallán Martin go hacomhal ilmhódach arna mhaoiniú ag an URDF i mbliana, rud a éascaíonn rochtain ar na hArdáin (an chuid theas). Bronnadh maoiniú URDF chun rochtain ar na tailte a fheabhsú tuilleadh agus rachaidh na staidéir féidearthachta dearaidh chun cinn in 2024.

11.7 Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíoch (RSES) agus Plean Straitéiseach an Cheantair Uirbigh (MASP)

Is príomhghné inbhuanaitheachta den RSES agus MASP í fás a sheachadadh i bhfoirm dhlúth. Cuireann Plean Forbartha na Cathrach 2023-2029 na huaimhianta seo chun cinn ag leibhéal níos míne ag tacú le hathfhorbairt na bpríomhshuíomhanna athghiniúna/brónna sa chathair agus le forbairt suíomhanna inlíonta agus tailte tearcúsáidte ag láithreacha a bhfreastalaíonn iompar poiblí reatha agus pleanáilte orthu go maith. Tógann sé ar straitéis RSES chun an chathair a fhás mar lárionad scála uirbeach iomaíoch, rathúil, domhanda.

11.7.1 Straitéis Réimse Poiblí

Soláthraíonn Straitéis Réimse Poiblí na Gaillimhe fíis d'áit, treoir dearaidh agus leagtar amach inti tograí tionscadail chun sráideanna agus spásanna poiblí na Gaillimhe a fheabhsú. Tá an straitéis ionchorpraithe i bPlean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2023-2029 le príomhbheartas chun a cur i bhfeidhm a chur chun cinn.

Bronnadh maoiniú chun roinnt tionscadal fearainn poiblí a chur chun cinn i lár na cathrach faoin gCiste um Athghiniúint agus Forbairt Uirbeach (URDF). Dámhadh maoiniú de €8.64 milliún do chúig thionscadal ar leith. Cuirfidh na tionscadail seo réimse poiblí suntasach nua agus feabhsaithe ar fáil i lár na cathrach. Cuimsíonn na tionscadail spásanna poiblí nua ag Barr an Chalaigh agus Ardeaglais na Gaillimhe, spás athnuachana ag Margadh an Éisc agus an Fhaiche Mhór (Thuaidh) agus réimse poiblí nua chun tacú le húsáid inbhuanaithe iompair agus coisithe sráideanna ar leith i lár na cathrach. Tabharfar na tionscadail seo ar aghaidh i gcomhairle le pobail áitiúla agus le príomhpháirtithe leasmhara ar bhonn tionscadail ar thionscadal.

12. Forbairt Eacnamaíoch agus Cultúr

Is iad cuspóirí na rannán Forbartha Eacnamaíochta agus Cultúir ná:

- éiceachóras láidir eacnamaíoch inbhuanaithe a éascú i nGaillimh a thacóidh le dea-chaighdeán maireachtála dá áitritheoirí agus a chinnteoidh forbairt inbhuanaithe an réigiúin,
- straitéis bhunathraithe a sheachadadh a dhéanfaidh Gaillimh mar mhúnla oibre d'inhuanaitheacht chultúrtha, rannpháirtíocht pobail, dea-chleachtas agus eispéiris chultúrtha agus chruthaitheacha den scoth.

12.1 Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail (LECP) 2024 - 2025

Le linn 2023, d'fhorbair Comhairle Cathrach na Gaillimhe Creatphlean an PÁEP 2024 – 2029 agus an chéad Phlean Forfheidhmithe 2024 – 2025. Leagann an PÁEP fíis shoiléir amach go mbeidh 'Cathair na Gaillimhe ina réigiún cathrach inbhuanaithe, cuimsitheach, sábháilte, nuálaíoch agus cruthaitheach' a ailíníonn le straitéisí agus beartais áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta.

Ghlac Comhaltaí Tofa Chomhairle Cathrach na Gaillimhe le Creatphlean an PÁEP 2024 – 2029 agus le Plean Forfheidhmithe an PÁEP 2024 – 2025 ag cruinniú na Comhairle i mí Eanáir 2024. Féach [Cathair na Gaillimhe - Plean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail \(LECP\)](#)

12.2 AEC (Conair Eacnamaíochta an Atlantaigh)

Tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe ina comhpháirtí i dtionscnamh Chonair Eacnamaíoch

an Atlantaigh agus lean sí ag tacú le agus ag cur chun cinn roinnt tionscadal a bhaineann le AEC le linn 2023. Tógann an tionscnamh seo ar ionchur leasanna geografacha, earnála agus téamacha agus é mar aidhm aige todhchaí níos gile agus níos inbhuanaithe a thógáil don réigiún agus go háirithe do Chathair na Gaillimhe. Le linn 2023, tugadh Straitéis leasaithe do Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh 2023-2025 chun críche le príomhpháirtithe leasmhara, a dhírigh ar thacú leis an ngá atá le gníomhaíocht eacnamaíoch athchothromaithe agus le forbairt réigiúnach feadh chósta an Atlantaigh a chur chun cinn.

12.2.1 ConnectedHubs.ie

Bhí breis agus 350 Mol Nasctha ag feidhmiú ar fud na tíre ag deireadh 2023, le 10 mol ag feidhmiú ar fud Chathair na Gaillimhe ag tairiscint spásanna cianoibre, comhoibrithe agus comhoibrithe agus ag cabhrú le gníomhaíocht eacnamaíoch a thiomáint, ag tacú le pobail agus ag cur ar chumas daoine aonair maireachtáil agus oibriú ina bpobail áitiúla. Féach ar [Leathanach Baile](#) na [Mol Nasctha](#).

Tógadh CREW, an Mol nua Fiontraíochta agus Nuálaíochta Cruthaitheach, tionscnamh de chuid ATU Chathair na Gaillimhe, Choimisiún Forbartha an Iarthair agus Ardán le linn 2023 chun earnálacha na dtionscal cruthaitheach ar feadh an AEC a fhorbairt agus chun tacú leo, le maoiniú faighte tríd an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta faoi Chiste Réigiúnach Forbartha Fiontraíochta Fhiontraíocht Éireann (REDF). Soláthróidh an Mol spás fiontair dorais roinnte agus úinéireachta, limistéir chomhoibrithe agus spás imeachtaí agus beidh 150 fiontraí Teicneolaíochta Cruthaitheach agus Digiteach Cruthaitheach ina gcónaí ann i gceantair mar fhorbairt cluiche, beochan, teicneolaíocht thumoideachais, cruthú ábhair agus dearadh digiteach nuair a osclaítear go hoifigiúil é go luath in 2024.

D'oscail Platform94 síneadh €5.2m ag a cheanncheathrú i gCathair na Gaillimhe le linn 2023, leathnaíodh an suíomh go 66,000 troigh cearnach thar cheithre urlár agus Platform94 ag iarraidh forbairt agus leathnú an bhraisle teicneolaíochta agus an gheilleagair faisnéise ar fud réigiún an iarthair a éascú.

Críochnaíodh staidéar féidearthachta le haghaidh Mol Nuálaíochta Fuinnimh In-athnuaite, arna choimisiúnú ag Cuideachta Chuan na Gaillimhe, ar bronnadh cúnamh deontais air faoi Scéim Scópála Nuálaíochta Réigiúnach Fhiontraíocht Éireann (REISS) le linn 2023.

Bhreithnigh an staidéar féidearthachta bunú mol tosaithe agus scálaithe do dhaoine aonair, eagraíochtaí agus gnólachtaí ar spéis leo réitigh nuálacha a fhorbairt don tionscal fuinnimh in-athnuaite ar thailte ag an gCalafort.

12.3 Ionaid Fiontraíochta

Tá dhá Ionad Fiontraíochta á mbainistiú ag Aonad Forbartha Eacnamaíochta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe faoi láthair – Ionad Fiontraíochta Bhóthar an Ghainimh agus Ionad Fiontraíochta an Taobh Thiar, le haonaid éagsúil ó thaobh méide ó 220 troigh cearnach go

2500 troigh cearnach. I rith 2023, d'oibrigh an Chomhairle go dlúth le tionóntaí sa dá Ionad chun a n-áitíocht a thabhairt chun rialtacha trí chomhaontuithe ceadúnais a athbhreithniú agus a chaighdeánú. Áiríodh leis an tacaíocht ghnó a cuireadh ar fáil tríd an dá ionad seo atreoruithe do ghnólachtaí ábhartha chuig an Oifig Fiontair Áitiúil, Gaillimh nó chuig an gclár Forbartha Fiontair Sóisialta SICAP.

Mar chuid den athfhorbairt do Cheathrú an Ghainimh, chuaigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe i dteagmháil go díreach le háitritheoirí in Ionad Fiontraíochta Bhóthar an Ghainimh i rith 2023 chun iad a choinneáil cothrom le dáta ar an bpróiseas forbartha agus chun a rannpháirtíocht agus a gcomhairliúchán a spreagadh i rith na bliana.

Tá ionadaíocht ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar Bhord An Fiontarlann Teo, a bhainistíonn 17 n-aonad fiontraíochta sa Taobh Thiar, ó 400 troigh cearnach go 1000 troigh cearnach de. Tá ionadaíocht ag an gComhairle ar Bhord SCCUL Enterprise CLG, a bhainistíonn Ionad Fiontraíochta SCCUL sa Bhaile Bán, a thairgeann spás fiontraíochta ardchaighdeáin inacmhainne d'fhiontair aonair, do chuideachtaí agus d'fhiontair shóisialta. Deonaíodh cead pleanála i mí Iúil 2023 le haghaidh leathnú ar Ionad Fiontraíochta SCCUL a chuirfidh thart ar 5,000 troigh cearnach leis an bhfoirgneamh reatha a bheidh ina spás tiomnaithe d'fhiontair shóisialta.

12.4 Oifig Fiontair Áitiúil na Gaillimhe

Is seirbhís chuimsitheach tacaíochta í an Oifig Fiontair Áitiúil Gaillimh (OFÁ Gaillimh) d'fhiontraithe atá ag tosú ar ghnó beag nó ag leathnú gnó atá ann cheana féin agus a fheidhmíonn mar sheirbhís roinnte ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus Comhairle Chontae na Gaillimhe. Soláthraíonn sé seirbhís tacaíochta chomhtháite a dhíríonn ar riachtanais gnólachtaí beaga. I measc na dtacaíochtaí a chuirtear ar fáil tá oiliúint, meantóireacht, cúnamh airgeadais, comhairle, comhairleoireacht, agus cur chun cinn cultúr fiontraíochta (lena n-áirítear trí chlár a reáchtáiltear i scoileanna).

Cuireann OFÁ na Gaillimhe cliant ar aghaidh chuig seirbhísí eile a bhaineann le gnó na Comhairle agus chuig seirbhísí a bhaineann le gnó a fheidhmíonn gníomhaireachtaí eile. Ba bhliain ghnóthach í 2023 d'OFÁ Gaillimh. In 2023, thug ÓFA na Gaillimhe tacaíocht do 259 cuideachta a chruthaigh 117 post ar fud na cathrach agus an chontae. Lean ÓFA Gaillimh ar aghaidh ag soláthar seirbhísí tacaíochta gnó, d'eagraigh agus d'óstáigh sé cúrsaí oiliúna

agus forbartha agus thacaigh sé le Seachtain Fiontraíochta Áitiúil, Lá Náisiúnta
Fiontraíochta na mBan, Clár Fiontraíochta na Mac Léinn agus

an tAonach Bia Ceardaíochta agus Bronntanais. Díríodh ar iomaíochas leis an Lean for Business; Glas do Ghnó agus an Deontas nua um Éifeachtúlacht Fuinnimh a tugadh isteach in 2023. Féach [Allinadayswork](#).

Chuaigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe i gcomhpháirtíocht le Cumann Tráchtála na Gaillimhe agus le cumainn ghnó eile ar fud na cathrach ar thionscnaimh éagsúla i rith na bliana lena n-áirítear Feachtas Siopaí Áitiúla i rith mhí na Samhna 2023.

Tuarascáil Tionchair ÓFA na Gaillimhe 2023

12.5 Fóram Cathracha Cliste Uile-Éireann

Tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe ina ball den “Fhóram Cathracha Cliste Uile-Éireann” atá dírithe ar chathracha a chur chun cinn i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann trí úsáid a bhaint as cláir chathracha cliste agus trí luach a chruthú. Is é príomhchuspóir na gCathracha Cliste ná go mbeidh sé seo ina Fhóram comhoibritheach chun cláir oibre na cathrach cliste a chur chun cinn ar fud na gcathracha comhpháirtíochta go léir.

Ghlac an Chomhairle Cathrach páirt sa tionscnamh Joining the Dots Networking de chuid Ambasáid na Breataine i mBaile Átha Cliath a éascaíonn líonrú idir Cathracha in Éirinn, an RA agus Tuaisceart Éireann chun dea-chleachtas a roinnt.

12.6 Ciste Margaíochta agus Féile Réigiúnach 2023

Bhronn Ciste Margaíochta agus Féile Réigiúnach 2023 €93,500 i ndeontais ar sheacht bhféile agus imeachtaí éagsúla a reáchtáladh idir Meán Fómhair 2023 agus Aibreán 2024. D'éirigh leis an tionscnamh seo fás geilleagrach dearfach a ghiniúint do Chathair na Gaillimhe le linn an tséasúir seachbhuaice.

12.7 Straitéis Turasóireachta

Leanadh de Straitéis Turasóireachta Chathair na Gaillimhe 2020 – 2025 a chur i gcrích. Bhí an phríomhspríoc go n-oibreoidís níos dlúithe leis an tionscal ríthábhachtach do mhórán an ratha, lena n-áirítear leanúint de chlár uailmhianach Itheacháin Lasmuigh a sheachadadh, feachtais mhargaíochta chomhoibríoch a sheachadadh don Chathair agus príomhscéimeanna maoinithe ar nós an Chiste Margaíochta a sheachadadh. Rinneadh dul chun cinn ar roinnt tionscadal tábhachtach, amhail an Staidéar Féidearthachta Gormbhealaigh, bunú mol nua turasóireachta gníomhaíochta uisce, tógáil mhúsaeim nua Chathair na Gaillimhe agus infreastruchtúr bhaile cinn scríbe nua le linn 2023 agus

cuideoidh siad le cuairteoirí breise a mhealladh, breis ama a chaitheamh agus cuairteoirí a chaitheamh agus, ar deireadh, poist san earnáil a mhéadú sna blianta amach romhainn.

12.7.1 Biúró Comhdhála na Gaillimhe

Mheall Biúró Comhdhála na Gaillimhe 36 imeacht idirnáisiúnta éagsúla chuig an gcathair in 2023, arbh fhiú €8,117,098 iad don gheilleagar áitiúil. Ghin an fhoireann €15,387,242 mar threoir do ghnó na mblianta amach anseo.

12.7.2 Tionscadail Chaipitil

Cuireadh roinnt tionscadal caipitil chun cinn in 2023. Mar thoradh ar an Tionscadal Beochana Uirbeach (€1,030,834) i bPáirc Cé na Coille agus sa Mhol Spóirt Uisce (€850,000) ar Bhóthar na Díge, d'fhorbair na tionscadail trí na próisis dearaidh agus tá siad réidh le dul ar aghaidh chuig pleanáil go luath in 2024. Tá tionscadal na mBailte Ceann Scribe de Mhúsaem Allamuigh (€615,000) beagnach críochnaithe agus cuirfear isteach go hiomlán é go luath in 2024. Áirítear leis seo feabhsuithe ar an bhfearann poiblí san Ceann Thiar a suiteáladh i rith an tsamhraidh 2023.

12.7.3 Paráid na Féile Pádraig 2023

Áiríodh le Féile Pádraig 2023 an pharáid Naomh Pádraig is mó sa chathair go dtí seo le breis agus 2,000 rannpháirtí ó 40 grúpa pobail ar fud na cathrach. I measc na n-aíonna onóra ag an pharáid bhí Saoirse Ruane nach maireann agus Andy Friend. Áiríodh leis an bhféile 3 lá ceoil sa Fhaiche Mhór agus lá spraoi teaghlaigh i mBóthar na Trá.

12.8 Leisureland

Ba í 2023 an chéad bhliain iomlán ag Leisureland ag feidhmiú i ndiaidh srianta covid. Tháinig ardú seasta ar líon na n-áiseanna i rith na bliana agus faoi Mheán Fómhair bhí siad ar ais ag freastal ar réamh-COVID.

Rinne Leisureland ceiliúradh ar a chomóradh 50 bliain i mí an Mheithimh 2023, le siamsaíocht tráthnóna inar tugadh aitheantas don éacht 50 bliain ag freastal ar an bpobal.

In Eanáir 2023, cuireadh isteach córas bainistíochta carrchlós nuashonraithe. Chuir sé seo ar chumas na háise an carrchlós a bhainistiú níos fearr agus a chinntiú go bhfuil oiread spás páirceála agus is féidir ar fáil do chliant na háise. Feabhsaíodh rochtain uilíoch ar an áis nuair a cuireadh isteach rampa rochtana nua ar an doras tosaigh. Áiríodh le hinfheistíocht bhreise dhá sauna úrnua don seomra aclaíochta agus don deic linn snámha.

Thosaigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe ag obair le Urban Lab de chuid Ollscoil na Gaillimhe ar an gcomhairliúchán poiblí do Leisureland. Nuair a ceapadh Urban Lab cuireadh tús le comhráite le leanaí scoile áitiúla faoi na rudaí ar mhaith leo a fheiceáil sa cheantar amach anseo.

12.9 Tionscnamh Geilleagair Oíche Chathair na Gaillimhe (NTE)

Tá Gaillimh ar cheann de naoi gcathracha agus bailte píolótacha chun Comhairleoir Geilleagar Oíche (NTE) a fháil mar chuid de thionscnamh atá maoinithe ag an Roinn Ealaíon, Cultúir, Turasóireachta, Gaeltachta,

Is é príomhchuspóir an tionscnaimh seo ná

an NTE a athbheochan trí struchtúir fheabhsaithe chomhordaithe agus chomhoibrithe, faoi stiúir an Chomhairleora NTE.

Ó Dheireadh Fómhair go Nollaig 2023, tugadh faoi na príomhghníomhaíochtaí seo a leanas:

- Cruinnithe Duine le Duine: Chuaigh an Comhairleoir NTE i dteagmháil go díreach le geallsealbhóirí áitiúla NTE chun a ndearcadh agus a ndúshlán a thuiscint.
- Taighde: Rinneadh taighde deasc-bhunaithe, ag déanamh anailíse ar straitéisí

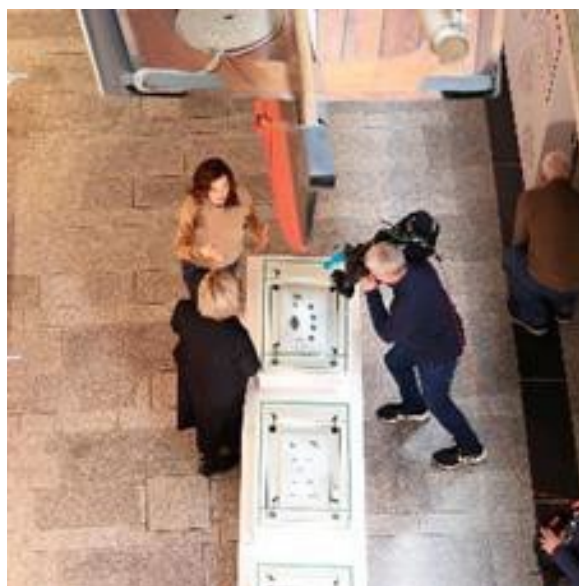
reatha agus ag aithint bearnaí agus deiseanna.

- Bunú Grúpa Oibre: Bunaíodh grúpaí comhairleacha inmheánacha agus poiblí, ag tabhairt le chéile ionadaithe pobail agus gnó éagsúla le haghaidh ionchur agus comhoibríthe.
- Láithreoireachtaí agus Cruinnithe: Chuaigh an Comhairleoir NTE i dteagmháil le páirtithe leasmhara éagsúla, lena n-áirítear Coistí na Comhairle Cathrach, Cumann Tráchtála na Gaillimhe, Faire Gnó na Gaillimhe, agus cruinniú poiblí Faire Comharsanachta, chun feacht a ardú agus léargais a bhailiú.

12.10 Músaem Chomhairle Cathrach na Gaillimhe

Lean an clár forbartha caipitil ar aghaidh i rith na bliana agus an Fhoireann Dearaidh um Shíneadh Músaem ag obair i dtreo chríochnú na céime dearaidh, agus i dtreo tairisceana an chonartha tógála. Mar thoradh ar Iniúchadh Fuinnimh cuireadh clár Iarfheistithe Iarsmalainne ar bun a bheidh páirtmhaoinithe ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus Ciste Pathfinder an SEAI.

Reáchtáladh raon leathan taispeántas, imeachtaí, ceardlann, cainteanna agus forbairt bailiúcháin i rith na bliana. Seo cuid de na buaicphointí. Tháinig The Afternoon Show le RTÉ go Músaem na Cathrach, agus in 2023 rinneadh scannáin faisnéise de chuid RTÉ, TG4 agus an BBC ag an músaem.

12.10.1 Spás Taispeántais Sealadach Allamuigh

Ba shraith íomhánna é ‘Borderland – Ukraine 2022’ a ghlac an grianghrafadóir faisnéise a bhfuil gradaim buaite aige, Karen Cox.

Taispeántas nua faoin aer, a osclaíodh i Músaem Cathrach na Gaillimhe mar chuid d’Fhéile Idirnáisiúnta Ealaíon na Gaillimhe. Rinne an taispeántas seo ceiliúradh ar chaoga bliain de chultúr Hip Hop trí shúile fear Luimnigh, Brian Cross – grianghrafadóir, déantóir scannán agus acadúil.

Cuireadh taispeántas chun cinn i gcomhpháirtíocht leis An Corrib Beo, a chomhoibrigh le roinnt grúpaí pobail éagsúla chun an taispeántas nua, 'Corrib Shores: These Are Our People' a chruthú.

Forbraíodh taispeántas nua - Sárdhaonna/Do Dhaoine i gcomhar le hionad Taighde CÚRAM Feistí Leighis SFI in Ollscoil na Gaillimhe.

Grianghraf: Boyd Challenger

12.10.2 Bailiúcháin

Marsantas a bhronn na Siúracha ar an Músaem in 2022, agus cnuasach teicstíle agus airgid i bhfad níos leithne a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta leis.

Fuair Músaem Cathrach na Gaillimhe cnuasach iomlán de réada a bhaineann leis an Athair Ó Gríofa lena n-áirítear cuid dá éide chléireachais, a chuid earraí pearsanta amhail a cheadúnas tiomána agus a threalamh grúmaeireachta, comhfhreagras lena theaghlach agus a leabharlann leabhar, a bhformhór sínithe aige.

Grianghraf: Boyd Challenger

12.10.3 For-rochtain

I mí na Samhna, rinne Músaem Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ceiliúradh ar níos mó ná deich mbliana de chomhoibriú agus de chomhpháirtíocht le Gluaiseacht Lucht Siúil na Gaillimhe agus an Lucht Siúil i gcoitinne i nGaillimh.

Bhí múnla nua a thaispeánann cultúr an Lucht Siúil mar chuid den taispeántas, mar a rinneadh ar chomharthaíocht braille nua a cruthaíodh le Stacy Cleary, déagóir dall ón Lucht Siúil.

I mí na Nollag, chun deireadh Dheich mBliana na gCuimhneachán a chomóradh, reáchtáladh imeacht iontach in Ardeaglais San Nioclás.

12.11 Amharclann Halla Baile agus Bhosca Duibhe 2023

Bainistíonn Aonad Amharclann Halla an Bhaile (THT) dhá fhoirgneamh, lena n-áirítear trí spás léirithe, (an príomh-halla 400 suíochán agus stiúideo 48 suíochán ag Cearnóg Theach na Cúirte agus an Bosca Dubh ilchuspóireach in aice lámhe ar feadh suas le 550 ina suí, 750 ina seasamh) dhá bharr, dhá limistéar taispeántais chun saothar ealaíontóirí áitiúla a chur ar taispeáint, ocht stiúideo ealaíontóirí le haghaidh Artspace agus spás oifige do roinnt príomheagraíochtaí áitiúla ealaíon. In 2023, cuireadh clár leathan d'imeachtaí téatair, ceoil, rince, scannáin, greann, liteartha, teaghlaigh, pobail agus tráchtála ar fáil.

In 2023, d'fhill Amharclann Halla an Bhaile ar leibhéal ghnó réamh-Covid le freastail níos mó ná 100,000 - ag coinneáil a seasamh mar an tIonad/Ionad Ealaíne is gnóthaí taobh amuigh de Bhaile Átha Cliath agus Chorcaí le tacaíocht ón gComhairle Ealaíon. D'fhan Amharclann Halla an Bhaile lárnach agus lárnach d'éiceachóras fairsing cultúrtha na Gaillimhe agus bhí go leor léiriúchán ar phríomhstáitse na Gaillimhe ann arís le príomhchomhlachtaí

amharclainne na Gaillimhe Druid, Decadent agus Branar, agus chuir sé tacaíocht mhargaíochta agus seirbhísí bosca-oifige ar fáil do go leor eagraíochtaí ealaíon áitiúla lena n-áirítear Féile Idirnáisiúnta Litríochta Cúirt, Féile Amharclannaíochta na Gaillimhe, Fleadh Scannán na Gaillimhe, Féile Idirnáisiúnta Leanaí Baboró, Féilte Ceoil do Ghaillimh, agus ealaíontóirí neamhspleácha ag feidhmiú ag an ODC in Ollscoil na Gaillimhe. Bhí Stiúideo Halla an Bhaile in úsáid i gcónaí le haghaidh forbartha, cleachtaí agus léirithe ag cuideachtaí gairmiúla agus ealaíontóirí éiritheacha agus uaimhianacha, agus d'úsáid ealaíontóirí áitiúla an beár THT go minic mar spás cruinnithe agus ceardlann/léitheoireachta le healaíontóirí áitiúla. Bhain Fíbín agus daoine eile úsáid as The Black Box chun léiriúcháin teilifíse a scannánú do TG4, agus mar sin de.

12.11.1 Tacaíocht d'Ealaíontóirí

Ba mhór an tacaíocht a thug Amharclann Halla an Bhaile d'ealaíontóirí agus áiríodh tacaíocht léiriúcháin d'Amharclann na Mainistreach maidir le: The Crows Way; Dance Residency with Eriu chun cur ar chumas an chomhlachta obair a fhorbairt, a chleachtadh agus a chur ar an gcéad dul síos i nGaillimh; Amharclann Bru, Cianrialú agus Teatro de Silencio le haghaidh Ceardlanna; Phillida Eves le haghaidh Léirithe For-rochtana i Scoileanna Speisialta; Catherine Young le haghaidh sraith ceardlann damhsa agus druma le cónaitheoirí atá ina gcónaí in Ionaid Soláthair Dhíriú na Gaillimhe agus baill de phobal dídeanaithe na hÚcráine.

Áiríodh leis an tacaíocht d'ealaíontóirí áitiúla spás cleachtaidh, tacaíocht cleachtaidh agus teicneolaíochta, spásanna cleachtaidh agus taifeadta agus craolacháin, agus seirbhísí margaíochta agus oifigí na dticéad. Áiríodh le Roinnt Acmhainní oifig fóirdheonaithe d'eagraíochtaí ealaíon áitiúla, spásanna do chruinnithe d'ealaíontóirí, stiúideonna fóirdheonaithe d'ealaíontóirí. Tugadh meantóireacht agus comhairle d'ealaíontóirí áitiúla agus náisiúnta ar raon leathan saincheisteanna.

12.11.2 Buaicphointí an Chláir

I measc bhuaicphointí chlár gairmiúil drámaíochta Amharclann Halla an Bhaile bhí léirithe ag an Mainistir, Decadent/Gaiety Theatre, Druid lena n-áirítear Druid O’Casey, Roisin Stack; Pan Pan, Brokentalkers, This Is Pop Baby, agus go leor eile. Áiríodh ar chlár Amharclann Amaitéarach/Ceol Amharclann Halla an Bhaile léiriúcháin ó Chumann Ceoil OÉ Gaillimh, 9 Arch Musical Society, Twin Productions, SamePage, Hysteria, Bravo Theatre Co, agus mar sin de. I measc a chlár leanaí bhí Féile Leanaí Baboró; Whistleblast Quartet, The Speks, Coirm Gael Linn, Cyclone Rep, agus mar sin de. Ar chlár pictiúrlainne Amharclann Halla na Cathrach bhí Fleadh Scannán na Gaillimhe, Féile Scannán Úr, Dúshlán Scannán 48 Uair, Féile Scannán BANFF agus roinnt scannán neamhspleách agus ar a chlár ceoil clasaiceach bhí Music for Galway, Ceolfhoireann Aireagail na hÉireann. Áiríodh lena chlár pobail iliomad grúpaí scoile taibh-ealaíona áitiúla, seónna bliantúla scoile, Pantomaim na Rinne Móire, agus mar sin de. I measc na gclár damhsa a bhí ag fás bhí léirithe ag Róisín Whelan, Stephanie Dufrense, Catherine Young, Eriu Dance, Ukrainian State Ballet, Ballet Ireland, Michael Keegan Dolan. Ar chlár liteartha Amharclann Halla na Cathrach bhí imeachtaí le Cuir, Éigse Éireann, Michael Harding. Bhí léirithe ag Ceoldráma Náisiúnta na hÉireann i gclár ceoldráma an ionaid.

12.12 Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe

In 2023, chuir Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe na gníomhartha seo a leanas i bhfeidhm ón bPlean Treonna nua do na hEalaíona 2021-2026.

12.12.1 Deontais Ealaíon

Seoladh Deontais Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe don bhliain 2023 ar an 26 Eanáir. Tacaíonn an deontas bliantúil de €400,000 le heagraíochtaí Ealaíon ar fud na cathrach a gcuid clár agus gníomhaíochtaí lárnacha a sheachadadh. Cheadaigh comhaltaí na Comhairle na deontais seo i mí Aibreáin. Thacaigh an Oifig Ealaíon go leanúnach leis an earnáil agus eisíocadh deontais i rith na bliana, ag dúnadh i mí na Samhna 2023. Sheol an Oifig Ealaíon clár deontas 2024 i mí na Nollag 2023. Seoladh an Deontas Banna bliantúil

dar luach €20,000, i R2 2023 agus d'éirigh le sé bhanda faoin scéim seo.

12.12.2 Tacaíochtaí Ealaíontóirí

Osclaíodh Sparánacht na gCleachtóirí Cruthaitheacha, Cónaitheacht Aras Eanna agus Sparánacht Réigiúnach Tyrone Guthrie d'iarratais i Ráithe 1. Bhuaigh cúigear ealaíontóirí deiseanna cónaitheachta agus bronnadh sparánachtaí ar 14 chleachtóir cruthaitheach.

Chuir Sparántacht an Chleachtóra Chruthaitheach do 2023 maoiniú suas le €3000 ar fáil in aghaidh an iarratasóra. Ghlac an Oifig Ealaíon cur chuige maidir le tacú le cleachtóirí cruthaitheacha a bhí ag obair ar thionscadail uailmhianta chomh maith le cumas a fhorbairt laistigh den earnáil. Bronnadh €23,400 in 2023.

Saothar an Chleachtóra Chruthaitheach Kate Mc Sharry. Grianghraf: [Kate Mc Sharry](#)

Bronnadh cónaitheacht ealaíontóra deich seachtaine arna mhaoiniú ag Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ar Rocio Grau in Ionad Ealaíon Chathair na Gaillimhe i gcomhpháirtíocht le hIonad Ealaíon na Gaillimhe agus Ollscoil Theicniúil an Atlantaigh.

Chuir Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe comhpháirtíocht le chéile le hInstitiúid Téatair na hÉireann (ITI) do Six in the Attic and Virtual Attic Programme 2023/24. Roghnaíodh cleachtóir téatair Chathair na Gaillimhe, Eibhleann Caffrey chun páirt a ghlacadh sa chlár bliana seo.

D'oibrigh Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe le Interface Inagh in 2023 chun an soláthar a mhéadú go dhá chónaitheacht do 2024. Seoladh an deis d'ealaíontóirí Chathair na Gaillimhe i mí na Nollag agus an spriocdháta go luath i bhFeabhra 2024. Thacaigh Oifig na nEalaíon le hIonad Scríbhneoirí na hÉireann - An Clár Meantóireachta Náisiúnta 2023. Mhaoinigh Oifig na nEalaíon scríbhneoir atá lonnaithe i gCathair na Gaillimhe ar chlár meantóireachta náisiúnta an Ionaid Scríbhneoirí Éireannacha. Ba é Hugo Kelly faighteoir na ngradam don bhliain 2023.

12.12.3 Oíche Cultura

Sheachaid Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe clár an-rathúil agus fairsing Oíche Chultúir 2023 ina raibh imeachtaí ag breis is 65 ionad timpeall Chathair na Gaillimhe, ar siúl i gailearaithe agus stiúideonna ealaíontóirí; ionaid gigeanna agus ionaid phobail chomh maith le san fhearann poiblí, páirceanna agus sráideanna agus uiscebhealaí Chathair na Gaillimhe.

Tháinig breis agus 15,000 rannpháirtí amach chun dul i ngleic leis na himeachtaí ar an Oíche Chultúir.

Críochnaíodh dhá pháosa scannáin Oíche Chultúir le roinnt le páirtithe leasmhara, ag forbairt leantóir 60 soicind agus páosa scannáin níos faide chun an imeacht a dhoiciméadú. Féach anseo: <https://www.youtube.com/watch?v=t-ZbxKbGWJ0>

Oíche Chultúir 2023; Grianghrafadóireacht Kerry Kissane, Avi Ratnayake agus Boyd Challenger

12.12.4 Giniúint Ceoil

In 2023 tugadh isteach an Straitéis Náisiúnta do Ghiniúint Ceoil. Dhírigh sé ar abhcóideacht, inbhuanaitheacht agus cáilíocht don chlár.

Tá an Comhairleoir Terry O’Flaherty ina chathaoirleach ar Music Generation Chathair na Gaillimhe agus d’oibrigh Music Generation LMEP go dlúth leis an Oifig Ealaíon chun cláir a bhainistiú agus a chur i bhfeidhm a maoiníodh le hinfheistíocht áitiúil €25,000. Féach www.MusicGeneration.ie

12.12.5 Scannán

Oibríonn Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe i gcomhpháirtíocht le hArdán chun clár Chathair Scannán na Gaillimhe UNESCO a chur i bhfeidhm. Is é bunluach Líonra na gCathracha Cruthaitheacha UNESCO (UCCN) an chruthaitheacht a úsáid mar fhachtóir straitéiseach d’fhorbairt inbhuanaithe. Is é an infheistíocht a bhaineann leis an sonrúchán idirnáisiúnta seo ná €40,000 in aghaidh na bliana. Tá Gaillimh i gcomhpháirtíocht le húdaráis áitiúla chomharsanachta agus le Coimisiún Forbartha an Iarthair chun ciste Léiriúcháin Chlosamhairc Réigiúnach an Iarthair (WRAP) a bhainistiú le hinfheistíocht €25,000 ó Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

12.12.6 Ealaín sa Réimse Poiblí

Ghlac foirne Ealaíon, Cultúir agus Bonneagair Chomhairle Cathrach na Gaillimhe páirt i gcomhairliúcháin réigiúnacha na Comhairle Ealaíon do Pholasaí nua an Chéatadán don Ealaín ar fad i mí na Bealtaine 2023.

Thacaigh Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe leis an bhfoireann Taisteal Gníomhach leis an Scéim Céatadán don Ealaín a bhaineann leis an droichead coisithe nua thar an gCoirib trí ghlaoch oscailte a threorú chuig ealaíontóirí a raibh próiseas meastóireachta mar bhuaic aige. D’eascair an t-ealaíontóir Alan Clarke as an bpróiseas dhá chéim mar an t-ealaíontóir buaiteach agus tá sé coimisiúnaithe chun ‘Gailbhe’, a bhí ina

banphrionsa miotaseolaíochta de threibh Firbolg, a bhfuil Gaillimh ainmnithe ina diaidh, a chruthú. Tabharfaidh an dealbh grásta ar Chora nua na mBradán do Choisithe agus do Dhroichead Rothaíochta. Tá an tionscadal seo á mhaoiniú ag an Roinn Iompair tríd an Scéim Céatadán d'Ealaín.

Bhí an Oifig Ealaíon i gceannas ar thurais mhéadaithe acmhainne ar ealaín sráide áitiúil i R1 2023. Éascáithe ag Outset agus faoi stiúir na n-ealaíontóirí sráide áitiúla Finbar McHugh agus Shane O'Malley le foireann na Comhairle agus an pobal gnó atá ag smaoineamh ar ealaín sráide ardchaighdeán a tháirgeadh agus a choimisiúnú.

12.13 Éire Ildánach Straitéis Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2023-2027

Chuir Foireann Cultúir agus Cruthaitheachta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe Straitéis Chathair na Gaillimhe ildánach 2023 – 2027 i dtoll a chéile. Bhí an Straitéis bunaithe ar an gcomhairliúchán a bhain le 'New Directions' agus 'Everybody Matters'. Tarraingítear Foireann Cultúir agus Cruthaitheachta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ó raon leathan aonad agus stiúirtheachtaí laistigh de Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, lena n-áirítear cuid dá príomhinstitiúidí cultúrtha. I mí Iúil, cheap Comhairle Cathrach na Gaillimhe Oifigeach Rannpháirtíochta i bPobail Chruthaitheacha, chun tacú le Comhordaitheoir Éire Ildánach cláir Éire Ildánach a bhainistiú agus a fhorbairt agus an Straitéis Cultúir agus Cruthaitheachta 2023-2027 a chur i bhfeidhm. Tá an post cómhaoinithe ag Éire Chruthaitheach.

12.13.1 Pobail Chruthaitheacha

Cuireann snáithe na bPobal Chruthaitheacha de Chlár Éire Chruthaitheach ar chumas daoine oibriú le chéile chun a bpobail, a saol agus a dtimpeallacht a athrú trí chruthaitheacht. Cuireadh an bunmhaoiniú seo i bhfeidhm trí Ghlaos Oscailte poiblí, maoiniú spriocdhírthe, agus an Fhoireann Cultúir agus Cruthaitheachta (miondealú iomlán i dTábla 15 thíos).

An t-ealaíontóir Jennifer Cunningham agus Gary Walshe ó Arts Alive leis an múrphictiúr
'Trá na Mná'

Líon na dtionscadal maoinithe	49
Méid iomlán na ndeontas a bronnadh	€350,625
Deontas aonair is lú	€970
Deontas aonair is mó	€90,000
Meánmhéid deontais	€6,616
Méid iomlán an deontais ag dul d'ealaíontóirí agus do dhaoine cruthaitheacha	€131,231
Líon cleachtóirí cruthaitheacha fostaithe	194
Lucht féachana iomlán	32,013
Meán lucht féachana in aghaidh an tionscadail	667

I measc na dtionscnamh a maoiníodh tríd an gclár seo bhí:

- [Trá na Mná 'A Reflection of our Time'](#): D'oibrigh an t-ealaíontóir Jennifer Cunningham le naonúr ealaíontóirí faoi mhíchumas ag glacadh páirte i gClár Arts Alive chun múrphictiúr a chruthú ar Fhoscadh Trá na mBan i mBóthar na Trá, a seoladh ar Oíche Chultúir.
- Bhí [taispeántas agus scannán de chuid Shean-Ghaillimh](#) – taispeántas de ghrianghraif stairiúla de Chathair na Gaillimhe, Tom Kenny's Old Galway, ar taispeánt i Leabharlanna Westside agus an Bhaile Bháin, in éineacht le ceardlanna cruthaitheacha a chuaigh i ngleic le leanaí le stair na Gaillimhe. Léiríodh gearrscannán, 'Echoes', a rinne doiciméadú ar cheardlanna le Bunscoil na Trócaire.
- [Buaille Bó Baile an Locháin](#) – tionscadal píolótach nuálach a mheallann scoileanna agus pobail áitiúla i speicis bheostoic dhúchasacha Eallaigh Dexter agus na buntáistí bithéagsúlachta a bhaineann le modhanna feirmeoireachta inbhuanaithe i dtimpeallacht uirbeach.

12.13.2 Cruinniú na nÓg 2023

Ba é Dé Sathairn 10 Meitheamh Lá Náisiúnta na Cruthaitheachta do Dhaoine Óga a bhí maoinithe ag Éire Chruthaitheach agus arna ríomhchlárú go háitiúil ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe.

Ba é téama na bliana ná 'samhlaíocht' agus léirigh go leor de na himeachtaí agus gníomhaíochtaí áitiúla réimse leathan léirithe samhlaíocha, lena n-áirítear cumadóirí amhrán agus ceoltóirí óga cumasacha le Music Generation's Live Feed, déanamh pictiúrleabhar leis an údar agus scéalaí Dolores Keaveney i Leabharlann Westside; agus struchtúr a thógáil le hAiltireacht ar an Imeach (miondealú iomlán ar Mhaoiniú Glao Oscailte an Chruinnithe thíos).

I mbliana, spreag Ambasadóirí Áitiúla Iziegbe, Jessica, Elizabeth, Kimberly, Shannon agus Shirley suim agus rannpháirtíocht go háitiúil trí agallaimh agus trí chlúdach sna meáin, ag ardú próifíl Cruinniú agus tallann cruthaitheach leanaí agus daoine óga i gCathair na Gaillimhe.

Music Generation Imeacht Beo

Tábla 18 -
Cruinniú Oscailte
Maoiniú Glao 2023

Líon na dtionscadal a maoiníodh in 2023	15
Méid iomlán an deontais a deonaíodh	€28,068
Deontas is lú	€400
Deontas is mó	€3,200
Meánmhéid deontais	€1,461
Méid iomlán an deontais ag dul d'ealaíontóirí agus do dhaoine cruthaitheacha	€11,644
Líon cleachtóirí cruthaitheacha fostaithe	38
Lucht féachana iomlán	576
Meán lucht freastail in aghaidh na hócáide	30

12.13.3 Maoiniú

Breise

Chomh maith leis na cláir thuas, d'éirigh leis an bhFoireann Cultúir agus Cruthaitheachta cur isteach ar chistí breise ó Éire Chruthaitheach do thionscadail ar leith:

- An Ciste Gníomhaíochta Eacnamaíche; Bronnadh €90,000 ar Árdan chun [Tionscnamh Cluichí Fiáine na Gaillimhe](#) a sheachadadh, a chuireann deiseanna ar fáil d'fhorbróirí físchluichí áitiúla foghlaim, nascadh, comhoibriú agus forbairt agus meantóireacht á déanamh ag gairmithe atá lonnaithe i nGaillimh
- cruthaitheacht in aois níos sine; Bronnadh €30,850 ar [Cheol na Cuimhní](#) agus ar [ChupánCeoil](#) a bhíonn ag plé le daoine aosta i ndamhsaí ceoil agus tae faoi seach, arna gcur ar fáil ag Comhordaitheoir Éire Shláintiúil Chathair na Gaillimhe.
- Clár Rannpháirtíochta Macnas – €40,000 chun rannpháirtíocht a leathnú do phobail nua agus níos deacra teacht orthu i gclár Macnas 2023.
- Comhairliúchán agus Forbairt ar an Taobh Thoir - €14,000 le haghaidh comhairliúcháin

agus rannpháirtíochta chun cláir chruthaitheacha a fhorbairt sa Bhaile Bán agus i nDabhach Uisce go luath in 2024.

13. An Roinn Seirbhísí Pobail

Is é cuspóir na Roinne Seirbhísí Pobail cur ar chumas ár bpobal uile a n-acmhainneacht a bhaint amach agus comhionannas rochtana agus comhionannas deiseanna a chur chun cinn agus a éascú ar fud na bpobal uile.

13.1 Coiste Forbartha Pobail Áitiúil Chathair na Gaillimhe

Bunaíodh Coiste Forbartha Pobail Áitiúil Chathair na Gaillimhe chun cur chuige comhtháite agus comhtháite maidir le forbairt áitiúil agus pobail a fhorbairt, a chomhordú agus a chur i bhfeidhm. Bhí 6 chruinniú ag an LCDC in 2023. Tá [Tuarascáil Bhliantúil LCDC Chathair na Gaillimhe 2023 ar fáil le híoslódáil](#).

Tábla 19 – Ballraíocht an LCDC in 2023

Leasanna Reachtúla (7)		
Earnáil	Ainm	Eagraíocht
Comhaltaí Tofa na nÚdarás Áitiúil	Cllr Martina O'Connor Cllr Alan Curran	Comhairle Cathrach na Gaillimhe Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Oifigigh na nÚdarás Áitiúil	Patricia Philbin C.E Eatramhach Valerie Kelly	Comhairle Cathrach na Gaillimhe An Oifig Fiontair Áitiúil
Gníomhaireachtaí Stáit	Regina Higgins Adrienne Lynam Sinead Morgan	An Roinn Coimirce Sóisialaí Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte GRET B
Leasanna Neamhreachtúla (8)		

Earnáil	Ainm	Eagraíocht
Pobail agus Deonacha	Joanne Laffey; Lorraine Lally; Anne Marie Stokes, Charlotte May, Fiona McDonagh-Delaney	Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe
Ceardchumann	Elaine Harvey (Cathaoirleach)	Comhairle Ceardchumann na Gaillimhe
Fostóirí/Gnó	Gan líonadh	Cumann Tráchtála na Gaillimhe

Forbairt Áitiúil	Linda Sice Brogan	Comhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe
------------------	-------------------	---------------------------------------

13.2 Plean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail Chathair na Gaillimhe (PÁEP)

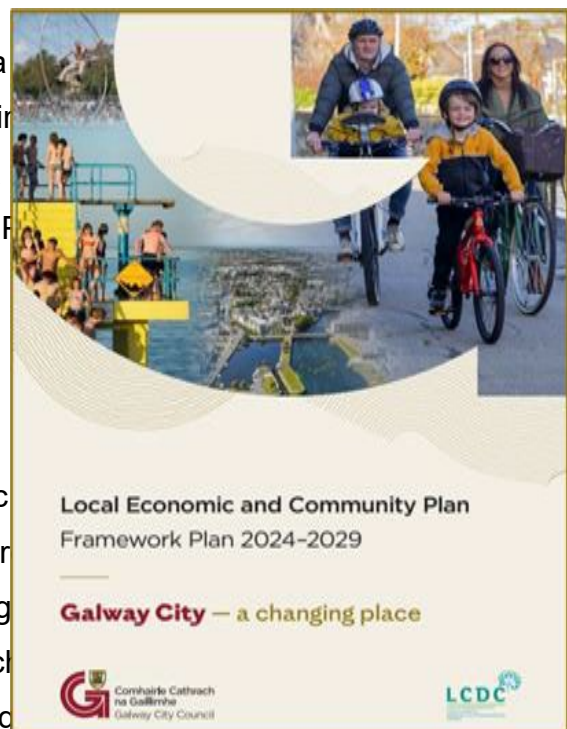
Is é príomhaidhm an PÁEP ná na cuspóirí agus na gníomhartha a leagan amach, ar feadh tréimhse sé bliana, atá ag teastáil chun forbairt eacnamaíoch agus forbairt áitiúil agus pobail Chathair na Gaillimhe a chur chun cinn agus tacú leo, go díreach ag

Comhairle Cathrach na Gaillimhe, agus i gcomhpháirtíocht le páirtithe leasmhara forbartha eacnamaíochta agus pobail eile.

Forbraíodh an PÁEP chun an fhreagracht seo a 2001 arna leasú le halt 44 den Acht um Athchóir Forfheidhmithe gach dara bliain, bunaithe ar na gCreat PÁEP 2024 – 2029. Clúdóidh an chéad P 2025.

Sonraítear i gCreat PÁEP 2024 – 2029 5 Sprioc Eacnamaíochta Inbhuanaithe chomh maith le br ardleibhéil don tréimhse 6 bliana PÁEP. Tá 63 g 2025 chomh maith le príomhthorthaí ábhartha cl Comhairle Cathrach na Gaillimhe c.75% de na g agus déanfaidh siad 25% a sheachadadh i gcomhpháirtíocht le gníomhaireachtaí eile / déanfar 25% a sheachadadh go díreach ag gníomhaireachtaí eile.

Ghlac comhaltaí tofa Chomhairle Cathrach na Gaillimhe le Creatphlean an PÁEP 2024 – 2029 agus le Plean Forfheidhmithe an PÁEP 2024 – 2025 ag cruinniú na Comhairle i mí Eanáir 2024 tar éis an phróisis chuimsithigh a rinneadh i gcomhréir le treoirlínte agus reachtaíocht náisiúnta agus faoi réir gach toilithe riachtanach a bheith curtha i gcrích go sásúil. , agus formheasanna.

Ciste na gCuntas Díomhaoin – Tionscadal Rannpháirtíochta Pobail - Bhí Coiste um Fhorbairt Pobail Áitiúil (CFPÁ) Chathair na Gaillimhe ar cheann de thrí údarás áitiúla a fuair maoiniú faoi Chiste na gCuntas Díomhaoin chun treoirhionscadal a fhorbairt ar rannpháirtíocht agus rannpháirtíocht pobail imeallaithe agus faoi mhíbhuntáiste sa phróiseas PÁEP. Chomhaontaigh Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe ceannaireacht a dhéanamh ar an tionscadal agus chuaigh siad i dteagmháil leis na pobail imeallaithe roghnaithe. Lorg an tionscadal rannpháirtíochta tuairimí ó roinnt painéil agus forbraíodh Leabhar Gníomhaíochtaí PÁEP ina raibh dearthaí agus moltaí ó phainéal sochaí sibhialta, an Lucht Siúil, an pobal LGBTI+, daoine óga ar an imeall, mná imirceacha, agus an pobal bodhar. Baineadh úsáid as an Leabhar Gníomhaíochtaí mar aon leis an bpróiseas comhairliúcháin phoiblí níos leithne chun gníomhartha a shainithint agus a cheapadh le cur san áireamh sa chéad Phlean Forfheidhmithe PÁEP.

13.3 An Clár um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail 2018-2022

Ba chlár tábhachtach do 2023 é SICAP 2018 - 2022 (sínte go 2023) agus príomhfhócas don CFPÁ le tuarascálacha rialta agus breithniú ar dhul chun cinn ag cruinnithe an CFPÁ. Is é CFPÁ Chathair na Gaillimhe an t-údarás conarthach, agus is é an ról atá aige ná an clár, atá á sheachadadh ag Comhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe, a bhainistiú agus a riaradh. Ba é an buiséad do 2023 ná €723,461 le maoiniú breise ón Úcráin de €227,239.

Sáraíodh sprioc an Phríomh-Tháscaire Feidhmíochta (KPI) 1 19% agus tugadh cúnamh do 51 grúpa pobail áitiúil faoi SICAP, i gcomparáid le sprioc de 43. Sáraíodh sprioc KPI 2 do 2023 freisin faoi 22%, agus bhí líon iomlán na ndaoine faoi mhíbhuntáiste fostaithe ar bhonn duine le duine ag 540 i gcoinne na sprice a leagadh síos de 442. Bhí 58% de dhaoine nuachláráithe agus 22.62% faoi mhíbhuntáiste. ceantair i gCathair na Gaillimhe a sháraigh an sprioc a socraíodh agus a comhaontaíodh de 22% do % KPI 2 Ag Cónaí i gCeantair faoi Mhíbhuntáiste.

Lean Comhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe le tacaíocht a thabhairt do Phobal na hÚcráine trí Oifigeach Tionscadail SICAP a d'éascaigh Ranganna Béarla i gcomhpháirtíocht le GRETB, agus beirt Oibrí Tacaíochta ón Úcráin. I gcomhar le comhordaitheoir na hÚcráine atá maoinithe ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe, d'éirigh leis na hOibríthe Tacaíochta caidrimh agus líonraí a bhunú thar pobail agus seirbhísí éagsúla i gCathair na Gaillimhe

chun tacaíocht leanúnach, aistriúchán, comhroinnt faisnéise agus comharthaíocht a sholáthar do phobal dídeanaithe na hÚcráine.

13.4 SICAP 2024 – 2028

Reáchtáladh dianphróiseas soláthair tairisceana do SICAP 2024 – 2028 thar thréimhse sé mhí. Fuair Comhairle Cathrach na Gaillimhe tairiscint iomlán amháin ó Chomhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe thar ceann CFPÁ Chathair na Gaillimhe. Síníodh na conarthaí i mí na Nollag 2023 leis an tairgeoir rathúil, Comhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe chun an clár nua SICAP 2024-2028 dar luach €4.5m a sheachadadh.

Clár SICAP do Shíniú Conarthaí 2024 - 2028

13.5 Gradaim an Mhéara, 2023

Bhronn Méara Chathair na Gaillimhe, an Comhairleoir Clodagh Higgins buaiteoirí Ghradaim Mhéaraí Chathair na Gaillimhe agus d'fhógair sé buaiteoirí Ghradaim Mhéaraí Chathair na Gaillimhe ag searmanas bronnta gradam in Óstán Chuan na Gaillimhe.

Fuair beagnach 80 duine aonair agus grúpa, a ainmníodh thar na catagóirí, teastas ón

Méara mar aitheantas ar a ngníomhaíocht dheonach i saol an phobail sa chathair.

Bronnadh píosa criostail álainn ar bhuaiteoirí na gcatagóirí, déanta ag Galway Crystal agus sparánacht de €500 le húsáid chun obair dheonach a dhéanamh. Ba iad seo a leanas na faighteoirí i ngach ceann de na catagóirí:

- Dámhachtain Ealaíon, Cultúir, Oidhreachta agus Cúrsaí Gaeilge: Bádóirí an Chladaigh
- Gradam Curaidh Pobail Comharsanachta: Gairdín Cuimhneacháin Pobail Bhaile an Phoill
- Gradam Seirbhíse Pobail agus Cuimsiú Sóisialta (Aonair): Laura McDermott
- Gradam (Grúpa) Seirbhíse Pobail agus Cuimsiú Sóisialta: (Buaiteoirí Comhpháirteacha): Blood Bike West agus United Women Galway
- Gradam Oibrí Deonach na Bliana do Dhuine Scothaosta: Frank Downes agus a mhadra Zander
- Gradam Oibrí Deonach Spóirt na Bliana: Natasha Zgadova
- Dámhachtain Tacaíochta Leanaí agus Óige: Fondúireacht Páistí Breoite na Gaillimhe
- Gradam Oibrí Deonach Óg na Bliana: Cumann Sláinte - Ollscoil na Gaillimhe
- Dámhachtain Inbhuanaithe Timpeallachta: Cumann Cónaitheoirí Sliabh Rua

Bronnadh Gradam Oibrí Deonach na Bliana Chathair na Gaillimhe ar Stephen Cullinane, Brian agus Lisa Higginbotham mar aitheantas ar an maoiniú carthanachta atá bailithe acu go dtí seo le breis agus €400,000 bailithe le haghaidh carthanachtaí éagsúla thar na blianta. As ucht a bhflaithiúlacht ama, a bhfuinneamh, a ndíograis agus a diongbháilteacht as a bhfuil siad ag tiomsú airgid agus gach a dtugann sé do mhuintir na Gaillimhe agus ar fud na tíre.

13.6 Scéimeanna Maoinithe Pobail

Ciste Aitheantais Pobail 2023/2024 - tá sé mar aidhm aige tacú le forbairt bonneagair agus áiseanna pobail mar aitheantas ar an méid a chuireann pobail ar fud na tíre fáilte roimh líon suntasach daoine a thagann ón Úcráin agus ó thíortha eile agus iad a óstáil. Fuair an Chomhairle €1,911,918 ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail do thionscadail atá liostaithe sa tábla thíos.

Tábla 20 – Tionscadail Scéimeanna Maoinithe Pobail

Suíomh	Togra
Glen Oaks / Droim Chaoín	Athchóiriú ar Limistéar Cluichí Ilúsáide / agus forbairt páirce pobail nua ag Droim Chaoín
Réimsí Spóirt Áiteanna éagsúla	Ceannach agus suiteáil feisteáin Bosca Suas ag saoráidí spóirt ag Lána Uí Mhuilleora, Páirc na Ceapaí, Páirc Bhóthar na Trá, Páirc Mhic Rátha, Crestwood, The Plots, South Park, Glen Oaks, An Baile Bán, Páirc Uí Shúilleabháin Muirbheach.
Crestwood	Uasghrádú agus athchóiriú ar shaoráid pobail / clubtheach agus forbairt Astro pitch MUGA le haghaidh úsáid an phobail
Páirc na Coiribe	Athsholáthar dromchla páirce astro / soláthar soilsithe. Áiseanna breise d'fhorbairt Pháirc Féir lena n-áirítear leithris agus seomraí feistis
Taobh Thiar	Maoiniú breise chun raon reatha an Taobh Thiar a soilsiú
Club Dornálaíochta an Taobh Thiar	Ceannach trealaimh
Páirceanna Claddagh	Installation of pitch walkway lighting for recreation use
Páirc Uí Shúilleabháin Muirbheach	Soilsiú mullaird atá íogair don chomhshaol a shuiteáil timpeall cosán na páirce chun úsáid agus taitneamh a mhéadú agus chun inrochtaineacht iomlán a fheabhsú.

Bóthar na Trá	Soláthar cumhachta a shuiteáil chun imeachtaí pobail a éascú ag an limistéar in aice leis an bpríomhcharrchlós
Leisureland Bóthar na Trá	Deisiú agus cothabháil ar Dhíon PVC, Foirgneamh Aisghabhála 3, Aonaid Láimhseála Aeir MandE le hathchur (oibreacha athchóirithe agus éifeachtúlachta fuinnimh)
An Mansa Oileán Altanach	Athchóiriú ar ionad cultúrtha Oileán Altanach An Mansa
Eaglais San Nioclás	Ceannach agus suiteáil córas soilsithe nua don taobh amuigh de tógáil agus forbairt íocónach lár na cathrach ar Ghairdín Folláine / Oasis i lár na cathrach
Amharclann an Bhosca Dhuibh	Rampa inrochtana nua a cheannach agus a shuiteáil
Músaem Cathrach na Gaillimhe	Ceannach fuaime – trealamh amhairc do chláir oideachais idirchultúrtha
Iarthar na Gaillimhe	Trealamh a cheannach don scéim phíolótach Rochtain do Chách i Iarthar na Gaillimhe

I measc roinnt tionscadal a cuireadh i gcrích in 2023 bhí suiteáil soilsithe ag páirceanna an Chladaigh, trealamh closamhairc a cheannach do Mhúsaem na Gaillimhe agus athchóiriú fáinne dornálaíochta d'Ionad Dornálaíochta Taoibh Thiar. Tá formhór na dtionscadal ar siúl agus is gá iad a chur i gcrích in 2024.

Ciste Tacaíochta Pobail - bronnadh €276,838 ar 73 grúpa pobail agus deonach áitiúil a chabhraigh le tacú le grúpaí, go háirithe i gceantair faoi mhíbhuntáiste, lena gcostais reatha neamhphá, costais oibriúcháin neamhphá, mar shampla, costais fuinnimh, costais chíos/léasa, billí árachais agus mar sin de. Ina theannta sin, chuidigh an maoiniú le trealamh a cheannach agus le deisiúcháin riachtanacha agus le mionfheabhsuithe ar áiseanna.

Féilte Pobail Áitiúla - leithdháileadh €15,000 ar 11 féile agus imeacht faoi stiúir an phobail mar aitheantas ar an obair dhearfach is féidir le féilte agus imeachtaí a dhéanamh do phobail, rud a thugann deis don phobal áitiúil féilte agus imeachtaí a chur in oiriúint do riachtanais a bpobail.

Déanann **Lá na hAfraice** ceiliúradh ar shaibhreas chultúir na hAfraice agus ar an méid a chuireann daoine de shliocht Afracach le saol na hÉireann. I measc na n-imeachtaí a bhí ar siúl i mbliana bhí féile chultúrtha i bPáirc Bhóthar na Trá, siompóisiam i bhfoirgneamh Institiúid Institiúid Na Beatha agus an tSochaí i Ollscoil

Gaillimhe agus Oíche Cheoil Afro don phobal ar fad ina mbeidh na Afro DJs is fearr i nGaillimh.

Bhí **Féile Shráid Chathair na Gaillimhe** ar siúl ar an 25 Meitheamh 2023. Tá sé mar aidhm ag Féile Sráide cuimsiú agus comhtháthú sóisialta a chur chun cinn, dul i ngleic leis an uaigneas agus comharsanachtaí tacúla athléimneacha a thógáil i bpobail nua agus aosta ar fud na hÉireann. Bhí 36 féasta sráide ar siúl ar fud Chathair na Gaillimhe in 2023.

13.7 Freagairt Dhaonnúil

Lean Fóram Freagartha Pobail na hÚcráine ar aghaidh ag obair le chéile chun seirbhísí a sholáthar do dhídeanaithe ón Úcráin i gCathair na Gaillimhe. Is é ról an Fhórait comhordú a dhéanamh ar an bhfreagairt faoi stiúir an phobail maidir le cúnamh agus tacaíocht áitiúil a sholáthar do dhídeanaithe ón Úcráin de réir mar a dhéantar freastal orthu i gCathair na Gaillimhe.

Agus tionscnamh na hÚcráine faoi SICAP á éascú, thacaigh Foireann Freagartha Chomhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe leis an Úcráin le grúpaí pobail agus daoine aonair de chuid na hÚcráine, amhail Úcránaigh ag Cabhrú le hÚcránaigh na Gaillimhe (UHUG), UA MRIIYA, HARMONY – Cór na hÚcráine, agus KALINA chun gníomhaíochtaí a reáchtáil agus páirt a ghlacadh in imeachtaí éagsúla sa phobal (i measc na n-imeachtaí tá Paráid Phádraig, Lá Comórtha, Lá Idirnáisiúnta na mBan, Féile Ealaíon Taoibh Thiar).

Ina theannta sin, cheangail siad BOTPanna le ranganna Béarla agus tacaíocht níos leithne do leanaí agus do theaghlaigh agus reáchtáil siad ceardlanna CV, tionscnaimh tacaíochta infhostaitheachta, agus cláir oiliúna ar nós Tábhairneoir, Pas Sábháilte, Láimhseáil Láimhe. Thacaigh Foireann Freagartha GCP na hÚcráine freisin le BOTPanna ar leithdháileadh maoin orthu faoin scéim Tairiscint Baile, ag seachadadh roinnt tionscnamh tacaíochta lena n-áirítear ceardlanna faisnéise, agus clinicí a sholáthar lena n-áirítear teaghlach a reáchtáil agus billí a íoc in Éirinn.

Seoladh Scéim Tairisceana Baile go náisiúnta i mí na Samhna 2022 agus dírithe ar réadmhaoin fholamh atá oiriúnach do chóiríocht neamhroinnte d'Úcránaigh Easáitithe. Tá cóiríocht curtha ar fáil do níos mó ná 105 Úcránach easáitithe i 28 maoin OAH go dtí seo.

Leithdháilfear maoin breise atá cláraithe in 2024.

Fógraíodh maoiniú chun Foireann Imeachta na nÚdarás Áitiúil (LAIT) a bhunú i ngach údarás áitiúil. Bunchloch den tsamhail nua seo is ea díriú ar thacú le prionsabal an 'chomhtháthaithe ón gcéad lá' agus é mar aidhm uileghabhálach iarratasóirí a chumasú chun cónaí go neamhspleách sa phobal. Chun an sprioc seo a bhaint amach, beidh rochtain ag teastáil ó iarratasóirí ar líonra cúnamh agus tacaíochtaí. Cuirfidh LAIT tús le hoibríochtaí in 2024 agus oibreoidh sé le hiarratasóirí ar Chosaint Idirnáisiúnta; iad siúd a bhfuil stádas Dídeanaithe, Cosanta Coimhdí acu, nó Cead Fanachta; agus tairbhithe cóiríochta sealadaí (BOTSUanna).

13.8 Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe/Líonra Rannpháirtíochta Poiblí

Tá +170 ball ó na hearnálacha pobail, deonacha agus comhshaoil, agus is é Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe an Líonra Rannpháirtíochta Poiblí i gCathair na Gaillimhe. Is é ról Líonra Pobail Chathair na Gaillimhe ionadaíocht na n-earnálacha pobail, deonacha agus comhshaoil a éascú ar rialtas áitiúil ábhartha, ar chomhlachtaí forbartha áitiúla agus ar aon struchtúir áitiúla, réigiúnacha, náisiúnta nó idirnáisiúnta a mheasann GCCN a bheith cuí.

Comhaltaí GCCN ag Cruinniú Iomlánach an Gheimhridh GCCN 2023

Feidhmíonn GCCN mar ardán do na hearnálacha pobail, deonacha agus comhshaoil chun beartais agus seasaimh a fhorbairt maidir le saincheisteanna ar ábhar imní coiteann iad agus chun tacú leis na beartais agus na seasaimh sin a chur chun feidhme.

Éascaíonn GCCN ionadaíocht i bpríomhfhóiraim lena n-áirítear an Coiste um Fhorbairt Pobail Áitiúil, Coistí Um Beartas Straitéiseach, an Comhchoiste Póilíneachta, Comhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe agus eile.

Chuir GCCN deiseanna oiliúna agus fothaithe acmhainní ar fáil dá bhallaíocht, lena n-áirítear Seisiún Ionduchtaithe agus forbairt leanúnach d'ionadaithe. Bhain GCCN úsáid as comhairliúchán comhoibríoch agus as próisis rannpháirtíochta gníomhaí, lena bhain nascgrúpaí GCCN agus baill le chéile chun aighneachtaí beartais a chur i dtoll a chéile maidir le hábhair amhail an Plean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail (LECP) agus Plean Forfheidhmithe na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe Náisiúnta (SDG).

I gcomhréir lena chuid oibre maidir le rannpháirtíocht an phobail agus grúpaí imeallaithe a mhealladh i gcomhairliúcháin phoiblí, réachtáil GCCN comhairliúcháin le haghaidh aighneachtaí éagsúla lena n-áirítear Ceangail Bus Bóthar Bhaile Átha Cliath, Forbairt Cheathrú an Ghainimh, Straitéis DRCD (2023-2025), Iompar Limistéar Cathrach na Gaillimhe, Gníomhú ar son na hAeráide sa Limistéar Áitiúil, Athbhreithniú Náisiúnta SDG, agus Comhairliúchán Poiblí an tSeanaid ar dhaonlathas áitiúil agus an Páipéar Uaine ar Athchóiriú Míchumais.

13.9 Clár Forbartha Pobail

AMACH! D'éirigh le LGBT+ Gaillimh maoiniú a fháil trí Chlár Forbartha Pobail an DRCD, ag cur an maoiniú is inbhuanaithe ar fáil don eagraíocht go dtí seo. Cheadaigh an maoiniú seo AMACH! áitreabh a fháil chun Ionad Acmhainní LADT+ Theach Solais a athbhunú. Fuair AMACH! tacaíocht bhreise ón LCDC tríd an gCiste Tacaíochta Pobail chun cabhrú lena

chinntiú gur éirigh lena spriocanna agus lena gcuaspóirí in 2023. Cheadaigh an cistiú comhcheangailte go leor deiseanna don phobal LADTI+ a bheith rannpháirteach, tacú lena gcumas trí chláir forbartha pearsanta agus raon deiseanna tacaíochta piaraí LADTI+ a éascú. D'éirigh le AMACH! an Deontas do Phobail Chruthaitheacha 2023 a fháil, rud a cheadaigh do AMACH! tionscadail éagsúla a reáchtáil le linn agus roimh Fhéile Bhróid Pobail na Gaillimhe.

13.10 Cathair Shláintiúil na Gaillimhe

Is tionscnamh faoi stiúir an rialtais é Éire Shláintiúil atá dírithe ar fheabhas a chur ar shláinte agus ar fholláine gach duine a chónaíonn in Éirinn. Áiríodh i gComhaontú Deontais Chiste Éire Shláintiúil 2022-2025 leithdháileadh €78,122.42 do 2023 chun gur féidir tionscnaimh tosaíochta sláinte agus folláine a sheachadadh. D'fhreastail Comhordaitheoir HGC ar Chruinniú Gnó Bliantúil agus Comhdháil Theicniúil EDS i mí na Samhna. Thug an Chomhdháil deis bualadh le taighdeoirí, cleachtóirí agus lucht déanta beartas a raibh baint acu le gluaiseacht na gCathracha Sláintiúla agus foghlaim uathu. Tugtar mionsonraí breise ar Tháscairí Toraidh Éire Shláintiúil i dTuarascáil Bhliantúil an Choiste um Fhorbairt Pobail Áitiúil 2023. Chuir HI agus GSP an **Clár Nádúr don tSláinte** ar fáil atá bunaithe i gcoillearnacha áitiúla a thacaíonn le rannpháirtí taitneamh a bhaint as aclaíocht mhín, aireachas, bithéagsúlacht, stair áitiúil agus ealaín theiripeach. Bhí an clár seo ar siúl i gCoillte Mhuirlinne, agus dhírigh sé ar dhaoine atá ina gcónaí i bpobail faoi mhíbhuntáiste agus ar dhaoine faoi mhíchumas.

Roghnaíodh Comhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe (GCP) agus Gluaiseacht Lucht Siúil na Gaillimhe (GTM) mar chomhpháirtithe faoi Bhabhta HIF 4 2022 – 2025 as a gcuid saineolais agus as a dtaifid chruthaithe maidir le daoine atá ina gcónaí i bpobail faoi mhíbhuntáiste agus an Lucht Siúil, faoi seach, a áireamh agus a chumhachtú. Leithdháil Cathair na Gaillimhe Sláintiúil €20,000 ar GCP chun cláir **mheabhairshláinte, shóisialta agus fholláine fhisiciúil** a sheachadadh do dhaoine atá ina gcónaí i bpobail faoi mhíbhuntáiste i gCathair na Gaillimhe.

I measc na gclár sin bhí Grúpaí Amhránaíochta Pobail i Taoibh Thiar, Baile an Phoill agus an Baile Bán. Sheinn na trí ghrúpa amhránaíochta mar chuid den ócáid Lón Nollag 'Cupán Ceoil' i mí na Nollag. I measc na gclár eile atá dírithe ar dhaoine atá ina gcónaí i Taoibh

Thiar, sa Bhaile Bán agus i mBaile an Phoill tá Ranganna Ióga, Ranganna Ealaíne agus Cruithaitheachta, Ranganna Folláine agus Aireachais, agus ranganna Gníomhaíochta Coirp agus Folláine.

Seoladh Cathaoireacha Rothaí Trá

Leithdháil Cathair na Gaillimhe €9,980 ar GTM chun clár **'Sláinte agus Folláine Ghluaiseacht Lucht Siúil na Gaillimhe'** a sheachadadh. Chomh maith le cláir, bheartaigh GTM

roinnt imeachtaí pobail chun meabhairshláinte agus folláine dhearfach a chur chun cinn laistigh den Lucht Siúil i gCathair na Gaillimhe. Chomhoibrigh Cathair na Gaillimhe Sláintiúil le raon páirtithe leasmhara, lena n-áirítear FSS, Údarás Áitiúil, carthanais, ENRanna, idirghníomhaireachta agus grúpa pobail chun cláir agus deiseanna a chur ar fáil chun leibhéal meabhairshláinte dhearfacha a mhéadú sna spriocghrúpaí.

Leithdháil an Roinn Sláinte €10,000 faoin **Tionscadal Míostrú Bochtaineachta** a bhaineann le táirgí míostrú a sholáthar in áiteanna atá á mbainistiú ag an ÚAO. Suiteáladh dáileoírí agus táirgí míostrú saor in aisce in ionaid arna mbainistiú nó arna dtacú ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe: Ionad Comharsanachta Bhaile an Phoill Ghearr sa Chaisleán Gearr; Leisureland; Ionad Pobail na Rinne Móire; Ionad Pobail Taoibh Thiar; Ionad Pobail Chnoc na Cathrach; Ionad Acmhainní Taoibh Thiar; Músaem Cathrach agus Halla na Cathrach na Gaillimhe.

I measc na dtograí níos lú a cuireadh ar fáil bhí: Grúpa cócaireachta pobail do dhaoine a bhfuil taithí saoil acu ar thinneas meabhrach le Cosáin Wellness CLG; 'Pobail a Nascadh trí Bhia agus Cultúr' le Potluck Leá na Gaillimhe; Imeacht Sheachtain Sláinte na bhFear 'Fir Shláintiúla, Treibheanna Sasta' i mí an Mheithimh; Ceardlanna 'Clár Folláine an Fhómhair' agus ceardlanna 'Shuaimhneas agus Ceardaíocht an Gheimhridh' le hIonad Oiliúna Merlin Woods; ceardlanna sealgaireachta pobail i mí Lúnasa agus i mí Mheán Fómhair; Imeacht 'Café Ceangailte' de chuid Chathair agus Chontae na Gaillimhe le Meabhairshláinte Éireann, Jigsaw agus FSS mar chuid de Mhí Feasachta Meabhairshláinte i mí Dheireadh Fómhair; 'Café Ceangailte' do dhaoine atá ina gcónaí i Soláthar Díreach i gcomhpháirtíocht le Coláiste Téarnaimh na Gaillimhe agus Ollscoileanna Tearmann i mí Dheireadh Fómhair; Ócáid Fómhar Oíche Shamhna i nGairdín Pobail Bhaile an Phoill Mhóir, i gcomhpháirtíocht le scoileanna áitiúla. Chuir HGC maoiniú ar fáil do Chaint Phoiblí Ceangail Croi 'I know What to Do, So Why Can't I Do It?' i mí na Samhna.

Lean Cathair Sláintiúil na Gaillimhe ar aghaidh ag seachadadh na **dTionscnamh Bia Pobail bia sábháilte** thar ceann Chomhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe. Bronnadh ról Cheannaire CFI ar GCP do 2022 – 2024. Mar chuid den tionscadal seo, eagraíodh dhá imeacht pobail agus dhá thionscadal níos lú chun bia agus cothú sláintiúil a chur chun cinn i bpobail faoi mhíbhuntáiste. Faoin tionscnamh seo, bhí na cláir agus na himeachtaí seo a leanas ar siúl: Lá Oscailte Ghairdín Orgánach Pobail Taoibh Thiar (mar chuid d'Fhéile Ealaíon Iarthair na Gaillimhe) i mí Iúil; Lá Oscailte Ghairdín Orgánach Pobail an Bhaile

Bháin i mí Lúnasa; Clár Bia Sláintiúil Déanta Éasca Taoibh Thiar i mí na Samhna / mí na Nollag agus Ballinfoile Castleshort Cócaireacht ar chlár Buiséid i mí na Samhna / mí na Nollag.

Faoi Éire Ildánach cuireadh '**Scéim na Cruthaitheachta in Aois Aosta**' 'Ceol na Cuimhní / The Music of Memories' ar fáil trí Saolta Arts CLG a d'óstáil ceoltóirí áitiúla i gceardlanna agus léirithe ceoil bheo d'othair Ospidéal Ollscoile Pháirc Mhuirlinne agus Ospidéal na hOllscoile, Gaillimh, agus do chónaitheoirí suíomhanna cúraim sláinte cónaithe.

Chuimsigh "**Cupán Ceoil Tea Dances**" ealaín, ceol beo, damhsa, bia agus cairdeas chun tionchar an leithlisithe agus an uaignis ar dhaoine fásta breacaosta atá ina gcónaí i gCathair na Gaillimhe a laghdú. Dhírigh an tionscadal seo ar dhaoine fásta breacaosta a bhfuil leithlisiú sóisialta orthu i bpobail Taoibh Thiar, Bhaile an Phoill agus an Bhaile Bháin.

Rannpháirtithe Cupán Ceoil Tea Dances

Seoladh an tionscadal i mí an Mheithimh le turas grúpa go Caisleán Bhun Raite i Luimneach. Bhí an lucht freastail ag tnúth le seisiúin mhíosúla sna hEalaíona Cruthaitheacha agus Damhsa Tae i rith Mheán Fómhair, Dheireadh Fómhair agus Shamhain 2023 agus chríochnaigh an tionscadal le hócáid Lón Nollag do níos mó ná 110 duine fásta níos sine i mí na Nollag.

I mí Dheireadh Fómhair 2022, d'eisigh an Roinn Sláinte CLS do **Chiste Tacaíochta Sláinte agus Folláine Dídeanaithe na hÚcráine** chuig Comhairle Cathrach na Gaillimhe, ar an

tsuim €28,575 de Chomhpháirtíocht Spóirt na Gaillimhe, Cathair na Gaillimhe Sláintiúil, Oifig Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, i gcomhpháirtíocht le Comhpháirtíocht Chathair na Gaillimhe Ceannaire Tionscadail Práinnfhreagartha na hÚcráine agus chríochnaigh an Oibrí Tacaíochta Dídeanaithe na hÚcráine agus Oibrí Tacaíochta Deonach Gaillimh Úcráin an teimpléad le haghaidh gníomhachtaithe beartaithe i gCathair na Gaillimhe. Cuireadh clár Tacaíochta Sláinte agus Folláine Dídeanaithe na hÚcráine i gcrích i mí na Bealtaine 2023. Tá tuairiscí airgeadais agus dul chun cinn curtha faoi bhráid na Roinne Sláinte. Bhí aiseolas ó rannpháirtithe agus ó eagraíochtaí comhpháirtíochta thar a bheith dearfach maidir leis an gclár seo.

13.11 Tionscnaimh Chlár Aoisbhá

Is comhoibriú uathúil tras-rialtais é an **Clár um Thithe Aoisbháúla Sláintiúla** idir an Roinn Sláinte, FSS, agus an Rialtas Áitiúil trí Aoisbhá Éireann. Soláthraíonn sé samhail thábhachtach chothromú cúraim a thacaíonn le daoine aosta fanacht ina dtithe féin nuair is féidir. Beidh comhordaitheoir áitiúil ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe a bheidh ag obair go heisiach ar fud na cathrach in 2024 chun an clár nuálach seo a sheachadadh.

D'fhreastail daoine aosta as gach cearn de Ghailimh ar **Lá Eolais** a d'óstáil Comhaontas Aoisbhá na Gaillimhe agus Comhairlí na nDaoine Scothaosta i mí na Samhna. I measc na n-aoichainteoirí ar an lá bhí John Lonergan, iar-Ghobharnóir Phríosún Mhuinseo. Rinneadh cur i láthair freisin ar Sheirbhísí Daoine Scothaosta FSS agus ar Chosc na Coireachta. Bhí seastáin eolais ar taispeáint ó bhaill choiste an Chomhaontais Aoisbháúil.

Seoladh an **tEolaire nua Seirbhísí do Dhaoine Breacaosta** ag an ócáid freisin. Cuireann an tEolaire eolas ar fáil faoi sheirbhísí sláinte agus seirbhísí riachtanacha eile. Soláthraíonn sé faisnéis úsáideach ní hamháin do dhaoine aosta, ach dá dteaghlach agus dá gcúramóirí chomh maith le soláthraithe seirbhíse iad féin.

Chuir Roinn na bPáirceanna iarratas isteach faoin **nGradam Náisiúnta um Ghnóthachtáil Aoisbhá** agus cuireadh Páirc Uí Shúilleabháin i Mervue ar ghearrliosta

Catagóir Comhshaoil. D'fhreastail an fhoireann ar an searmanas bronnta, an Leas-Mhéara ina measc. Ar an drochuair, níor bhuaigh an tionscadal an gradam foriomlán.

An tSeachtain um Aosú Dearfach - Ba é téama na Seachtaine um Aosú Dearfach 2023

ná Dúshlánach an Aoiseachais- Athmhachnamh a dhéanamh ar an gcaoi a smaoinimid, a mhothaímid agus a ghníomhaímid i dtreo daoine atá ag dul in aois agus daoine aosta. Bhí Seachtain Aosaithe Dearfach ar siúl i mí Dheireadh Fómhair. Thug Gaillimh léargas ar 13 duine ar samplaí iontacha iad de na gnéithe dearfacha a bhaineann le haosú agus an méid ollmhór agus éagsúil de

daoine aosta a fheabhsaíonn ár saol, ár gcomharsanachtaí agus ár bpobail go ciúin ó cheann ceann na bliana. Is é an príomhimeacht seo an Taispeántas Laochra Áitiúla a bhí le feiceáil i leabharlanna éagsúla ar fud na cathrach a thaispeánann na daoine iontacha seo a léiríonn aosú dearfach, sláintiúil agus gníomhach.

Ar chlé - Seoladh eolaire seirbhísí do dhaoine aosta ar dheis – seoladh na seachtaine ag dul in aois dearfach

13.12 Comhairle na nÓg Cathair na Gaillimhe

Is Comhairle Óige í Comhairle Cathrach na Gaillimhe do dhaoine óga idir 12-17 mbliana d'aois a bhfuil cónaí orthu nó atá faoi oideachas i gCathair na Gaillimhe. Lean an coiste ar aghaidh ag teacht le chéile gach seachtain tráthnóna Dé Luain ag baint úsáide as seomra traenála Chomhairle Cathrach na Gaillimhe le tinreamh rialta de 16-18 duine óg ag gach cruinniú. Ba é an t-ábhar do 2023 ná Míchumais Fhisiúla agus Inrochtaineacht le béim ar spásanna inrochtana óige do dhaoine óga, ag féachaint air ó thaobh inrochtaineacht fhisiúil chomh maith le hinrochtaineacht chéadfach. Ar aon dul leis an treoir, bhí Comhdháil Óige Chomhairle na nÓg Chathair na Gaillimhe ar siúl in Óstán Chuan na Gaillimhe ar an 18 Deireadh Fómhair 2023 agus bhí 80 duine ag freastal ar scoileanna i

gCathair na Gaillimhe.

13.13 Ionaid agus Áiseanna Pobail

Ullmhaíodh iarratas agus cuireadh isteach é faoi Chiste Infheistíochta an Ionaid Pobail 2023 i gcomhpháirtíocht le Cumann Comhchónaitheoirí an Chaisleáin Nua chun ionad pobail a fhorbairt sa Chaisleán Nua. Beidh luach suntasach ag baint leis an togra €4m seo don phobal agus táthar ag súil le fógra i R1 2024.

Lean gníomhaíochtaí agus áirithintí Ionad Pobail Bhaile an Phoill ag méadú i gcónaí agus tháinig méadú leanúnach ar líon na gcos. Tar éis síneadh a chur leis an gconradh bainistíochta le SCCUL, lean Comhairle na Cathrach lena comhoibriú rathúil le SCCUL agus Croí na Tuath chun seirbhísí agus áiseanna a chur ar fáil do phobail áitiúla. Tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe ina ball de Ghrúpa Comhairleach BCNC, agus tionóladh cruinniú chun athbhreithniú a dhéanamh ar an dul chun cinn agus chun aghaidh a thabhairt ar aon saincheisteanna oibríochta / cothabhála. Rinne an Chomhairle athbhreithniú cothabhála i mí Dheireadh Fómhair agus d'aithin sí roinnt réimsí ar gá aird a thabhairt orthu, lena n-áirítear córas soilsithe lochtach a dheisiú i gcarrchlós agus soilse atá tíosach ar fhuinneamh a chur in ionad na soilsithe go léir, saincheist maidir le sreabhadh uisce a réiteach, suirbhé chun dul isteach uisce ar urlár halla spóirt a aithint le hoibreacha deisiúcháin agus deisiúcháin sceidealta, deisiú saincheisteanna le doras éigeandála agus athbhreithniú ar bhearta frithghlóracha don Halla Spóirt a dhéanfar sa bhliain 2024. Tá oibreacha éifeachtúlachta fuinnimh beartaithe do 2024 freisin chun painéil ghréine a shuiteáil.

13.14 Comhpháirtíocht Áitiúil Spóirt na Gaillimhe (GSP)

Lean GSP de thionchar a imirt ar sholáthar spóirt agus gníomhaíochta coirp le linn 2023. Tá clubanna fós ag mothú tionchar shrianta Covid-19 agus filleadh mall na n-oibrithe deonacha chun cabhrú le gníomhaíochtaí na gclubanna a chur i gcrích.

Thacaigh GSP le 850 duine os cionn 72 cúrsa, lena n-áirítear 34 Cúrsa um Chosaint 1 (feasacht

bhunúsach), 12 chúrsa Um Chosaint 2 (Oifigeach Leanaí Club), 11 cúrsa Um Chosaint 3 (Duine Idirchaidrimh Ainmnithe), 12 chúrsa garchabhrach agus 3 sheisiún oiliúna um Thacaíocht d'Oibrithe Deonacha. Tugadh tacaíocht d'oibrithe deonacha freisin chun deimhniú cóitseála a fháil trí dheontais Chlub Forbartha Club GSP agus Club Spóirt na Comhairle Cathrach.

Tacaíochtaí Maoinithe do Chlubanna agus do Ghrúpaí - Tacaíonn GSP le Comhairle Cathrach na Gaillimhe leis an scéim Deontais do Chlubanna Spóirt. In 2023, fuair 50 club maoiniú faoin scéim ar fiú

€134,200. Ba é €3,500 an t-uas-allúntas a ceadaíodh d'aon club amháin faoin scéim, agus bronnadh an méid sin ar 26 acu.

Leithdháil an GSP €62,817 ar 63 club chun réimse clár a sholáthar atá dírithe ar rannpháirtíocht a mhéadú faoi chiste Forbartha Chlubanna Comhpháirtíochta Spóirt na Gaillimhe. Bhí idir €200 agus €2,500 i gceist agus bhí cláir dírithe ar dhaoine fásta níos sine, cailíní sna déaga, clubanna nua a bhunú chun trealamh a cheannach a thacódh le himreoirí nua. Leithdháileadh €20,407 ar 21 Club Cathrach faoin scéim.

Clár Cathracha Gníomhacha na Gaillimhe - Cuireadh tús le clár na gCathracha Gníomhacha in 2023 lena n-áirítear comhpháirtíochtaí le Leadóg Éireann, an Rannóg Áineasa agus Conláistí agus Cathair Shláintiúil na Gaillimhe. Bhí an chéad chlár dírithe ar na cúirteanna leadóige nuachóirithe in Taoibh Thiar agus Barr na Coille a bheith gníomhach le Tolg chun na Cúirte. Clár dírithe ar an tosaitheoir a bheith níos compordaí le leadóg a imirt ar na cúirteanna pobail. Faoi mhaoiniú atá faighte ag Cathair Sláintiúil na Gaillimhe,

sheol Cathracha Gníomhacha an clár siúlóide Nádúr don tSláinte is déanaí i gCoillte Mhuirlinne. Ba é an clár ba mhó faoi seo ná scéim ballraíochta Galway Active Aged Leisureland a thug 40 ballraíocht do dhaoine os cionn 65 bliain d'aois ar €24 ar feadh 12 mí.

Cathracha Gníomhacha Tionscnaimh na Gaillimhe

Seachtain na Rothar - ghlac 2,196 duine páirt i mbreis agus 20 imeacht ón 13-21 Bealtaine. I measc na n-imeachtaí bhí gníomhaíochtaí scoile, timthrialta pobail agus Timthriall mór Lár na Cathrach.

Rothaíocht Lár na Cathrach, Seachtain na Rothar 2023

Seachtainí Mná sa Spórt (WIS)/Her Outdoors - Chuir GSP roinnt gníomhaíochtaí ar fáil i mí an Mhárta do sheachtain WIS chomh maith le roinnt imeachtaí cineál 'n' le linn a Seachtain Lasmuigh i mí Lúnasa. Tharraing seachtain WIS aird ar gach spórt ach bhí an Her Outdoors dírithe níos mó ar na spóirt eachtraíochta.

Imeacht Sheachtain Eorpach an Spóirt (EWOS) - Chuir GSP tús le EWOS le hócáid a cheangail le hOíche Chultúir i Taoibh Thiar. Ag díriú ar dhéagóirí, cuireamar ócáid cluichí luisne ar fáil a bhí lán le spraoi. Bhí baint ag cur chun cinn an EWOS le go leor den chlub ar fud na cathrach chomh maith le roinnt clár GSP.

Oifigeach Cuimsithe Míchumais Spóirt (SIDO) - Leanann GSP le hoiliúint atá aitheanta go náisiúnta a chur i bhfeidhm trí Mhíchumas Gníomhach Éireann. Cuireadh Boccia, cláir eachaí agus cláir siúlóide ar fáil le roinnt grúpaí a fhreastalaíonn ar dhaoine faoi mhíchumas ar fud na Gaillimhe. Faoin sainchúram seo, tacaíonn an t-oifigeach SIDO le gníomhaíochtaí do dhaoine fásta breacaosta freisin. Cuireadh ceardlanna oiliúna PALanna ar fáil chomh maith le ceardlann Good to Go, ag cur oiliúint ar dhaoine thar roinnt seachtainí chun

gníomhaíochtaí a stiúradh laistigh dá ngrúpa. I measc an aoisghrúpa seo tá an-tóir ar chuailí Gníomhachtóir agus chríochnaigh níos mó ná 4 chúrsa sa Chathair anuraidh.

Ba é **Mol Spóirt Pobail an Bhaile Bháin Dabhach Uisce (CSH)** - 2023 an bhliain dheireanach de mhaoiniú trí Chiste na gCuntas Díomhaoin trí Spórt Éireann. GSPanna. Lean sé lena dhea-obair maidir le gníomhaíochtaí pobail a sholáthar do gach aois, lena n-áirítear, badmantan, iarscoil, BuggyBuddies, BoysBeWell agus go leor eile.

Oifigigh Forbartha na gComhlachtaí Rialaithe Náisiúnta - Leanann Comhairle Cathrach na Gaillimhe ag tacú le beirt oifigeach Forbartha NGB sa Pheil (FAI) agus sa Rugbaí (Rugbaí Chonnacht).

Leanann siad orthu ag forbairt rannpháirtíochta lenár ngrúpaí spriocdhírthe ar fud na cathrach. Áirítear ar a ról cúrsaí oiliúna a sheachadadh, tacú le clubanna atá ann cheana féin le rialachas agus cóitseáil, naisc scoile agus cláir a fhorbairt do na spriocghrúpaí sin chun páirt a ghlacadh sa spórt.

14. Timpeallacht

Is é cuspóir na Roinne Comhshaoil timpeallacht nádúrtha na cathrach a chosaint, a fheabhsú agus a chaomhnú agus áiseanna áineasa, fóillíochta agus taitneamhachta ar ardchaighdeán a chur chun cinn chun caighdeán maireachtála a fheabhsú.

14.1 Seirbhísí agus Tacaíochtaí Bainistíochta Dramhaíola a Sholáthar

14.1.1 Oibríocht Líonta Talún agus Iarchúram

Leanadh le hoibreacha athchóirithe agus monatóireacht ar láithreán líonta talún Cheathrú an Bhrúnaigh de réir choinníollacha cheadúnas an GCC le huasghrádú agus athnuachan leanúnach bonneagair de réir mar is gá.

14.1.2 Áiseanna Téarnaimh agus Athchúrsála

Lean an tSaoráid Conláiste Cathartha in Eastát Tionsclaíochta an Leasa Bháin ag feidhmiú saor in aisce do shealbhóirí tí tí.

14.1.3 Áis Mhúirínithe

Cuireadh deireadh le húsáid na háise múirínithe i gCeathrú an Bhrúnaigh in 2014. Tá an áis á léasú faoi láthair.

14.1.4 Bailiúchán Earraí Toirtiúla

Cuireadh maoiniú €7,739 ar fáil tríd an Tionscnamh Frithdhumpála 2023. Bailíodh 25,970 kg de dhramhaíl théagartha tí ó shealbhóirí tí i gCathair na Gaillimhe.

14.1.5 Bailiú Dramhaíola Guaisí

Reáchtáil Comhairle Cathrach na Gaillimhe Lá Bailithe Dramhaíola Guaisí Tí Dé Sathairn an 9 Meán Fómhair 2023.

Ar an lá, d'fhéadfadh teaghlaigh i gCathair na Gaillimhe a gcuid dramhaíola guaisí a thabhairt chomh fada le feithicil bhailithe ag Ráschúrsa na Gaillimhe lena diúscairt go sábháilte agus go cúfí.

Baineadh úsáid as córas áirithinte speisialaithe ar líne, agus chuir sealbhóirí tí sliotán ama in áirithe roimh ré. Bailíodh 14,360 Kg de dhramhaíl ghuaiseach ar an lá, agus bhain 298 teaghlach úsáid as an tseirbhís.

14.2 Monatóireacht agus Bainistiú a dhéanamh ar Fhorfheidhmiú Dramhaíola

14.2.1 Forfheidhmiú Dramhaíola

Lean Comhairle Cathrach na Gaillimhe le monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh na rialachán dramhaíola agus iad a fhorfheidhmiú faoin reachtaíocht um bainistiú dramhaíola, i gcomhréir leis na Tosaíochtaí Náisiúnta Forfheidhmiúcháin Dramhaíola lena n-áirítear Dramhaíl Tógála agus Scartála, Feithiclí Ré Caite (FRC) agus Dramh-Mhiotal, Dramhaíl Tí agus Tráchtála agus Dul i nGleic le Gníomhaíocht Shuntasach Neamhdhleathach Dramhaíola. I measc na hoibre bhí:

Ceadúnú agus bailíochtú sonraí: In 2023, rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe monatóireacht agus forfheidhmiú ar choinníollacha ceadanna saoráidí dramhaíola, deimhnithe clárúcháin agus ceadanna bailithe dramhaíola chun comhlíonadh a chinntiú. Rinneadh bailíochtú ar thuairisceáin bhliantúla 15 bhailitheoir dramhaíola agus 4 áis

dramhaíola atá lonnaithe sa chathair.

Tionscnaimh Freagrachta Táirgeora (PRI): I rith na bliana, rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe idirchaidreamh le scéimeanna PRI maidir le gach gné d'oibleagáidí comhlíonta agus liostaí athbhreithnithe d'oibreachaí cláraithe i gcoinne taifid áitiúla. Chuidigh liostaí cúlghairthe agus sonraí aimhrialtachta a eisíodh ó CUWERLA le roghnú na miondíoltóirí agus na n-oibreachaí chun tús áite a thabhairt d'iniúchadh, mar a tharla roimhe seo leis na miondíoltóirí. In 2023 rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe 61 cigireacht.

Dramhaíl Tógála agus Scartála: In 2023, rinneadh 7 gcigireacht ag láithreáin tógála. Tá saoráid údaraithe dramhaíola CandD amháin i gCathair na Gaillimhe agus rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe monatóireacht agus cigireacht air sin in 2023. Rinne an Chomhairle iniúchadh freisin ar láithreáin tionscnaimh agus ar láithreáin chinn scríbe le haghaidh gach iarratas ar Airteagal 27 ar tugadh fógra ina leith.

Dramhaíl Tí: Coinníonn Comhairle Cathrach na Gaillimhe Clár Alt 34C ar liosta é de gach teaghlach sa chathair a bhaineann leas as seirbhís bailithe dramhaíola. Chuir an ceathrar bailitheoirí dramhaíola ceadúnaithe atá ag feidhmiú sa chathair an t-eolas seo ar fáil don Chomhairle ar bhonn ráithiúil. Ag deireadh 2023, bhí 24,552 teaghlach ar Chlár Alt 34C ag baint leasa as seirbhís bailithe dramhaíola.

Obair forfheidhmithe ilghníomhaireachta: Obair forfheidhmithe ilghníomhaireachta: Déanann Comhairle Cathrach na Gaillimhe idirchaidreamh le Príomhúdarás Réigiúnach Forfheidhmithe Dramhaíola Chonnacht Uladh (CUWERLA), leis an GCC, leis na Gardaí, agus le húdarais áitiúla eile maidir le forfheidhmiú dramhaíola. I mí an Mheithimh 2023, rinneadh seicphointí cois bóthair, i gcomhar leis an nGarda Síochána, na Coimisinéirí Ioncaim agus an tÚdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre. Bhí foireann forfheidhmithe dramhaíola Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag seiceáil go gcomhlíonfaí ceadanna dramhaíola agus gníomhaíocht dramhaíola neamhúdaraithe.

14.3 Seirbhís Maor Pobail don Roinn Comhshaoil

Cuidíonn na Maoir Phobail le gearáin a dhéanann an pobal a fhiosrú.

13 Alt 14 D'eisigh foireann na Maor Pobail treoracha faoin Acht um Bainistiú Dramhaíola 1996, arna leasú, in 2023. Ina theannta sin, rinne na Maoir Phobail cigireachtaí ar 36

gharáiste sa chathair, le béim ar dhramh-mhiotal, boinn, cadhnraí agus dramhaíl ghuaiseach. Dáileadh Treoir Gharáiste Cliste an GCC ar gharáistí le linn na gcigireachtaí.

14.4 RMCEI - Critéir Íosta Molta le haghaidh Cigireachtaí Comhshaoil

Chuir Comhairle Cathrach na Gaillimhe a Plean Cigireachta agus Comhlíontachta faoi RMCEI 2024 faoi bhráid an GCC i mí an Mhárta 2024. Leagtar amach sa doiciméad an plean le haghaidh iniúchtaí comhshaoil i gCathair na Gaillimhe don bhliain ar fud na réimsí dramhaíola, uisce, torainn agus aeir. San iomlán, rinneadh 1,519 cigireacht chomhshaoil neamhghnáthaimh in 2023, arb ionann é agus méadú 8.53% ar chigireachtaí críochnaithe in 2022. Is léiriú é seo ar an méadú atá tagtha ar acmhainní do na Maoir Phobail atá i mbun imscrúduithe den sórt sin.

14.5 Clár agus Tionscnaimh Feasachta Comhshaoil

14.5.1 Clár na Scoileanna Glasa

Tá gach scoil i gCathair na Gaillimhe cláraithe do chlár na Scoileanna Glasa, rud a fhágann go mbaineann roinnt áiseanna oideachais stádas Brat Glas amach. In 2023, thug an tOifigeach Feasachta Comhshaoil 15 chuairt scoile. Fuair 10 scoil san iomlán Brat Glas.

14.5.2 Glasú na Lánaí

Tá trí Ghlasú na Lánaí críochnaithe ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe in 2023. Tá Ghlasú na Lánaí ar an ngearrliosta don Tionscnamh Inbhuanaithe Glas is Fearr ag gradaim LAMA 2023. [Cruthaíodh gearrscannán](#) den tionscnamh freisin.

Lána an Chabáiste Aibreán 2023

14.5.3 Tionscnamh Frithdhumpála (ADI)

In 2023, fuair Comhairle Cathrach na Gaillimhe maoiniú €89,329 tríd an Tionscnamh Frithdhumpála agus rinne sí 7 dtionscadal. Chomhoibrigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe le Comhairle Chontae na Gaillimhe agus le hAthchúrsáil Bhearna ar ócáid bailithe earraí toirtiúla, chun cur leis an tseirbhís bailithe earraí toirtiúla a chuireann an Chomhairle ar fáil. Bhí imeacht Bailithe Dramhaíola Guaisí ar siúl i mí Mheán Fómhair. Eagraíodh feachtas glantacháin ar fud na cathrach ar a dtugtar Grá do Chathair na Gaillimhe, ina raibh glantacháin phobail agus

láithreáin dumpála neamhdhleathacha faoi stiúir na Comhairle. Leathnaíodh an tionscadal rathúil 'Ghlasú na Lánaí', a raibh oibreacha feabhsúcháin pobalbhunaithe i lánaí páirteach ann, in 2023 (féach

thuas).

Rinneadh feachtais feasachta freisin chun aird a tharraingt ar Aonad Bainistíochta Bruscair Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus ar bhailitheoirí dramhaíola neamhúdaraithe agus ar chead dramhaíola a sheiceáil.

Is éard a bhí i gceist le tionscadal Chanáil Eglinton ná hidrea-cuirtín/bacainn a shuiteáil ar Chanáil Eglinton chun dramhaíl bhuacach a ghaisteáil, rud a chuir stop leis dul isteach sa mhuirthimpeallacht agus, chomh maith leis sin, an dramhaíl a bhaint go héasca ón gcanáil.

14.5.4 Comórtas Mórtas Ceantair Chomhoibriú Éireann (IPB)

Reáchtáiltear an tionscnamh bliantúil uile-oileáin seo, atá á óstáil ag Comhoibriú Éireann agus atá urraithe ag IPB Insurance i gcomhar le húdaráis áitiúla. Ainmníodh Gort na Carraige Ghlasú na Lánaí don chatagóir áit Chruthaitheach ag gradaim Mórtas Ceantair IPB 2023, agus fuair Tionscadal Choláiste Pobail na Gaillimhe Loch an tSáile ainmniúchán don chatagóir Gníomhú ar son na hAeráide agus Bithéagsúlachta.

Ní hamháin gur ainmníodh Tionól Aeráide Óige na Gaillimhe ach tháinig sé sa dara háit sa chatagóir Tionscnamh Pobail faoi Stiúir na nÓg.

14.5.5 Glantachán Pobail

Thacaigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe le 75 glantachán pobail in 2023. Áiríodh leis sin roghnóirí bruscair, málaí agus lámhainní a thabhairt amach do ghrúpaí agus na málaí a bhailiú ag criúnna bruscair GCC.

14.5.6

14.5.7 Seachtain Is breá linn an Trá 2023

Tháinig Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus Cóstaí Glana Éireann le chéile arís don chéad Seachtain Is breá linn an Trá i nGaillimh ón gCéadaoin 7 Meitheamh 2023 go dtí Dé Sathairn an 10^ú Meitheamh. Tharla na himeachtaí ar fad ag an am céanna ag 4 thrá íocónacha i gCathair na Gaillimhe. Bhí na himeachtaí ar fad saor in aisce agus oscailte don phobal agus tháinig go leor de muintir na Gaillimhe agus Turasóirí araon agus chabhraigh siad le glanadh na Trá. Ghlac gach duine freagracht as trána iontacha Chathair na Gaillimhe a chosaint.

14.6 Deontais Conláiste

Bronnadh 88 deontas in 2023 ar luach €21,150.

14.7 Ciste Feasachta Frithbhruscair 2023

Mhaoinigh an deontas Frith-Bhruscair Frith-Ghraifítí an Clean it up you Dirty Pup! feachtas; Seachtain/Lá Is breá linn an Trá 2023; Pals Picker; fógra pictiúrlainne; agus Glantachán an Earraigh.

Seachtain Is breá linn an Trá 2023 7-10 June 2023 Comhairle Cathrach na Gaillimhe Galway City Council

Imeachtaí ar an 7 agus an 8 Meitheamh 7-10 June 2023 Comhairle Cathrach na Gaillimhe Galway City Council

Love Your Beach Week 2023

Wednesday 7 June
📍 **Ballyloughane Beach**

5:00pm

- **Launch** with Mayor Clodagh Higgins
- **Litter clean up** with Beach Buds Clean Coast Group
- Workshop '**Beachcombing for Biofacts**' with Gary Kendellan, Galway Atlantaquaria

6:00pm

- Fun Workshop '**Drum Sounds and the Sea**' with Community Spirit Drumming

For more information, see GalwayCity.ie/Love-Your-Beach-Week

Galway City Council, City Hall, College Road, Galway, H91 X4K8
Email: customerservice@galwaycity.ie Phone: +353 91 536400

Love Your Beach Week 2023

Thursday 8 June
📍 **Grattan Beach**

5:00pm **World Oceans Day**

- **Litter clean up** with Galway Volunteer Centre

6:00pm

- Workshop: '**How Beaches Help Us Tackle Climate Change**' with Dr Kevin Lynch, University of Galway

For more information, see GalwayCity.ie/Love-Your-Beach-Week

Galway City Council, City Hall, College Road, Galway, H91 X4K8
Email: customerservice@galwaycity.ie Phone: +353 91 536400

14.8 Comórtas Náisiúnta na mBailte Slachtmhara agus Comórtas na mBailte agus na nGairdíní Slachtmhara i gCathair na Gaillimhe

Fuarthas 95 iarratas san iomlán do Chomórtas na mBailte agus na nGairdíní Slachtmhara i gCathair na Gaillimhe, atá á reáchtáil ag CCG. Bhí an comórtas gairdín ag teacht le cuspóirí an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bithéagsúlacht agus an Phlean Náisiúnta um Pailneoirí. Bhí sé seo soiléir nuair a ghlac garraíodóirí go forleathan le spriocanna an chomórtais a thacaíonn le pailneoirí agus go leor faichí ag breathnú níos meirgeacha, níos mó úsáide bláthanna fiáine agus laghdú ar úsáid lotnaidicídí.

Tá Bailte Slachtmhara Chathair na Gaillimhe á reáchtáil ag grúpaí deonacha - thug GCC €3,085 do na grúpaí seo.

Seoladh an Chomórtais Ghairdín

Michael Duffy, An Garraí is Fearr i
gCathair na Gaillimhe

Buaiteoir

14.9 Seirbhísí Bainistíochta Bruscair

14.9.1 Oibriú Glanadh Sráide

Lean seirbhísí glantacháin sráide agus bainistíochta bruscair ag feidhmiú thar sceideal seacht lá na seachtaine, ag tosú ag 5am gach maidin.

Chuir criúnna glantacháin sráide Chomhairle Cathrach na Gaillimhe tús le triail a bhí glan go domhain ar fud lár na cathrach in 2023.

Cuireadh tús leis an tionscnamh seo Dé Céadaoin 8 Márta ó 5:00am go 8:00am agus dhíriigh sé ar Shráid Williamsgate, Sráid Williams, Sráid an Chaisleáin, Sráid na Siopaí, Sráid Gheata na Mainistreach Uachtarach agus Íochtarach, Sráid an Teampaill, Sráid an Phríomh-Gharda, An tSráid Ard agus Sráid na Céibhe.

Is éard a bhí i gceist leis an triail glan domhain tarracóir agus bowser a thabhairt uisce a scuabadh ag scuabadóirí bóthair le degreaser bith-chairdiúil a bhaint salachar, ramhar agus grime. D'éirigh go han-mhaith leis seo agus chuir sé feabhas ar ghlaineacht na sráideanna.

Glanadh na Sráide Tarracóir agus Bowser

14.9.2 Plean Bainistíochta Bruscair 2018 – 2022

Faoi Alt 10 den Acht um Thruailliú ó Bhruscar, 1997, tá dualgas ar údarás áitiúil Plean Bainistíochta Bruscair a dhéanamh. Leagtar amach sa phlean na cuspóirí chun bruscar, forfheidhmiú a chosc agus a rialú, mar aon le bearta chun feasacht an phobail ar bhruscar i gCathair na Gaillimhe a spreagadh. Leanadh le cur i bhfeidhm an Plean in 2023.

14.9.3 Fíneálacha Bruscair

Eisítear fíneálacha bruscair faoin Acht um Bainistiú Bruscair 1997. I 2023, eisíodh 112 fíneáil san iomlán. B'ionann an t-ioncam iomlán a fuarthas in 2023 agus €13,135, méadú 80% ar an mbliain roimhe sin mar gheall ar mhéadú ar ghníomhaíocht Mhaor an Chomhphobail agus comhfhreagras meabhrúcháin réamhchúirte a thabhairt isteach ag tabhairt rabhaidh do chiontóirí caingean dlí a thabhairt.

14.10 Láithreáin Thréigthe

Lean an Chomhairle ar aghaidh ag plé go gníomhach le húinéirí na láithreán atá liostaithe ar Chlár na Láithreán Tréigthe chomh maith le monatóireacht a dhéanamh ar láithreáin eile. Ag deireadh na bliana, bhí 9 maoín san iomlán ar an gClár.

14.11 Struchtúir Chontúirteacha

Leanann Comhairle Cathrach na Gaillimhe de bheith i dteagmháil le húinéirí maoine ábhartha chun réiteach na struchtúr sin a spreagadh go gníomhach.

14.12 Cáilíocht agus Sábháilteacht Uisce, Truailliú Aeir agus Torainn

14.12.1 Caighdeán an Uisce

Ríomhtar rátálacha bliantúla cáilíochta uisce go ginearálta ag baint úsáide as torthaí monatóireachta thar thréimhse ceithre bliana agus déantar measúnú orthu i gcoinne teorainneacha baictéaracha diana chun sláinte bather a chosaint.

Tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar thaifid thacar sonraí 2019 - 2022 ar cháilíocht an uisce ag trá Bhaile an Locháin, rinne an GCC rangú ar chaighdeán an uisce snámha ag an

suíomh seo do 2023 mar Maith. Bhí sé seo ag teacht le haicmithe 2022 agus feabhas ar an mbliain roimhe sin nuair a bhain Trá Bhaile an Locháin rátáil Leordhóthanach Cáilíochta Uisce amach in 2020 agus 2018, agus rátáil Droch-Chaighdeán Uisce in 2019, rud a d'fhág go raibh cosc ar shnámh don séasúr. Is féidir an feabhas ar thorthaí a chreidiúnú d'oibreacha ceartaitheacha a dhéantar chun naisc a thrasnú i ndobharcheantar an líonra séarachais. Choinnigh trána Thrá na gCeann agus Bhóthar na Trá a stádas den scoth agus choinnigh Bóthar Grattan a stádas Maith.

14.12.2 Monatóireacht ar Cháilíocht an Aeir

I gcomhpháirtíocht leis an GCC, seoladh an tionscadal Clean Air Together (CAT) i mí Lúnasa 2023. Is tionscadal eolaíochta saoránach é Clean Air Together (CAT) ina gcláraíonn daoine go deonach chun leibhéil truailithe Dé-ocsaíde Nítrigine (NO₂) a thomhas ina gceantar áitiúil. Truailleán aeir a bhaineann le trácht is ea NO₂ den chuid is mó a d'fhéadfadh drochthionchair sláinte a chruthú. Bhí an feachtas Clean Air Together ar siúl i nDeireadh Fómhair-Samhain 2023 agus ghlac os cionn 300 duine páirt i gCathair na Gaillimhe. Bhí 71 faoin gcéad de na háiteanna a samplaíodh sa chatagóir is ísle do NO₂, le 24.5 faoin gcéad eile sa chéad chatagóir eile is ísle.

Léarscáil Torthaí Aer Glan le Chéile

Críochnaíodh oibreacha chun "Líonra Braiteoirí Ar Chostas Íseal" de mhonatóirí aeir a shuiteáil i Ráithe 4 de 2023. Suiteáladh monatóirí aeir a thomhaiseann PM2.5 i bhfóir-am in áiteanna éagsúla ar fud an chrios dícharbónaithe in Taoibh Thiar.

Is féidir leis an bpobal féachaint ar an bhfaisnéis fíor-ama maidir le cáilíocht an aeir ina suíomh. Tá na monatóirí seo sa bhreis ar an 3 Monatóirí an GCC atá suiteáilte i gCathair na Gaillimhe ag Rathún, ar an bhFaiche Mhór agus i mBriarhill.

14.13 Plean Gníomhaíochta Torainn

Rinneadh imscrúdú ar theagmhais truailithe torainn ar bhonn cás ar chás le linn 2023 agus thug gearánaigh comhairle maidir leis na nósanna imeachta atá le leanúint faoin Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil. Is í Comhairle Cathrach na Gaillimhe an tÚdarás Pleanála Gníomhaíochta ainmnithe faoi Airteagal 7 de Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Torann Comhshaoil) 2018, I.R. Uimh. 549 de 2018 (na Rialacháin), rinne sí Plean Gníomhaíochta torainn 2019-2023 do chodanna de mhórbhóithre i gCathair na Gaillimhe a mbíonn méid tráchta níos mó ná 3 mhilliún pasáiste feithicle acu in aghaidh na bliana. Ní áirítear sa phlean torann ó ghníomhaíochtaí baile, torann a chruthaíonn comharsana agus torann in ionaid oibre.

14.14 Corrthrádáil

Tá miondealú 2023 ar cheadúnais Corrthrádála a eisíodh thíos.

Tábla - 21 – Ceadúnais Corrthrádála

Lá	Uimhir
Ceadúnas an tSathairn	68
Ceadúnas Dé Domhnaigh	55
Margadh an tSamhraidh	41
Margadh na Nollag	38
An Fhaiche Mhór	10

14.15 Áiseanna Poiblí Uathobrithe (APCanna)

Cuireann Comhairle Cathrach na Gaillimhe APCanna ar fáil ag na háiteanna seo a leanas:

- An Charraig Dhubh,
- Trá na mBan,
- Carraig Palmer,
- Clós Súgartha na Mílaoise,
- An Fhaiche Mhór, agus
- Oileán an Iarla.

Baineadh an APC ag Oileán Iarlatha go sealadach chun gur féidir Droichead Chora na mBradán a thógáil le linn 2023.

Osclaíodh an áis nua "Áiteanna Athraithe" ar Thrá na mBan i mBéar na Trá le húsáid i Meán Fómhair 2023.

Tá áiseanna Áiteanna Athraithe difriúil ó leithrín áiríonn siad ardaitheoir agus binse athraithe in Dearadh iad chun imní sláinte, sábháilteacht agus cúramóra a chur chun tosaigh.

14.16 Seirbhísí Madraí a Sholáthar

In 2023 bhí 204 madra trínár bpóna madraí. Rinneadh 153 de na madraí seo a athshlánú, a athéileamh nó a thabhairt ar ais dá n-úinéirí agus thóg carthanachtaí madraí éagsúla 42 de na madraí sin.

Bhí an-tóir ar an bhfeachtas méadaithe sna meáin a chuir Punt Madraí Chathair na Gaillimhe chun cinn ar ardáin shóisialta ar nós Facebook agus Instagram. I measc na bhfeachtas sin bhí feachtais neodraithe agus feachtais a bhí ar bun arís. Chun comhlíonadh ceadúnais madraí a mhéadú, thug ár maoir mhadraí faoi chigireachtaí ó dhoras go doras ar fud na cathrach. Seoladh feachtas meán freisin chun an pobal a chur ar an eolas faoi na cigireachtaí comhlíonta ceadúnais madraí seo.

Suiteáladh painéil ghréine nua i bPóna Madraí Chathair na Gaillimhe in 2023. Is eagar painéil 7.5kWp é

an córas le inverter 5kW. Táirgeann an córas leictreachas Sruth Díreach (DC) ón eagar painéil, agus athraíonn an t-inverter é go leictreachas reatha malartach inúsáidte (AC). Is féidir le leictreachas a sholáthraítear ó na painéil an foirgneamh a sholáthar go leordhóthanach nuair a bhíonn sé ag feidhmiú go hiomlán. Is féidir feithicil ceallraí faoi thiomáint leictreach an Mhaoir Madraí a mhuirearú go hiomlán ó fhuinneamh barrachais.

Painéil Ghréine ag Punt Madraí

14.17 Seirbhísí Dóiteáin agus Leabharlainne

Is í Comhairle Chontae na Gaillimhe a oibríonn agus a bhainistíonn seirbhísí dóiteáin agus Leabharlainne, mar sheirbhís chomhroinnte thar ceann na Comhairle Cathrach.

15. Gníomhú ar son na hAeráide

Is é cuspóir na Roinne um Gníomhú ar son na hAeráide astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, fuinneamh in-athnuaite a chur chun cinn, athléimneacht agus oiriúnú a fheabhsú, comhpháirtíochtaí a thógáil agus nuálaíocht agus glacadh teicneolaíochta a chothú laistigh den chathair.

15.1 Plean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2024 - 2029

Chuir an Roinn Um Gníomhú ar son na hAeráide tús le hullmhú do Phlean Gníomhaíochta Aeráide na nÚdarás Áitiúil trí bhonnlíne a fhorbairt maidir le hastaíochtaí agus measúnú riosca ar gníomhú ar son na haeráide. Reáchtáladh ceardlanna agus seisiúin faisnéise le comhaltaí tofa agus leis an bhfoireann inmheánach chun gníomhartha cuí a dhréachtú a bheidh le cur san áireamh sa Dréachtphlean a ghlacfar i mí Feabhra 2024.

15.2 Oiriúnú Aeráide

Glacadh an Straitéis Oiriúnaithe Aeráide in 2019 agus mairfidh sí suas go dtí 2024. Lean Comhairle Cathrach na Gaillimhe le gníomhartha a chur i bhfeidhm in 2023 agus tionóladh cruinnithe rialta chun an dul chun cinn is déanaí a thabhairt cothrom le dáta. Tá an Chomhairle i dteagmháil le Misean an AE um Oiriúnú don Athrú Aeráide, a chuireann ardán ar fáil trínar féidir le Cathair na Gaillimhe foghlaim ó chathracha Eorpacha eile a ghíaráil ar fud speictream na mbeart oiriúnaithe aeráide.

Thug Comhairle Cathrach na Gaillimhe a céad tionscadal Réitigh Nádúrbhunaithe isteach sa chathair ar thrá Grattan agus

d'fhorbair sí "Treochlár do thrá Grattan agus do shuíomh Dune" chun páirtithe leasmhara a

chur ar an eolas faoi na gníomhartha gearrthéarmacha, meántéarmacha agus fadtéarmacha ábhartha a d'fhéadfaí a chur i bhfeidhm.

15.3 Fuinneamh agus Astaíochtaí

Bainistíocht agus Spriocanna Fuinnimh - Bunaíodh Foireann Bainistíochta Fuinnimh atá comhdhéanta de phríomhfhoireann i gComhairle Cathrach na Gaillimhe atá freagrach as úsáideoirí suntasacha fuinnimh, mar shampla, soilsiú poiblí, foirgnimh agus flít iompair in 2021 agus tagann siad le chéile ar bhonn rialta chun clár deiseanna a shainithint a sholáthraíonn bealach chun spriocanna laghdaithe astaíochtaí Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2030 a bhaint amach.

Monatóireacht agus Tuairisciú ar Úsáid Fuinnimh - Lean Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar aghaidh ag obair i gcomhpháirtíocht le hÚdarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (SEAI), chun monatóireacht agus tuairisciú a dhéanamh ar úsáid fuinnimh ar fud na heagraíochta. Cuireadh tús leis an obair chun bealach a fhorbairt chun spriocanna 2030 a bhaint amach, rud a dhéanfar tuilleadh dul chun cinn. Ceadáíodh maoiniú deontais chun iarfheistiú foirgneamh a chur i gcrích d'Ionad Pobail Bhaile an Phoill, Ionad Pobail Chnoc na Cathrach agus Músaem Cathrach na Gaillimhe agus cuirfear tús leis na hoibreacha in 2024. Chomh maith leis sin, chuir an Roinn Um Ghníomhú ar son na hAeráide iarfheistiú soilse LED agus téitheoirí atá tíosach ar fhuinneamh i gcrích chuig naoi (9) oifig láithreáin ar chostas 20,000 euro agus coigilteas fuinnimh de 5 thona Co2 in aghaidh na bliana.

D'éirigh leis an Roinn Um Ghníomhú ar son na hAeráide córas fótavoltach 7.5kWp (PV) a shuiteáil ar dhíon Phunt Madraí Chomhairle Cathrach na Gaillimhe. Is éard a bhí i gceist leis seo ná suiteáil 18no. x 420w de Painéil Gréine leis an díon atá ann cheana féin le suiteáil 1no. 5kWh inverter agus nasc leis an bhfo-bhord soláthair BSL atá ann cheana. Is é seo an chéad tionscadal PV Gréine do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe le córas meánmhéide P.V. de 7.5 kWh.

15.4 Ola Glasraí Hidreachóireáilte

Fuarthas cead ola glasraí hidreachóireáilte (HVO) a úsáid lena húsáid in áit díosail i ngach feithicil nach bhfuil beartaithe faoi láthair athrú go feithiclí leictreacha. Laghdaíonn HVO astaíochtaí suas le 90% a thacaíonn go mór leis an údarás áitiúil a spriocanna do 2030 a bhaint amach.

15.5 Chathracha Neodracht

Rinne an Roinn Um Ghníomhú ar son na hAeráide iarratas le bheith ina Cathair Phíolótach Neodracht agus ba í an t-aon chathair in Éirinn ar bronnadh an t-ainmniúchán agus bronnadh maoiniú 1 mhilliún euro uirthi. Tá cuspóirí an tionscadail á gcur chun cinn ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe maidir le feasacht ar roghanna iarfheistithe a mhéadú, líon na gconraitheoirí a mhéadú chun iarfheistiú a chur i gcrích agus deireadh a chur le bacainní ar iarfheistiú laistigh den earnáil tithíochta phríobháideach.

15.6 Pobail um Ghníomhaithe ar son na hAeráide

Tionóladh seisiúin faisnéise pobail i rith 2023 chun faisnéis a chur ar fáil faoi phlean gníomhaíochta aeráide na n-údarás áitiúil, faoin gCiste um Ghníomhú ar son na hAeráide pobail agus faoi thionscnaimh eile um ghníomhú ar son na haeráide atá á gcur ar fáil ag foireann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

16. Áineasa agus Conláistí

Is é cuspóir na Roinne Áineasa agus Conláistí timpeallacht nádúrtha ár gcathair a chosaint, a fheabhsú agus a chaomhnú, ceannaireacht a sholáthar i ngníomhú ar son na haeráide agus áiseanna áineasa, fóillíochta agus taitneamhachta ar ardchaighdeán a fhorbairt agus a chur chun cinn chun caighdeán na beatha a fheabhsú.

16.1 Conláiste agus Tionscadail Chaipitil Pobail

16.1.1 Tionscadal Síneadh Reilig Naomh Iósaf Rathúin

Críochnaíodh oibreacha tírdhreachaithe ar an gcuid den reilig faiche atá ann cheana féin agus bhí clocha cinn feistithe ar 14 ceapach síothal.

Píosáí scannáin dróin de shíneadh reilige faiche críochnaithe i Rathún.

16.1.2 Suíomh Nua na Reilige

Faiche Nua an Reilig ar Bhóthar Bhaile Átha Cliath – Oibreacha imscrúdaithe talún críochnaithe agus obair ar réamhdhearadh ar siúl.

16.1.3 Athchóiriú Shéipéal an Bhóthair Mhóir

Críochnaíodh oibreacha athchóirithe agus deisiúcháin ar an díon, gáitéir agus fuinneoga go mór ar an sean-Séipéal Caitliceach.

16.2 Straitéis Spásanna Glasa 2022-2032

Eisíodh iarratas ar thairiscintí sa ráithe dheireanach den bhliain chun seirbhísí comhairleoireachta a sholáthar chun an Straitéis um Spásanna Glasa do Chathair na Gaillimhe a ullmhú. Bronnadh an conradh ar Arup Ireland agus ceapadh iad díreach roimh an Nollaig. Chuir sé sin ar chumas na hoibre tosú i mí Eanáir 2023.

Project Stages & Outputs

ARUP

Is riachtanas de chuid an Phlean Forbartha 2023-2029 í an Straitéis um Spásanna Glasa agus cuirfidh sí leis an Staidéar ar Riachtanais Áineasa agus Conláistí (RANS) 2008.

Beidh an Straitéis cosúil le RANS mar go gcuirfidh sí cur chuige fianaise-bhunaithe i bhfeidhm chun na háiseanna áineasa agus Áineasa agus conláistí atá ag teastáil a aithint

agus cá mbeidh siad lonnaithe go spásúil ar fud na cathrach bunaithe ar fhás daonra a bhfuiltear ag súil leis agus ar thosca eile.

Is iad na príomhghnéithe a dhéanann idirdhealú idir an Straitéis um Spásanna Glasa ó RANS ná go soláthróidh sé bonnlíne de riocht éiceolaíoch reatha bhonneagar glas agus gorm na cathrach, bunóidh sé luach caipitil nádúrtha an ghréasáin ghlais, agus soláthróidh sé máistirphlean chun seirbhísí éiceachórais na cathrach a neartú.

Dá bhrí sin, comhcheanglaíonn an Straitéis riachtanais áineasa na cathrach agus feabhsú a bhonneagair ghlais agus ghorm maidir le fás réamh-mheasta daonra Chathair na Gaillimhe.

16.3 Tionscadal Pháirc Bharr an Chalaídh

Bronnadh €1,030,834 ar Chomhairle Cathrach na Gaillimhe faoi **Scéim Infheistíochta Caipitil Beochana Uirbí** na Roinne Turasóireachta agus Fháilte Éireann do Thionscadal Pháirc Barr an Chalaídh. Áireofar leis an tionscadal seo feabhas a chur ar spás na páirce agus ar an líonra sráideanna máguaird, nascacht fheabhsaithe do choisithe agus suiteáil saothar ealaíne de réir Straitéis Réimse Poiblí na Gaillimhe.

Ceapadh foireann deartha ildisciplíneach i mí Feabhra 2023. Rinneadh dul chun cinn suntasach le Céim 1 -

Réamhdhearadh, lena n-áirítear scata suirbhéanna láithreáin, comhairliúcháin le páirtithe leasmhara agus forbairt dearadh coincheapa a chur i gcrích. Cuirfear aighneacht phleanála Chuid 10 faoi bhráid an Bhoird Pleanála i Ráithe 2 2024 agus beidh céimeanna mionsonraithe deartha agus tógála le leanúint in 2025.

16.4 Tionscadail Chaipitil Spóirt

16.4.1 Staidéar Féidearthachta Linn Taoide Bhóthar na Trá

Is éard atá i gceist leis an tionscadal seo ná tabhairt faoi staidéar féidearthachta a bhaineann le hathchóiriú agus athfhorbairt linnte taoide Bhóthar na Trá atá as úsáid anois. Tógadh na linnte ar dtús sa bhliain 1930, agus díchoimisiúnaíodh na linnte sna 1980idí. Ceapadh foireann deartha ildisciplíneach i Meitheamh 2023. Tugadh faoi shuirbhéanna éagsúla láithreáin, imeacht comhairliúcháin phoiblí agus cruinnithe le páirtithe leasmhara i Ráithe 2 agus Ráithe 3 de 2023. Tá dearaí coincheapa á bhforbairt faoi láthair agus tá an staidéar le bheith críochnaithe i Ráithe 2 2024.

16.4.2 Páirc Sacair Féir Pháirc na Coiribe

Is éard atá i gceist leis an tionscadal seo ná páirc sacair féir lánmhéide agus oibreacha coimhdeacha a fhorbairt. Cuireadh tús leis an obair thógála i mí Feabhra 2023 nuair a síolaíodh an pháirc i Meán Fómhair 2023. Beidh an pháirc oscailte le húsáid i Ráithe 3 2024 tar éis tréimhse le haghaidh féar a bhunú.

Páirc Sacair Féir Pháirc na Coiribe

16.4.3 Glen Oaks/ Drom Chaoín MUGA Athchóiriú

Is éard a bhí i gceist leis an tionscadal seo ná athchóiriú a dhéanamh ar shaoráid limistéar cluichí ilúsáide (MUGA) atá ann cheana féin agus spás páirce a chur in ionad saoráid MUGA tréigthe. Cuireadh na hoibreacha athchóirithe MUGA i gcrích i mí an Mheithimh 2023. Tar éis ócáid chomhairliúcháin phoiblí i mí Iúil 2023, baineadh an MUGA tréigthe i mí na Samhna 2023 agus d'fhill sé ar spás glas oscailte. Tá sé beartaithe tuilleadh oibreacha tírdhreachaithe a dhéanamh i Ráithe 2 2024.

Glen Oaks/ Drom Chaoín Limistéar Cluichí Ilúsáide

16.4.4 Creat Ildisciplíneach a bhunú do Mháistirphleananna & Tionscadal Páirceanna Lána Baile an Rí agus Mhuilleora agus an Réimse Uirbeach Poiblí

Tá rannóg Áineasa agus Conláistí Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag teastáil chun líon suntasach tionscadal áineasa agus taitneamhachta caipitil mór, meánmhéide agus ar mhionscála a sholáthar. Chun a chinntiú go bhféadfaí iad seo a sheachadadh agus go raibh na sainacmhainní i bhfeidhm againn a theastaíonn chun ligean do thionscadail dul chun cinn a dhéanamh, theastaigh ó GCC Creat IIsoláthróra a bhunú do Sheirbhísí Comhairleoireachta Ildisciplíneacha le haghaidh Áiseanna Conláiste Áineasa i gCathair na Gaillimhe. Rinneadh foráil sa Chreat maidir le seirbhísí comhairleoireachta a fhostú trí iomaíocht le linn shaolré ceithre bliana an chreata.

Fógraíodh tairiscintí do Chreat IIsoláthróra do Sheirbhísí Comhairleoireachta Ildisciplíneacha le haghaidh Taitneamhachtaí Áineasa Poiblí Nua/Uasghrádaithe i gCathair na Gaillimhe ar an 11 Bealtaine 2023 agus spriocdháta chun tairiscintí a thabhairt ar ais ar an 8 Meitheamh 2023. Tar éis spéis an-suntasach a bheith acu sa tairiscint ó pháirtithe leasmhara, cuireadh síneadh leis an spriocdháta go dtí an 22 Meitheamh 2023 chun am a thabhairt do thairgeoirí a gcuid moltaí a chur i gcrích agus líon na dtairgeoirí don Chomhairle Cathrach a uasmhéadú. Faoi dheireadh mhí Iúil bunaíodh an Creatphainéal tosaigh agus thug sé deis dúinn dul ar aghaidh go dtí Céim 2, a bhí mar theideal ar Páirceanna Poiblí Lána Baile an Rí Mhuilleora agus ar an Réimse Uirbeach Poiblí.

Eisíodh tairiscintí i mí Dheireadh Fómhair agus seoladh ar ais iad i mí na Nollag 2023. Rinneadh anailís tairisceana i rith mhí na Nollag nuair a bronnadh Conradh i Ráithe 1 2024. Bhunaigh an nós imeachta seo an Creat go foirmiúil le 3 Chomhairleacht sna 4 bliana amach romhainn.

16.4.5 Tionscadal na Páirce Theas agus na Ríochta Uirbí Poiblí

- Céim 1 Bunú tosaigh an Chreata mar atá thuas Críochnaithe in 2023.

- Céim 2 Dréachtú doiciméad Tairisceana atá sceidealta do R4 2023, agus eisíodh doiciméid le haghaidh tairisceana i Ráithe 1 2024.

16.4.6 Tionscadal Máistirphlean na Rinne Móire

- Céim 1 Bunú tosaigh an Chreata mar atá thuas Críochnaithe in 2023.
- Céim 2 Dréachtú doiciméad Tairisceana atá sceidealta do R4 2023, agus eisíodh doiciméid le haghaidh tairisceana i Ráithe 1 2024

16.4.7 Líontán Uath-Stad Liathróide In-aisghabhála i bPáirc na Ceapaí:

- Tairiscint do Chonraitheoir agus do dhéantúsóir fógartha; tairgeoir oiriúnach ceaptha, agus conradh a bronnadh.
- Dearaí monaraithe mionsonraithe ar siúl; conraitheoir a bheith ar an láthair i R1 2024 (ag brath ar an aimsir).

16.5 Ceadanna Imeachta

Próiseálann an Roinn iarratais ar imeachtaí sna páirceanna agus sna spásanna oscailte ar fud na cathrach agus d'eisigh sí 68 cead. I measc na gceadanna a eisíodh bhí siúlóidí oideachais, rith/siúlóidí carthanachta, scannánaíocht, gníomhachtú branda, Margadh Potairí na Gaillimhe, Féile Idirnáisiúnta Ealaíon na Gaillimhe, Féile Idirnáisiúnta Oisrí na Gaillimhe, taispeántas Carranna Seanré. I rith an tsamhraidh, ceadaíodh treodóireacht agus imeachtaí pobail inár bpáirceanna agus ar ár dtránna freisin.

16.6 Áiseanna agus Tionscadail Phobail

16.6.1 Cuibhrinn Chathair na Gaillimhe

D'oibrigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe dhá shuíomh cuibhrinn sa chathair – Páirc

Chathair Choillte Mhuirlinne (44 ceapach) agus Páirc Phobail Seantalamh (33 ceapach). Rinneadh aon cheapacha folmha a ath-leithdháileadh de réir Scéim Cuibhrinn 2023. I Mhuirlinne, rinneadh oibreacha feabhsúcháin. I Seantalamh, rinneadh oibreacha feabhsúcháin.

16.6.2 Ionaid Phobail

- Taoibh Thiar - Suiteáil scórchlár cispheile agus lasc ama go caighdeán sraithe. Fonsaí cispheile taobh a athsholáthar.
- Ceapach Chnoc na Cathrach – Clár scór cispheile agus clog a chur isteach i gcaighdeán an chomórtais náisiúnta. Críochnaíodh obair dheisiúcháin ar bhrící pábhála ar thaobh Ionad Pobail Chnoc na Cathrach.
- Renmore - Chun úsáid a mhéadú agus cispheil mion agus sinsearach a éascú, suiteáladh roinnt bord / líonta cispheile airde inchoigeartaithe. Deisíodh gáitéir agus díonsoilse damáistithe san ionad freisin. Córas teasa nua suiteáilte sa phríomh-halla.
- Clubtheach Barr na Coille – Carrchlós a uasghrádú. Cuireadh tús le hoibreacha suirbhéireachta ar thógáil chun riachtanais chothabhála a bhunú. Oibreacha le tosú in 2024.

16.6.3 Páirc Dúlra Pobail an Ghleanna Aird

Le linn na paindéime, fuair an pobal áitiúil i bPáirc an Ghleanna Aird amach gur bhain siad úsáid mhór as a bpáirc áitiúil agus rinne siad teagmháil leis an gComhairle maidir le feabhsúcháin a cheap siad a d'fhéadfadh cabhrú leis an bpáirc a dhéanamh níos bithéagsúla agus níos inrochtana.

In 2022 cuireadh Máistirphlean le chéile bunaithe ar rannpháirtíocht an phobail agus rinneadh suirbhé fairsing ar chrainn. In 2023, bunaithe ar an suirbhé crann thuas baineadh crainn neamhdhúchasacha, ionracha agus contúirteacha. Tugadh faoi chrainn dhúchasacha oiriúnacha aibí a chur go fairsing ar fud na páirce.

Cuireadh an phlandáil leaba chiorclach lárnach in áit agus baineadh seanbhinsí páirce agus cuireadh suíocháin aoisbháúla ina n-áit. Tuilleadh oibreacha beartaithe do 2024.

16.7 Áiseanna Spóirt Eile

Rinneadh uasghrádú ar thuilte fluaraiseacha ag Cúirt Leadóige RosCam agus Cúirteanna Cispheile go dtí tuilsoilse nua LED.

16.8 Páirceanna Iomarca agus Seomraí Feistis

Tá 51 páirc imeartha lonnaithe ar fud na cathrach a dhéanann soláthar d'imirt gach cineál gníomhaíochtaí spóirt, agus ceadúnaíodh an chuid is mó díobh do Chlubanna/scoileanna/coláistí éagsúla ar feadh tréimhse 11 mhí ón 1 Meán Fómhair – 31 Iúil. Is éard atá i gceist leo sin:

- Rugbaí: 4,
- Sacar: 23,
- Cluichí Gaelacha: 13,
- Gach Aimsir: 4,
- Oiliúint: 2,
- Astroturf/cásanna: 3 agus
- Ilúsáid: 2.

Rinneadh deisiúcháin ar na páirceanna imeartha le gaineamh chomh maith le hathfódóireacht cuaille, suiteáil cuaille saorga, comharthaíocht a chur suas agus iniúchadh a dhéanamh ar cuaille.

16.9 Páirceanna, Coillearnacha agus Bainistíocht Eastáit

16.9.1 Páirceanna

I bPáirceanna ar fud na Cathrach, rinneadh gearradh féir, cothabháil leaba bláthanna, bearradh crann agus fál. I bPáirc Uí Chinnéide, críochnaíodh oibreacha athchóirithe ar Dhoras Browne agus timpeall gloine.

16.9.2 Coillearnacha

Cuireadh áiseanna athchúrsála ar fáil do chrainn Nollag i mí Eanáir ag Iostaí Hunters agus Choillte Mhuirlinne. Chomh maith leis an ngnáthchothabháil a rinneadh, críochnaíodh oibreacha athdhromchlú cosáin ar Choillte Chnoc an Rois. D'athraigh Foraois Thír Oileáin a cosán feadh Bhóthar Áth Cinn.

16.9.3 Oibreacha Siúlóide Abhann

Tá oibreacha feabhsúcháin curtha i gcrích ag Oibríochtaí Áineasa agus Conláistí ar Bhrú na Coiribe, i gcomhar le hoscailt na n-oibreacha nua droichid do choisithe agus do rothaithe, le nasc ó Shiúlán na mBráthar go Siúlóid na hAbhann.

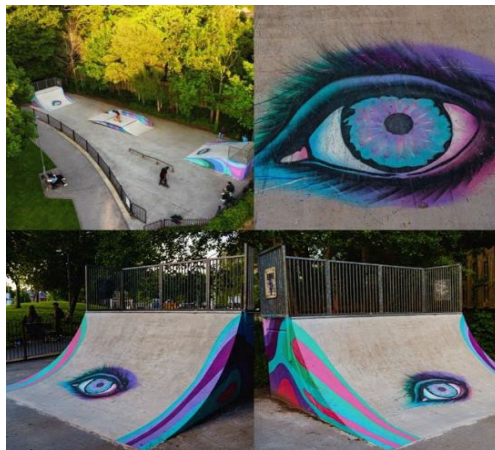
Oibreacha Feabhsúcháin Bhrú na Corribe

16.9.4 Páirceanna Scátála

Cuireadh oibreacha i gcrích ar Pháirc Scátála Pháirc na Mílaoise do Leanaí (CMP) a athchóiriú ó aonaid rhino adhmaid go struchtúir choincréite.

Íomhá Ar Dheis – Páirc Scátála, Páirc Mhílaoise na bPáistí

16.9.5 Eastáit agus Spásanna Oscailte

Seo a leanas achoimre ar na príomhoibreacha a rinneadh:

- Rinneadh oibreacha bearrtha crann agus gearradh siar ar go leor eastát agus spásanna glasa. Críochnaíodh gearradh féir i ngach ceann de na thart ar 400 eastát sa chathair. Críochnaíodh bearradh fáлта agus cothabháil leaba bláthanna.
- Rinneadh tionscnamh itheacháin lasmuigh le taispeántais bláthanna / boscaí plandála in áiteanna feiceálacha ar fud na Cathrach lena n-áirítear An Fhaiche Mhór, Barr an Chalaídh, Áirse na Spáinne agus Bóthar na Trá do shéasúr turasóireachta gnóthach an tSamhraidh.
- Gearradh crainn siar feadh Eastát Choillte an Roisín.
- Rinneadh oibreacha bearrtha crann os comhair Ósta an Ghiúiré in aice le hÁirse na Spáinne agus le crann beithe ag Corrán Ghleann Ard.
- Críochnaíodh oibreacha timpeall crann ar Shráid na Croise agus ar an bhFaiche Mhór. D'úsáid sé seo córas draenála inbhuanaithe nua de chóras tonnmharcaíochta scagach fleisc-phábháilte. Tá sé déanta as boinn athchúrsáilte rubair, cloch, comhiomlán agus gníomhaire ceangailteach.
- Cuireadh conradh seirbhíse tírdhreachaithe i gcrích le haghaidh ciumhaiseanna agus timpealláin Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.
- Cuireadh cosán nua i gcrích trí mhaoiniú ón gComhairleoir ag Eastát Pháirc na Coiribe, An Caisleán Nua.

16.9.6 Tionscnamh Spásanna Glasa Sláintiúla agus limistéir "No Mow"

132 bosca ialtóg suiteáilte i 6 cheantar cónaithe atá rannpháirteach sna tionscnaimh Spásanna Glasa Sláintiúla. Is iad sin Garrán na Teamhrach, Arda an Daingin, Na Mailpeanna, Páirc an Ardghoirt, Páirc Mhic Craith, agus Arda Thír Oileáin.

Bosca ialtóg

Fuair foireann Scoil Glás An Bóthar Ardbolgáin earraigh mheasctha atá cairdiúil don phailneoir, síol bláthanna ornáideach agus múirín móna.

Rinneadh bainistiú agus fómhar ar an 46 acra de mhóinéir No Mow ar fud na cathrach sna spásanna oscailte agus sna heastáit de réir na mblianta roimhe sin.

Tá na trí ghrianghraf ar dheis/ thíos de Pháirc Radharc an Chláir, ar grúpa Spásanna Glasa Sláintiúla é agus a bhfuil limistéar No Mow den scoth ann.

16.9.7 Gairdín Cuimhneacháin Taobh Thiar

Críochnaíodh gairdín cuimhneacháin chun cuimhneamh ar an té a maraíodh in Taobh Thiar

in aice le cosán Bhóthar na Carraige.

Mike Cubbard.

Tionóladh oscailt oifigiúil an Ghairdín Cuimhneacháin ar an 25 Bealtaine 2023 leis an Méara, Comhairleoirí, Conraitheoir tírdhreachaithe, cónaitheoirí áitiúla, Sagart Paróiste agus foireann GCC a d'oibrigh ar an tionscadal i láthair.

16.9.8 Tionscadail Floral

Tharla 2,361 méadar cearnach de bholgán measctha agus plandáil ilbhliantúil sa Bhaile Bán, i bPáirc an Chaisleáin agus i mBóthar na Trá

Bóthar na Trá Báine, Bóthar na Trá

Bóthar an Bhaile Bháin

Bóthar Pháirc an Chaisleáin

16.9.9 Clár Plandála Crann

Cuireadh os cionn 100 crann aibí ar fud na Cathrach i rith na bliana.

Aibí Crann Plandáil An Fhaiche Mhór

16.10 Oibríochtaí agus Bainistíocht Clós Súgartha

Rinneadh oibreacha leanúnacha cothabhála ar chlósanna súgartha ar fud na cathrach. Ina measc bhí glanadh domhain, athsholáthar sliseanna adhmaid, deisiúcháin / athsholáthar trealaimh, péinteáil, cothabháil dromchla, graifítí a bhaint agus cigireacht a dhéanamh chun a chinntiú go gcomhlíonann an trealamh go léir na caighdeáin is gá le haghaidh úsáide sábháilte.

16.10.1 Oibreacha Athchóirithe ar Chlós Súgartha an Chladaigh

Chuir Oibríochtaí Áineasa agus Conláistí an tionscadal seo i gcrích, agus osclaíodh an clós súgartha nuachóirithe go hoifigiúil ar an 25 Bealtaine 2023.

Suiteáladh long nua frigate bradach le cóireáil tarmac nua i bhfeidhm ar dhromchla na gclós súgartha agus stionsaláil chun dromchlaí nua a ghealadh. Rinne an t-ealaíontóir áitiúil Irene Naughton múrphictiúr faoi uisce ar bhalla blocobaire.

Fuair an fhoireann Áineasa agus Conláistí go leor aiseolas dearfach maidir leis na hoibreacha.

Clós Súgartha an Chladaigh - Roimh

Clós Súgartha an Chladaigh – Tar éis

Ó chlé go deas: Mark Ryan, Saoiste Ceardaíochta, Peter Glynn, Innealtóir Feidhmiúcháin, An Clr Mike

Cubbard, An Clr Eddie Hoare, An Clr Martina O'Connor, Liam Moran (Kompan), An Méara Clodagh Higgins, Irene Naughton (Ealaíontóir), An Clr Donal Lyons, Sharon Connolly, Innealtóir Sinsearach.

Cuireadh bord Córas Cumarsáide Malartaithe Pictiúr (PECS) leis an gclós súgartha.

Ligeann boird PECS don pháiste a riachtanais a chur in iúl, roghanna a dhéanamh, nó a fháil amach cad a thiocfaidh ina dhiaidh sin.

Is minic a bhaineann na gléasanna seo le saincheisteanna iompraíochta laghdaithe i Neamhord ar Speictream an Uathachais (ASD) agus

le leanaí neamhbhriathartha toisc go gceadaíonn siad léiriú malartach ar riachtanais agus ar smaointe. I gcás daltaí a bhfuil am deacair acu ag aistriú idir gníomhacha, is bealach iontach iad chun iad a spreagadh chun suíomhanna nó gníomhartha a athrú.

16.10.2 Clós Súgartha Shráid Anraí

Cuireadh feabhsúcháin i gcrích i bPáirc Spraoi Shráid Anraí, féach na grianghraif thíos.

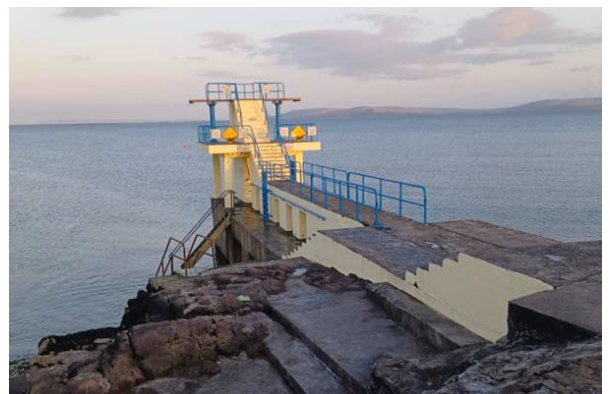
16.11 Sábháilteacht Tránna agus Uisce

Oibreacha cothabhála a dhéantar ar na tránna de réir mar is gá. Suiteáladh boird comharthaíochta eolais nua freisin ag ceithre thrá na Cathrach, Grattan, Trá na gCeann, Bóthar na Trá agus Baile an Locháin.

16.11.1 Túr Tumadóireachta na Carraige Duibhe

Leanadh le hoibreacha cothabhála ag Túr Tumadóireachta na Carraige Duibhe i 2023.

Oibreacha Níocháin agus Péinteála Cumhachta ag Túr na Carraige Duibhe

16.11.2 Sábháilteacht Uisce

Cuireadh seirbhísí garda tarrthála ar fáil ag na háiseanna uisce snámha ar fad sa Chathair idir Meitheamh – Meán Fómhair i gcomhar le Comhairle Chontae na Gaillimhe. Rinneadh cigireacht sheachtainiúil ar 60 láthair fáinne-baoithe feadh Abhainn na Coiribe agus na canálacha agus cuireadh ina n-áit de réir mar ba ghá.

Le linn an tséasúir snámha, tógtar samplaí uisce ó na ceithre limistéar snámha ainmnithe i gCathair na Gaillimhe (Trá na gCeann, Bóthar na Trá, Grattan agus Baile an Locháin) agus déantar tástáil orthu le haghaidh paraiméadair mhicribhitheolaíocha a léiríonn cáilíocht an uisce, eadhon E-Coli agus Eintreacocas Stéigeach. Is Tránna Brait Ghoirm iad Trá na gCeann agus Bóthar na Trá agus déantar iad a shampláil gach coicís ar a laghad. Déantar sampláil ar Bhaile an Locháin agus ar Grattan gach seachtain ar a laghad.

16.11.3 Gradaim an Bhrait Ghoirm/ an Chósta Ghlais

D'fhógair An Taisce Gradaim an Bhrait Ghoirm agus an Chósta Ghlais in 2023. Bronnadh an dá bhratach ar thránna Bhóthar na Trá agus Thrá na gCeann don bhliain 2023, sin dhá cheann de 5 thrá sa tír leis an dá bhratach a choinneáil.

Searmanas bronnta bhratach an Chósta
Ghoirm agus Ghlais
arna reáchtáil ag An Taisce

Bratach an Chósta Ghlais a nochtadh ag
Trá na gCeann

Tá an Bhratach Ghorm ar cheann de na héiclipéid is aitheanta ar domhan do thránna. Le stádas an Bhrait Ghoirm a bhronnadh, ní mór do thránna cloí le sraith shonrach critéar a bhaineann le cáilíocht uisce, soláthar faisnéise, oideachas comhshaoil, sábháilteacht agus bainistiú comhshaoil.

Is siombail é Gradam an Chósta Ghlais de shármhaitheas comhshaoil agus bunaíodh é chun timpeallacht ár dtránna a aithint, a chur chun cinn agus a chosaint.

16.12 Oibríochtaí agus Bainistíocht Reiligí

Lean an Chomhairle Cathrach ar aghaidh ag bainistiú agus ag oibriú dhá reilig sa Chathair i Rathúin agus ar an mBóthar Mór.

Bhí Aifreann Dhomhnach na Reilige ar siúl ar an mBóthar Mór ar an 21 Lúnasa a sruthaíodh ar líne. Ar an drochuair, mar gheall ar chúrsaí aimsire, cuireadh Aifreann Dhomhnach na Reilige a bhí beartaithe i Rathúin don 11 Meán Fómhair ar ceal.

Rinneadh oibreacha éagsúla ar na reiligí, mar atá:

16.12.1 Reilig Rathúin

- Seid innealra nua.
- Príomhgheataí iontrála nua.
- Oibreacha ar bhalla teorann agus geataí cumaisc nua críochnaithe le fálú agus crainn curtha freisin.
- Cuireadh suíocháin agus plandáil nua le limistéar páirceála nua.
- Mullaird phlaisteacha athchúrsáilte atá feistithe ar imill na mbóithre rochtana chun uaigheanna atá ann cheana a chosaint agus chun rialú páirceála a éascú.
- Athchóiriú déanta ar bhloc leithris.
- Deisiúcháin ar an mballa cloiche sa seanchuid

16.12.2 Reilig an Bhóthair Mhóir

- Duchtú agus bonn don tseid stórála nua suiteáilte.
- Seachadadh agus suiteáil 30 cloch chinn le haghaidh ceapacha fuail.

- Plandáil gheimhridh i leapacha bláthanna chomh maith le plandáil san ascaill lined crann.

16.12.3 Sean-Reilig Rathúin:

Leanann Foireann Tionscnaimh na Seirbhíse Pobail ar aghaidh ag cothabháil Reilig Shean-Rathúin, a bhfuil na nithe seo a leanas i measc a gcuid saothar:

- Fóir a ghearradh siar agus a bhaint, bruscar a phiocadh agus comharthaíocht salach frith-mhadraí a chur in airde.
- Dáileoírí málaí agus boscaí bruscair suiteáilte ar feadh na gcosán.
- Atógadh agus deisíodh balla teorann.

16.13 An Bhithéagsúlacht

16.13.1 Iarratais ar an gCiste Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Áitiúil 2023

Chuir an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS) maoiniú spriocdhírthe ar fáil d'údaráis áitiúla maidir le cur i bhfeidhm an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bithéagsúlacht (NBAP) faoin gCiste Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Áitiúil 2023.

Fuarthas maoiniú ón SPNF do na tionscadail seo a leanas:

- Tionscadal Bainistíochta agus Athnuachana Choillte Bhearna 2023 - Chuir Comhairle Cathrach na Gaillimhe seirbhísí Leave No Trace Ireland ar fáil chun dul i dteagmháil le páirtithe leasmhara áitiúla lena n-áirítear Roinn Páirceanna GCC, scoileanna áitiúla, ENRanna, Gníomhaireachtaí Rialtais, agus an pobal i gcoitinne chun tuiscint a fháil ar úsáid agus ar thábhacht na gcoillte mar thaitneamhacht agus chun teachtaireacht cúraim agus measa don choillearnach a chur chun cinn agus chun aird a tharraingt ar na príomhghníomhaíochtaí atá á ndéanamh don bhithéagsúlacht agus don choillearnach go fadtéarmach, inbhuanaithe. Cuirfear an t-eolas seo, chomh maith le bainistiú inbhuanaithe coillearnaí agus measúnuithe éiceolaíochta, RTBM isteach le haghaidh maoiniú deontais faoi Scéim Coillearnaí Choillearnach na Coille Comharsanachta, nuair a athsheolfar é in 2024.
- Tionscadal Féaraigh Bogaigh agus Caomhnaithe Bhaile an Locháin - Innilt chaomhnaithe mar chuid de thionscadal píolótach 'Buaile Bó Ballyloughane' de cheann tíre ar Chuan Bhaile an Locháin atá á bhainistiú go dtí seo mar shuíomh No Mow faoin AIPP. Tá an féarach tar éis éirí céim agus flóra dúchasach a phlúchadh. Is éard atá i gceist leis an tionscadal ná eallach bollatach, pór oidhreachta Éireannach,

a úsáid. Is ainmhí beag pórtair iad agus mar gheall ar a méid níl siad dian ar thalamh agus is maith leo héagsúlacht mhaith fásra. Ar an gcúis seo, úsáidtear bollatach le haghaidh innilt chaomhnaithe in go leor áiteanna sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn. Tugtar cuireadh do scoileanna áitiúla agus do ghrúpaí pobail páirt a ghlacadh i gclár ambasadóra chun eolas a roinnt faoin bpór dúchasach Éireannach seo, faoi thalmhaíocht, agus faoin ngaol atá aige le bithéagsúlacht na hÉireann.

- Tionscadal Bainistíochta agus Oideachais Speicis Choimhthíocha Ionracha 2023 – Síneadh le tionscadal 2022 chun straitéis bhainistíochta ar fud na cathrach agus feachtas feasachta poiblí ar speicis ionracha a fhorbairt.
- Ceardlanna agus trealamh Suirbhé Éan ar Bhogaigh na hÉireann (I-WeBS) – Is tionscadal comhoibríoch é seo idir Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Comhairle Chontae na Gaillimhe agus Cairde Éanlaith Éireann chun ceardlanna a óstáil agus trealamh a chur ar fáil chun tacú le baill den phobal suirbhéanna éan geimhrithe a dhéanamh. Ós rud é gurb é Suirbhé Éan Bogaigh na hÉireann an phríomhuirlis mhonatóireachta d'éin uisce gheimhrithe in Éirinn, tá gá leis na sonraí a bhailíonn an fhoireann dheonach chun stádas caomhantais speiceas éan laistigh den bhá a mheas. Tá sé seo mar chuid de chlár monatóireachta Eorpach agus Idirnáisiúnta.

16.14 Tionscadail Bhithéagsúlachta Eile

16.14.1 Cruthú Locháin Choillte Mhuirlinne

Tá sruth Pháirc Mhuirlinne a ritheann tríd an gcoillearnach tirim le breis agus 15 bliain. Rinneadh an Sruthán a chíoradh mar chuid de Scéim Draenála Pháirc Mhuirlinne. Dá bhrí sin, ní raibh mórán uisce dromchla laistigh den choillearnach a sholáthraíonn gnáthóg an-luachmhar d'éagsúlacht speiceas cosúil le féileacán fritillary riasc, iora rua, sciatháin leathair agus speicis éan. Tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe ag fiosrú bealaí le Sruth Pháirc Mhuirlinne a thabhairt ar ais, rud a d'fhéadfadh roinnt blianta a thógáil le cur i gcrích. Idir an dá linn, tá an t-oifigeach bithéagsúlachta, le tacaíocht ó Thionscadal Locháin Legacy4LIFE an Taisce, ag obair le grúpaí caomhnaithe áitiúla agus le daltaí idirbhliana ó

mheánscoil áitiúil chun locháin a chruthú don fhiadhúlra sa choill.

16.14.2 Tionscadal Dumhcha Gainimh Trá Grattan

I gcomhar leis an Oifig Réigiúnach um Ghníomhú ar son na hAeráide (CARO) agus Ollscoil na Gaillimhe, d'fhorbair Comhairle Cathrach na Gaillimhe le comhairleoirí ARUP Treochlár do shuíomh Trá Grattan agus Dumhcha, ina leagtar amach an fhís do Thrá Grattan mar 'saotharlann bheo' agus mar shuíomh taispeántais náisiúnta do Réitigh Nádúrbhunaithe (NbS) chun dul i ngleic le dúshlán sochaíoch an athraithe aeráide. Is éard is 'Saotharlann Bheo' ann ná nuair a bhogann eolaithe ón tsaotharlann go dtí an fíorshaol chun réitigh a fháil ar fhadhbanna, ag obair le saineolaithe eile agus leis an bpobal.

Meitheamh 2023

Lúnasa 2023

Cuireann an tionscadal seo le hobair an tionscadail 'I Like Beaches' faoi stiúir an phobail (ó 2012) áit a bhfuil grúpaí áitiúla ag cur lena gcuid smaointe chun saotharlann bheo a fhorbairt a dhéanfadh spás don dúlra agus do chuirteoirí ar Grattan. Chun an chéad fhís do Thrá Grattan a sheachadadh, i mí an Mheithimh 2023, rinne Comhairle Cathrach na Gaillimhe tionscadal píolótach chun fálú gainimh a shuiteáil chun na dumhcha a athchóiriú ag Trá Grattan.

Cuideoidh an tionscadal píolótach seo le tuilleadh eolais a chur ar fáil don NbS agus do bhearta bainistíochta amach anseo do Thrá Grattan agus do shuíomh an dumhcha mar 'Saotharlann Bheo' do Chathair na Gaillimhe.

16.14.3 Plandáil locháin ag Páirc na gCúig Céad

Tá an lochán ornáideach i bPáirc na gCúig Céad i gcroílár na páirce agus tá sé mar chúlra ag go leor grianghraf bainise agus soláthraíonn sé áit le haghaidh machnaimh go leor.

Is taiscumair neamhghnácha bithéagsúlachta iad locháin agus tá ról ríthábhachtach acu agus Éire ag tabhairt aghaidh ar ár gcailliúint shuntasach bithéagsúlachta. In iarracht cáilíocht uisce an locháin a bhainistiú agus gnáthóg luachmhar a chur ar fáil d'fhiadhúlra áitiúil, cuireadh an lochán leis na céadta plandaí dúchasacha uisceacha, imeallacha agus bogaigh laistigh agus timpeall an locháin, chun gnáthóg luachmhar a sholáthar dár bpailneoirí agus dár mbithéagsúlacht uisceach.

16.15 Gradaim an Bhrait Ghlais 2023

D'éirigh le Comhairle Cathrach na Gaillimhe trí Ghradam mór le rá an Bhrait Ghlais a bhaint amach arís in 2023.

Tugann Gradaim an Bhrait Ghlais aitheantas do na páirceanna agus gairdíní poiblí is fearr in Éirinn, agus bhain Páirc na gCúig Céad i mBóthar na Trá an gradam amach den cheathrú huair,

Páirc Mhílaoise na bPáistí ag coinneáil an onóir don chúigiú bliain as a chéile agus bhain Páirc Uí Shúilleabháin i An Baile Bán an gradam amach den dara huair.

Bíonn an fhoireann gafa ar bhonn laethúil le clóis súgartha a phlandáil, a ghlanadh, a uasghrádú, tacú leis an mbithéagsúlacht, fiadhúlra a chosaint, bruscar a phiocadh, agus spásanna áille, tarraingteacha agus spraíúla a chruthú do mhuintir na Gaillimhe.

Déantar obair nua gach bliain i ngach ceann dár bPáirceanna Brait Ghlais chun an gradam a choinneáil. Cuidíonn oibrithe deonacha freisin le páirceanna agus spásanna glasa a chothabháil sa Chathair

Páirc Uí Shúilleabháin

Páirc na gCúig Céad

Páirc Mhílaoise na bPáistí

16.16 Iontaobhas Loingseoireachta Loch Coirib

I rith na bliana rinneadh na hoibreacha seo a leanas.

- Cuireadh oibreacha le sleamhnú i gcrích ag Céibh Lios Locha.
- Baineadh fásra ó Dhroichead Wolfe Tone.
- Rinneadh oibreacha fairsinge glantacháin ar Ché an Ghaltáin.
- Tá leathanach Facebook d'Iontaobhas Loingseoireachta Loch Coirib á nuashonrú go rialta le Fógraí Mara.
- Leanann foireann Iontaobhas Loingseoireachta Loch Coirib orthu ag déanamh monatóireachta agus suirbhéireachta ar an líonra marcóirí agus ag cur liostaí oibreacha ar fáil do shainchonraitheoirí mara chun na hoibreacha riachtanacha a dhéanamh.

17. Rialachas Corparáideach agus Seirbhísí

Is é cuspóir na rannóige um Rialachas Corparáideach agus Seirbhísí seirbhís tacaíochta éifeachtach a chur ar fáil do Chomhaltaí Tofa agus don phobal, leasanna corparáideacha Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a chur chun cinn agus a chosaint agus seirbhís tacaíochta a chur ar fáil don eagraíocht i gcoitinne.

17.1 Cumarsáid

Mar chuid de #YourCouncilDay 2023, sheol Comhairle Cathrach na Gaillimhe an tsraith podchraoltaí 'Cathair na Gaillimhe - Do Chomhairle', ag roinnt léargais ar an raon seirbhísí, tionscadal agus daoine san údarás áitiúil.

Cuireann údarais áitiúla os cionn 1,105 seirbhís ar fáil, i gceantair chomh héagsúil le cothabháil trá, punt madraí, cur chun cinn sláinte, pleanáil straitéiseach, cur chun cinn na turasóireachta, agus soláthar tithíochta. Thug an tsraith seo léargas ar chuid de na daoine a chuireann na seirbhísí seo ar fáil, agus an obair fhiúntach a dhéanann siad gach lá sa chathair.

Ón 23 Meitheamh go dtí an 31 Nollaig 2023, bhí 131,100 íoslódáil de na 18 eipeasóid.

Craoladh an tsraith freisin ar Flirt FM, ag sroicheadh foireann agus mic léinn Ollscoil na Gaillimhe trína stáisiún raidió féin.

Tá an podchraoladh ar fáil cibé áit a n-éistean tú le podchraoltaí, nó ó

)www.GalwayCity.ie/Podcast

17.2 Nascadh

Tá Gaillimh nasctha nó tá lánstádas comhchathrach aici le 9 gcathair ar fud an domhain. Tá roinnt Comhaontuithe Cairdis le cathracha i gCathair na Gaillimhe freisin. Tá caidreamh speisialta ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe le long agus criú an LÉ William Butler Yeats agus cuireann sí feasacht ar ról agus ar fheidhmeanna na seirbhíse cabhlaigh chun cinn. In 2023, b'ionann caiteachas agus sonraí eile maidir le comhlíonadh a fheidhmeanna faoi Nascadh agus €23,078.

Cathracha nasctha le Cathair na Gaillimhe, bliain an nasctha:

- Lorient, an Fhrainc, 1975
- St Louis, Missouri, Stáit Aontaithe Mheiriceá, 1977
- Seattle, Washington, Stáit Aontaithe Mheiriceá, 1986
- Bradford, Sasana, 1986
- Cambridge, Massachusetts, Stáit Aontaithe Mheiriceá, 1994
- Chicago, Illinois, Stáit Aontaithe Mheiriceá, 1997
- Aalborg, an Danmhairg, 1997
- Milwaukee, Wisconsin, Stáit Aontaithe Mheiriceá, 2001
- Menlo Park, California, Stáit Aontaithe Mheiriceá, 2015

17.3 Comhionannas agus Cearta an Duine

Tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe tiomanta do chur i bhfeidhm leanúnach an dualgais comhionannais agus chearta an duine atá leagtha amach in Alt 42 den Acht fá Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas. Agus an méid sin á dhéanamh aici, cuirfidh an Chomhairle Cathrach béim fhollasach, chomhleanúnach agus chomhsheasmhach ar chomhionannas agus ar chearta an duine inár n-oibríochtaí go léir ar fud ár bhfeidhmeanna go léir agus d'fhorbair sí Ráiteas Luachanna Comhionannais agus Chearta an Duine agus plean forfheidhmithe dualgais na hearnála poiblí chun an cur chuige seo a threorú agus a chur chun cinn.

Tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar cheann de sheacht nÚdarás Áitiúla Píolótacha atá ag obair le Comhairle Inimirceach na hÉireann, Doras agus Líonra na hÉireann in Aghaidh an Chiníochais mar chuid de thionscadal de Chomhghuaillíocht Inbhuanaithe in Aghaidh Fuath Frith-Mhoslamach (SALAAM) atá maoinithe ag an AE. Reáchtáladh ócáid eolais agus oiliúna don fhoireann i mí na Samhna ina ndearnadh iniúchadh ar an gciníochas agus ar an bpróiseas ciníochais trí úsáid a bhaint as fuath frith-Mhoslamach; trasnaíocht agus an chaoi a gcuireann sé le heispéiris na ndaoine sin a bhfuil tionchar ag ciníochas agus fuath frith-Mhoslamach orthu; Cleachtas frithchiníoch agus an chaoi a mbaineann sé seo go praiticiúil le ról foirne ag céimeanna beartais nó forfheidhmithe agus príomhreachtaíocht agus creataí a fheidhmíonn chun tacú le hobair frith-idirdhealaithe agus frithchiníochais laistigh d'údarais phoiblí.

Éascaíodh ceardlann oiliúna do bhaill an Choiste Chomhairligh Áitiúil um Chóiríocht don Lucht Siúil (LTACC) roimh chruinniú LTACC an 27 Meán Fómhair 2023, i gcomhréir le Prótacal Cumarsáide LTACC agus chun tacú le cur i bhfeidhm plean gníomhaíochta LTACC um chomhionannas agus cearta an duine. Chuir Maria Joyce, Comhordaitheoir Fhóram Náisiúnta na mBan don Lucht Siúil, i láthair ag an ócáid oiliúna a chlúdaigh:

- D'fhéadfadh tógáil iontaobhais, cumarsáid, rannpháirtíocht le teaghlach an Lucht Siúil ar an láthair, agus ionadaíocht an Lucht Siúil ar struchtúir na n-údarás áitiúil a bheith ina fhócas leanúnach don LTACC. D'fhéadfaí próisis rannpháirtíochta pobail suíomhbhunaithe rialta a shaothrú go úsáideach. Leis an gcomhlánú foirne nua,

beifear in ann níos mó oibre pobalbhunaithe a dhéanamh.

- D'fhéadfadh ceist na bprintíseachtaí don Lucht Siúil a bheith ina fócas úsáideach don LTACC.
- D'fhéadfadh an LTACC breithniú úsáideach a dhéanamh ar an moladh atá le teacht ó Chomhairle na hEorpa maidir le tithíocht agus nomadism, lena n-áirítear díriú ar chóiríocht don Lucht Siúil agus ar an Lucht Siúil, a luaithe a eisíonn sé.
- D'fhéadfadh an LTACC breithniú úsáideach a dhéanamh ar an gcáipéis faoi chomhlachtaí poiblí a fhreagraíonn d'eitneacht an Lucht Siúil, a d'fhorbair Grúpa Idirghníomhaireachta Lucht Siúil Chontae na Gaillimhe, atá le cónascadh le Grúpa Idirghníomhaireachta Lucht Siúil Chathair na Gaillimhe.

'Ní thuigeann daoine ach rudaí ó thaobh a dtaithe féin de, rud a chiallaíonn go gcaithfidh tú a bheith laistigh dá dtaithe. 'Is próiseas dhá threo í an chumarsáid. Má dhéanann tú iarracht do chuid smaointe a chur trasna ar dhaoine eile gan aird a thabhairt ar an méid atá le rá acu leat, is féidir leat dearmad a dhéanamh ar an rud ar fad.' (Saul Alinsky, 1972)

17.4 Iarratais ar Shaoráil Faisnéise

In 2023, rinneadh 134 iarratas ar fad chuig Comhairle Cathrach na Gaillimhe faoin Acht um Shaoráil Faisnéise 2014. Tugtar anailís sa tábla thíos ar thoradh na n-iarratas sin. Rinneadh achomharc inmheánach ar sheacht n-iarratas.

Tábla 22 – Iarratais saorála faisnéise 2023

Iarratais a Deonaíodh	28
Iarratais a Deonaíodh go Páirteach	40

Iarratais a Diúltaíodh	28
Iarratais a Tarraingíodh Siar	14
Déileáiltear leis Iasmuigh de Fol	21
Iarratais a Aistríodh	0
Tugtha ar aghaidh go dtí 2022	3
Iomlán	134

Tábla 23 - Iarratais saorála faisnéise a fuair an Rannóg

Alt	Uimhir
Forbairt Pobail agus Cultúir/Fiontraíochta/Geilleagraí	2
Seirbhísí Corparáideacha	31
Comhshaol/Páirceanna	8
Airgeadas	2
Tithíocht	45
AD	0
TFC	4
Pleanáil	17
Iompar agus Bonneagar	24
Seirbhísí Uisce	0
Gan leithdháileadh ar alt mar gheall ar aistarraingtí, agus mar sin de.	1
Iomlán	134

17.5 Comhdhálacha agus Seimineáir 2023

Tábla 24 - Comhdhálacha agus Seimineáir ar fhreastail Comhaltaí Tofa orthu in 2023

Imeacht	Líon na Freastalaithe
Comhlachais Réigiúin na hÉireann (AIR)	2
Comhdháil Bhliantúil AILG	3
Seimineár an Fhómhair AILG	2
Modúl AILG 2	2
Modúl AILG 3	3
Modúl AILG 4	1
Modúl AILG 5 Lá Traenála	1
Modúl AILG 6 Lá Traenála	2
Tithíocht Modúlach in Éirinn	1
Seimineár an Fhómhair LAMA	1
Cúrsa Abhcóide ag Céim Dí	1
Seimineár Earraigh LAMA	1

17.6 Clár na dTogthóirí

Déantar Clár na dTogthóirí a nuashonrú agus a chothabháil ar bhonn leanúnach. Thug an tAcht um Athchóiriú Toghcháin 2022 isteach an rollach a cheadaíonn do dhaoine clárú chun vótáil ar líne ag am ar bith. Cheadaíonn an tAcht freisin do dhaoine 16 agus 17 mbliana d'aois réamhchlárú agus a chur leis an gClár go huathoibríoch a luaithe a bheidh siad 18 mbliana d'aois. Sonraí ar nós Sonraí Poiblí Pearsanta

Bailítear uimhreacha seirbhíse agus Dátaí Breithe anois nuair a chláraíonn tú chun vótáil chun seiceálacha céannachta a fheabhsú agus chun cruinneas an Chláir a chinntiú.

Mar fhreagra ar athchóiriú agus nuachóiriú suntasach an phróisis clárúcháin toghcháin, chuir an Fhoireann Seirbhísí Corparáideacha Feachtas Feasachta ar na Meáin i bhfeidhm i 2023. Áiríodh leis an bhfeachtas seo fógraíocht i nuachtáin áitiúla, ar stáisiúin raidió áitiúla agus ar na meáin shóisialta, cumarsáid inmheánach le fostaithe agus Comhaltaí Tofa, agus seachadadh fógráin chuig gach teaghlach sa chathair ag cur in iúl dóibh an próiseas clárúcháin nua ar líne www.ChecktheRegister.ie

17.7 Imeachtaí Speisialta á n-óstáil ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe

Ba mhór an onóir do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a bheith in ann Fáiltithe Méaracha, cúirtéis agus cuairteanna eile a éascú in 2023 lena n-áirítear:

Tábla 25 – Imeachtaí Speisialta

Gnáthchruinnithe Comhairle/ Cruinnithe Speisialta	
Gnáthchruinnithe Comhairle a thionóltar de ghnáth ar an dara Luan de gach mí, gan Lúnasa san áireamh. Féadfaidh an Méara Cruinnithe Speisialta a thionól ó am go ham i gcomhairle leis an gCoiste Nósanna Imeachta. Tionóladh dhá Chruinniú Speisialta dá leithéid in 2023. Tionóladh an Cruinniú Buiséid Reachtúil ar an 4 Nollaig 2023.	
Fáiltithe Cathartha	
23/01/2023	Damian Browne chun ceiliúradh a dhéanamh ar a chuid éachtaí saoil

Fáiltithe méaracha	
13/02/2023	Ollscoil Teicneolaíochta an Atlantaigh – Buaiteoirí Náisiúnta Scileanna Domhanda 2022
17/04/2023	Bóthar na Trá Cnoc na Cathrach Mná – Seaimpíní Peile Sóisear na hÉireann
21/04/2023	Richard Hayes
30/05/2023	Cúramóirí altrama as 20 bliain móide dúthracht, cúram agus tacaíocht a thabhairt
02/06/2023	Grúpa áiseanna Haca Chonnacht
06/06/2023	Bríd Ní Chonghóile agus Foireann Gaillimh le Gaeilge
09/06/2023	Fáiltiú do Keara Sheeran, amhránaí agus stiúrthóir cór

17/07/2023	Lúthchleasaíocht na Gaillimhe sna Cluichí Oilimpeacha Speisialta, Beirlín, An Ghearmáin
29/08/2023	Foireann Ban FC Gaillimh Aontaithe
25/09/2023	Foireann Mionúir Pheil na mBan na Gaillimhe – Buaiteoirí Uile-Éireann 2023
28/11/2023	Imreoirí Rugbaí Chonnacht – Bunde Aki, Finlay Bealham agus Mack Hansen
Cuairteanna Cúirtéise	
31/01/2023	Ambasadóir na hOstaire, Thomas Nader
10/02/2023	Ambasadóir na Slóvaice, Andrej Droba
24/03/2023	Ambasadóir na Polainne, Anna Sochanska
19/04/2023	Ambasadóir na hÚcráine, an Pholainn agus an Liotuáin
02/05/2023	Grúpa ó Erin, Tennessee, Stáit Aontaithe Mheiriceá
11/05/2023	Ambasadóir Mheicsiceo, Carolina Zaragoza
22/06/2023	Ambasadóir na Danmhairge
27/06/2023	Toscaireacht ó Chathair Liyang, an tSín
11/09/2023	Ambasadóir na hEastóine, An tUasal Kairi Künka
09/10/2023	Méara Cape May USA - Zack Mullock
27/10/2023	Ambasadóir na Moldóive, Larisa Miculeț
17/11/2023	Ambasadóir Phoblacht na Cóiré, An tUasal Yong-kil Kim

Cuairteanna eile ar Halla na Cathrach	
10/02/2023	Modhnóir Eaglais Phreispitéireach na hÉireann. An tUrramach John Kirkpatrick
21/04/2023	Cuairt ar Halla na Cathrach ag Lorient, foireann Spóirt na Fraince
27/07/2023	Acadamh Ceilteach Gael-Mheiriceánach
23/08/2023	Cuairt ó Maire Sogabe (Seattle Sister City, SAM)
18/12/2023	Cicdhornálaíocht Dubh Dragan

17.8 Cúrsaí Gaeilge

Leanann Seirbhísí Corparáideacha ag obair go réamhghníomhach le gach rannóg i gComhairle Cathrach na Gaillimhe, ag stiúradh cleachtais teanga dhátheangacha agus ag fostú meicníochtaí tacaíochta chun soláthar seirbhísí Gaeilge don phobal ag foireann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a éascú.

17.8.1 Coiste Logainmneacha Chathair na Gaillimhe | Galway City Placenames Committee

Tá ionadaithe ag Coiste Logainmneacha Chathair na Gaillimhe ó eagraíochtaí éagsúla sa chathair a bhfuil cúlraí agus saineolas éagsúil acu, ionas go roghnaítear ainmneacha agus go mbaineann siad leis an gceantar ina bhfuil siad lonnaithe, chomh maith le timpeallacht fhisiciúil na cathrach.

17.8.2 Baile Seirbhíse Gaeltachta | Gaeltacht Service Town

Is Baile Seirbhíse Gaeltachta í Cathair na Gaillimhe, faoi Acht na Gaeltachta 2012, a thugann aitheantas ar leith do cheantar uirbeach ina gcuirtear seirbhísí ar fáil do cheantar Gaeltachta atá tadhlaigh nó laistigh dá purláin.

Tá [Plean Teanga \(2020-2026\)](#) á chur ar fáil trí roinnt eagraíochtaí, Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Gaillimh le Gaeilge, Ollscoil na Gaillimhe agus eagraíochtaí eile ina measc.

17.8.3 Meitheal an Phlean Teanga

Tá ionadaíocht ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar an Meitheal Plean Teanga, (MPT na Gaillimhe). Glacann Grúpa Oibre an Phlean Teanga (MPT) páirt sna céimeanna a bhaineann leis an bPlean Teanga a chuirtear i bhfeidhm i gCathair na Gaillimhe. Tháinig Plean Teanga na Meithle le chéile dhá uair in 2023.

Tá 'seirbhís i nGaeilge' agus méadú ar úsáid, feiceálacht agus feasacht na teanga sa chathair lárnach mar aidhmeanna luaite sa phlean teanga.

17.8.4 4ú Scéim Teanga Chomhairle Cathrach na Gaillimhe

Tá an 4^ú Scéim Teanga de chuid Chomhairle Cathrach na Gaillimhe i bhfeidhm ón 9 Meán Fómhair 2022. Clúdaíonn sé réimse cuimsitheach seirbhísí atá ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach ar fud Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

17.8.5 Oiliúint i nGaeilge

Tá ranganna Gaeilge ar fáil don fhoireann agus do Bhaill Tofa, le cainteoir dúchais a bhfuil an-taithí aige ag cur ranganna ar fáil do réimse cumais.

17.9 Seirbhís do Chustaiméirí

Cuimsíonn an tlonad Seirbhísí do Chustaiméirí na nithe seo a leanas:

- Tá an Deasc Fáiltithe um Sheirbhís do Chustaiméirí agus an Oifig Airgid, atá lonnaithe i bpríomh-fhorhalla Halla na Cathrach agus atá ar oscailt don phobal ó 9 r.n. go 4 i.n., Luan go hAoine.
- An tlonad Glaonna um Sheirbhís do Chustaiméirí a láimhseálann gach glao chuig líne fiosruithe ginearálta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, líne fiosruithe tráchta agus línte íocaíochtaí idir 9 r.n. agus 5 i.n., Luan go hAoine.

- Gearáin seirbhíse do chustaiméirí, cásanna Deisigh Do Shráid agus gach ríomhphost a fhaightear trí customerservice@galwayCity.ie agus seirbhisdochustaiméiri@galwayCity.ie

Chuir an fhoireann um Sheirbhís do Chustaiméirí an tacaíocht rannóige seo a leanas ar fáil le linn 2023, lena n-áirítear iad seo a leanas:

Fógraí Muirear Seasta Tráichta: Próiseáladh 3,683 achomharc. Láimhseáil an Fhoireann Um Sheirbhís do Chustaiméirí ceisteanna ginearálta gutháin maidir le Tráicht freisin.

- Ceadanna Páirceála: íocaíochtaí a nglactar leo, 7,417 cead páirceála priontáilte agus curtha sa phost, lena n-áirítear ceadanna cónaitheora, cúramóra agus cuairteoirí.
- Íoc agus Taispeáin: láimhseáil gach ceist teileafóin agus fógraí maidir le lochtanna meaisín.
- Comhshaol: próiseáladh 1,036 ordú le haghaidh Bailiú Earraí Toirtiúla Tí, ag tacú le Glantachán Pobail ar fud Chathair na Gaillimhe trí mhálaí, lámhainní agus piocadóirí bruscair a sholáthar agus trí bhailiúcháin dramhaíola a shocrú. Bhí 55 Bailiúchán Glantacháin Pobail ann in 2023 agus chuir Seirbhís do Chustaiméirí piocadóirí bruscair, lámhainní agus málaí ar fáil do na grúpaí pobail. Ceisteanna ginearálta maidir le hathchúrsáil, fiosruithe agus íocaíochtaí maidir le Reilig agus Corrthrádáil.
- Tithíocht: tionóntaí tithíochta éascaithe agus iarratasóirí trí ghlacadh le cáipéisíocht, foirmeacha iarratais, agus cabhrú le hiarratasóirí atá ag lorg seirbhísí do dhaoine gan dídean, ag an bhFáiltiú um Sheirbhís do Chustaiméirí. Láimhseáil an Fhoireann Seirbhísí do Chustaiméirí ceisteanna teileafóin freisin maidir le Ligean Roghabhunaithe (CBL) agus comhairle agus cúnamh a thabhairt do ghlaiteoirí maidir leis an scéim.
- Áineasa agus Conláistí: fiosruithe maidir le nuashonruithe ar áiseanna, íocaíochtaí le haghaidh cuibhrinn, ionaid phobail agus áiseanna spóirt, eochracha a sholáthar do sheomraí feistis poiblí.
- Seirbhísí Uisce: tuairisciú ar bhristeacha uisce, sceitheadh, agus mar sin de.
- Airgeadas: ceisteanna gutháin agus ríomhphoist maidir le tarscaoiltí / achomhairc Rátaí.

- Seirbhísí Corparáideacha: Ceisteanna faoi Chlár na dToghthóirí, cúnamh le iReg agus tacaíocht ghinearálta oifige.
- Chásanna deisigh do Sráide: próiseáladh 558 cás maidir le dumpáil mhídhleathach, soilsiú sráide lochtach, potholes, draenacha/faoileáin bhlocáilte agus mar sin de trí iad seo a logáil ar bhunachar sonraí do na maoir phobail.

17.9.1 Ionad Glaonna

Seachas na Rannóga Tithíochta agus Pleanála, tacaíonn an tIonad Glaonna um Sheirbhís do Chustaiméirí le gach glao gutháin eile a fhaightear ar an bpríomhuimhir theileafóin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe (091) 536 400 agus próiseálann sé gach tuairisc a fhaightear ón ionad glaonna éigeandála lasmuigh d'uaireanta oibre a fheidhmíonn tar éis 5i.n. go dtí 9r.n. an mhaidin dár gcionn.

In 2023, fuair an tIonad Glaonna **57,411** glao gutháin. As an 57,411 glao a fuarthas:

- Ba é an meánluas a bhí le freagairt ná 14 soicind.
- Ba é 1 nóiméad 53 soicind an meán-am láimhseála glaonna teileafóin
- Ba é 6.8% an meánráta tréigin glaoiteora

17.9.2

17.9.3 Oifig Airgid agus Íocaíochtaí Teileafóin

Feidhmíonn an fhoireann um Sheirbhís do Chustaiméirí an oifig airgid le tacaíocht ón Rannóg Airgeadais. Áirítear leis seo airgead a fháil ón Oifig Airgid Phoiblí agus ó íocaíochtaí teileafóin/poist araon. Phróiseáil an fhoireann um Sheirbhís do Chustaiméirí 15,932 admháil san Oifig Airgid agus 18,823 íocaíocht teileafóin in 2023.

17.10 Áiseanna

Déanann an rannóg Áiseanna na hoibreacha cothabhála, uasghrádaithe agus forbartha riachtanacha go léir ag Halla na Cathrach agus iosta na foirne lasmuigh ar Bhóthar an Ghainimh. Cuireann an rannóg cúnamh ar fáil freisin d'áiseanna eile sa Chathair ar nós an Mhúsaeim agus aonaid tráchtála faoi úinéireacht na Comhairle.

Tá an rannóg Áiseanna freagrach as cothabháil a dhéanamh ar gach córas i bhfoirgnimh Oifig Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus iosta Bhóthar an Ghainimh. I measc na gcóras seo tá aláraim ionraidh, aláraim dóiteáin, téamh, aerú, aonaid aerchóirithe, trealamh ceaintín, soilsiú éigeandála, soilsiú tasc, soláthar spáis oifige, agus gach suiteáil mheicniúil agus leictreach.

17.11 Nochtadh Cosanta 2023

Ní bhfuarthas aon Nochtadh Cosanta in 2023, mar a shainmhínítear san Acht um Nochtadh Cosanta, 2014.

17.12 Sábháilteacht, Sláinte, agus Leas ag an Obair

Lean an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta, i gcomhar leis an mBainistíocht Shinsearach i gComhairle Cathrach na Gaillimhe, ar aghaidh ag comhordú an Chórais Bainistíochta Sábháilteachta chun a chinntiú go

gcomhlíonann ár socruithe riachtanais an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005, riachtanais reachtúla ghaolmhara, agus oibleagáidí corparáideacha i ngníomhaíochtaí na heagraíochta.

Lean an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta lena athbhreithniú leanúnach ar Ráiteas Sábháilteachta agus Lámhleabhar Bainistíochta Sábháilteachta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe i rith 2023, agus lena athbhreithniú bliantúil agus lena nuashonrú bliantúil ar na Ráitis Sábháilteachta Coimhdeacha ag gach ceann dá stiúirthóireachtaí agus dá réimsí gnó.

17.12.1 Monatóireacht Réamhghníomhach Sábháilteachta

Lean an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta, i gcomhar leis an mBainistíocht Shinsearach, ar aghaidh ag comhordú chur i bhfeidhm Chlár Bliantúil na gCigireachtaí do 2023. Cuireadh na Cigireachtaí Sábháilteachta seo a leanas i gcrích in 2023:

- Cigireachtaí Sábháilteachta curtha i gcrích ag bainisteoir líne agus Maoirseoirí (258)
- Cigireachtaí Sábháilteachta curtha i gcrích ag na hOifigigh Sláinte agus Sábháilteachta (48)

17.12.2 Monatóireacht Sábháilteachta Frithghníomhach

Lean Comhairle Cathrach na Gaillimhe ag cur seirbhísí ar fáil do shaoránaigh Chathair na Gaillimhe ar bhealach sábháilte agus éifeachtach. Léirigh an ráta timpistí agus teagmhais an méadú ar an ngníomhaíocht inár n-oibríochtaí le linn 2022 agus cuireadh i gcomparáid go fabhrach é nuair a scrúdaíodh é i gcoinne minicíochtaí teagmhas san earnáil áitiúil.

Tábla 26 – Monatóireacht ar Shábháilteacht Imoibríoch

Teagmhas	Uimhir
Timpistí Intuairiscithe	4
Tarluithe Contúirteacha	1

Ráig Covid-19	0
Gortú – Ní Intuairiscithe	1
Gortú – Gan Neamhláithreach	3
Stailc Seirbhíse	3
Neasteagmhas	5
Foréigean agus lonsaí	6
Timpiste Tráchtá Bóthair	2
Teagmhas Feithicle (3 ^ú Páirtí)	1
Teagmhas Feithicle (1 ^ú Páirtí)	12

Lean an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta ar aghaidh ag eisiúint tuarascálacha agus comhairle mhíosúil Achoimre ar Thimpistí agus Teagmhais go rialta don Bhainistíocht Shinsearach agus do Chinn Ranna chun atarlú imeachtaí cailleanais a chosc, agus chun Staitisticí Teagmhais a thuairisciú don Ghníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil.

17.12.3 Ullmhacht Éigeandála

Chríochnaigh an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta, i gcomhar le Maoir Dóiteáin agus Bainistíocht Shinsearach, Druileanna Aslonnaithe Dóiteáin agus Éigeandála ag na hionaid oibre seo a leanas:

- Halla na Cathrach
- Foirgneamh na Scoile Gramadaí (Iarscríbhinn le Halla na Cathrach),
- Oifigí airgeadais, An Fhaiche Mhór
- Amharclann an Bhosca Dhuibh
- Amharclann Halla an Bhaile
- Músaem Cathrach na Gaillimhe

Lean an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta ar aghaidh ag déanamh Cigireacht rialta

(Seachtainiúil) ar Bhoscaí Garchabhrach agus Dífhibrileoirí AED ag Halla na Cathrach, Scoil Ghramadaí, oifigí na Faiche Móire agus foirgnimh Iosta Bhóthar an Ghainimh, chun a chinntiú go raibh sé réidh agus ar fáil láithreach lena úsáid nuair is gá.

Lean an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta ar aghaidh ag déanamh Cigireacht rialta (Seachtainiúil) ar threalamh múchtóra dóiteáin i Halla na Cathrach, oifigí na Faiche Móire agus foirgnimh na Scoile Gramadaí.

17.12.4 Oiliúint Sláinte agus Sábháilteachta

Lean an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta lena chuid iarrachtaí cúrsaí éigeantacha agus inmhianaithe Oiliúna Sláinte agus Sábháilteachta a chur ar fáil. D'fhreastail os cionn 460 ball foirne ar oiliúint sábháilteachta in 2023.

17.12.5 Comhairliúchán Sábháilteachta

Lean an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta ar aghaidh ag bualadh agus ag dul i gcomhairle leis na Coistí Comhairliúcháin Sábháilteachta chun aghaidh a thabhairt ar aon ábhair inmí a ardaíodh maidir lenár n-oibríochtaí nó leis an gCóras Bainistíochta Sábháilteachta. Tionóladh 22 cruinniú in 2023.

Rinneadh na Coistí Comhairliúcháin Sábháilteachta a chomhdhlúthú ó sheacht gcoiste ar leith anuas go dtí dhá Choiste i Mí an Mheithimh 2023. Tá an dá choiste dírithe ar Oibríochtaí ag Foirgnimh Riaracháin agus Bainistíocht Saoráidí (Oibríochtaí Oifigí SCC) agus Oibríochtaí ag Oibreacha Cothabhála (Oibríochtaí Cothabhála SCC) faoi seach.

Lean an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta ar aghaidh ag cur nuashonruithe sláinte agus sábháilteachta ar fáil don Fhoireann Ardbhainistíochta ag cruinnithe an Choiste Monatóireachta Sábháilteachta (SMC).

18. Acmhainní Daonna

Is é príomhaidhm na Roinne Acmhainní Daonna acmhainní foirne leordhóthanacha a chinntiú chun cuspóirí Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a bhaint amach, spreagadh agus cúnamh a thabhairt don fhoireann a lánacmhainneacht a fhorbairt mar fhostaithe luachmhara de chuid Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, agus soláthar tacaíochtaí

Is iad na feidhmeanna laistigh den Roinn Acmhainní Daonna ná éascú agus/nó soláthar tacaíochta do thionscadail straitéiseacha ar nós an Phlean Straitéiseach Fórsa Saothair, Aistriú Seirbhísí Uisce, mar aon le hoibriú leanúnach Earcaíochta, Caidrimh Thionsclaíoch agus Caidrimh Fostaithe, Córas Sonraí Daoine XD, Am agus Freastal, Aoisliúntas, Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta, Leas Foirne, Foghlaim agus Forbairt, agus Obair Chuardaithe.

18.1 Lucht Oibre 2023

Tá Foireann Bainistíochta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe comhdhéanta den Phríomhfheidhmeannach, agus cúigear Stiúrthóirí Seirbhíse.

Tábla 27 – An Fhoireann Bainistíochta

Foireann Bainistíochta				
Stiúrthóir Seirbhíse	Stiúrthóir Seirbhíse	A/Stiúrthóir Seirbhísí	A/Stiúrthóir Seirbhísí	A/Stiúrthóir Seirbhísí

Bóithre agus Iompar (Oibríochtaí) Seirbhísí Uisce Áineasa agus Conláistí Caipitil Spóirt Timpeallacht	TFC a mhaoiniú	Pleanáil Forbartha Bonneagair	Rialachas Corparáideach agus Seirbhísí Pobal agus Athrú Aeráide	Tithíocht Forbairt Eacnamaíoch agus Cultúr
---	----------------	-------------------------------	--	---

Ba é 580 ball foirne a bhí i gceannas na heagraíochta ar an 31 Nollaig 2023, ar a raibh fostaithe sealadacha/buana laistigh agus lasmuigh a dhéanann ról bhainistíochta, riaracháin, theicniúla, cheardaíochta agus eile.

18.2 Plean Straitéiseach Fórsa Saothair

Chuir Comhairle Cathrach na Gaillimhe tús leis an obair ar Phlean Straitéiseach Fórsa Saothair (SWP) de réir riachtanais na Roinne. Múnlaíonn Pleanáil Straitéiseach Fórsa Saothair éileamh agus soláthar an lucht saothair thar thréimhse níos faide bunaithe ar an tionchar a bheidh ag timpeallachtaí sonracha inmheánacha agus seachtracha ar scileanna, poist agus riachtanais tallainne an ghnó. Is próiseas leanúnach trasfheidhmiúil é chun an tallann cheart a chinntiú san áit cheart ag an am ceart chun aghaidh a thabhairt ar chuspóirí reatha agus amach anseo eagraíochta.

Is é cuspóir foriomlán an SWP do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 'an cineál lucht saothair a bheidh ag teastáil le haghaidh seachadadh seirbhíse na Comhairle amach anseo a shainaitheint chun freastal ar riachtanais shaoránaigh na Gaillimhe sna blianta amach romhainn.'

Tugadh conradh do BDO Eaton Square Limited SWP a chur ar fáil do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a chuir tús leis an tionscadal ag deireadh Ráithe 3 2023. Is Comhpháirtí Comhairliúcháin, Stiúrthóir agus Ceann um Chlaochlú Gnó, Stiúrthóir Daoine agus Tallann, agus Bainisteoir Rannpháirtíochta iad Foireann Shinsearach BDO a bhfuil baint acu le rannpháirtíocht a stiúradh ar Phlean Straitéiseach Fórsa Saothair GCC.

18.3 Earcú

I 2023, in ainneoin na timpeallachta iomaíochta ina raibh feachtas fairsing earcaíochta ann do thallann ar fud na n-earnálacha poiblí agus príobháideacha, lean an Roinn Acmhainní Daonna ar aghaidh ag earcú baill foirne a bhí cáilithe go cuí agus a imscaradh go héifeachtach chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais na heagraíochta.

Rinne an Rannóg Earcaíochta 71 comórtas a bhainistiú in 2023 agus phróiseáil siad 193 ceapachán. I measc na gceapachán sin bhí 103 fostaí nua ag dul i mbun fostaíochta le Comhairle Cathrach na Gaillimhe, ar cheapacháin bhuana iad 88 díobh agus ceapacháin shealadacha/chonartha/shéasúracha a bhí i gceist le 15 díobh. Bhí poist aisteoireachta agus ceapacháin ardú céime i gceist leis an 90 ceapachán eile.

17 D'éirigh baill foirne as GCC in 2023.

18.4 Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta – CBFF

Tá ról lárnach ag an Roinn Acmhainní Daonna i gcomhordú phróiseas an Chórais Forbartha Bainistíochta Feidhmíochta ar fud na heagraíochta. Cuireann sé tacaíocht, meantóireacht agus oiliúint ar fáil freisin do Bhainisteoirí Líne ar an bpróiseas.

Cuireadh roinnt ceardlanna oiliúna CBFF ar fáil don fhoireann i mí na Nollag 2023 chun luach an Phróisis CBFF a uasmhéadú.

18.5 Foghlaim agus Forbairt

Cuireann an Roinn Acmhainní Daonna deiseanna éagsúla foghlama agus forbartha ar fáil chun cabhrú leis an bhfoireann a gcumas a fhorbairt mar fhostaithe luachmhara.

Cuireadh na cúrsaí oiliúna agus forbartha seo a leanas ar fáil agus éascaíodh iad in 2023 tríd an gClár Oiliúna Corparáidí:

- Bunchéim agus Cúrsaí Máistreachta
- Diplóma I.P.A. i Staidéir Rialtais Áitiúil 2022/2023
- Teastas I.P.A. i Staidéir Rialtais Áitiúil 2022/2023
- Diplóma i mBainistíocht Tionscadal
- Diplóma i mBainistíocht Phoiblí

- Ionduchtú Foirne
- Oiliúint Scileanna Maoirseachta do Bainisteoirí Líne
- Feasacht Mhíchumais
- Foréigean baile
- Tógáil Miontuairiscí
- Microsoft Teams
- Agresso (Córas Airgeadais)
- CBFF
- Feasacht ar Ghníomhú hAeráide
- Pleanáil Scoir agus Saoil

18.6 Clár Time to Read

Ghlac oibrithe deonacha ó fhoireann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe páirt sa Chlár Time to Read le Bunscoil na Trócaire in 2023. Fuair páistí ó rang a dó tacaíocht léitheoireachta ó oibrí deonach de chuid na Comhairle Cathrach thar thréimhse 16 seachtaine, ina raibh cuairt do na páistí ar Oifigí na Comhairle Cathrach ar Bhóthar an Choláiste, chomh maith le cuairt ar Leabharlann na Cathrach ar Shráid Agaistín le haghaidh seisiún léitheoireachta.

Am le Léamh, Leabharlann na Cathrach, Gaillimh

18.7 Obair Chumaisc

Lean Comhairle Cathrach na Gaillimhe ar aghaidh ag feidhmiú beartas oibre cumaiscthe le freastal ar shuíomh ar an láthair de chuid na Comhairle, nuair is gá, chun idirghníomhú duine le duine agus comhoibriú le comhghleacaithe agus le húsáideoirí seirbhíse a cheadú.

Leis an mbeartas reatha, sa dara bliain oibríochta, tugtar deis d'fhostaithe atá ag obair i bpatrún seachtaine cúig lá ar a laghad a oibriú in oifigí Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus 2 lá cianoibre ar a mhéad. Cuirtear an tsamhail seo i bhfeidhm pro rata d'fhostaithe atá ag obair níos lú ná 5 lá.

Don tréimhse ó Eanáir go Nollaig 2024, cuireadh tús leis an bpróiseas athiarratais cianoibre go luath i Ráithe 4 de 2023 agus ceadaíodh iarratais faoi dheireadh na bliana.

18.8 Leas Foirne

Ceann d'aidhmeanna na Roinne Acmhainní Daonna is ea beartais agus nósanna imeachta cuí leasa foirne a chothabháil agus a chur i bhfeidhm agus oibriú leis an bhfoireann agus le Bainisteoirí Líne ar bhonn cás ar chás chun déileáil le saincheisteanna leasa foirne de réir mar a thagann siad chun cinn. Lean 2023 ar aghaidh ag féachaint ar ardleibhéal rannpháirtíochta agus comhoibríthe leis an bhfoireann agus le Bainisteoirí Líne araon.

Lean an Fhoireann Leasa Foirne ar aghaidh ag riaradh scéim saoire bhreuiteachta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe in 2023 agus chuir siad tacaíocht ar fáil don fhoireann chun leas a bhaint as.

Cuireadh tús le Spectrum Life mar sholáthraí nua do Chlár Cúnaimh d'Fhostaithe Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ón 1^ú Iúil 2023. Cuireann an tseirbhís seo rochtain ar fáil d'fhostaithe ar réimse leathan seirbhísí chun cabhrú le raon saincheisteanna pearsanta nó saincheisteanna a bhaineann leis an obair, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh, meabhairshláinte, brón agus méala, folláine, cothú agus folláine. Bhí teagmháil rialta ann leis an bhfoireann go léir chun comhairle a thabhairt maidir le tacaíochtaí nuashonraithe EAP atá ar fáil.

Phróiseáil Leas Foirne líon ard iarratas ar an Scéim Chothromaíochta Oibre/Saoil ar nós Saoire do Thuismitheoirí agus Bliain Oibre Níos Giorra in éineacht leis an aistriú módach leis an Scéim um Rothaíocht chun na hOibre agus ticéid chomaitéireachta chun cabhrú leis an bhfoireann i dtimpeallacht oibre atá ag síorathrú.

18.9 Tionscnamh Folláine

In 2023, d'éirigh le Comhairle Cathrach na Gaillimhe maoiniú a fháil tríd an tionscnamh Maoiniú Folláine Éire Shláintiúil i gcomhar leis an GBRÁ chun tionscnamh folláine a chur i bhfeidhm don fhoireann. Leag an togra béim ar an tábhacht a bhaineann le faisnéis a chur ar fáil don fhoireann maidir le cothú agus bia sláintiúil san ionad oibre agus sa saol laethúil agus Straitéis Folláine fhoriomlán a fhorbairt don eagraíocht.

Faoin tionscnamh folláine seo, reáchtáil diaitéiteach ó Spectrum Health roinnt seimineár trí fhormáidí ar líne agus go pearsanta. Díríodh ar threoirínte ginearálta maidir le bia sláintiúil - cur chuige béile cothrom agus conas béilí a struchtúrú sa lá oibre. Cuireadh treoirínte ar fáil freisin do bhaill foirne a bhfuil riachtanais chothaithe ar leith acu amhail éadulaingt céiliach / lachtós, aistí bia veigeatórach / veigeánach. Bhí tinreamh maith ón bhfoireann ag na seimineáir.

18.10 Aoisliúntas

Chuir an Rannóg Aoisliúntais i gComhairle Cathrach na Gaillimhe treoir agus tacaíocht ar fáil ar bhonn leanúnach do bhaill foirne reatha agus ar scor agus d'oibrigh sí i gcomhar le MyPay ar sheirbhísí aoisliúntais i rith 2023. Is é Aoisliúntas MyPay Soláthraí Pinsin Seirbhíse Comhroinnte Chomhairle Cathrach na Gaillimhe. Leanann an Rannóg Aoisliúntas leis an bhfoireann a chur ar an eolas maidir le hathruithe / forbairtí ar phinsin na hearnála poiblí tar éis fógra a fháil ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

18.11 Caidreamh Fostaíochta

Éascaíonn an Roinn Acmhainní Daonna caidreamh fostaíochta trí rannpháirtíocht le baill foirne agus/nó ceardchumainn maidir le cúrsaí fostaíochta éagsúla. Éascaíonn sé freisin rannpháirtíocht ar thionscadail straitéiseacha, amhail athlonnú san ionad oibre agus an

plean straitéiseach fórsa saothair, trí ghrúpáil ardleibhéil, ina bhfuil oifigigh agus ionadaithe sinsearacha bainistíochta agus ceardchumainn.

Éascaíonn an Roinn Acmhainní Daonna teagmháil leanúnach le hionadaithe ceardchumainn agus le hoifigigh maidir le gach ábhar eile trí rannpháirtíocht dhíreach.

Ón 26 Iúil ghlac Uisce Éireann freagracht iomlán as Seirbhísí Uisce a sheachadadh agus as bainistiú agus stiúradh na Foirne Seirbhísí Uisce go léir, lena n-áirítear na baill foirne sin a roghnaíonn fanacht fostaithe ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe don idirthréimhse go dtí deireadh 2026. Chomhordaigh AD tiomsú agus aistriú na sonraí aistrithe riachtanacha chuig Uisce Éireann chun aistriú rianúil a dhéanamh ar bhainistíocht seirbhísí uisce ó Chomhairle Cathrach na Gaillimhe go hUisce Éireann. Chuir an Roinn Acmhainní Daonna tacaíocht ar fáil freisin d'fhoireann na Seirbhísí Uisce maidir leis an aistriú, lena n-áirítear iarratais a phróiseáil maidir le doiciméid tacaíochta a sholáthar do chruinnithe le hUisce Éireann agus iarratais ar athshannadh laistigh de Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

18.12 Tuarascáil ar Bhearna phá idir na hinscní

Ceanglaítear ar fhostóirí a bhfuil níos mó ná 250 fostaí acu in Éirinn a gcuid sonraí bearna phá idir na hinscní a fhoilsiú roimh dheireadh 2023 agus laistigh de shé mhí ón dáta tagartha. Roghnaigh Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus gach údarás áitiúil sa tír 30 Meitheamh 2023 mar an dáta tagartha.

Rinne an Roinn Acmhainní Daonna Tuarascáil bhliantúil na heagraíochta ar an mBearna Pá idir na hinscní a chur le chéile agus a fhoilsiú i mí na Nollag 2023. Leagtar béim sa tuarascáil seo ar an difríocht céatadáin idir an méid a íoctar idir fireannaigh agus baineannaigh ar an meán san eagraíocht, beag beann ar ról nó leibhéil.

Léirigh tuarascáil 2023 Bearna Phá idir na hinscní de -6.26% Meán agus -20.58% Airmheán. Tugtar le fios sa tuarascáil seo ar bhearna phá dhiúltach idir na hinscní ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe go bhfuil ról ar phá níos airde ag mná ar an meán ná mar atá ag fir san eagraíocht.

18.13 Gradaim Scoir agus Seirbhíse 2023

Reáchtáladh na Gradaim Scoir agus Seirbhíse an 24 Samhain 2023. D'aithin Méara Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, an Comhairleoir Eddie Hoare, agus an Príomhfheidhmeannach - Eatramhach, Patricia Philbin Uasal, an méid a chuir Patricia Philbin le heagrú na foirne a d'éirigh as, nó a bhain 20 bliain seirbhíse amach in 2023. Le linn an tsearmanais, bronnadh Teastas Dámhachtana Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus comhartha buíochais ar bhaill foirne a bhí ag fónamh.

Tábla 28 – Daoine ar Scor ar an Liosta Onóracha

Ainm	Roinn
Brendan McGrath	Príomhfheidhmeannach
Ruth McNally	Stiúrthóir Seirbhíse
Martina Coen	Seirbhísí Uisce
Gerry Conaty	Iompar
Carmel Clabby	Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide
Dave Joyce	Iompar
Caroline Phelan	Pleanáil
Bernard Walsh	Seirbhísí Uisce
Joseph Langan	Comhshaol agus Athrú Aeráide
Norann Keane	Pleanáil
Bridie Burke	Iompar
David Daly	Áineasa agus Conláistí
Brian Murphy	Áineasa agus Conláistí
Patrick Grealish	Seirbhísí Uisce
Michael McDonagh	Áineasa agus Conláistí
Michael Cunnane	Iompar

Colie McDonagh	Áineasa agus Conláistí
John Corcoran	Tithíocht agus Cuimsiú Sóisialta

Tábla 29 – Faighteoirí Dámhachtana Seirbhíse do 2023

Ainm	Roinn
Lesley Bohan	Iompar
Thomas O'Connell	Iompar
Paul Daly	Seirbhísí Uisce
Seona Ni Chonghaile	Forbairt Eacnamaíoch agus Cultúr
John Kelly	Áineasa agus Conláistí
Brian Kelly	Timpeallacht
Adrian Bray	Áineasa agus Conláistí

Gradaim Bhliantúla Scoir agus Seirbhíse ar 24 Samhain 2023

Ar chúl - ó chlé go deas: Patrick Grealish, Bernard Walsh, Brian Murphy, Thomas O'Connell, Michael Cunnane agus John Corcoran. **Chun tosaigh** - ó chlé go deas: Caroline Phelan, Lesley Bohan, Patricia Philbin, Príomhfheidhmeannach – Eatramhach, An Clr Eddie Hoare – Méara Chathair na Gaillimhe, Bridie Burke, Norann Keane

Reáchtáladh Cóisir Bhliantúil na Nollag do bhaill foirne atá ar scor ar an 2 Nollaig 2023. D'fhreastail Méara Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, an Comhairleoir Eddie Hoare, agus Patricia Philbin Uasal, Príomhfheidhmeannach – Eatramhach, ar an ócáid agus chuir siad beannachtaí na Nollag ar fáil do gach duine a bhí i láthair.

19. Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide (TFC)

Cuireann an rannóg TFC de Chomhairle Cathrach na Gaillimhe tacaíocht agus rochtain shlán ar theicneolaíocht agus ar chórais ar fáil don fhoireann, rud a chuireann ar chumas Chomhairle Cathrach na Gaillimhe seirbhísí ardchaighdeán a sholáthar don phobal. Tá an rannóg dírithe ar an straitéis náisiúnta don Rialtas Digiteach a bhfuil sé mar aidhm aici 90% de na seirbhísí go léir a sholáthar trí mhodhanna digiteacha faoi 2030.

Cuimsíonn bonneagar TF Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 80 freastalaí i 4 láthair laistigh den chathair, agus tá láithreacht mhéadaitheach sa Néal. Tá 14 láithreán san iomlán le nascacht leis an gcroí líonra ag Halla na Cathrach, agus cuireadh oifigí nua ag Faiche an Aonaigh leis in 2023. Tacaíonn an rannóg le thart ar 480 úsáideoir deiridh thar cheithre chroífhoireann: Líonraí agus Bonneagar, Feidhmchláir Fiontair, seirbhísí Gréasáin agus Digiteacha, agus Córais Faisnéise Geografaí (GIS).

19.1 Príomhéachtaí TFC in 2023

Leanadh leis an treocht aníos do ghlaonna tacaíochta TFC, le méadú ó 6,525 in 2022 go 7,955 in 2023. Feabhsaíodh leibhéal foirne nuair a líonadh folúntais d'Oifigeach Tacaíochta Teicniúla agus d'Fhorbróir Anailísí IS. Fuarthas smachtbhanna do 2 x Post slándála faisnéise a fostaíodh in 2024. Bhí miondealú na nglanna tacaíochta in aghaidh na foirne mar atá thíos.

Tábla 30 – Miondealú ar Ghlaonna Tacaíochta in aghaidh na Foirne

Catagóir	Líon na foirne teicniúla	Líon na dTicéad 2022	Líon na dTicéad 2023
----------	--------------------------	----------------------	----------------------

Líonraí agus Bonneagar	6	5,292	5,961
Ceapacháin Fiontraíochta	3	652	761
CFG	1 (+1 Folúntas)	295	188
Suíomh gréasáin	1	282	263
Imscrúdú ar Theagmhais Chibearshlánda	0	4	9
Tacaíocht líonra seachtrach		0	4
Iarratais ar Threalamh TFC Oibre Cumaisc		185	105
TFC Ginearálta	1		295

Tugtar breac-chuntas sna rannáin seo a leanas ar na príomhéachtaí a baineadh amach do gach feidhm laistigh de TFC.

19.2 Líonraí agus Bonneagar

Soláthraíonn an fhoireann Líonraí agus Bonneagair:

- tacaíocht theicniúil ghinearálta do gach feiste, bogearraí, printéirí, teileafónaíocht, nascacht líonra agus fóin phóca
- seirbhísí speisialaithe teicneolaíochta amhail cearta rochtana sonraí, slándáil líonra a chothabháil, freastalaithe a bhainistiú, stóráil, cúltacaí, ríomhphost, forálacha athshlánaithe tubaiste
- bainistíocht roinnt tríú páirtithe a sholáthraíonn seirbhísí teicneolaíochta an-speisialaithe, lena n-áirítear scagadh ríomhphoist agus slándáil, tacaíocht agus cothabháil WAN agus LAN, cumraíocht ardán cúltaca agus bainistíocht freastalaí.
- Acmhainní agus comhairle TF a sholáthar do gach tionscadal a bhfuil riachtanais/breithnithe teicneolaíochta acu

Éilíonn soláthar réitigh teicneolaíochta iarracht leanúnach chun slándáil shonraí na

heagraíochta a chinntiú, ag tosú ag imlíne an líonra agus ag críochnú leis an úsáideoir aonair. Tá athléimneacht bhonneagar an chroíghreasáin ríthábhachtach chun leanúint leis na seirbhísí go léir a sholáthraíonn Comhairle Cathrach na Gaillimhe. Is meabhrú leanúnach é an méadú as cuimse atá tagtha ar ionsaithe ar ghníomhaireachtaí rialtais le blianta beaga anuas go bhfuil cibearionsaithe ar tí tarlú agus dosheachanta.

Dá bhrí sin, tá tacaíocht leanúnach agus neartú an bhonneagair líonra san áireamh.

- Beartha leanúnacha chun cosaint cibearshlándála a threisiú, chun a áirithiú go n-aimsítear bagairtí go luath agus go maolaítear iad láithreach m.sh. Gnéithe breise scagtha ríomhphoist a chur chun feidhme (DMARC, Geobhlocáil)
- Soláthar trí thairiscint feistí nua freastalaí agus stórála atá deartha chun oibríochtaí lárionad sonraí a shruthlíniú, úsáid acmhainní a fheabhsú, agus cosaint sonraí a fheabhsú

agus infhaighteacht. Déanfaidh sé ár mbonneagar a nuachóiriú, bainistíocht a shimpliú, agus costais agus riachtanais fuinnimh a laghdú. Tá an tionscadal seo le críochnú i Ráithe 2 '24

- Ardán a sholáthar atá deartha chun bainistíocht, glacadh agus rialachas ár dtimpeallachtaí Microsoft 365 a shimpliú agus a fheabhsú.
- Cuireadh **MDM** (Bainistíocht Gléasanna Soghluaiste) i bhfeidhm chun gléasanna soghluaiste a bhainistiú agus a dhaingniú go héifeachtach, chun rochtain shlán ar acmhainní agus ar shonraí a chinntiú agus táirgiúlacht a fheabhsú trí chumraíochtaí gléasanna, feidhmchláir agus beartais slándála a bhainistiú go lárnach ar fud eastát na ngléasanna soghluaiste.
- **Rochtain Choinníollach** - Cuireadh beartas slándála nua i bhfeidhm do thimpeallacht Microsoft 365. Cuireann beartais Rochtana Coinníollaí ar chumas na comhairle bearta slándála oiriúnaitheacha a fhorfheidhmiú bunaithe ar choinníollacha sonracha amhail céannacht úsáideora, sláinte feistí agus suíomh. Neartaíonn an cur chuige comhcheangailte seo staidiúir slándála thimpeallacht Microsoft 365 Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, ag cosaint faisnéise íogaire agus ag cinntiú sláine oibríochtaí na Comhairle.
- **Rolladh amach bogfhón** - Cuireadh rolladh amach píolótach bogfhón i gcrích go rathúil chun timpeallachtaí deasc shealaíochta a éascú, ag cinntiú cumarsáid agus comhoibriú gan uaim beag beann ar spás oibre fisiciúil.
- **Feistiú Faiche an Aonaigh** - cuireadh feistiú TF na n-oifigí nua i Faiche an Aonaigh i gcrích.
- Tacaíocht leanúnach d'oibrithe Hibrídeacha, trí rochtain shlán ar an ngréasán, trealamh TF agus uirlisí comhoibrithe a sholáthar de réir mar is gá.
- Soláthar roinnt ardán agus uirlisí chun feabhas a chur ar bhainistiú Sócmhainní, comhlíonadh slándála, rialachas, agus Bainistíocht Rochtana Faoi Phribhléid a chuirfear i bhfeidhm in 2024.

19.3 Forbairt Gréasáin

Tá an fhoireann gréasáin freagrach as cothabháil, cúram a dhéanamh agus tacaíocht a thabhairt do shuíomhanna gréasáin éagsúla Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, don phobal a bhfuil rannpháirtíochtaí agus forbairt os a gcomhair chun tacú leis an lucht saothair soghluaiste. Ina theannta sin, tá obair leanúnach ar bun chun próisis ghnó a aistriú chuig seirbhísí digiteacha ar líne agus oideachas na foirne ar mhaithe leis an digitiú.

I 2023, bhog i bhfad níos mó iarratas, comhairliúchán agus próiseas ar líne, lena n-áirítear forbairt leanúnach ar eispéireas an iarratais ar líne, don phobal agus don fhoireann araon, trí na snáitheanna éagsúla seirbhísí lena n-áirítear:

- Deontais/Maoiniú
- aiseolas poiblí
- gealltanais phoiblí maidir le fodhlíthe, foirmeacha iarratais ar cheadanna, ceadúnais agus mar sin de.

Tá 470 foirm ar líne anois i ngach roinn. D'éascaigh sé seo cáilíocht sonraí feabhsaithe agus neamhéifeachtúlachtaí a laghdú i bhfoirmeacha páipéir a phróiseáil. Ina theannta sin, cheadaigh sé uathobriú go leor tascanna a thógann am a laghdaíonn an poitéinseal earráide freisin.

Ina theannta sin, soláthraíodh deartha láithreán gréasáin agus Córas Bainistíochta Inneachair nua dá ghnéithe inrochtaineachta ionsuite. Tá an láithreán gréasáin á forbairt agus le seoladh de réir na dToghchán Áitiúil i Ráithe 2 de 2024.

19.4 Iarratais Fiontair

Tá sé de chúram ar fhoireann na bhFeidhmchlár Fiontair cobhsaíocht agus éifeachtúlacht oibríochtúil na mbunachar sonraí agus na gcóras agus na bhfeidhmchlár fiontraíochta iomadúla atá mar bhonn agus mar thaca ag feidhmeanna laethúla na heagraíochta a chinntiú, mar aon le cuidiú le ranna réitigh dhigiteacha a thabhairt isteach.

I measc na n-éachtaí a baineadh amach in 2023 tá:

- Ríomhphleanáil seachadadh tionscadail
- Córas iarratais pleanála ar líne a chur i bhfeidhm, ríomhphleanáil
- Cur i bhfeidhm iDocs, córas bainistíochta doiciméad, lena n-úsáid le ePlanning
- Ascnamh 63,000 comhad Pleanála arna scanadh ón gcóras oidhreacht go iDocs
- Cuireadh mórthionscadal i gcrích ina ndearnadh uasghrádú ar fhreastalaithe feidhmchláir agus ar bhunachair shonraí go dtí na leaganacha is déanaí
- Bainistíocht an tionscadail chun cúig chlogmheaisín a shuiteáil ag bealaí isteach/bealaí amach na foirne agus comhtháthú an tionscadail le Core le haghaidh clogáil isteach / amach na foirne
- WebPay an GBRÁ a athsholáthar le híocaíochtaí ar líne MyCoCo d'iasachtaí tithíochta, cíosanna tithíochta agus fíneálacha tráchta
- Tuarascáil Bhainistíochta a chruthú d'anailís PTF a bhaineann le ticéid tacaíochta deasc chabhrach TFC
- Tógadh bunachar sonraí agus scrípteanna uathoibríthe chun sonraí a tharraingt ó TomTom. Ag baint úsáide as sonraí bealaigh tráchta fíor-ama TomTom le haghaidh anailíse ar shreabhadh tráchta i dtuarascáil PowerBI
- Na leaganacha is déanaí den iarratas iReg (féinchlárú toghthóirí) a úsáid
- Imscaradh na leaganacha is déanaí den chóras iHouse (iarratais Tithíochta)
- Thacaigh sé le cur i bhfeidhm uasghrádú rátaí ó dhá páirt phróiseas go próiseas páirt aonair.
- Thacaigh sé le huasghrádú an Chórais Costas Taistil agus Cothaithe le haghaidh tuairisciú na gCoimisinéirí Ioncaim.
- Páirt a ghlacadh i measúnú domhain ar an Réiteach Forfheidhmithe Páirceála reatha mar ullmhúchán d'athsholáthar.
- Cumraíocht Na Timpeallachta Ardán Cumhachta d'fhorbairt iarratais agus bainistíocht saolré

19.5 Córais Faisnéise Geografaí

Tá ról tábhachtach ag feidhm GIS san Údarás Áitiúil trí chórais agus seirbhísí mapála digití a sholáthar agus trí thacaíocht a thabhairt don iliomad feidhmchlár atá in úsáid.

In ainneoin dúshlán leanúnacha foirne, baineadh an méid seo a leanas amach in 2023:

- Bogearraí fiontraíochta ESRI ArcGIS uasghrádaithe go dtí an leagan is déanaí, 11.1.
- Cuireadh oiliúint Bogearraí ArcGIS i bhfeidhm d'úsáideoirí nua GIS chun cur ar a gcumas a gcuid léarscáileanna féin a ghiniúint agus chuir siad lámhleabhar oiliúna ar fáil a thacaíonn le giniúint léarscáileanna.
- Ghin sé go leor léarscáileanna lena n-áirítear fóiliónna cláraithe maoinne, lánáí rothaíochta beartaithe glasbhealaí agus léarscáileanna áineasa Chathair na Gaillimhe.
- Painéal Anailíseoir Gné nua a rolladh amach ar an gcóras M.APP a chuireann ar chumas úsáideoirí a n-amharc painéal féin a chruthú ar shonraí clárúcháin maoinne.
- Optamaithe a dhéanamh ar léarscáil na láithreán tréigthe agus ar an bhfeidhmchlár digití.
- Socraigh an API Eircode a ligeann do vótálaithe Eircode a sheiceáil ar iarratas iReg (Clár na dToghthóirí) de chuid an GBRÁ.
- Figiúirí daonra nuashonraithe curtha ar fáil bunaithe ar SAPS an Údaráis (staidreamh daonra na gceantar beag), mar chuid de thionscadal na GMATanna.
- Chuir sé tacair sonraí agus faisnéis áitiúil ar fáil chun tacú le tionscnamh na Straitéise Spáis Ghlais agus leis an mBunachar Sonraí Náisiúnta um Thaitneamhachtaí Spóirt agus Áineasa.
- D'oibrigh sé i gcomhar leis an Roinn Pleanála agus leis an Rialtas Áitiúil agus leis an Oidhreacht chun na léarscáileanna forlíontacha a chur ar fáil don tionscadal Cánach Talún ar Chrios Cónaithe.
- Ar bhonn ráithiúil, chuir sé Córas Mapála Spásúil ArcGIS slán ar fáil don rannóg

Comhshaoil agus Páirceanna chun tacú leis an Tionscadal Mapála Fodhlíthe
Dramháola chuig Eircodes.

20. An Grúpa Beartais Chorparáidigh, Coistí Beartais Straitéisigh, an Comhchoiste Póilínachta agus na Coistí Ceantair Áitiúil

20.1 An Grúpa Beartais Chorparáidigh (CPG)

Tá an Grúpa Beartais Chorparáidigh comhdhéanta de Mhéara agus Cathaoirleach gach ceann de na Coistí um Beartas Straitéiseach. Feidhmíonn an Grúpa seo mar chineál Comh-Aireachta agus cuireann sé fóram ar fáil inar féidir poist bheartais a théann i bhfeidhm ar an gCathair ar fad a chomhaontú lena gcur faoi bhráid na Comhairle Cathrach iomláine. Déanann an Méara ionadaíocht thar ceann an Ghrúpa Beartais Chorparáidigh ag cruinnithe de Chomhairle Cathrach na Gaillimhe. Suíonn gach ball ó Eanáir go Nollaig 2023, mura sonraítear é.

Ballraíocht sa Ghrúpa Beartais Chorparáidigh	
Líon na gCruinnithe a tionóladh in 2023: 7	
Ballraíocht	Cathaoirleach: An Comhairleoir Clodagh Higgins - Méara Chathair na Gaillimhe Eanáir go Meitheamh 2023 Cathaoirleach: An Comhairleoir Eddie Hoare - Méara Chathair na Gaillimhe Meitheamh go Nollaig 2023 An Clr Frank Fahy, An Clr Martina O'Connor, An Clr Peter Keane, An Clr Niall McNelis, An Clr Donal Lyons

Eisithe Aghaidh 2023	Ciste Margaíochta agus Cur Chun Cinn 2023 Tuarascáil Straitéise Buiséid agus Tuarascáil Bhuiséid 2024 Clár Oiliúna agus Forbartha do Chomhairleoirí 2023 Tuarascáil Séala Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2023 Ciste Margaíochta agus Féilte Réigiúnacha 2023 Tuarascáil Cánach leaba turasóireachta Comhaontuithe Nasctha agus Cairdis Baile Craoladh Gréasáin
----------------------	---

20.2 Coistí Um Beartais Straitéiseacha (SPCanna)

Déanann Coistí Um Beartais Straitéiseacha breithniú ar nithe a bhaineann le beartas a cheapadh, a fhorbairt, a mhonatóiriú agus a athbhreithniú do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe. Tá ballraíocht na SPCanna comhdhéanta de Chomhaltaí Tofa Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus ionadaithe seachtracha ó leasanna earnála áitiúla.

Tithíocht agus Cuimsiú Sóisialta		
Ballraíocht	Eagraíocht	Saincheisteanna ar Tugadh Aghaidh orthu
An Comhairleoir Donal Lyons (Cathaoirleach)	Comhaltaí Tofa	Nuashonrú do Dhaoine gan Dídean agus Plean Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean (mír bhuan)
An Comhairleoir D. McDonnell		Tithíocht do Chách / Clár Caipitil Tithíochta (nuashonruithe)
An Comhairleoir T. O'Flaherty		Clár Cóiríochta don Lucht Siúil 2019 – 2024 (nuashonruithe)
An Comhairleoir M. Cubbard		Straitéis Tithíochta agus Míchumais - beartas agus nuashonruithe
An Comhairleoir M. O'Connor		Leithdháiltí Tithíochta / Polasaithe agus nósanna imeachta Ligin Bunaithe ar Rogha
An Comhairleoir I. Byrne		Measúnú ar Riachtanais Tithíochta 2023 – nuashonruithe
An Comhairleoir E. Hoare		Bainistíocht Eastáit / Bainistíocht Eastáit a Bhaineann go Sonrach leis an Lucht Siúil / Iompar Frithshóisialta (athbhreithnithe beartais)
In áit an Chomhairleora F. Fahy in 2021		Polasáí Éadálacha Tithíochta
An Comhairleoir A. Cheevers		Scéim Tithíochta Inacmhainne / Ciste Tithíochta Inacmhainne / Scéim Incháilitheachta
An tUasal Mark Lohan	Comhdháil na gCeardchumann	An Scéim um Chostas ar Cíos Tionscnaimh um Thithe Folmha Clár Iarfheistithe Éifeachtúlachta Fuinnimh –

Marcella Conneely in áit Bridget Kelly in 2021 Karen Golden	GCCN	nuashonruithe
Walter King	An Earnáil Ghnó	
Líon na gcruinnithe a tionóladh in 2023: 4		
Pleanáil		
Ballraíocht	Eagraíocht	Saincheisteanna ar Tugadh Aghaidh orthu
An Comhairleoir Peter Keane (Cathaoirleach) An Comhairleoir Mike Crowe An Comhairleoir Alan Curran – Tháinig sé in áit an Chomhairleora Owen Hanley in 2023 An Clr Niall McNelis An Clr Imelda Byrne An Clr Frank Fahy An Comhairleoir Clodagh Higgins An Comhairleoir Noel Larkin	Comhaltaí Tofa	Plean Forbartha agus Beartas Athbhreithniú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm pholasaithe Phlean Forbartha na Cathrach Plean Forbartha na Cathrach 2023 – 2029 Próiseas agus nuashonruithe Ullmhú LAP – próiseas agus nuashonruithe Soláthar bonneagair – nuashonrú ar chlár caipitil Uisce Éireann Cur chun feidhme RSES agus MASP – rannpháirtíocht le NWRA SPC na Comhairle Contae – rannpháirtíocht ar chur i bhfeidhm beartais ábhartha Nuashonruithe ar bheartas/reachtaíocht náisiúnta Bainistíocht/Forfheidhmiú Forbartha: Scéim Ranníocaíochta Forbartha – nuashonrú ar chur i bhfeidhm Láithreáin Fholmha – nuashonrú ar chur i bhfeidhm Athbhreithniú ar shonraí staitistiúla Tairseach ríomhphleanála - nuashonruithe tionscadail. Nuashonrú ar Reachtaíocht
Marian Spelman	Comhdháil na gCeardchumann	
Brendan Mulligan	GCCN	

Derrick Hambleton	An Taisce	<p>Baill foirne nua Pleanála agus Forfheidhmithe Oidhreachta:</p> <p>Athbhreithniú ar thionscadail a fhaigheann tacaíocht ó Dheontas faoi -HSF; BHIS; Ciste Comhphobail; Bailte Múrtha; Deich mBlíana an Chuimhneacháin.</p> <p>Straitéis Oidhreachta</p> <p>Gníomhartha an Phlean Oidhreachta - Cur i bhfeidhm agus nuashonruithe</p>
		<p>Gníomhachtú Talún:</p> <p>Nuashonruithe straitéiseacha ar dhul chun cinn an tSuímh</p> <p>Athbhreithniú agus nuashonruithe ar Chlár na Láithreán Folamh</p> <p>Nuashonruithe ar scóipeáil/foilsíú léarscáileanna Cánach Talún Criosaithe Cónaithe</p> <p>Maoiniú URDF – tuarascálacha ar dhul chun cinn</p> <p>Straitéis Réimse Poiblí – tuarascálacha ar dhul chun cinn</p>
Betsy Boland	Cumann Tráchtála na Gaillimhe	
Líon na gcruinnithe a tionóladh in 2023: 4		

Forbairt Eacnamaíochta, Pobail agus Cultúir		
Ballraíocht	Eagraíocht	Saincheisteanna ar Tugadh Aghaidh orthu

<p>An Comhairleoir N. McNelis (Cathaoirleach)</p> <p>An Clr D. Lyons An Clr E. Hoare An Clr N. Larkin An Clr J. Connolly An Clr C. Higgins An Clr M. Crowe</p> <p>An Clr D. Mc Donnell</p>	<p>Comhaltaí Tofa</p>	<p>Maoirseacht a dhéanamh ar ullmhú na ngnéithe eacnamaíocha de Phlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail Chathair na Gaillimhe 2023 – 2029.</p> <p>Athbhreithniú ar Chur i bhFeidhm 'Gaillimh go 2025' – Straitéis Turasóireachta do Ghailimh, lena n-áirítear príomhthionscadail bhonneagair.</p> <p>Athbhreithniú a dhéanamh ar obair na hOifige Fiontair Áitiúil.</p> <p>Athbhreithniú leanúnach ar Phlean Seachadta Seirbhíse Bliantúil an Aonaid Forbartha Geilleagraí agus Cultúir 2023.</p> <p>Dul chun cinn a dhéanamh ar thionscnamh Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail lena n-áirítear Cathracha níos cliste.</p>
<p>Gerí Slevin</p>	<p>Comhairle Trádála na Gaillimhe</p>	<p>Athbhreithniú ar Phlean Éire Ildánach Chathair na Gaillimhe 2023 – 2027 agus cur i bhfeidhm na bpríomhghníomhartha do 2023 de réir 'Everybody Matters – Creat Straitéise Inbhuanaitheachta Cultúrtha do</p>
<p>Dominick Whelan</p>	<p>Cathair na Gaillimhe Líonra Pobail (GCCN)</p>	<p>Athbhreithniú ar Phlean Éire Ildánach Chathair na Gaillimhe 2023 – 2027 agus cur i bhfeidhm na bpríomhghníomhartha do 2023 de réir 'Everybody Matters – Creat Straitéise Inbhuanaitheachta Cultúrtha do</p>
<p>Megs Morley</p>	<p>Pobal Chathair na Gaillimhe Líonra (GCCN)</p>	<p>Athbhreithniú ar Phlean Éire Ildánach Chathair na Gaillimhe 2023 – 2027 agus cur i bhfeidhm na bpríomhghníomhartha do 2023 de réir 'Everybody Matters – Creat Straitéise Inbhuanaitheachta Cultúrtha do</p>
<p>Dave Hickey</p>	<p>Cumann Tráchtála na Gaillimhe</p>	<p>Straitéis Ealaíon Chathair na Gaillimhe agus Chathair na Gaillimhe.</p> <p>Monatóireacht ar Phlean Straitéiseach Mhúsaem Cathrach na Gaillimhe.</p> <p>Gaillimh a fhorbairt mar thionscnamh dátheangach Cathrach agus Baile Seirbhíse Gaeltachta.</p> <p>Tacú le Fiontraíocht Shóisialta i gCathair na Gaillimhe.</p> <p>An geilleagar glas/ciorclach a fhorbairt i gcathair na Gaillimhe.</p> <p>Seirbhísí tacaíochta daonnúla do dhídeanaithe i gCathair na Gaillimhe a chur i bhfeidhm.</p>
<p>Líon na gcruinnithe a tionóladh in 2023: 4</p>		

Iompar agus Bonneagar		
Ballraíocht	Eagraíocht	Saincheisteanna ar Tugadh Aghaidh orthu
An Comhairleoir Frank Fahy (Cathaoirleach) An Clr Alan Cheevers An Clr Clodagh Higgins An Clr Colette Connolly An Clr Mike Cubbard An Clr Noel Larkin An Clr Peter Keane An Clr Niall Murphy	Comhaltaí Tofa	Taisteal Gníomhach - Sráideanna Scoile, Criosanna scoile, Páirceáil rothar, Marcálacha Bóthair Nuashonruithe ar Thionscadail Iompair Soghluaisteacht Chliste, leictriú flít, Straitéis R- mhuirear, Straitéis Ríomhluchtaithe Páirceála Sráide / Carranna, Beartais R-scútar agus E-rothar Iarfheistiú Soilsíú Poiblí go led fuinnimh íseal agus uasghrádú sócmhainní Bainistíocht Tráchtá, Teorainneacha Luais Speisialta agus Ceansú Tráchtá Cosáin agus Trasrianta Coisithe sa Chathair a Fheabhsú
Kenneth Deery	Cumann Tráchtála na Gaillimhe	Athbhreithniú ar Straitéis Iompair Limistéar Cathrach na Gaillimhe
Pat Hardiman	Comhdháil na gCeardchumann	Áiseanna leithris do thiománaithe bus
Paul O'Donnell Shane Foran	Cathair na Gaillimhe Líonra Pobail	

Líon na gcruinnithe a tionóladh in 2023: 4

Gníomhú ar son na hAeráide, Comhshaol, Áineasa agus Conláistí		
Ballraíocht	Eagraíocht	Saincheistanna ar Tugadh Aghaidh orthu
<p>An Clr Martina O'Connor (Cathaoirleach)</p> <p>An Clr Declan Mc Donnell</p> <p>An Clr Donal Lyons</p> <p>An Clr Terry O'Flaherty</p> <p>An Clr Colette Connolly</p> <p>An Clr John Connolly</p> <p>An Clr Niall Murphy</p> <p>An Clr Alan Curran – Tháinig sé in áit an Chomhairleora Owen Hanley i 2023</p>	Comhaltaí Tofa	<p>Straitéis Chomhairle Cathrach na Gaillimhe maidir le Straitéis Spáis Ghlais Chomhairle Cathrach na Gaillimhe a ríomhhuirearú Trádálaithe Margaidh San Nioclás</p> <p>Cathracha Gníomhacha na Gaillimhe</p> <p>Comhairle Cathrach na Gaillimhe, Treochlár Glactha an Phlean um Ghníomhú ar son na hAeráide</p> <p>Nuashonrú ar an mBiúró um Athrú Aeráide/Fuinneamh</p> <p>Athbhreithniú ar Phlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chathair na Gaillimhe 2025-2030</p> <p>Athbhreithniú ar aighneacht LACAP a fuarthas. Ciste Pobail um Ghníomhú ar son na hAeráide</p> <p>Nuashonrú ar Phlean Gníomhaíochta Aeráide na nÚdarás Áitiúil maidir le Reilig Bhóthar Bhaile Átha Cliath</p>
<p>Brendan Smyth</p> <p>Eleanor Hough</p> <p>Caroline Stanley</p>	GCCN	
Colm Ryan	MKO Ireland	
Líon na gcruinnithe a tionóladh in 2023: 4		

20.3 Comhchoiste Póilíneachta Chathair na Gaillimhe (JPC)

Tá sé mar aidhm ag Comhchoiste Póilíneachta Chathair na Gaillimhe comhairliúchán, comhoibriú agus sineirge níos fearr a fhorbairt maidir le cúrsaí póilíneachta agus coireachta idir an Garda Síochána, Comhairle Cathrach na Gaillimhe, ionadaithe pobail agus ionadaithe Tofa áitiúla.

Lean an Comhchoiste Póilíneachta le cur chuige straitéiseach a ghlacadh i leith a chuid oibre chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna áitiúla i dteannta a chéile agus go straitéiseach in 2023.

Thionóil Comhchoiste Póilíneachta Chathair na Gaillimhe ceithre huair le linn 2023, le cruinnithe breise d'fhochoistí an Chomhchoiste Póilíneachta. Éirigh go han-mhaith leis an tionóladh Cruinniú Poiblí ar an 27 Samhain 2023 in Ionad Comharsanachta Bhaile an Phoill/an Chaisleáin Ghearr.

Dhírigh na hábhair a pléadh ag cruinnithe an Chomhchoiste Póilíneachta in 2023 ar shábháilteacht gach úsáideoir bóthair; freagairtí sábháilteachta pobail a fheabhsú d'fhonn coireacht a chosc; foréigean baile; frithshóisialta agus tacú le samhlacha rannpháirtíochta pobail dea-chleachtais.

20.4 Coistí Ceantair Áitiúil

An Barda Láir		
Baill	Líon na gCruinnithe in 2023	Topaicí Pléite
<p>An Clr Colette Connolly (Cathaoirleach)</p> <p>An Clr Imelda Byrne</p> <p>An Clr Mike Cubbard</p> <p>An Clr Frank Fahy</p> <p>An Clr Eddie Hoare</p> <p>An Clr Martina O'Connor</p>	4	<ul style="list-style-type: none"> • Scéimeanna Feabhsúcháin Áitiúla • Beartas Ainmnithe agus Cuimhneacháin Cathartha • Cuid 8 ag An Manse, Oileán Altanach • Máistirphlean na Páirce Theas • Tionscadail an Údaráis Náisiúnta Iompair (Ceangail Bus, Bealaí Sábháilte chun na Scoile) • Trasrianta Coisithe • Clár na dTogthóirí • Dréachtphlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail (LECP) 2024- 2029 agus Plean Forfheidhmithe

An Barda Thoir		
Baill	Líon na gCruinnithe in 2023	Topaicí Pléite

<p>An Clr MJ Crowe (Cathaoirleach) An Clr Alan Cheevers An Clr Noel Larkin</p> <p>An Clr Declan McDonnell An Clr Terry O'Flaherty An Clr Alan Curran</p>	4	<ul style="list-style-type: none"> • Scéimeanna Feabhsúcháin Áitiúla • Beartas Ainmnithe agus Cuimhneacháin Cathartha • Tionscadail an Údaráis Náisiúnta Iompair (Ceangail Bus, Bealaí Sábháilte chun na Scoile) • Trasrianta Coisithe • Clár na dTogthóirí
		<ul style="list-style-type: none"> • Dréachtphlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail (LECP) 2024- 2029 agus Plean Forfheidhmithe

An Barda Thiar		
Baill	Líon na gCruinnithe in 2023	Topaicí Pléite
<p>An Clr Niall Murphy (Cathaoirleach)</p> <p>An Clr John Connolly</p> <p>An Comhairleoir Clodagh Higgins</p> <p>An Clr Peter Keane</p> <p>An Clr Donal Lyons</p> <p>An Clr Niall McNelis</p>	4	<ul style="list-style-type: none"> • Scéimeanna Feabhsúcháin Áitiúla • Áiseanna leithris do Thrá na gCeann • Beartas Ainmnithe agus Cuimhneacháin Cathartha • Cuid 8 ag Tionscadal Bhóthar Mara an Chorráin • Scéim Tithíochta an Chlaí Bháin • Tionscadail an Údaráis Náisiúnta Iompair (Ceangail Bus, Bealaí Sábháilte chun na Scoile) • Trasrianta Coisithe • Clár na dTogthóirí • Dréachtphlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail (LECP) 2024- 2029 agus Plean Forfheidhmithe

21. Táscairí Feidhmíochta 01/01/2023-31/12/2023

Táscaire Feidhmíochta		Luach
Tithíocht: H1, H2 agus H4	A. Líon na dteaghaisí faoi úinéireacht an údaráis áitiúil amhail an 1/1/2023	2,437
	B. Líon na dteaghaisí a cuireadh le stoc faoi úinéireacht an údaráis áitiúil le linn 2023 (cibé acu tógtha nó faighte)	83 Trácht: Iomlán de 87 curtha leis in 2023. 4 mhaoin nár áiríodh anseo: 3 Aonad a bhí sonrach don Lucht Siúil (23 Leargán, 7 Gleann Rua, 17 Sceilig Ard) + 1 Ar léas chuig AHB (39 Cairéad Mór-Gaillimh Simon).
	C. Líon na dteaghaisí faoi úinéireacht údaráis áitiúil a díoladh in 2023	18
	D. Líon na dteaghaisí faoi úinéireacht údaráis áitiúil a leagadh in 2023	0
	E. Líon na dteaghaisí faoi úinéireacht an údaráis áitiúil amhail an 31/12/2023	2,502
	F. Líon na dteaghaisí faoi úinéireacht údaráis áitiúil atá beartaithe lena scartáil faoi scéim cheadaithe DHLGH amhail an 31/12/2023	2 Trácht: Teach McHale (FMS Prop.102720 FMS) agus Lóiste Linden (FMS Prop.102955).

	A. Céatadán líon iomlán na n-áitreabh faoi úinéireacht údaráis áitiúil a bhí folamh an 31/12/2023	2.72 %
	Líon na dteaghaisí laistigh dá stoc foriomlán nár tionóntaíodh an 31/12/2023	68 Tráchtá: Gan acqs a áireamh, tithe nua, aonaid lándéanta, Fána Glas agus Sliabh Bán - COT Tithíochta 68 n-aonad a chlárú.
	A. Caiteachas le linn 2023 ar chothabháil tithíochta údaráis áitiúil a tiomsaíodh ón 1 Eanáir 2023 go dtí an 31 Nollaig 2023, roinnte ar uimhir de líon na dteaghaisí i stoc an údaráis áitiúil ag 31/12/2023, .i. an H1E lúide H1F figiúr táscaire	€1,875.06
	Caiteachas ar chothabháil stoc údaráis áitiúil a tiomsaíodh ón 1 Eanáir 2023 go dtí an 31 Nollaig 2023, lena n-áirítear cothabháil agus caiteachas pleanáilte a cháiligh le haghaidh deontas, amhail deontais ó Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (SEAI) le haghaidh oibreacha iarfheistithe atá tíosach ar fhuinneamh ach gan caiteachas ar réadmhaoin fholamh agus caiteachas faoi scéimeanna athchóirithe móra ceadaithe a áireamh (.i. Athghiniúint fhaofa nó faoi na Scéimeanna Oibreacha Deisiúcháin).	€4,687,650.08 Comment Caiteachas Cothabhála do chóid: R108007, R108026 / C116001 agus R188114 / C116002 agus R108015 Iarfheistiú, seachas foireann theicniúil tuarastail.:
Tithíocht: H3 agus H5	A. An t-am a thógtar ón dáta a fágadh teaghais go dtí an dáta in 2023 nuair a aththionóntaítear an teaghais, ar an meán i ngach áit chónaithe a athligeadh le linn 2023	0.50 seachtain

B. An costas a caitheadh ar na háitribh a aththionóntú in 2023, ar an meán i ngach teach cónaithe a athlígean in 2023	€41,264.84
Líon na dteaghaisí a aththionóntaíodh ar aon dáta in 2023 (ach gan iad siúd go léir a bhí folamh mar gheall ar scéim athchóirithe ar fud an eastáit a áireamh)	71 Trácht: Uimh. na n-aonad a ligeadh ar cíós i 2023
Líon na seachtainí ó dháta na saoire go dtí an dáta a ndéantar an áit chónaithe a aththionóntú	35.22 seachtain
Caiteachas iomlán ar oibreacha is gá chun athlígean na dteaghaisí a chumasú	€2,929,803.53 Trácht: Caiteachas ar COTanna in 2023, lena n-áirítear 11 iarfheistiú folamh (€1,255,563.61/23) * 11 = €600,486.94, 4 Aonad Damáistithe Dóiteáin (€159,524.26) agus caiteachas R108007 (€2,169,792.33), gan an t-ioncam uile ó EERP agus socraíochtaí árachais a áireamh.
A. Líon iomlán na dtionóntachtaí cláraithe i limistéar an ÚÁ ag deireadh mhí an Mheithimh 2023	
B. Líon na dteaghaisí ar cíós a ndearnadh cigireacht orthu in 2023	337
C. Céatadán na dteaghaisí a ndearnadh cigireacht orthu in 2023 nach gcomhlíonann na Rialacháin um Chaighdeáin	95.71 %

	D. Líon na dteaghaisí a measadh a bheith comhlíontach in 2023 (lena n-áirítear iad siúd a measadh ar dtús a bheith neamhchomhlíontach)	17
	E. Líon na gcigireachtaí (lena n-áirítear athinsintí) a rinne an t-údarás áitiúil in 2023	337
Tithíocht: H6	A. Líon na ndaoine fásta i gcóiríocht éigeandála atá fadtéarmach (.i. 6 mhí nó níos mó laistigh den bhliain roimhe sin) gan dídean mar chéatadán de líon iomlán na ndaoine fásta gan dídean i gcás éigeandála lóistín ag deireadh 2023	41.48 %
	Líon na ndaoine fásta a rangáíodh mar dhaoine gan dídean agus i gcóiríocht éigeandála oíche an 31 Nollaig 2023 mar a taifeadadh ar an gcóras PASS	229 Trácht: Tá an figiúr seo níos airde ná an bhliain seo caite agus léiríonn sé na dúshláin a bhaineann le daoine a bhogadh ar aghaidh ó EA mar gheall ar an dá infhaighteacht agus inacmhainneacht
	Líon na ndaoine aonair sin a bhí, an 31/12/2023, i gcóiríocht éigeandála ar feadh 6 mhí go leanúnach, nó ar feadh 6 mhí go carnach laistigh de na 12 mhí roimhe sin	95
Tithíocht: H7	A. (1) Líon iomlán na dtithe iarfheistithe idir 01/01/2023 agus 31/12/2023 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta	33
	A. (2) Líon na dtithe a bhain rátáil BER B2 nó níos airde amach idir 01/01/2023 agus 31/12/2023 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta	33

	A. (3) Líon na dteaschaidéal a suiteáladh sna tithe sin idir 01/01/2023 agus 31/12/2023 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta	32
	B. Coigilteas fuinnimh bliantúil iomlán in MWh ó thithe iarfeistithe idir 01/01/2023 agus 31/12/2023 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta	708.7 MWh
	C. Laghdú iomlán ar astaíochtaí carbóin tCo2 ó thithe iarfeistithe idir 01/01/2023 agus 31/12/2023 faoin gClár Iarfheistithe Tithíochta Sóisialta	228.1
Bóithre: R1 agus R2	A. (a) Céatadán na mbóithre réigiúnacha a fuair rátáil PSCI sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	96.06 %
	A. (b) Céatadán na mBunbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	98.36 %
	A. (c) Céatadán na mbóithre Tánaisteacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	95.82 %
	A. (d) Céatadán na mbóithre treasacha áitiúla a fuair rátáil PSCI sa tréimhse 60 mí roimh an 31/12/2023	98.22 %
	B. (a.1) Fad céatadáin na mbóithre réigiúnacha a fuair rátáil PSCI de 1-4 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	0.09 %
	B. (a.2) Fad céatadáin na mbóithre réigiúnacha a fuair rátáil PSCI de 5-6 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	4.62 %
	B. (a.3) Fad céatadáin na mbóithre réigiúnacha a fuair rátáil PSCI de 7-8 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	46.72 %

B. (a.4) Fad céatadáin na mbóithre réigiúnacha a fuair rátáil PSCI de 9-10 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	44.62 %
B. (b.1) Fad céatadáin na mBunbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 1-4 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	1.89 %
B. (b.2) Fad céatadáin na mBunbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 5-6 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	25.33 %
B. (b.3) Fad céatadáin na mBunbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 7-8 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	48.30 %
B. (b.4) Fad céatadáin na mBunbhóithre Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 9-10 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	22.84 %
B. (c.1) Fad céatadáin na mbóithre Tánaisteacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 1-4 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	2.37 %
B. (c.2) Fad céatadáin na mbóithre Tánaisteacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 5-6 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	20.80 %
B. (c.3) Fad céatadáin na mbóithre Tánaisteacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 7-8 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	49.89 %
B. (c.4) Fad céatadáin na mbóithre Tánaisteacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 9-10 sa tréimhse 24 mhí roimh an 31/12/2023	22.77 %
B. (d.1) Fad céatadáin na mbóithre treasacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 1-4 sa tréimhse 60 mí roimh an 31/12/2023	3.80 %

B. (d.2) Fad céatadáin na mbóithre treasacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 5-6 sa tréimhse 60 mí roimh an 31/12/2023	30.28 %
B. (d.3) Fad céatadáin na mbóithre treasacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 7-8 sa tréimhse 60 mí roimh an 31/12/2023	48.18 %
B. (d.4) Fad céatadáin na mbóithre treasacha Áitiúla a fuair rátáil PSCI de 9-10 sa tréimhse 60 mí roimh an 31/12/2023	15.96 %
A.1 Ciliméadair de bhóthar réigiúnach neartaithe le linn 2023	2.7 km
A.2 An méid a caitheadh ar bhóithre réigiúnacha ag neartú na hoibre le linn 2023	€792,591.00
A.3 Meánchostas aonaid na n-oibreacha réigiúnacha neartaithe bóithre in aghaidh an mhéadair chearnaigh (€/m ²)	€40.50
B.1 Ciliméadair de bhóithre réigiúnacha a athsceidealaiodh le linn 2023	0.0 km
B.2 An méid a caitheadh ar obair athsceidealaithe bóithre réigiúnacha le linn 2023	€0.00
B.3 Meánchostas aonaid na n-oibreacha réigiúnacha athsceidealaithe bóthair in aghaidh an mhéadair chearnaigh (€/m ²)	€0.00
C.1 Ciliméadair de bhóthar áitiúil neartaithe le linn 2023	4.2 km
C2. An méid a caitheadh ar obair neartaithe bóithre áitiúla le linn 2023	€1,213,981.00
C.3 Meánchostas aonaid na n-oibreacha neartaithe bóithre áitiúla in aghaidh an mhéadair chearnaigh (€/m ²)	€42.99
D.1 Ciliméadair de bhóthar áitiúil athsceidealaithe le linn 2023	0.0 km

	D.2 An méid a caitheadh ar obair athsceidealaithe bóithre áitiúla le linn 2023	€0.00
	D.3 Meánchostas aonaid na n-oibreacha athsceidealaithe bóithre áitiúla in aghaidh an mhéadair chearnaigh (€/m2)	€0.00
Mótarcháin: R3	A. Céatadán na n-idirbheart mótarchánach ar déileáladh leo ar líne (.i. déantar an t-idirbheart a phróiseáil, agus eisítear an diosca cánach) in 2023	Seirbhís Chomhroinnte arna hoibriú ag Comhairle Chontae na Gaillimhe
Uisce: W1 agus W2	Céatadán d'uisce óil i scéimeanna príobháideacha i gcomhréir le ceanglais reachtúla	0
	Líon na scéimeanna cláraithe a ndéanann gach údarás áitiúil monatóireacht orthu mar chéatadán d'iomlán na scéimeanna cláraithe	0
	Cé mhéad scéim chláraithe de chuid na n-údarás áitiúil a ndearnadh monatóireacht orthu in 2023	0
	Líon iomlán na scéimeanna cláraithe i 2023	0
Dramhaíl: E1	A. Líon na dteaghlach a bhain leas as seirbhís 3 araid a thairg oibreoir ceadúnaithe ag 31/12/2023	29,468
	B. Céatadán na dteaghlach laistigh den údarás áitiúil a léiríonn an líon ag A (bunaithe ar cheirtleáin de níos mó ná 500)	100.53 %
Truailiú Comhshaoil: E2	A. Líon iomlán na gcásanna truailithe a ndearnadh gearán ina leith le linn 2023	1335
	A. Líon na gcásanna truailithe a dúnadh ón 1/1/2023 go dtí an 31/12/2023	1307
	A. Líon iomlán na gcásanna truailithe idir lámha ag 31/12/2023	45

	Líon tosaigh na gcásanna truailithe a tugadh ar aghaidh ó dheireadh na bliana 2022	17
Truailiú Bruscair: E3	A1. An céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí neamhthuailithe nó saor ó bhruscar nuair a rinneadh suirbhé air in 2023	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach
	A2. An céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí beagán truailithe nuair a rinneadh suirbhé air in 2023	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach
	A3. An céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí measartha truailithe nuair a rinneadh suirbhé air in 2023	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach
	A4. An céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí truailithe go mór nuair a rinneadh suirbhé air i 2023	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach
	A5. An céatadán den cheantar laistigh den údarás áitiúil a bhí truailithe go mór nuair a rinneadh suirbhé air in 2023	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach
Stádas an Bhrait Ghlais: E4	A. Céatadán na scoileanna ar bronnadh/athnuadh stádas an Bhrait Ghlais orthu sa dá bhliain go dtí an 31 Nollaig 2023	51.28 %
	Scoileanna a bhain Brat Glas amach den chéad uair in 2023	1
	Scoileanna a rinne athnuachan ar a mBrat Glas in 2023	15
	Scoileanna a raibh Brat Glas acu ó 2022 agus dá bhrí sin ní theastaíonn athnuachan uathu go dtí 2024	4
Éifeachtúlacht Fuinnimh: E5	A. An céatadán carnach den choigilteas fuinnimh a baineadh amach faoin 31/12/2023 i gcomparáid leis an mbliain bhonnlíne (2009)	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach

Soilsiú Poiblí: E6	A. Tomhaltas bliantúil iomlán an chórais soilsithe poiblí	2163.00 MWh
	B. Meán-bhata gach solais poiblí	59.96 W
	C. Céatadán den chóras iomlán a léiríonn soilse LED	97.04 %
	Líon na soilse LED sa chóras soilsithe poiblí	9581
	Líon na soilse neamh-stiúir sa chóras soilsithe poiblí	250
An Aeráid Athrú: E7	1 a) An bhfuil Comhordaitheoir ainmnithe um Ghníomhú ar son na hAeráide (FTE) ag an údarás áitiúil?	Tá
	1 b) An bhfuil Oifigeach Ainmnithe um Ghníomhú ar son na hAeráide (FTE) ag an údarás áitiúil?	Tá
	2. An bhfuil foireann um ghníomhú ar son na haeráide ag an údarás áitiúil?	Tá
Pleanáil: P1	A. Foirgnimh a ndearnadh cigireacht orthu mar chéatadán d'fhoirgnimh nua a cuireadh in iúl don údarás áitiúil	19.19 %
	Líon iomlán na bhfoirgneamh nua a cuireadh in iúl don údarás áitiúil .i. foirgnimh inar sheirbheáil tógálaí nó forbróir Fógra Tosaithe bailí sa tréimhse 1/1/2023 go 31/12/2023 ar an údarás áitiúil	172
	Líon na bhfoirgneamh nua a cuireadh in iúl don údarás áitiúil in 2023 a bhí ina n-ábhar cigireachta ar an láthair amháin ar a laghad le linn 2023 a rinne an t-údarás	33

Pleanáil: P2 agus P3	A. Líon na gcinntí pleanála údaráis áitiúil a bhí ina n-ábhar do achomharc chuig an mBord Pleanála a chinn an Bord ar aon dáta in 2023	35
	B. Céatadán na gcinntí ag A a dheimhnigh (le hathrú nó gan athrú ar an bplean) an cinneadh a rinne an t-údarás áitiúil	68.57 %
	Líon na gcinntí a dheimhníonn cinneadh an údaráis áitiúil (le hathrú nó gan athrú)	24
	A. Líon iomlán na gcásanna pleanála a atreoraíodh nó a thionscain an t-údarás áitiúil sa tréimhse 1/1/2023 go 31/12/2023 a imscrúdaíodh	145
	B. Líon iomlán na gcásanna imscrúdaithe a dúnadh le linn 2023	213
	C. Céatadán na gcásanna ag B a dífhostaíodh mar chásanna fánacha, mionaoiseacha nó gan bhunús nó a dúnadh mar gheall ar reacht faoi urchosc nó forbairt dhíolmhaithe	30.99 %
	D. Céatadán na gcásanna ag B a réitíodh chun sástacht an údaráis áitiúil trí chaibidlíocht	33.80 %
	E. Céatadán na gcásanna ag B a dúnadh mar gheall ar imeachtaí forfheidhmiúcháin	35.21 %
F. Líon iomlán na gcásanna pleanála atá á n-imscrúdú amhail an 31/12/2023	366	

	Líon na gcásanna ag B a dífhostaíodh mar chásanna fánacha, mionaoiseacha nó gan bhunús nó a dúnadh mar gheall ar reacht faoi urchosc nó forbairt dhíolmhaithe	66
	Líon na gcásanna ag B a réitíodh chun sástacht an údaráis áitiúil trí idirbheartaíocht	72
	Líon na gcásanna ag B a dúnadh mar gheall ar imeachtaí forfheidhmiúcháin	75
Pleanáil: P4 agus P5	A. Sonraí Chlár D an Ráitis Airgeadais Bhliantúil (AFS) 2023 roinnte ar dhaonra cheantar an údaráis áitiúil de réir Dhaonáireamh 2022	€45.51
	Sonraí Chlár D AFS ina bhfuil D01 - Réamhphleanáil, D02 - Bainistíocht Forbartha, D03 - Forfheidhmiú (lena n-áirítear cion ábhartha Chlár D den mhúirear bainistíochta lárnach) do 2023	€3841270
	A. Céatadán na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2023 a cinneadh (a deonaíodh nó a diúltaíodh) laistigh de dhá mhí tar éis iad a fháil	71.15 %
	B. Céatadán na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2023 a cinneadh (a deonaíodh nó a diúltaíodh) laistigh de thréimhse fhada a comhaontaíodh le an t-iarratasóir	28.85 %
	Líon iomlán na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2023 nár tharraing an t-iarratasóir siar	52

	Líon na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2023 a cinneadh (deonaíodh nó diúltaíodh é) laistigh de dhá mhí ón dáta a bhfaighfear an t-iarratas	37
	Líon na n-iarratas ar dheimhnithe um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas in 2023 a cinneadh (a deonaíodh nó a diúltaíodh) laistigh de thréimhse ama chomhaontaithe	15
An tSeirbhís Leabharlainne: T1	A. Líon na gcuairteanna ar leabharlanna in aghaidh an duine den daonra do cheantar an údaráis áitiúil de réir Dhaonáireamh 2022	Oibrítear an Leabharlann trí Comhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	B. Líon na míreanna a eisíodh d'iasachtaithe leabharlainne sa bhliain	Oibrítear an Leabharlann trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	C. Baill ghníomhacha leabharlainne in aghaidh an duine den daonra	Oibrítear an Leabharlann trí Comhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	D. Líon na mball cláraithe leabharlainne sa bhliain	Oibrítear an Leabharlann trí Comhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	Líon na gcuairteanna ar a leabharlanna ón 1/1/2023 go dtí an 31/12/2023 in aghaidh na gcuntar uathoibríoch má úsáidtear iad	Oibrítear an Leabharlann trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte

An tSeirbhís Leabharlainne: T2	A. Sonraí Chlár F an Ráitis Airgeadais Bhliantúil (AFS) do 2023 roinnte ar dhaonra cheantar an údaráis áitiúil de réir Dhaonáireamh 2022	Oibrítear an Leabharlann trí Comhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	B. An caiteachas bliantúil per capita ar bhailiúcháin thar an tréimhse 1/01/2023 go 31/12/2023	Oibrítear an Leabharlann trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	A. Sonraí Chlár AFS F ina bhfuil F02 - Oibriú na Seirbhíse Leabharlainne agus Cartlainne (lena n-áirítear an cion ábhartha den mhuirear bainistíochta lárnach do Chlár F) do 2023	€1,791,140 Nóta tráchta: Ranníocaíocht Chomhairle Cathrach na Gaillimhe le Comhairle Chontae na Gaillimhe mar go n-oibrítear an Leabharlann trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	B. An caiteachas bliantúil ar stoc nua a fuair an leabharlann sa bhliain	Oibrítear an Leabharlann trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
Óige agus Pobal: Y1 agus Y2	A. Céatadán na scoileanna áitiúla a bhfuil baint acu le scéim áitiúil na Comhairle Óige/Chomhairle na nÓg	80.0 %
	Líon iomlán na scoileanna dara leibhéal i gceantar an údaráis áitiúil ag 31/12/2023	10
	Líon na scoileanna dara leibhéal i gceantar an údaráis áitiúil as ar fhreastail ionadaithe ar Chruinniú Cinn Bhliana áitiúil Chomhairle na nÓg a tionóladh in 2023	8

	A. Líon na n-eagraíochtaí a bhí ar Chlár an Chontae ag 31/12/2023 agus cion na n-eagraíochtaí sin a roghnaigh a bheith mar chuid den Choláiste um Chuimsiú Sóisialta laistigh den PPN	29.24
	Líon iomlán na n-eagraíochtaí atá ar Chlár an Chontae (arna chothabháil de réir alt 128 den Acht Rialtais Áitiúil 2001) do cheantar an údarais áitiúil amhail an 31/12/2023	171
	Líon iomlán na n-eagraíochtaí sin a chláraigh den chéad uair in 2023	9
	Líon na n-eagraíochtaí a roghnaigh dul isteach sa Choláiste Toghcháin um Chuimsiú Sóisialta ar cibé dáta a chláraigh siad don PPN	50
Corparáideach: C1, C2, C4 agus C5	A. An uimhir foirne coibhéise lánaimseartha amhail an 31 Nollaig 2023	552.27
	A. Céatadán na laethanta oibre íoctha a cailleadh de bharr neamhláithreachta breoiteachta trí shaoire atá deimhnithe ó thaobh leighis de in 2023	3.55 %
	B. Céatadán na laethanta oibre íoctha a cailleadh de bharr neamhláithreachta breoiteachta trí shaoire fhéindheimhnithe in 2023	0.23 %
	Líon iomlán na laethanta oibre a cailleadh de bharr neamhláithreachta breoiteachta trí shaoire atá deimhnithe ó thaobh leighis de in 2023	5,411.5 lá
	Líon iomlán na laethanta oibre a cailleadh de bharr neamhláithreachta breoiteachta trí shaoire fhéindheimhnithe i 2023	291 lá
	Líon na laethanta oibre gan phá a cailleadh de bharr neamhláithreachta bhreoiteachta san áireamh laistigh d'iomlán na laethanta saoire bhreoiteachta féindeimhnithe i 2023	0 lá

	Líon na laethanta oibre gan phá a cailleadh de bharr neamhláithreachta bhreiteachta a áiríodh laistigh d'iomlán na laethanta saoire bhreiteachta a deimhníodh i 2023	960 lá
	Má tá aon fhoireann ar shaoire bhreiteachta fhadtéarmach (.i. tréimhse leanúnach níos faide ná 4 seachtaine), cuir nóta téacs san áireamh maidir le líon na mball foirne ar shaoire bhreiteachta fhadtéarmach	44
	A. Caiteachas TFC uile sa tréimhse ón 1/1/2023 go dtí an 31/12/2023, roinnte ar uimhir WTE.	€4,492.49
	Caiteachas iomlán TFC in 2023	€2,481,064.89
	A. Gach caiteachas TFC a ríomhadh in C4 mar chion de chaiteachas na gCoimisinéirí Ioncaim	2.22
	Caiteachas Ioncaim iomlán ón 1/1/2023 go dtí an 31/12/2023 roimh aistriú chuig cúlchistí nó uathu	€110,029,225
Corparáideach: C3	A. Tuairimí leathanaigh iomlána per capita ar shuíomhanna gréasáin an údarás áitiúil in 2023	13.34
	B. Líon iomlán per capita na leantóirí ag deireadh 2023 de chuntais meán sóisialta an údarás áitiúil (más ann dóibh)	0.54
	Na amhairc leathanaigh iomlána ar gach suíomh gréasáin a oibríonn an t-údarás áitiúil don tréimhse ón 1/1/2023 go dtí an 31/12/2023 a fuarthas ó leathanach a chlibeálann seirbhís anailísíochta gréasáin ar an láthair nó a choibhéis	1,126,444
	Líon iomlán na n-úsáideoirí meán sóisialta a bhí, ag 31/12/2023, ag leanúint an údarás áitiúil ar aon láithreáin meán sóisialta	45,573
	Líon na gcuntas meán sóisialta atá á n-oibriú ag an údarás áitiúil	6

	Léirigh an raibh athrú ar pholasaithe na bhfianán ar shuíomhanna na n-údarás áitiúil agus an dáta ar tháinig sé seo i bhfeidhm	
Airgeadas: M1 go M4	A. Barrachas/easnamh carnach iarmhéid amhail an 31/12/2019 sa Chuntas loncaim ón Ráiteas ar Chuntas loncaim agus Caiteachais an AFS	€2,343,703
	B. Barrachas/easnamh carnach iarmhéid amhail an 31/12/2020 sa Chuntas loncaim ón Ráiteas ar Chuntas loncaim agus Caiteachais an AFS	€2,509,228
	C. Barrachas/easnamh carnach iarmhéid amhail an 31/12/2021 sa Chuntas loncaim ón Ráiteas ar Chuntas loncaim agus Caiteachais an AFS	€67,765
	D. Barrachas/easnamh carnach iarmhéid amhail an 31/12/2022 sa Chuntas loncaim ón Ráiteas ar Chuntas loncaim agus Caiteachais an AFS	€2,646,046
	E. Barrachas/easnamh carnach iarmhéid amhail an 31/12/2023 sa Chuntas loncaim ón Ráiteas ar Chuntas loncaim agus Caiteachais an AFS	€2,693,758
	F. Barrachas nó easnamh carnach amhail an 31/12/2023 mar chéatadán den loncam lomlán in 2023 ó Ráiteas Cuntais loncaim agus Caiteachais an AFS	2.37 %
	G. Caiteachas ioncaim per capita in 2023	€1,323.94
	H. Caiteachas ioncaim per capita in 2023 gan caiteachas suntasach as contae/seirbhís chomhroinnte a áireamh	N/B
	Tá figiúr loncaim lomlán 2023 ó Ráiteas Cuntais loncaim agus Caiteachais an AFS	€112,098,655

Figiúr Caiteachais Iomlán 2023 ó Ráiteas Cuntais Ioncaim agus Caiteachais an AFS	€110,029,225
Caiteachas Ioncaim 2023 seachas caiteachas contae/seirbhíse comhroinnte do sholáthraithe seirbhíse ÍCT, MyPay, DRHE agus Seirbhísí Dóiteáin Bhaile Átha Cliath agus ní bhaineann sé ach le Cathair Bhaile Átha Cliath, Laois agus Luimneach	N/B
A. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 den AFS do 2019	83.0 %
A. (b) Leibhéal bailithe Cíosa agus Blianachtaí in Aguisín 7 den AFS do 2019	80.0 %
A. (c) Leibhéal bailithe lasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 den AFS do 2019	86.0 %
B. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 den AFS do 2020	61.0 %
B. (b) Leibhéal bailithe Cíosa agus Blianachtaí in Aguisín 7 den AFS do 2020	79.0 %
B. (c) Leibhéal bailithe lasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 den AFS do 2020	86.0 %
C. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 den AFS do 2021	67.0 %
C. (b) Leibhéal bailithe Cíosa agus Blianachtaí in Aguisín 7 den AFS do 2021	80.0 %
C. (c) Leibhéal bailithe lasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 den AFS do 2021	88.0 %
D. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 den AFS do 2022	84.0 %
D. (b) Leibhéal bailithe Cíosa agus Blianachtaí in Aguisín 7 den AFS do 2022	80.0 %
D. (c) Leibhéal bailithe lasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 den AFS do 2022	88.0 %
E. (a) Leibhéal bailithe na Rátaí in Aguisín 7 den AFS do 2023	86 %

E. (b) Leibhéal bailithe Cíosa agus Blianachtaí in Aguisín 7 den AFS do 2023	80 %
E. (c) Leibhéal bailithe Iasachtaí Tithíochta in Aguisín 7 den AFS do 2023	88 %
E. (d) Leibhéal bailithe SSC ÍCT do 2023	N/B
A. Costas iomlán per capita na n-éileamh socraithe do 2023	€8.69
Árachas IPB: Líon na n-éileamh ar tugadh fógra ina leith do 2023	62
Árachas IPB: Líon na n-éileamh socraithe le haghaidh 2023	33
Árachas IPB: Costas iomlán na n-éileamh socraithe le haghaidh 2023	€733,957.69
Costas iomlán na n-éileamh a socraíodh faoi bharrachas do 2023	Cuirfidh IPB sonraí don M3 ar fáil
Féinárachas: Líon na n-éileamh ar tugadh fógra ina leith le haghaidh 2023	Cuirfidh IPB sonraí don M3 ar fáil
Féinárachas: Líon na n-éileamh socraithe le haghaidh 2023	Cuirfidh IPB sonraí don M3 ar fáil
Féinárachaithe: Costas iomlán na n-éileamh socraithe le haghaidh 2023	Cuirfidh IPB sonraí don M3 ar fáil
A. Muirear foriomlán bainistíochta lárnaí mar chéatadán den chaiteachas iomlán ar chuntas ioncaim	12.95 %
B. Iomlán na gcostas párolla mar chéatadán den chaiteachas ioncaim	30.63 %

	Muirear foriomlán bainistíochta lárnaí ó FMS na nÚdarás Áitiúil agus sainithe sa Bhuiséad Bliantúil	€14,474,742
	lomlán na gcostas párolla ó Aguisín 1 den AFS do 2023 (lena n-áirítear Tuarastail, Pá agus Pinsin)	€34,230,313
Forbairt Eacnamaíoch: J1 go J5	A. Líon na bpost a cruthaíodh le cúnamh ón Oifig Fiontair Áitiúil le linn na tréimhse 1/1/2023 go 31/12/2023 in aghaidh gach 100,000 den daonra	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach
	Líon na bpost a cruthaíodh le cúnamh ón Oifig Fiontair Áitiúil le linn na tréimhse 1/1/2023 go 31/12/2023	De réir threoirlínte NOAC, gheofar na figiúirí do na táscairí seo go díreach ó Fhiontraíocht Éireann. I gcás Chathair (agus Chontae) na Gaillimhe = 52
	A. Líon na n-iarratas ar dhearbháin trádála ar líne a cheadaigh an Oifig Fiontair Áitiúil in 2023 in aghaidh gach 100,000 den daonra	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach
	B. Líon na ndearbhán trádála ar líne a tarraingíodh anuas in 2023 in aghaidh gach 100,000 den daonra	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach
	Líon na n-iarratas ar dhearbháin trádála ar líne a cheadaigh an Oifig Fiontair Áitiúil in 2023	De réir threoirlínte NOAC, gheofar na figiúirí do na táscairí seo go díreach ó Fhiontraíocht Éireann. I gcás Chathair (agus Chontae) na Gaillimhe = 88

	Líon na ndearbhán trádála ar líne sin a tarraingíodh anuas in 2023	De réir threoirlínte NOAC, gheofar na figiúirí do na táscairí seo go díreach ó Fhiontraíocht Éireann. I gcás Chathair (agus Chontae) na Gaillimhe = 34
	A. Líon na rannpháirtithe a fuair meantóireacht le linn na tréimhse 1/1/2023 go 31/12/2023 in aghaidh gach 100,000 den daonra	Sonraí curtha ar fáil ag Foinse Sheachtrach
	Líon na rannpháirtithe a fuair meantóireacht le linn na tréimhse 1/1/2023 go 31/12/2023	De réir threoirlínte NOAC, gheofar na figiúirí do na táscairí seo go díreach ó Fhiontraíocht Éireann. I gcás Chathair (agus Chontae) na Gaillimhe = 745
	A. An bhfuil straitéis turasóireachta reatha ag an údarás áitiúil?	Tá
	B. An bhfuil Oifigeach Turasóireachta ainmnithe ag an údarás áitiúil?	Tá
	An caiteachas a rinne an t-údarás áitiúil ar fhorbairt eacnamaíoch áitiúil in 2023 in aghaidh an duine den daonra	€238.62
	An caiteachas a rinne an t-údarás áitiúil ar fhorbairt eacnamaíoch	€20,142,742
An tSeirbhís Dóiteáin: F1	A. Sonraí caiteachais Chlár E an Ráitis Airgeadais Bhliantúil (AFS) do 2023 roinnte de réir dhaonra cheantar an údarás áitiúil de réir fhiigiúirí Dhaonáireamh 2022 don daonra ar a bhfreastalaíonn an t-údarás dóiteáin de réir an Rioscabhunaithe Cur Chuige Céim a hAon tuarascálacha	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte

	Sonraí caiteachais Chlár AFS E ina bhfuil E11 - Oibriú na Seirbhíse Dóiteáin agus E12 - Cosc Dóiteáin do 2023	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
An tSeirbhís Dóiteáin: F2 agus F3	A. An meán-am a thógtar, i nóiméid, chun briogáidí dóiteáin a shlógadh i Stáisiúin Lánaimseartha maidir le dóiteáin	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	B. An meán-am a thógtar, i nóiméid, chun briogáidí dóiteáin a shlógadh i Stáisiúin Pháirtaimseartha (seirbhís dóiteáin choinnithe) maidir le dóiteáin	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	C. An meán-am a thógtar, i nóiméid, chun briogáidí dóiteáin a shlógadh i Stáisiúin Lánaimseartha maidir le gach teagmhas éigeandála eile (neamhdhóiteán)	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	D. An meán-am a thógtar, i nóiméid, chun briogáidí dóiteáin a shlógadh i Stáisiúin Pháirtaimseartha (seirbhís dóiteáin choinnithe) maidir le gach teagmhas éigeandála eile (neamhdhóiteán)	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte

	<p>A. Céatadán na gcásanna dóiteáin ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair laistigh de 10 nóiméad</p>	<p>Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte</p>
	<p>B. Céatadán na gcásanna dóiteáin ina bhfuil an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad</p>	<p>Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte</p>
	<p>C. Céatadán na gcásanna dóiteáin ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 20 nóiméad</p>	<p>Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte</p>
	<p>D. Céatadán na gcásanna maidir le gach teagmhas éigeandála eile ina bhfuil an chéad fhreastal ar an láthair laistigh de 10 nóiméad</p>	<p>Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte</p>
	<p>E. Céatadán na gcásanna maidir le gach teagmhas éigeandála eile ina bhfuil an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad</p>	<p>Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte</p>

	F. Céatadán na gcásanna maidir le gach teagmhas éigeandála eile ina raibh an chéad fhreastal ar an láthair tar éis 20 nóiméad	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	Líon iomlán na nglanna amach maidir le tinte ón 1/1/2023 go dtí an 31/12/2023	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	Líon na gcásanna dóiteáin seo ina bhfuil an chéad tinreamh tairisceana dóiteáin ar an láthair laistigh de 10 nóiméad	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	Líon na gcásanna dóiteáin seo ina bhfuil an chéad tinreamh tairisceana dóiteáin ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte
	Líon na gcásanna dóiteáin seo ina bhfuil an chéad tinreamh tairisceana dóiteáin ar an láthair tar éis 20 nóiméad	Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte

	<p>Líon iomlán na nglanna amach maidir le gach teagmhas éigeandála eile (.i. gan dóiteán a áireamh) ón 1/1/2023 go dtí an 31/12/2023</p>	<p>Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte</p>
	<p>Líon na gcásanna neamhdhóiteáin seo ina bhfuil an chéad tinreamh tairisceana dóiteáin ar an láthair laistigh de 10 nóiméad</p>	<p>Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte</p>
	<p>Líon na gcásanna neamhdhóiteáin seo ina bhfuil an chéad tinreamh tairisceana dóiteáin ar an láthair tar éis 10 nóiméad ach laistigh de 20 nóiméad</p>	<p>Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte</p>
	<p>Líon na gcásanna neamhdhóiteáin seo ina bhfuil an chéad tinreamh tairisceana dóiteáin ar an láthair tar éis 20 nóiméad</p>	<p>Oibrítear na Seirbhísí Dóiteáin do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe trí Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar sheirbhís chomhroinnte</p>

22. Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Airgeadais (SIFC)

22.1 Réamhrá

Tá mise, Patricia Philbin, Príomhfheidhmeannach Eatramhach (FP) Chomhairle Cathrach na Gaillimhe freagrach as an ráiteas airgeadais bliantúil (AFS), arna ullmhú ag an Stiúrthóir Airgeadais, de réir an chóid chleachtais chuntasaíochta arna eisiúint ag an Aire faoi alt 107 den Acht Rialtais Áitiúil, 2001.

Deimhním go bhfuil ráitis airgeadais Chomhairle Cathrach na Gaillimhe don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023, ag teacht leis na leabhair chuntais agus gur ullmhaíodh iad de réir riachtanais chuntasaíochta an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta.

Tá an AFS faoi réir iniúchadh seachtrach, ag iniúchóir de chuid Sheirbhís Iniúcháireachta an Rialtais Áitiúil, arb é is cuspóir dó tuairim neamhspleách a fháil ar na cuntais agus a rá an dtugann an ráiteas airgeadais bliantúil cothrom staid airgeadais an údaráis áitiúil agus a ioncaim agus a chaiteachais don tréimhse atá i gceist, agus cibé an bhfuil idirbhearta an chomhlachta iniúchta i gcomhréir leis an údarú reachtúil nó le húdarú eile faoina n-airbheartaíonn siad iad a bheith curtha i gcrích.

Tuairiscíonn an AFS ar ghníomhaíocht laethúil Chomhairle Cathrach na Gaillimhe i bhfoirm an Ráitis ar Ioncam agus Caiteachas Cuimsitheach, arna achoimriú de réir Rannáin. Leagtar amach sa Ráiteas maidir leis an Staid Airgeadais staid airgeadais fhoriomlán Chomhairle Cathrach na Gaillimhe amhail an 31 Nollaig 2023.

Léiríonn an **Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach** caiteachas agus ioncam ar reachtáil laethúil Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

Is iad seo a leanas na príomhfhoinsí ioncaim do Chomhairle Cathrach

na Gaillimhe:

	An Bhliain Reatha €	An Bhliain Roimhe Seo €
Earraí & Seirbhísí	27,188,795	26,166,861
Deontais & Fóirdheontais	40,639,733	37,072,084
Ranníocaíochtaí Eile (de réir mar is cuí)	453,859	536,232
Rátaí	39,297,836	37,941,446
Cáin Mhaoine Áitiúil	4,518,431	4,268,123

Seo a leanas gníomhaíocht ar an gcuntas Ioncaim agus Caiteachais do 2023:

Tá méadú €6.1m tagtha ar an ioncam iomlán ó 2022 go príomha mar gheall ar mhéadú 10% ar dheontais agus ar fhóirdheontais. Tá an méadú ar ioncam comhlíonta le méadú comhfhreagrach ar chaiteachas de €9.1m go €110,029,225 roimh aistrithe. In ainneoin an bhrú bhuiséadaigh ar chaiteachas, tá barrachas €47,712 coinnithe ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe don bhliain a mhéadaíonn an cúlchiste ioncaim carntha go €2.7m. Is é an párolla an costas is suntasaí i gcónaí, le costas iomlán párolla de €33,400,313. Tá méadú €2.8m tagtha ar chostais ó 2022 go príomha.

	An Bhliain Reatha €	An Bhliain Roimhe Seo €
Ioncam	112,098,654	105,984,747
Caiteachas	110,029,225	100,912,643
Aistrithe chuig Caipiteal	2,021,718	5,003,052
Barrachas don Bhliain	47,712	69,052

Cúlchiste Ioncaim a Oscailt	2,646,045	2,576,993
Cúlchiste Ioncaim Deiridh	2,693,757	2,646,045

Léiríonn an **Ráiteas maidir leis an Staid Airgeadais (Clár Comhardaithe)** gníomhaíocht airgeadais iomlán na comhairle don bhliain mar aon le figiúirí na bliana comparáideacha de réir mar is cuí.

Áirítear sa ráiteas sócmhainní agus dliteanais mar seo a leanas:

- Sócmhainní a tógadh/a ceannaíodh le déanaí agus sócmhainní stairiúla araon.
- Obair idir lámha agus réamhscéimeanna - bóithre agus tithíocht den chuid is mó.
- Féichiúnaithe Fadtéarmacha – iasachtaí tithíochta.
- Sócmhainní Reatha - lena n-áirítear Stoc, Féichiúnaithe, Airgead sa bhanc.
- Dlíteanais reatha agus fhadtéarmacha - iasachtaí iasachta morgáiste agus neamh-mhorgáiste.
- Cúlchistí/larmhéideanna Éagsúla.

Glansócmhainní Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag deireadh 2023 iomlán € 1,311m agus is iad seo a leanas iad:

	An Bhliain Reatha €	An Bhliain Roimhe Seo €
Sócmhainní Seasta	1,294,144,564	1,276,189,993
Oibreacha idir lámha	31,669,171	15,360,950
Féichiúnaithe fadtéarmacha	68,294,790	61,117,621
Sócmhainní Reatha	71,538,218	94,487,067
Dlíteanais Reatha	(19,026,692)	(40,581,072)
Glansócmhainní/(Dlíteanais) Reatha	52,511,526	53,905,995
Creidiúnaithe (Méideanna níos mó ná bliain amháin)	(135,327,991)	(139,016,403)
Glansócmhainní/(Dlíteanais)	1,311,292,060	1,267,558,157

Tugadh **Ráiteas ar Shreabhadh Cistí** isteach mar chuid de AFS 2011.
Cé gur leanadh an treoir maidir le Ráiteas ar Shreabhadh Airgid i

gCaighdeán Cuntasaíochta Idirnáisiúnta 7, tá difríocht mhór idir gnó na n-údarás áitiúil agus formhór na n-eagraíochtaí san earnáil phríobháideach agus dá bhrí sin aontaíodh roinnt mionathruithe ar an bhformáid chun a chinntiú go bhfuil na sonraí a thaispeántar fóinteach agus úsáideach laistigh den earnáil rialtais áitiúil.

22.2 Córas Rialuithe Inmheánacha Airgeadais

Mar CE de Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, admhaím an fhreagracht atá orm a chinntiú go ndéanann Comhairle Cathrach na Gaillimhe córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus a fheidhmiú. Feidhmítear an fhreagracht seo i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe.

Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe airgeadais inmheánaigh ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a sholáthar go ndéantar sócmhainní a chosaint, idirbhearta a údaraítear agus a thaifeadtar i gceart, agus go gcuirtear cosc ar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil.

Is próiseas leanúnach é córas na rialuithe inmheánacha airgeadais a choinneáil agus coinnítear athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtacht.

22.3 Timpeallacht Rialaithe Airgeadais

Mar CE de Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe airgeadais i bhfeidhm ina bhfuil na gnéithe seo a leanas:

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta agus sannadh an chuntasacht chomhfhreagrach.
- Tá socruithe tuairiscithe bunaithe ag gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Tá nósanna imeachta foirmiúla i bhfeidhm chun laigí suntasacha rialaithe a thuairisciú agus gníomh ceartúcháin cuí a chinntiú.
- Tá Coiste Iniúchta ann a dhéanann athbhreithniú rialta ar an gcóras rialaithe airgeadais inmheánach mar chuid dá chlár oibre.

- Rinneadh nósanna imeachta do gach príomhphróiseas gnó a dhoiciméadú.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

22.4 Rialuithe Riaracháin agus Tuairisciú Bainistíochta

Mar CE de Chomhairle Cathrach na Gaillimhe, deimhním go bhfuil creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm lena n-áirítear leithscaradh dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta agus, go háirithe:

- rinneadh doiciméadú ar nósanna imeachta le haghaidh príomhphróisis ghnó;
- go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú;
- tá córais i bhfeidhm chun sócmhainní an údaráis áitiúil a chosaint; agus
- treoirlínte cuí maidir le rialú infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail i bhfeidhm.

22.5 Comhlíontacht Soláthair

Cinntíonn Comhairle Cathrach na Gaillimhe go bhfuil fócas cuí agus leanúnach ar dhea-chleachtas maidir le tairiscintí agus ceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh na dtreoirlínte soláthair ábhartha go léir a chinntiú.

22.6 An Coiste Iniúchta Inmheánaigh agus Iniúchta

Mar CE, is féidir liom a dheimhniú go bhfuil feidhm iniúchta inmheánaigh ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe le pearsanra atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir cairte scríofa. Tá a cuid oibre bunaithe ar anailís ar na rioscaí airgeadais a nochtar do Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus tá a pleananna iniúchta inmheánaigh bliantúla bunaithe ar an anailís sin. Táim sásta go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun a chinntiú go leantar le tuarascálacha na feidhme iniúchta inmheánaigh.

Is féidir liom a dheimhniú go bhfuil coiste iniúchóireachta éifeachtach ag

Cathair na Gaillimhe. Is féidir liom a dheimhniú freisin go bhfuil Coiste Iniúchta i bhfeidhm de réir cheanglais Alt 122 den Acht Rialtais Áitiúil 2001 (arna leasú).

Is iad seo a leanas feidhmeanna reachtúla na gcoistí iniúchóireachta mar atá leagtha amach in alt 59 agus 60 den Acht um Athchóiriú Rialtais Áitiúil 2014:

- athbhreithniú a dhéanamh ar chleachtais agus nósanna imeachta tuairiscithe airgeadais agus buiséadacha laistigh den údarás áitiúil a bhunaigh é;
- forbairt dea-chleachtais a chothú i bhfeidhmiú a fheidhme iniúchta inmheánaigh ag an údarás áitiúil;
- athbhreithniú a dhéanamh ar aon ráiteas airgeadais iniúchta, tuarascáil iniúchóra nó tuarascáil speisialta iniúchóra i ndáil leis an údarás áitiúil agus measúnú a dhéanamh ar aon ghníomhartha a rinne a CE laistigh den údarás sin mar fhreagra ar ráiteas nó tuarascáil den sórt sin agus tuairisc a thabhairt don údarás sin ar a thorthaí;
- éifeachtúlacht agus luach ar airgead a mheasúnú agus a chur chun cinn maidir le comhlíonadh a fheidhmeanna ag an údarás áitiúil; agus
- athbhreithniú a dhéanamh ar chórais atá á n-oibriú ag an údarás áitiúil chun rioscaí a bhainistiú.

Aithním go bhfuil ról ríthábhachtach ag an gcoiste iniúchóireachta i gcreat rialachais na n-údarás áitiúil, go háirithe i gcomhthéacs cuntasacht mhéadaithe na hearnála poiblí. Tá ról neamhspleách acu maidir le comhairle a chur ar an gComhairle maidir le próisis tuairiscithe airgeadais, rialú inmheánach, bainistíocht riosca agus cúrsaí iniúchóireachta mar chuid den athbhreithniú córasach ar thimpeallacht rialaithe agus nósanna imeachta rialachais an údaráis áitiúil.

Aithním ról an Choiste Iniúchta sa phróiseas bainistíochta riosca agus san athbhreithniú leanúnach ar an timpeallacht rialaithe agus nósanna imeachta rialachais i gComhairle Cathrach na Gaillimhe.

22.7 Creat Riosca agus Rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe ina n-aithnítear agus ina dtuairiscítear príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, iad a mhaolú.

Tá clár riosca corparáideach i bhfeidhm a aithníonn na príomhrioscaí agus a dhéanann meastóireacht agus grádú orthu de réir a dtábhachta. Déanann an Fhoireann Bainistíochta an clár a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn rialta. Tá clár riosca i bhfeidhm freisin do gach rannán seirbhíse agus déantar iad seo a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn rialta freisin.

Úsáidtear toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go mbainistítear rioscaí de réir leibhéal inghlactha. Sonraítear sa chlár riosca na rialuithe agus na gníomhartha is gá chun rioscaí agus freagrachtaí a mhaolú maidir le feidhmiú rialuithe a shannadh do bhaill foirne ar leith.

Mar CE, deimhním gur aithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh aitheanta a thuairisciú.

Cuirfead an Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais san áireamh sa dréacht-Tuarascáil Bhliantúil a chuirfead faoi bhráid chomhaltaí na Comhairle faoin 30 Aibreán 2024 agus ina dhiaidh sin áireofar é sa Tuarascáil Bhliantúil fhoilsithe a d'ullmhaigh agus a ghlac an Chomhairle faoin 30 Meitheamh 2024.

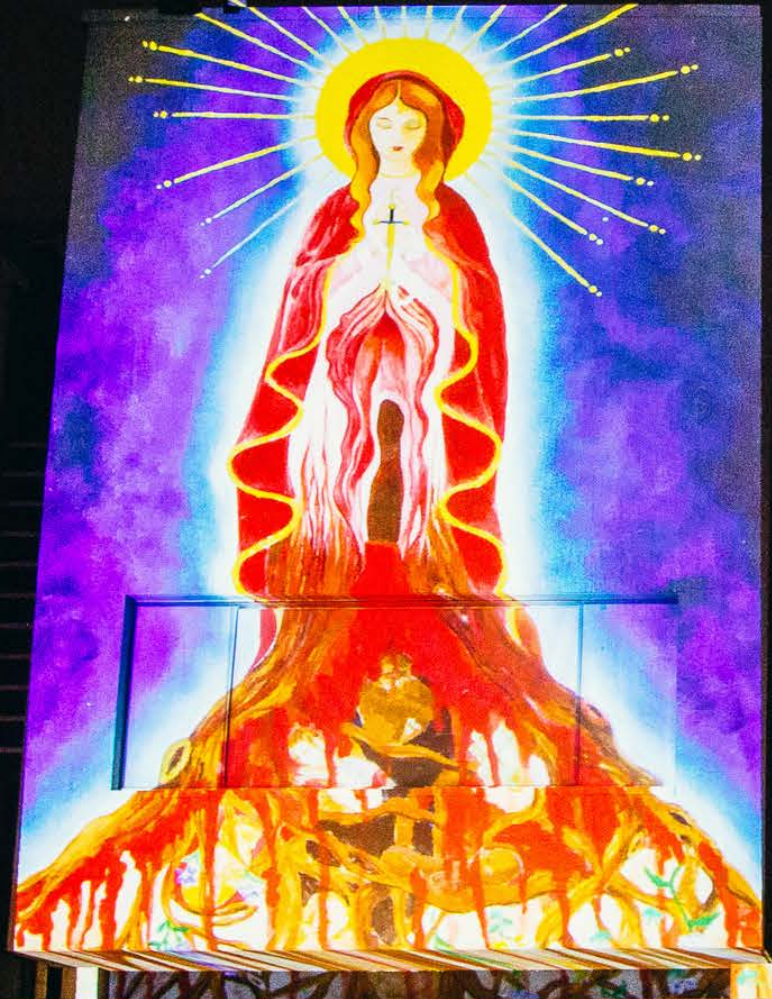
Patricia Philbin

Príomhfheidhmeannach Eatramhach 30 Aibreán, 2024

#HerStory 2023 - Ealaín le Dee Mulrooney. Grianghraf le Steve
O'Connor

Comhairle Cathrach
na Gaillimhe
Galway City Council

Tuarascáil Bhliantúil 2023

#HerStory 2023 - Ealain le Dee Mulrooney. Fótagraf le Steve O'Connor